

Onsdagen den 12 november

Kl. 09.00–18.44

§ 1 Allmänpolitisk debatt (forts. från prot. 19)

Allmänpolitisk debatt

Internationella frågor och utrikespolitik

*Internationella frågor
och utrikespolitik*

Anf. 1 KARIN ENSTRÖM (M):

Herr talman! Vi lever i en värld som ständigt förändras. Den förändringen går nu i högre takt än någonsin. Globalisering, urbanisering och digitalisering skapar nya möjligheter och enorma utmaningar. Asiens ökade betydelse i den globala ekonomin är en av de mest grundläggande och snabba förändringarna vi har sett sedan millennieskiftet. Enligt IMF kommer Kina att passera EU som världens största ekonomi under nästa år. Redan i år har Kina passerat USA när det gäller storleken på ekonomin. Den geoeconomiska tyngdpunktsförskjutningen mot Asien är ett faktum som påverkar oss precis som övriga världen.

Världen är nu oroligare och präglad av fler konflikter än på länge. Vi ser allvarliga humanitära kriser till följd av dessa konflikter. Antalet flyktingar, asylsökande och internflyktingar globalt överstiger för första gången sedan andra världskriget 50 miljoner människor. Det är en ökning med sex miljoner människor på bara ett år. Varje flykting har naturligtvis utstått ett stort lidande och har en egen fruktansvärd historia.

I vårt närområde ser vi Ryssland, som försöker ändra Europas gränser med hot om militärt våld och med militärt våld.

En orolig omvärld med upptrappade konflikter och ökade geopolitiska risker ställer krav på svensk utrikespolitik. Utvecklingen i omvärlden påverkar självklart Sverige i allra högsta grad. För att möta framtidens utmaningar är därför ett starkare samarbete – främst inom Europeiska unionen – med ökat fokus på ekonomisk konkurrenskraft, en gemensam röst i utrikespolitiken och ett djupare transatlantiskt samarbete det viktigaste för oss.

Samarbetet i EU är, trots många viktiga utrikespolitiska instrument som ger inflytande, fortfarande inte tillräckligt starkt, samstämmigt och effektivt för att EU ska kunna spela sin roll på den internationella arenan. Vi moderater vill se en förstärkt europeisk utrikespolitik. En stark gemensam politik kräver kompetens, kunnande och ett starkt förtroende för EU:s institutioner. Här kommer min oro in.

De två partier som nu sitter i regeringen och har regeringsmakten har olika syn på EU, EU:s uppgifter och om EU ska ha en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik. Därför är min första fråga: Kommer regeringen att

Prot. 2014/15:20
12 november

Allmänpolitisk debatt

*Internationella frågor
och utrikespolitik*

fortsätta den linje som Sverige under både socialdemokratiska och borgerliga regeringar företrätt när det gäller utvecklandet av en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik inom ramen för EU? Vi är oroliga för den negativa hållning som finns från Miljöpartiet och stödpartiet Vänsterpartiet.

Det är oerhört viktigt med internationella samarbeten. EU är den främsta ramen. De utmaningar vi står inför, förutom att vi ska stärka den totala kraften i EU, är att titta på de viktigaste projekten för att se till att länder i Europas närområde kan påverka sin egen framtid. Jag vill särskilt nämna det östliga partnerskapet, där Sverige och Polen har varit pådrivande. Här är det viktigt att fråga utrikesministern hur Sverige avser att agera inför toppmötet i Riga där det östliga partnerskapet kommer att vara med på agendan.

Vi har även det omfattande arbetet med det stora frihandels- och investeringsavtalet mellan EU och USA, som är avgörande för att Europa ska kunna stärka sin konkurrenskraft. Här finns också oroande tecken, och därför vill jag fråga utrikesministern hur Sverige kommer att arbeta inom EU för att det ska bli verklighet.

Till detta kommer naturligtvis att utveckla och fördjupa samarbetet inom ramen för Nato, hur vi ska använda vårt FN-medlemskap och hur planen för kandidaturen till säkerhetsrådet ska se ut.

(Applåder)

Anf. 2 JULIA KRONLID (SD):

Herr talman! Situationen i vår omvärld är ytterst allvarlig med flera samtidigt pågående kriser. Över tre miljoner människor har flytt inbördeskriget i Syrien, och de flesta av dem befinner sig i närliggande länder. Totalt befinner sig över 50 miljoner människor på flykt.

I Irak pågår Isis fruktansvärda och hänsynslösa framfart gentemot människor. När Isis intog staden Mosul märktes kristnas hem med speciella symboler varpå Isis gav dem tre alternativ, att konvertera till islam, bli avrättade eller betala en särskild skatt för att få lite betänketid. Detta ledde till att Mosul tömdes på sin kristna befolkning, och det kan inte betecknas som annat än en etnisk rensning – ett religiöst och kulturellt folkmord. Frågan är vad vår utrikesminister vill beteckna dessa fruktansvärda händelser som.

Även andra religiösa och etniska minoriteter i området, exempelvis yazidier, mandéer, turkmener, judar och romer, som är betydligt färre till antalet, har varit minst lika utsatta.

Herr talman! I denna katastrof har exempelvis Jordanien, Libanon och irakiska Kurdistan tagit ett stort ansvar för att ta emot flyktingar. Kortsiktigt är det av stor vikt att Sverige bidrar generöst med humanitärt bistånd för att hjälpa så många flyktingar som möjligt. Vi hjälper inte flest eller de mest utsatta med dagens ansvarslösa invandringspolitik i Sverige och med kraftfulla avräkningar från biståndet för flyktingmottagning i Sverige. Nej, det gör vi genom att prioritera resurser för hjälp i krisens närområde. Sverigedemokraterna har i sin biståndsbudget föreslagit totalt 12,7 miljarder över fyra år för internationell flyktinghjälp. Långsiktigt är det viktigt att Irak verkar för en hållbar lösning med självstyre för kristna och kurder.

Irak och Syrien borde vara prioriterade frågor för vår utrikesminister, men viktigare för utrikesminister Margot Wallström var tydligen att hastigt och genomtänkt – utan en majoritet i riksdagen i dagsläget – erkänna

Palestina, trots en icke-fungerande regering som inte har kontroll över sitt territorium och som delvis består av terroristgruppen Hamas, vilken har som uttalat mål att förinta staten Israel och döda alla judar. Min ambition, utrikesminister Margot Wallström, är att bekämpa, inte erkänna, terrorism.

Samtidigt pågår en allvarlig sjukdomsepidemi med spridning av ebola i Västafrika. 4 000 människor har dött, och situationen fortsätter att försämrans. WHO uppger i sin rapport från den 5 november att för att nå de uppsatta målen för att minska spridningen fattas ca 690 miljoner svenska kronor.

Det svenska stödet för att bekämpa ebolautbrottet uppgår nu till 239 miljoner kronor. Om man jämför med att regeringen har utlovat 1 ½ miljard på fem år till den palestinska myndigheten är det ingenting. Att prioritera att finansiera en myndighet som belönar terrorism och uppmanar till terrorism är för mig ofattbart när det samtidigt fattas 690 miljoner kronor för att WHO ska uppnå sina mål med att bekämpa ebola.

I biståndet prioriterar vi ökade humanitära insatser. Vi har avsatt 400 miljoner för att bekämpa ebola. Människor dör framför våra ögon. Vi kan göra mer. Det handlar om politisk vilja.

Anf. 3 MARIA WEIMER (FP) replik:

Herr talman! Sverigedemokraterna beskriver kriserna i världen, de konflikter som härjar och de oändliga behov som finns. Den bilden kan jag dela. Men Sverigedemokraterna vill ändå skära ned på det svenska biståndet. Det får jag inte att gå ihop. Hur ska man kunna hjälpa fler när man vill satsa mindre?

Anf. 4 JULIA KRONLID (SD) replik:

Herr talman! Det kan jag svara på. Vi vill definitivt inte satsa mindre på humanitära insatser. Som jag sade satsar vi 12,7 miljarder under fyra år på internationell flyktinghjälp. Vi vill bidra till bland annat Världsbankens fonder för att hjälpa till i samhällen i Jordanien och Libanon. Vi bidrar med kraftigt utökat stöd till UNHCR, till Unicef och till världslivsmedelsprogrammet. Det är mycket mer än vad nuvarande regering bidrar med och vad föregående regering någonsin valde att bidra med.

Vi är ärliga med att vi sänker biståndsramen. Men vi minskar bland annat på att finansiera en myndighet som inte kan uppfylla de enklaste kraven: att fullständigt avsäga sig terrorism, att inte uppmana till terroristhandlingar eller att inte sprida antisemitiska budskap. Sådant bidrag drar vi ned på.

Vi drar ned på budgetstöd som går direkt in i korrupta staters statskassor, och vi drar ned på bistånd till medelinkomstländer. Det gör vi. Men vi drar absolut inte ned på humanitära insatser.

Vi ökar också stödet till insatser för att bekämpa ebola.

Anf. 5 MARIA WEIMER (FP) replik:

Herr talman! Utveckling sker i olika stadier. Humanitära insatser är det första man sätter in i ett krisområde. Men humanitära insatser räcker inte. Nästa stadium är att satsa på långsiktigt utvecklingsstöd för att länder ska kunna bygga långsiktiga förhållanden. Det går inte riktigt att skilja på det på det sätt som ni gör, Julia Kronlid. Om ni minskar biståndsbudgeten

kommer det allmänna utvecklingsbiståndet också att bli lidande. Därmed hjälper ni färre människor i världen.

Anf. 6 JULIA KRONLID (SD) replik:

Herr talman! Jag kan inte hålla med om att vi hjälper färre människor för att vi minskar vissa delar av biståndet. Vi hjälper möjligen färre politiker och kanske färre myndigheter i världen att förmedla bistånd genom korruption, på ett sätt som det inte är tänkt. Ja, den delen drar vi ned på.

Vi har dock ett långsiktigt bistånd som vi satsar väldigt mycket på. Vi tänker satsa 2 miljarder för 2015 på rent vatten och sanitet. Det är också förebyggande arbete och långsiktigt bistånd. Om det hade funnits rent vatten och sanitet i de fattiga länder där ebolautbrottet nu pågår hade det kunnat förebygga en del av krisen.

Anf. 7 HILLEVI LARSSON (S) replik:

Herr talman! Den sammantagna bilden visar att biståndet skärs ned och att Sverigedemokraterna vill stoppa flyktingar från att komma till Sverige. Om vi ser till Sveriges humanitet överlag och inte bara till den förstärkning som Sverigedemokraterna aviserar i närområdet är det ändå en kraftig försämring.

De som flyr till närområdet bor i flyktingläger under usla förhållanden. Även om vi skulle höja stödet på det sätt som Sverigedemokraterna föreslår kommer det ändå att vara verklighet för de människorna. Bistånd handlar om långsiktigt stöd, och detsamma gäller flyktingpolitiken. Man ska faktiskt kunna få ett nytt liv. Flyktingläger är livsuppehållande insatser. Det räcker inte för ett land med vår solidariska historia.

När det gäller Palestina måste man kunna erkänna båda staterna om vi ska ha en tvåstatslösning. Det är väl ändå början?

Anf. 8 JULIA KRONLID (SD) replik:

Herr talman! Faktum är att oavsett vilken invandringspolitik vi har i Sverige, nuvarande regerings politik eller Sverigedemokraternas politik, kommer de flesta flyktingar ändå att befinna sig i krisens närområde. De har inte möjlighet att ta sig hela vägen till Europa. Verkligheten kommer att se ut på det sättet, oavsett vad vi gör.

Vi kan lindra och försöka ta ansvar, till exempel för kvotflyktingar, och ta emot flyktingar som uppfyller FN:s konvention om flyktingar. Det vill Sverigedemokraterna också göra. Det är viktigt. Men det löser inte problemen för alla människor som befinner sig i krisens närområde. Många bor inne i samhällen, i bland annat Jordanien och Libanon, och skriker efter resurser. Det spelar ingen roll om vi tar emot en liten andel i Sverige. De skriker fortfarande efter resurser i Libanon och Jordanien. Sverigedemokraterna vill bidra med i särklass mest för att underlätta för dem.

För mig är det helt ofattbart att Socialdemokraterna inte kan ta ett större ansvar. Ni kan inte ens ge besked i biståndsbudgeten om hur mycket ni vill satsa på internationell flyktinghjälp. Kan jag få ett sådant besked i dag kanske?

Anf. 9 HILLEVI LARSSON (S) replik:

Herr talman! Det ena behöver inte utesluta det andra. Att man satsar i närområdet bör inte innebära att man inte har någon flyktingpolitik eller något bistånd. Man kan inte hänga upp allting på den lilla satsning som detta är om man jämför med dagens politik.

Långsiktigt kan vi se att de flesta flyktingar som kom under kriget i före detta Jugoslavien har arbete i dag. Det tar alltså tid för flyktingar att komma in i samhället. Men sedan är de faktiskt en tillgång för oss.

Anf. 10 JULIA KRONLID (SD) replik:

Herr talman! Socialdemokraterna kallar nu Sverigedemokraternas satsning på 13 miljarder i ökning till internationell flyktinghjälp för liten. Vad är då Socialdemokraternas satsning? Den är ingenting om man jämför. Ni kan inte ens säga vad den är. Tidigare har man gett ungefär 600 miljoner i årligt stöd till UNHCR. Det finns inga tydliga besked i biståndsbudgeten i dag om vad man tänker ge i fortsättningen.

Om våra satsningar är små vet jag inte vad Socialdemokraternas satsning på internationellt bistånd är. Den är väl ingenting.

Anf. 11 KERSTIN LUNDGREN (C):

Herr talman! Jag skulle kunna ägna mitt inlägg i dag åt Afrika. Det är en kontinent i förändring med många utmaningar och möjligheter, en kontinent med intresse för grön ekonomi och ny elektronik. Men den är härjad av fattigdom, bristande livsmedelsförsörjning och konflikter.

Jag skulle kunna ägna mitt inlägg åt vikten av goda förberedelser inför FN-året 2015. Då kommer vår förmåga att globalt hitta gemensamma lösningar på våra gemensamma utmaningar att prövas. Det handlar om en ny utvecklingsagenda, post 2015. Men det handlar också om att förena den med ett nytt klimatavtal. Det handlar om en översynskonferens när det gäller NPT. Kommer vi att klara av att enas och ta steg framåt, eller blir det något annat? Nästa år kommer 1325 också upp på agendan.

Jag skulle kunna ägna hela mitt inlägg åt Mellanöstern och Nordafrika. Den allt allvarligare spänningen som nu byggs upp mellan palestinier och israeler runt Jerusalem är mycket bekymmersam. Bristen på fredliga alternativ är uppenbar. De förödande följderna som olika terrororganisationers härjningar får i Syrien och Irak är naturligtvis också helt förödande. Det är 13,2 miljoner flyktingar i det området. I fråga om Isis är det viktigt att vi samlas för att stoppa den våldsspiral som följer i deras spår.

Herr talman! Jag väljer dock att fokusera på vårt östra grannskap.

Det är i dagarna 25 år sedan Berlinmuren föll. Den skarpa gräns som jag och många med mig var uppväxta med delade Europa i en östlig och en västlig världsdel. Det är 25 år sedan den gränsen öppnades.

Vi såg människors drömmar och längtan efter någonting annat som ledde fram till en utvidgning av EU, först med tio nya stater 2004 från den östra delen av Europa och sedan med ytterligare stater fram till 2013.

Herr talman! Läkeprocesser tar tid. Ärren är fortfarande synliga i vårt Europa. Sammanhållningen sätts på prov, inte minst i den ekonomiska krisens spår. EU har varit redo att öppna dörrarna och inte stänga ute någon. Det är viktigt att vi alltjämt håller fast vid den drömmen och visionen för människor.

Prot. 2014/15:20
12 november

Allmänpolitisk debatt

*Internationella frågor
och utrikespolitik*

Vi såg Georgienkriget 2008. Dessförinnan såg vi de olösta konflikterna där det var tydligt att Rysslands finger fanns med. Också oviljan att lösa konflikterna var tydlig. Vi har nu sett vad som händer i Ukraina. Det är en folkrättsvidrig annektering av Krim och rysk närvaro i östra Ukraina. Man kan också se hoten när det gäller Transnistrien, Moldavien, Georgien – och fler följer.

I går kunde vi alla höra min tidigare Europarådskollega Markov tala om varningssignaler när det gäller våra baltiska grannar. Detta är oaccep- tabelt, och det är väldigt viktigt att vi från EU och Sverige är entydiga och säger: Stopp. Enough is enough. Ryssland måste ta lärdom.
(Applåder)

Anf. 12 JEFF AHL (SD) replik:

Herr talman! Som bekant har Centerpartiet suttit med i regering under åtta år. Georgienkriget inträffade 2008. Utöver det har varningssignalerna angående utvecklingen i Ryssland varit väldigt många. Ändå har Centerpartiet suttit i regering och bidragit till att nedmontera den svenska försvarsförmågan totalt. Detta innebär att vi i Norden i dag inte tar vårt säkerhetspolitiska ansvar.

Alliansen har i sitt budgetförslag inte aviserat några som helst höjningar av försvarsanslagen. Min fråga blir därför: Är Centerpartiet berett att framöver höja försvarsanslagen för att ta vårt säkerhetspolitiska ansvar i Norden?

Anf. 13 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Herr talman! Vi från Alliansen har tydligt visat att vi är beredda att stärka försvaret med 5 miljarder under den kommande mandatperioden.

I ärlighetens namn: Vi väljer att bygga säkerhet tillsammans med andra, solidariskt. Det handlar om vårt medlemskap i EU, som Sverigedemokraterna ju ser med fasa på. Vi bygger samarbete och säkerhet tillsammans också med Nato och andra stater. Det är någonting som Sverigedemokraterna ser med förskräckelse på.

Herr talman! Jag skulle önska att fick en tydlighet från Sverigedemokraterna när det gäller Rysslands agerande. Jag ser tyvärr att det är alltför många av Sverigedemokraternas kompisar och även inom Sverigedemokraterna som söker kontakt med de ryska nationalistiska strömningarna och försöker att så att säga bilda front. Det vore klädsamt om Sverigedemokraterna kunde tala klartext och tydligt ta avstånd från den typen av beteende.

Anf. 14 JEFF AHL (SD) replik:

Herr talman! Sverigedemokraterna har tagit tydligt avstånd från Rysslands agerande mot sina grannländer. Men Centerpartiet uppvisar en uppenbar oförmåga att göra en vettig omvärldsanalys. Georgien 2008 borde ha blivit en väckarklocka. Sverige är inte med i någon militärallians, och dessutom har vi en nedmonterad försvarsförmåga. Centerpartiet har bidragit till att totalt avveckla Sveriges säkerhetspolitiska ansvar i Norden. Därmed sätter de även våra grannars säkerhet på spel genom att föra en så oansvarig politik som de gör.

Sedan står du här, Kerstin Lundgren, och anklagar vårt parti för att inte ta avstånd från Ryssland! Det är ju patetiskt.

Anf. 15 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Herr talman! Jag konstaterar att det finns många sverigedemokratiska tongångar och inlägg som krokår arm med de nationalistiska extrema rörelser som vi ser i delar av östra Europa. De är en del av det problem som vi måste hantera.

Herr talman! När det gäller försvaret handlar det för oss – till skillnad från Sverigedemokraterna – om att våga bygga säkerhet tillsammans med andra. Sverigedemokraterna har uppfattningen att de ensamma är starka och att Sverige ska lösa sitt eget problem. Det är inte vår modell för att bygga säkerhet.

Anf. 16 LOTTA JOHNSON FORNARVE (V):

Herr talman! Vänsterpartiet har under senare tid lyft fram flera viktiga internationella frågor, till exempel den väpnade konflikten i Syrien och den humanitära katastrof som den har inneburit för civilbefolkningen, särskilt i regionen runt Kobane. Vi har även lyft upp Palestinafrågan och är oerhört glada för att regeringen nu har erkänt Palestina.

Men i dag vill jag fokusera på en annan viktig fråga som alltför ofta blir bortglömd i debatten. Det gäller Västsahara, som sedan 1975 har ockuperats av Marocko.

Jag hade nyligen, i förra veckan, en interpellationsdebatt med utrikesminister Margot Wallström som lovade att regeringen kommer att se över den svenska politiken i relation till Västsahara och att denna översyn kommer att inkludera frågan om hur det sahariska folkets rätt till självbestämmande ska kunna förverkligas. Jag är glad över att utrikesministern ställer sig positiv till ett erkännande, men jag förstår fortfarande inte vad det är som behöver ses över ytterligare.

Den 12 maj 2012 beslutades här i riksdagen att Sverige snarast bör erkänna den sahariska arabiska demokratiska republiken Västsahara, och agera för detta i EU.

Jag vet att det är den tidigare borgerliga regeringen som förhalat beslutet. Men borde inte den nuvarande regeringen ställa sig bakom beslutet och verkställa det? Både socialdemokrater och miljöpartister stod ju bakom beslutet 2012. Jag vill mot den bakgrunden passa på att fråga utrikesministern vilken betydelse hon lägger vid riksdagsbeslutet, som togs 2012, om att Sverige snarast bör erkänna Västsahara. Det har snart gått två år sedan beslutet fattades. Västsahara behöver vårt erkännande, och man behöver det nu.

FN har under den senaste tiden skärpt tonen när det gäller Västsahara-konflikten. FN-sekretariatet har under de senaste månaderna förtydligt att Västsahara är ett självstyrande territorium och att erkända företrädare för Polisario/SADR ska jämföras med Marocko. Ett svenskt erkännande skulle innebära en förstärkning av FN:s arbete och påskynda den fredliga processen.

Det är helt uppenbart att konflikten inte kommer att få någon lösning om inte omvärlden agerar mer kraftfullt. Nyligen, den 6 november, sade den marockanske kungen i ett tal i samband med årsdagen av ockupationen att alla marockaner är lika suveräna var de än bor och att en uppdelning av landet inte är möjlig. Han sade också att konflikten inte kan ses som en kolonisation utan som Marockos interna affär. Han gjorde klart att han inte vill se några förhandlingar och tar avstånd från ett större mandat från FN

Prot. 2014/15:20
12 november

Allmänpolitisk debatt

*Internationella frågor
och utrikespolitik*

och dess observatörer. Han hotar med att de som inte är patrioter ska behandlas som förrädare och inte ges någon nåd.

Det är helt uppenbart att det enda som kan få processen att komma i gång är kraftfulla åtgärder från omvärlden och att ett erkännande av Västsahara är oerhört väsentligt i det här sammanhanget. Marocko är beroende av Europa och känsligt för vad de europeiska länderna säger och gör. Sverige kan och bör gå före och snarast erkänna Västsahara, vilket kan få fler länder att följa det svenska exemplet.

Om inget händer finns en risk för att en väpnad konflikt utbryter och att den vapenvila som nu råder bryts. Det sista den Västafrikanska regionen behöver är ytterligare en väpnad konflikt.

Anf. 17 HANS WALLMARK (M) replik:

Herr talman! Jag håller inte med Lotta Johnsson Fornarve i hennes slutsatser, men jag finner dem oerhört relevanta. Det finns all anledning för den så kallade samarbetsregeringen att ta ställning till dem i ljuset av att den valt att erkänna staten Palestina. Jag delar inte slutsatserna, men jag finner det oerhört rimligt att de framförs av Vänsterpartiet till den socialdemokratiska och miljöpartistiska regeringen. Jag utgår från att stödpartiet Vänsterpartiet får svar på detta frågeområde.

Jag har dock en annan fråga till företrädaren för Vänsterpartiet. Vi har en diplomatisk relation till Nato, men under många år har Vänsterpartiet här i riksdagen drivit kravet på att Sverige ska stänga sin Natoambassad. Är det ett krav som Vänsterpartiet fortsatt kommer att driva som stödparti till den så kallade samarbetsregeringen?

Anf. 18 LOTTA JOHNSSON FORNARVE (V) replik:

Herr talman! Ja, det är ett krav som vi kommer att fortsätta att driva, men jag är inte så oerhört insatt i den frågan just nu.

Anf. 19 HANS WALLMARK (M) replik:

Herr talman! Jag förstår att det här med erkännandet av Västsahara är viktigt, men hur viktig skulle ledamoten vilja säga att stängningen av Natoambassaden är på en gradskala i relation till detta? Är stängningen någonting som man verkligen vill driva som stödparti, eller kan man finna sig i att ambassaden finns kvar? Kommer man att markera i talarstolen och kammaren men acceptera regeringens huvudlinje, eller tänker man sätta kraft bakom sitt förslag?

Anf. 20 LOTTA JOHNSSON FORNARVE (V) replik:

Herr talman! Jag kan inte besvara den frågan just nu utan vill gärna återkomma till den senare, om det är möjligt.

Anf. 21 MARIA WEIMER (FP):

Herr talman! I år har vi i Europa talat mycket om första världskriget, som inleddes för 100 år sedan. Tyvärr var sommaren 2014 inte mindre blodig än den för ett sekel sedan. I helgen firade vi 25-årsminnet av Berlinmurens fall. Men tyvärr lever många människor fortfarande under samma typ av förtryck som befolkningen i DDR gjorde.

Tragiskt nog har vi under det senaste året sett nya konflikter uppstå, och flera tidigare oroshärdar har blossat upp till nya våldsamheter. Listan på mardrömslika konflikter är alldeles för lång. Där har vi Syrien, Ukraina, Gaza i somras, Irak, Libyen, Afghanistan och många fler. Kombinationen av krig, konflikter, diktaturer, religiös fundamentalism, länder i sönderfall och militanta islamistiska grupper på frammarsch gör världen farligare än på mycket länge.

Konflikten i Ukraina är den som ligger oss allra närmast. Den påverkar inriktningen på vår svenska utrikes- och säkerhetspolitik. Jag tänker dock inte uppehålla mig vid Ukraina utan förflytta mig en bit österut, till vårt yttre närområde, till Mellanöstern och konflikten i Irak.

Den arabiska våren har på många håll blivit till en iskall vinter. I land efter land har drömmar om demokrati och frihet tyvärr lett till kaos, ökat förtryck och våldsspiraler. Libyen är en stat i förfall. I Egypten är det väldigt oroligt. I Syrien går det blodiga inbördeskriget in på sitt fjärde år. I somras såg vi hur konflikten spred sig till Irak. En del bedömare tror att vi ser framför oss inledningen på Mellanösterns egen version av det trettioåriga kriget.

Herr talman! Terrororganisationen Isis framfart i Syrien och Irak är härresande. Vi ser groteska avrättningsfilmer på Youtube. Människor slaktas av det enkla skälet att de inte vill konvertera till islam. Unga flickor säljs som slavar. 172 dollar kostar det att köpa en kristen eller yazidisk flicka, som kan vara så ung som nio år gammal. 172 dollar motsvarar ungefär 1 200 svenska kronor.

Herr talman! Vi måste göra allt som står i vår makt för att stoppa Isis framfart. Det har även den nya regeringen deklarerat. I regeringsförklaringen säger man att den etniska rensningen måste stoppas. Men tyvärr är det än så länge bara tomma ord. Regeringen är inte beredd att gå från ord till handling. I nästa mening i regeringsförklaringen hänvisas nämligen till FN:s kamp mot Isis. Men som vi alla vet är FN:s säkerhetsråd låst i den här frågan. Något agerande eller någon resolution är inte i sikte.

Jag vill därför fråga utrikesministern: Hur länge vill regeringen vänta? Hur många sexslavar kommer att hinna säljas och hur många människor sätta livet till innan Sverige är berett att gå längre i kampen mot Isis? Det svenska stödet är i dag omfattande, men det är begränsat till humanitära bidrag. Våra grannar i EU gör mycket mer. Tyskland bidrar med vapenleveranser. Norge överväger att skicka specialförband. USA, Australien, Kanada med flera bombar Isis baser i Irak och Syrien. Det är ingen hemlighet att Folkpartiet som enda parti i Sverige är berett att ge militärt stöd till de kurdiska grupper som kämpar mot Isis.

Hur länge vill regeringen vänta på det man kallar för FN:s kamp mot Isis, utrikesministern? Hur många liv får gå till spillo innan Sverige kan tänka sig att gå längre och ge militärt stöd till de kurdiska grupper som kämpar mot Isis?

Anf. 22 SOFIA DAMM (KD):

Herr talman! I helgen har vi firat 25-årsdagen av Berlinmurens fall och det kalla krigets slut. Bilderna på glädje och jubel är starka och berör. Men samtidigt som de känslösamma ceremonierna utspelar sig i Berlin dånar kanonerna i Donetsk. Efter 25 år blåser åter iskalla vindar in mot Europa. Ryssland hotar säkerheten, freden och tryggheten.

Det är självklart att Putins aggressioner väcker varje demokratis förtvivlan. Med hjälp av lögn och maktfullkomlighet förtrampas internationell rätt. Han lever alldeles uppenbart i föreställningen att Sovjetunionen ska återupprättas. I stället för att utvecklas mot frihet, mot öppenhet, mot demokrati och mot Europa präglas rysk utrikespolitik av ockupation och expansion.

Vilket Rysslands nästa steg blir vet vi inte. Men det var med stor oro vi i går på svensk tv kunde höra hur en rysk representant hotade två av våra baltiska grannländer.

Ryssland allierar sig nu med Kina. Man ska komma ihåg att Kina, Singapore med flera gärna framställer västs demokratier som handlingsförlamade och kortsiktiga. Dessa statsauktoritära ledare levererar tillväxt, men de berövar i gengäld sina medborgare frihet. Pew Research Centre har i en undersökning ställt frågan: Vad är viktigast för dig, en stark ekonomi eller en välfungerande demokrati? I Ryssland prioriterar ungefär 80 procent av de svarande ekonomin.

Herr talman! Det är en något dyster bild jag målar upp, men demokratin och friheten i världen är tyvärr på tillbakagång. Freedom House konstaterar i sin rapport om frihet i världen 2014 att vi nu är inne på det åttonde året i rad då friheten minskat på det globala planet.

Antalet demokratier blir färre, och existerande demokratier misshandlas av ledare som bänder på eller bryter mot lagar och regler för att krampaktigt hålla sig kvar vid makten. Medborgerliga fri- och rättigheter kränks. Grundlagar skrivs om för att presidenter ska kunna sitta kvar vid makten.

Vi kristdemokrater menar att Sverige och EU med kraft måste stå upp för ett starkt stöd till demokratiinsatser i diktaturer och nya demokratier världen över. Om inte respekten för frihet, demokrati och rättigheter får vara ledstjärna sitter vi fast i en våldets labyrint.

För snart tio år sedan höll den dåvarande utrikesministern i USA, Condoleezza Rice, ett uppmärksammat tal i Kairo. Hon sade: *We have pursued stability at the expense of democracy in the Middle East, and we achieved neither.*

Det är odiskutabelt att vi i väst var relativt nöjda med stabiliteten. Ledarna utsattes knappast för påfrestande påtryckningar att i sina respektive länder främja fred, frihet, mänskliga rättigheter och demokrati.

Händelseutvecklingen i arabvärlden har vi varit inne på här tidigare. Den oroar djupt på sina håll och ger oss hopp på andra, men vi måste inse att framtiden fordrar att demokrati sätts före stabilitet – alltid och överallt. Bara så kan vi uppnå båda.

Herr talman! Inget borde vara mer självklart och mer angeläget i vårt land, i EU och världen över än en genuin och värdebaserad debatt om demokrati. Vi står i dag inför stora utrikespolitiska utmaningar som vi tillsammans måste göra allt som står i vår makt för att hantera. EU:s grannskapspolitik utmanas både i söder och i öster.

EU:s hantering av Ryssland är en trovärdighetsfråga. Vi måste kunna tala med en gemensam röst, inte återigen delas mellan öst och väst i Europa. Det instrument EU har att tillgå är att införa sanktioner, men det är inte tillräckligt. EU måste se över sin grannskapspolitik, och EU behöver någon form av krishanteringsfunktion.

Herr talman! Det är 25 år sedan Berlinmuren föll. Det var en världshistorisk händelse som tydligt visade att det i längden aldrig går att förkväva

människors längtan efter rättsstatens principer, frihet och respekt för individens rättigheter. Låt oss inom utrikespolitiken prioritera stödet för att underlätta vägen till frihet och demokrati!

(Applåder)

Anf. 23 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr talman och ärade ledamöter! Vi möts till debatt i en orolig tid, som många redan har påpekat. Den påminner om hur vi människor är ömsesidigt beroende av varandra och delar vad som har kallats en ödesgemenskap, inte minst därför att vårt närområde utgör en av flera aktuella oroshärdar.

Sveriges politik vad gäller Rysslands agerande mot Ukraina ligger fast. Rysslands olagliga annektering av Krim och Sevastopol och den ryska militära aggressionen i östra Ukraina är oacceptabel och strider mot folkrätten. Tillsammans med EU har Sverige och övriga internationella samfundet ett stort ansvar för att motverka kränkningar av Ukrainas territoriella integritet och suveränitet samt försöken att destabilisera landet.

Sverige förblir en stark röst till stöd för Ukraina och för den sanktionspolitik i förhållande till Ryssland som EU har enats om. Det är särskilt allvarligt när brott mot principerna för vår världsordning begås av en permanent medlem av FN:s säkerhetsråd. Fortsatt ryskt stöd till separatisterna strider mot Minsköverenskommelsen och Europeiska rådets slutsatser. Att konvojer utan igenkänningstecken observerats i östra Ukraina är oroande. Det ryska agerandet ger EU anledning att fundera över de befintliga sanktionerna som kan komma att utvidgas.

En svår konflikt ställer krav på rak dialog med Ryssland. EU-sanktioner måste kombineras med långsiktig strategi som kan bidra till att hitta kommunikationskanaler till landets ledare och stärka demokratiska krafter i ungdomsgenerationen. Det är intressant när ord ska leda till handling. Det var ett fint tal vi hörde här innan. Men sanningen är att den förra regeringen drastiskt minskade demokratistödet till Ryssland. Det var oklokt.

Att föra en tydlig Rysslandspolitik inriktad på resultat och på folkrättens grund och med bred förankring i riksdagen kommer att vara en viktig uppgift för regeringen när vi söker fredlig samverkan och utveckling i regionen.

Vittnesmålen som når oss från Isils härjningar i Syrien och Irak är fruktansvärda. Mord, tortyr och våldtäkter förekommer i stor skala. Rapporterna visar på grova, systematiska och omfattande övergrepp som utgör brott mot de mänskliga rättigheterna och överträdelser av internationell humanitär rätt. De skyldiga måste ställas till svars. Regeringen har därför tillsammans med de andra EU-länderna uppmanat säkerhetsrådet att hänskjuta situationen till Internationella brottmålsdomstolen och uppmanar Irak att ansluta sig till domstolen.

Nu måste vi klara av att göra två saker parallellt. Det handlar dels om att hantera den akuta krisen, dels om att långsiktigt agera för en politisk lösning. Sedan 2011 har Sverige bidragit med mer än 1,3 miljarder kronor för att hjälpa människor på plats. Vi har även tagit emot över 55 000 asylsökande från Syrien, vilket tillsammans med Tyskland är flest i EU.

Våra humanitära och politiska ansträngningar fortsätter med ökande intensitet. Påstå inte att Sverige ingenting gör! Så är det inte. Det finns ett otroligt stort humanitärt behov. Vi kan inte låtsas som att det inte är en

Prot. 2014/15:20

12 november

Allmänpolitisk debatt

*Internationella frågor
och utrikespolitik*

Prot. 2014/15:20
12 november

Allmänpolitisk debatt

*Internationella frågor
och utrikespolitik*

mycket viktig insats vi gör, med vädjanden också från det internationella samfundet att vi ska fortsätta att bidra på det sättet.

Somliga här vill skicka vapen och tror att det är det bästa vi kan bidra med. Den debatten får vi nog ta separat. Jag tror inte att det finns stöd hos svenska folket för detta. Vi ska stötta FN:s sändebud Staffan de Mistura. Vi ska arbeta för politiska lösningar samtidigt som vi hjälper människor på plats.

Spridningen av ebola i Västafrika är en utmaning som har vuxit under hösten, som alla vet. Utvecklingen har förbättrats, men läget är fortsatt mycket allvarligt. Viktigast nu är inte att sänka garden utan att upprätthålla trycket i hjälpinsatserna. Det svenska stödet på hittills 536 miljoner kronor är betydande och speglar det ambitiösa utvecklingsarbete som regeringen vill föra. Det har vi också fått tack för från många olika håll. Man har sett att vi kan bidra med den typen av insatser som vi är bra på av tradition och som vi kommer att fortsätta att bidra med.

Att främja och respektera folkrätten, samt att alla politiska beslut ska ta hänsyn till de mänskliga rättigheterna, är hörnstenar i regeringens utrikespolitik. En relaterad prioritering är att FN:s plats i svensk utrikespolitik ska återupprättas och utvecklas och att FN ska bli bättre på att ta sig an nya utmaningar.

Prioriteringarna i vårt FN-engagemang sammanfattas med orden fred, jämlikhet, jämställdhet och hållbarhet.

Freden först. Genom bidraget till FN:s operation i Mali – Minusma – inleder Sverige nu sitt första substantiella bidrag till en fredsfrämjande operation i FN:s regi sedan insatsen i Liberia 2006. Bidraget kommer att uppgå till ungefär 250 personer och ska vara operativt första kvartalet nästa år.

Om jämlikheten kan man säga att i dagens värld är det ofta ekonomiska och sociala klyftor, inte bara militära spänningar, som orsakar väpnade konflikter. Därför är arbetet mot fattigdom av största vikt. Fria fackföreningar och mänskliga rättigheter i arbetslivet är avgörande i kampen mot fattigdomen. Jag ser fram emot att bidra i arbetet för ett nytt globalt handslag mellan arbete och kapital som Sveriges statsminister har initierat.

Jämställdhet är den tredje punkten. Kvinnors roll ska prioriteras särskilt i FN men också i EU-arbetet. Här ska Sverige uppfattas som en tydlig feministisk röst och en stark partner för jämställdhet. Kvinnors roll i fredsprocesser är avgörande för att nå en hållbar fred. Det sexuella våldet i krig och konflikter måste belysas och bekämpas.

Den fjärde punkten är hållbarhet. Inför nästa års klimatmöte i Paris måste EU axla en global ledarroll. Sverige ska engagera sig med politisk vilja, kunskap och resurser såväl i FN:s som i EU:s klimatarbete, och klimatförändringarnas säkerhetspolitiska aspekter måste hanteras.

Hållbarhet har också en annan dimension som handlar om planetens fortlevnad. Nedrustning och icke-spridningspolitiken kommer att vara en stor del av det svenska FN-engagemanget. Vi har redan gett nya direktiv att Sverige aktivt ska verka för nedrustning. Vi kommer också att delta i konferensen om den humanitära dimensionen av kärnvapen i Wien i december. Genom samråd och diskussioner kommer vi att undersöka olika sätt att uppnå ett totalt avskaffande av alla kärnvapen.

Sverige kandiderar till FN:s säkerhetsråd för perioden 2017–2018. Det är en unik plattform som ger oss möjlighet att påverka och föra ut svensk fredspolitik. Riksdagens ledamöter är varmt välkomna att bidra i arbetet med den svenska kandidaturen. Jag hoppas och tror att vi kan hjälpas åt med det.

Sverige ska bedriva en feministisk utrikespolitik. Förut har diskussionen ofta handlat om militär hård makt respektive mer samarbetsinriktad mjuk makt. En feministisk utrikespolitik baseras på vad statsvetaren Joseph S Nye kallar för smart makt. Utrikespolitikens verktyg kan vara såväl hårda som mjuka i varierande grad. Den aktuella situationen avgör. Den halva av befolkningen som hittills nästan systematiskt exkluderats och glömts – kvinnorna – ska inkluderas.

Sverige ska vara en engagerad, konstruktiv och framåtblickande medlem av EU och axla sin roll som en global aktör för fred, säkerhet och hållbarhet. Vi ska bygga på våra mångåriga samarbeten i Afrika, Asien, Latinamerika och inte minst Mellanöstern. Förtroenden som har byggts upp under decennier ska utvecklas och övergå i moderna relationer, anpassade till varje land och situation, inom utveckling, politik, demokrati, fred och handel. Även samarbete med länder över regionala gränser kring samverkan i FN och andra internationella institutioner ska stärkas.

Herr talman! Möjligen är det så enkelt som filosofen Immanuel Kant har framfört det, att det starkaste argumentet för fred är: Jorden är ju rund. Oavsett vilken riktning du tar återvänder du till slut till dig själv och din egen startposition. Så ser kanske ödesgemenskapen ut. Jag ser fram emot att hantera den i samarbete och i saklig debatt med riksdagens ledamöter. (Applåder)

Anf. 24 JULIA KRONLID (SD) replik:

Herr talman! Utrikesministern har i diskussionen om erkännandet av Palestina sagt sig stå på fredens sida och vilja uppmuntra fredliga krafter, och hon syftar då bland annat på partiet Fatah och dess ledare Abbas. Vad utrikesministern då missar är att under den senaste tidens terrorattentat i Jerusalem, där bilar kört in i människor och bland annat dödat en liten bebis, har Fatah och Abbas uppmuntrat till sådana våldshandlingar. Det är bra om utrikesministern är medveten om vad som pågår. Den palestinska myndigheten belönar dem som har begått terrorbrott.

Hur kan utrikesministern säga sig stå på fredens sida och samtidigt stödja dem som står på terroristernas sida? Och hur kan utrikesministern vilja prioritera bistånd till en myndighet som inte kan uppfylla grundläggande krav när vi samtidigt har extrema behov, bland annat att bekämpa ebola i Afrika? Det borde vara en mer prioriterad uppgift i biståndet.

Anf. 25 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Vi fortsätter självfallet att uppmana parterna att återgå till förhandlingar. Vi uppmanar dem att upphöra med alla våldshandlingar. Ett erkännande av en stat ska inte ses som en belöning, utan det är en faktisk statsrättslig handling. Vi menar att det är ett stöd till en enhetsregering som måste arbeta för fred.

Ingen har trott att detta omedelbart skulle sätta stopp för allt det som just nu pågår och som ser väldigt oroväckande ut, inte minst i Jerusalem.

Vi kan bara fortsätta med våra diplomatiska kontakter för att påverka båda parter och hoppas att vi snart ska få igång en fredsprocess igen.

Anf. 26 JULIA KRONLID (SD) replik:

Herr talman! Jag tror tyvärr inte att någon fredsprocess kommer att få någon framgång som en följd av det här erkännandet.

Jag skulle också vilja veta hur utrikesministern ser på Hamas. Ett problem är ju att den palestinska regeringen inte har kontroll över sitt territorium. Ser utrikesministern Hamas som en legitim part i den regeringen eller inte?

Situationen i Irak är ytterst allvarlig med det folkmord som pågår. I en interpellationsdebatt tidigare i riksdagen har utrikesministern tvekat att kalla det för ett folkmord. Jag skulle vilja fråga varför.

Anf. 27 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Hamas är en terroriststämplad organisation. Jag har ingen annan syn på Hamas och dess roll än vad EU och Sverige som ett medlemsland i EU har uttryckt. Jag önskar förstås att alla terrorhandlingar ska upphöra. Det finns ingen annan hållning från den här regeringens sida än den som sedan tidigare existerar i EU-sammanhang.

Anf. 28 JEFF AHL (SD) replik:

Herr talman! Den ryska björnen har vaknat, och det var ett bra tag sedan det skedde. Överfallet på Georgien 2008 borde ha varit en ögonöppnare för även den mest invaggade politikern i den här församlingen. Varken tidigare socialdemokratiska regeringar, den tidigare borgerliga regeringen eller vår nu sittande superminoritetsregering verkar vilja ta ansvar för vår säkerhetspolitik.

I *Agenda* den 2 november uttryckte utrikesministern att hon med chockad förvåning hade sett hur denna eskalering skett. Har utrikesministern, Socialdemokraterna och övriga partier sovit tidigare? Det som händer nu är ju en naturlig följd av den upptrappning som har skett under lång tid i Ryssland.

Därför vill jag ställa två frågor: Anser du, Margot Wallström, att det är allvarligt att ni inte förrän nu väljer att se omvärlden för vad den är? När tänker ni omvärdera hotbilden mot Sverige och göra en genomtänkt omvärldsanalys?

Anf. 29 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Detta finns ständigt på vår dagordning och diskuteras förstås både på Utrikesdepartementet och på Försvarsdepartementet liksom bland alla som är engagerade i att bedöma och göra något åt situationen i vårt östra grannskap. Därför kommer vi att göra allt det som behövs.

Sedan har det lett till en diskussion om till exempel försvarspolitiken. Försvarsberedningen är väl en bra plattform för att diskutera hur vårt försvar ska se ut framöver och vilka resurser man ska avsätta.

Anf. 30 JEFF AHL (SD) replik:

Herr talman! Jag kan konstatera att jag inte fick svar på någon av mina frågor. Jag frågar igen: Anser du, Margot Wallström, att det är allvarligt

att ni först nu väljer att se omvärlden för vad den är? Ingen i den här kam-maren förutom Sverigedemokraterna har uttryckt oro och fört någon form av politik för att ta säkerhetspolitiskt ansvar.

Som regering är ni ansvariga för att göra någon form av omvärldsana-lysis. Kommer ni att omvärdera hotbilden mot Sverige, ja eller nej?

Anf. 31 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Om jag kommer ihåg rätt var detta en diskussion som fördes redan för tio år sedan, när jag satt i EU-kommissionen. Då var denna diskussion uppe på rådets, ministrarnas och kommissionens dagordning. Debatten och analyserna har funnits där, även om de har varit långt ifrån tillräckliga.

Jag vill tillbakavisa påståendet att vi inte skulle ta det här på allvar. Det pågår ständigt en debatt, och den hanteras av alla som är berörda av detta och har ansvar.

Anf. 32 HANS WALLMARK (M) replik:

Herr talman! Jag tycker att de här frågorna förtjänar allvarligt och se-riöst resonemang, och det tycker jag att utrikesministern inbjöd till. Jag delar analysen av klokskapen i mycket av det som Joseph Nye pekar på. Utrikesministern hänvisade till smart makt. Han har också tidigare talat om mjuk makt och hård makt.

Därför vill jag fråga utrikesministern om hon och regeringen tror att vi är på väg att se en ny normalbild etablera sig i vårt närområde. Vi har ju sett en del som tyder på detta. Jag tänker på den illegala annekteringen av Krim. Vi ser en ökad övningsverksamhet och ökade incidenter. Vi ser att det händer saker i luften, på vattnet och under vattnet. Frågan till utrikes-ministern är om hon och regeringen gör bedömningen att vi är på väg att se en ny normalbild i vår del av världen.

Anf. 33 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Det som diskuteras mest är om detta kommer att utveck-las till en frusen konflikt. Kommer vi att leva med detta tillstånd kanske under många år framöver? Finns det någonting EU kan göra? Förstås blir EU starkare om vi agerar samfällt och har samma syn på både sanktioner och möjligheter att ingripa och om vi sedan agerar i enlighet med det och har samma budskap. Hur man än vill beteckna det tror jag att väldigt många i dag är oroade för att detta inte har en snabb lösning utan att vi kommer att få se maktkamp och stridigheter, som förhoppningsvis inte ska leda till mer våld men där risken är stor för att det blir en frusen konflikt och en destabilisering i östra Ukraina och i Ukraina i dess helhet.

Anf. 34 HANS WALLMARK (M) replik:

Herr talman! Jag instämmer i mycket av det utrikesministern säger. Personligen tror jag att vi är på väg att få en ny normalbild, både när det gäller den mjuka makten och när det gäller den hårda makten – den mjuka makten för att man använder historieförfalskning, lögner och propaganda, och den hårda makten för att vi ser ökad militär verksamhet.

Prot. 2014/15:20
12 november

Allmänpolitisk debatt

*Internationella frågor
och utrikespolitik*

Jag håller helt med utrikesministern om att man måste agera samfällt. Vi gör det inom EU med exempelvis sanktioner. Jag tror att sanktionspolitiken är lyckad. För egen del skulle jag vilja att vi agerade samfällt även på det militära området i en konstellation som inte är EU utan Nato, men det får vi diskutera vid ett annat tillfälle.

Anf. 35 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Jag vet att det är Hans Wallmarks syn. Den delar vi inte, och det har vi gett tydligt uttryck för.

Det jag tror är det viktigaste är att hantera den akuta situationen, och det gör vi genom att se över om sanktionssystemet är effektivt nog och om vi behöver göra mer. Men vi behöver även se på det långsiktiga. Då handlar det till exempel om vårt beroende av rysk gas i Europa. Det är också det som splittrar medlemsländerna och hindrar ett enhetligt förfarande.

Anf. 36 KARIN ENSTRÖM (M) replik:

Herr talman! Det fanns en hel del i utrikesministerns anförande som jag välkomnar. Vi står som sagt inför väldigt stora utmaningar. Men det förvånar mig att utrikesministern i sitt stora och världsomspännande anförande valde att ta upp det demokratibistånd som alliansregeringen minskade under ett antal år. Det var, så att vi vet vad vi talar om, det som utrikesministern i en bisats nästan menade var det som gjorde att demokratin inte har utvecklats i Ryssland. Det var en sänkning från 100 miljoner kronor per år till 37 miljoner kronor per år. Det är en minskning med 63 miljoner, som jag inte tror har varit avgörande, tyvärr, för demokratiutvecklingen i Ryssland. Det är inte med 63 miljoner kronor som man får Putin att ändra sig.

Anf. 37 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Jag har för mig att jag på intet sätt påstod att det skulle vara helt avgörande för hur situationen i Ryssland har utvecklats. Jag säger bara att det är viktigt att ord ska följas av handling eller att man ska vara konsekvent.

Om man pratar om demokrati och arbetet för demokrati som ett så viktigt inslag börjar man väl inte med att skära ned på demokratistödet. Entydigt är att de organisationer som fick se sitt bidrag nästan försvinna var väldigt bekymrade över detta. De signalerade att det var olyckligt. Små pengar kan betyda mycket för att skapa en bra dialog och faktiskt vara det som förhindrar att man låter Ryssland till sist vinna propagandakriget.

Det handlar mer om konsekvensen i vad ni säger och hur både ord och handling ska hänga ihop. Det är mycket annat som också påverkar, men det här var dumt. Jag tycker att det behöver sägas.

Anf. 38 KARIN ENSTRÖM (M) replik:

Herr talman! Då blir jag extra orolig när vi i regeringens budgetproposition just ser en annan neddragning av anslaget i utgiftsområde 5. Det gäller bidragen till internationella organisationer och freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet. Där vill regeringen dra ned med 120 miljoner kronor.

Jag skulle vilja fråga utrikesministern: Vilka organisationer och vilken verksamhet är det som kommer att få se sina bidrag kraftfullt eller till del minskade, och vad det kommer att få för effekter?

Prot. 2014/15:20
12 november

Allmänpolitisk debatt

*Internationella frågor
och utrikespolitik*

Anf. 39 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Jag kan inte listan på rak arm – jag har den inte tillgänglig. Men det är naturligtvis viktigt i budgetarbetet att se till att vi i regleringsbrevens anger vilka uppgifter olika organisationer har och vad stödet ska gå till och hur vi fördelar den här typen av stöd. Det kommer vi att få anledning att återkomma till.

Det är klart att vi i regeringen hade önskat att vi hade haft mer pengar. Tyvärr tvingas vi att göra en budget där vi också gör neddragningar på olika områden. Det äter ibland upp det som är angelägna ändamål.

Anf. 40 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Herr talman! Tack, utrikesministern, för ett i många stycken bra anförande!

Jag har egentligen tre frågor. Hur avser regeringen att driva på arbetet för en gemensam utvecklings- och klimatagenda 2015? Avser regeringen att vidta åtgärder för att EU nu ska höja sin ambitionsnivå på klimatområdet – i så fall hur? Sedan är jag nyfiken på den feministiska utrikespolitiken i vårt östra grannskap. Hur avser utrikesministern att driva en feministisk utrikespolitik för att Ryssland ska upphöra med sina hot i vårt närområde?

Anf. 41 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Det blev kanske bara två frågor.

Det arbete som vi kan bedriva när det gäller klimatfrågan måste vi i hög grad driva via EU. Det handlar om att se till både att det blir tillräckligt ambitiöst och att vi får, så att säga, de metoder, det sätt och den inriktning när det gäller klimatfrågan som Sverige prioriterar och som vi vill ha.

Från Utrikesdepartementets sida har vi sagt att vi nu kommer att se över det här, totalt sett. Hur kan vi bidra? Hur kan vi få in frågan om den säkerhetspolitiska effekten av klimatpolitiken? Kanske kan vi ta initiativ från svensk sida och bjuda in till en stor konferens om ämnet för att vi ska få bättre kunskap, en bättre bas att stå på och konkreta åtgärder.

OSSE är ett bra exempel. Hur ser det ut där med kvinnlig medverkan? Hur ser det ut i våra bidrag över huvud taget när det gäller att se till att uppmärksamma också kvinnornas situation?

Anf. 42 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Herr talman! Jag lyssnade när det gällde de frågor jag hade. Det handlade om en gemensam klimat- och utvecklingsagenda 2015. Där hörde jag inget svar. Jag hörde egentligen inte heller något tydligt svar på frågan om regeringen nu avser att vidta åtgärder för att höja EU:s ambitionsnivå – det var ju vad regeringen aviserade för EU-nämnden – från de 40 som man nu landat på till de 50 som regeringen önskade.

Jag är nyfiken på att höra vad man nu avser att göra för att nå sina mål där.

Prot. 2014/15:20
12 november

Allmänpolitisk debatt

*Internationella frågor
och utrikespolitik*

Anf. 43 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:
Herr talman! Jag tyckte att frågan handlade om allt möjligt. Den var kanske för ospecifik för att jag skulle förstå vad du menade.

Det är självklart så, Kerstin, att vi måste driva de här frågorna via EU. Det handlar om alla olika politikområden. Det är när man kommer ned i de konkreta detaljerna som vi också visar till exempel hur vi ska bidra för att få mer energieffektivisering. Det handlar om en rad olika områden inom EU. Det finns liksom inget annat spår än att faktiskt se till att vi använder vårt EU-medlemskap fullt ut.

Anf. 44 MARGARETA CEDERFELT (M) replik:

Herr talman! Jag har två frågor till utrikesministern.

Den första frågan handlar om demokrati. Jag tänker på Hongkong, som kämpar för sin demokrati och sin rätt till självbestämmande. Det vore önskvärt att höra någonting om hur utrikesministern ser på denna fråga och på vilket sätt Sverige kan bidra till att Hongkong kan få sin utlovade demokrati.

Min andra fråga handlar om den feministiska frågan. Vad kommer utrikesministern att göra för att stärka kvinnors företagande? Jag lyfter denna fråga eftersom vi vet att marknadsekonomi är ett bra sätt när det gäller att öka välbefindandet och när det gäller att fler människor ska få en möjlighet att försörja sig. Ingår detta i utrikesministerns planer och tankar när det gäller biståndet? Det handlar om att just kvinnor ska kunna få större möjligheter till företagande.

Anf. 45 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Jag börjar med den sista frågan. Till exempel när vi nu ger stöd till Palestina handlar ett av de områden som vi vill ge stöd till om företagande och ekonomiska möjligheter. Då ska vi också titta på hur vi hjälper kvinnor med detta. Det måste ingå i den politik som vi för i biståndsfrågorna. Det handlar om att se till att vi alltid försvarar kvinnornas rättigheter och möjligheter att också företa sig ekonomiska aktiviteter.

Det som händer i Hongkong är viktigt och spännande. Vi vill förstås se att man avstår från våldshandlingar och att det finns en dialog. Vi bidrar via vårt konsulat där. Vi bidrar med diskussioner och samtal men också med de rapporter som ges ut årligen. Vi för en aktiv politik där.

Anf. 46 MARGARETA CEDERFELT (M) replik:

Herr talman! Då tolkar jag utrikesministerns svar som att företagande finns med i utrikespolitiken och i de frågor som utrikesministern kommer att driva, inte bara när det gäller Palestina. Det handlar också om de öststater som finns i närheten av oss.

Jag tänker också på Hongkong. Kommer frågan att lyftas av utrikesministern när det gäller FN och när det gäller EU? Hongkong behöver vårt stöd.

Anf. 47 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Ja, där det är naturligt och där det ingår som en följd av att kvinnor har samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter i ett samhälle är såklart också kvinnors företagande väldigt viktigt. Inte minst är

det så i utvecklingsländer, där kvinnor ofta är de som står för försörjningen. Att de då ska ges möjlighet att utveckla sin verksamhet är självklart. Det ingår redan i många av biståndsprojekten. Det är klart att vi ska fortsätta med det.

Med Hongkong är det så att vi ska fortsätta att följa utvecklingen. Vi ska också bidra genom vårt generalkonsulat.

Anf. 48 MARIA WEIMER (FP) replik:

Herr talman! Anledningen till att jag återkommer till frågan om Irak och militärt stöd är att kurdiska grupper kämpar på liv och död för att hålla den 1 000 kilometer långa fronten som Isis attackerar. Därför tror vi att det behövs militärt stöd. Bakom denna front hotas sex miljoner civila, och det räcker inte med humanitärt stöd för att skydda dem.

Precis som utrikesministern var inne på ger Sverige ett väldigt generöst och viktigt humanitärt bidrag. Det är det ingen som försöker förminska. Men vår poäng är just att det inte räcker. Det har sju av Sveriges EU-kolleger insett och bidrar därför på olika sätt med militärt stöd. Det behöver inte handla om vapenleveranser. Det finns många andra typer av stöd, exempelvis militära rådgivare som Tyskland bidrar med.

Det är för att det humanitära och det som vi gör i dag helt enkelt inte räcker som vi tror att vi måste gå längre.

Anf. 49 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Det är klart att vi alltid håller det öppet, dock inte när det gäller militärt stöd. Där går vår gräns, men vi säger att om det finns något ytterligare som vi kan bidra med så ska vi seriöst överväga det.

Vi har hittills bedömt det så att det är inte det vi är bäst på. Vi ska inte gå in med vapen. Det är svårt att kontrollera vart de tar vägen, vad effekterna blir och vilka som använder dem. Vi har accepterat att det förekommer en militär intervention och säger att det kan andra sköta som också har tagit på sig den uppgiften tidigare.

Vårt bidrag är framför allt humanitärt. Det kan man inte negligera, utan man ska erkänna att det är så. Men vi är öppna för att se om vi kan bidra på ytterligare något sätt som inte innebär vapen.

Anf. 50 MARIA WEIMER (FP) replik:

Herr talman! Utrikesministern nämnde i sitt anförande att det inte fanns något stöd hos den svenska befolkningen för ett militärt stöd. Jag tror att det är fel. Jag tror att det finns en väldigt stor oro och ilska bland många svenskar över alla de övergrepp som Isis begår och att det finns många som verkligen skulle vilja göra mer. Det räcker med att gå till de 100 000 kurder som finns i Sverige och fråga dem. Jag tror att deras svar är väldigt tydligt.

Anf. 51 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Det måste inte vara samma sak att uppröras, vilket vi alla gör och blir förtvivlade över när vi noterar Isis härföringar, och att tycka att vårt viktigaste bidrag är mer vapen i den här konflikten. Vi måste ju kunna göra en vettig analys av vad som ska vara Sveriges insats. Vad är det vi är

Prot. 2014/15:20
12 november

Allmänpolitisk debatt

*Internationella frågor
och utrikespolitik*

bäst på? Kan vi kontrollera hela kedjan? Vart tar vårt stöd vägen? Vet vi att det verkligen kommer till användning?

Det Sverige bidrar med har välkomnats av hela världen, både att ta emot flyktingar och att hjälpa till med humanitära och politiska lösningar. (Applåder)

Anf. 52 LOTTA JOHNSON FORNARVE (V) replik:

Herr talman! Jag vill börja med att tacka utrikesministern för en bra dragning och särskilt för att Sverige ska bli en tydlig feministisk röst i utrikespolitiken. Det tycker jag är superbra.

Jag vill dock upprepa den fråga jag ställde i mitt anförande om vilken betydelse och vikt utrikesministern lägger vid det faktum att Sveriges riksdag i maj 2012 fattade beslut om att Sverige snarast bör erkänna Västsahara.

Anf. 53 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Jag lägger naturligtvis stor vikt vid vad riksdagen uttalar och den debatt som förekommer. Men jag säger också att det här måste få förberedas väldigt noggrant. Man måste göra en bedömning i varje fall av det folkrättsliga läget, hur situationen ser ut på marken, hur andra länder ställer sig och hur vi bäst kan hjälpa till.

Jag har lovat att vi ska ta itu med en sådan översyn, och den inbegriper också att titta på vad FN gör och vilka möjligheter FN har att uppnå resultat inom den närmaste tiden. Det handlar dessutom om att bedöma hur och när det är rätt tid att vidta åtgärder.

Det är ganska invecklat när det gäller Västsahara, och det är ingenting som man lättvindigt uttalar eller tar sig an. Jag tror att man måste göra detta stegvis, och därför kommer det att inbegripa också hur vi ser på kraven på självständighet.

Anf. 54 LOTTA JOHNSON FORNARVE (V) replik:

Herr talman! Det finns ett stort stöd för en självständighet för Västsahara, både i FN och i Internationella domstolen i Haag. Ett stort antal länder har också erkänt Västsahara – 55 länder, inte 83 som jag sade tidigare.

Riksdagen har som sagt redan för två år sedan fattat det här beslutet. Det är också uppenbart att om det ska hända någonting i den här processen måste omvärlden trycka på, för Marocko är inte berett att göra någonting för att konflikten ska få en lösning.

Anf. 55 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Jag vet att debatten fortfarande är livlig. Det finns många länder som vill driva frågan, men det finns också en väldigt komplicerad situation i landet. Det finns förstås en frustration över att det här inte har lett till resultat på så lång tid och från Polisario, som frågar om det här är tacken för att de avstod från vapenmakt. Jag förstår att allt detta leder till en väldigt besvärlig situation.

Samtidigt finns det ett antal länder som har averkänt Västsahara. Allt detta ska bedömas och hanteras.

Anf. 56 OLLE THORELL (S):

Herr talman! Jag tänker ägna mina korta minuter här åt att lyfta fram en aspekt av utrikespolitiken som lätt hamnar i skuggan när ebolautbrottet, Isil eller Ukrainakrisen dominerar debatten.

Det jag vill tala om är kärnvapenedrustning och hotet från kärnvapen. Det är ett av väldigt få hot som faktiskt kan utplåna hela mänskligheten. Det är inte bara en kvarleva från det kalla kriget, utan det är i allra högsta grad ett närvarande hot.

Nio länder innehar i dag totalt runt 16 000 kärnvapenstridspetsar. Av dem står 1 800 i högsta beredskap och är bara en knapptryckning från att avfyra. Skulle en enda detonation inträffa över ett tätbebyggt område skulle konsekvenserna bli så katastrofala att vi inte kan ha någon annan inställning än att kärnvapen måste bort från varje lands arsenal.

Personminor, kemiska och biologiska vapen, klustervapen – alla dessa har bannlysts eftersom deras katastrofala humanitära konsekvenser anses för oacceptabla. Det borde på sikt också gälla kärnvapen.

På senare år har just den humanitära aspekten av kärnvapenedrustning vunnit mark. Det har arrangerats stora internationella konferenser i ämnet, förra året i Oslo och sent i vintras i Nayarit i Mexiko. Det har också gjorts ett flertal uttalanden, bland annat i olika utskott i FN:s generalförsamling, som har samlat ett allt större antal länder bakom sig.

Vi socialdemokrater har varit starkt kritiska till att den tidigare regeringen inte har prioriterat det nya banbrytande spåret inom nedrustning. Sverige har inte ställt sig bakom de uttalanden som har förekommit och inte heller varit särskilt drivande på de konferenser som har arrangerats.

Den tidigare regeringen, ska jag dock säga, har ändå agerat inom nedrustning och icke-spridning. Bland annat gjorde man ett mycket gott arbete gällande det internationella vapenhandelsfördraget ATT. Även i styrelsearbetet i IAEA och i provstoppavtalsarbetet CTBT har man varit aktiv.

Det är bra, men vi anser att nedrustningsarbetet gällande först klustervapen och nu senast det humanitära initiativet har varit för nedprioriterat. Därför gläder det nu oss socialdemokrater mycket att det finns en ny regering på plats som har en annan linje gällande det humanitära initiativet.

I FN:s generalförsamling den 14 oktober hade Sverige ett eget uttalande som deklarerade just detta. Sverige ställer sig nu bakom det uttalande som lades fram av Nya Zeeland och som samlade inte mindre än 155 länder.

Detta spår vinner mark och kommer att ha verklig betydelse. Det kan bidra till att stärka icke-spridningsavtalet NPT och kan väcka liv i processer som stått stilla i många år.

I dagarna nåddes vi av beskedet att USA kommer att delta på nästa konferens, som arrangeras i Österrike den 8–9 december. Det är en milstolpe som är värd att notera.

Den nya linje som Sverige presenterade mottogs mycket väl av många länder men också av civilsamhället i form av Svenska Freds, Svenska kyrkan, Läkare mot kärnvapen, IKFF och andra. Det här är alltså en efterlängtat nystart för svenskt nedrustningsarbete.

Jag ser mycket fram emot att åka till Österrike för nästa konferens om det humanitära initiativet. Där hoppas och tror jag att Sverige kommer att vara väl representerat, drivande och engagerat så som det anstår ett land

Prot. 2014/15:20

12 november

Allmänpolitisk debatt

*Internationella frågor
och utrikespolitik*

som vårt med de stolta traditioner vi har på området. Jag hoppas och tror också att den nya linjen kommer att få stöd bland riksdagens alla partier. (Applåder)

Anf. 57 HANS WALLMARK (M):

Herr talman! För två veckor sedan avhöll Nordiska rådet i just denna kammare sin 66:e session. Utöver att rikta ett varmt tack till talmannen för framgångsrikt lån av lokaler och personal finns det anledning att beröra några av de saker som togs upp under de förhandlingar som skedde med 87 ledamöter från alla parlament i Nordens fem länder och tre självstyrande områden.

Utrikes-, försvars- och säkerhetspolitik har gått från att under 1960-, 70- och 80-talet ha varit områden som undvikits i de nordiska samtalen, bland annat på grund av Finlands närhet till Sovjetunionen, till att i dag närapå stå i centrum för många av samtalen.

Nordiska rådet har framgångsrikt genomfört rundabordssamtal kring gemensamma utmaningar – förra året i Helsingfors och i år i Oslo. Naturligt var då att beröra vårt gemensamma Europa i skuggan av Rysslands illegala annektering av Krim respektive det barbari och den tusenåriga återgång i mentalitet och tänkande som Isis representerar i Irak och Syrien.

Som nordiska länder har vi kommit att välja helt olika vägar och lösningar. Sverige och Finland är medlemmar av EU, men står utanför Nato. Danmark är med i både Nato och EU, men har undantag från den gemensamma europeiska utrikes- och säkerhetspolitiken. Norge och Island är båda med i Nato, men står utanför EU. Detta till trots delar vi en gemensam säkerhetspolitisk miljö med dess utmaningar. Vi har närheten till Ukraina. Vi har ett Östersjöområde med ökad övningsverksamhet samt flera incidenter. Det händer mer i luften. Det händer mer på vattnet. Det händer mer under vattnet.

I samband med Nordiska rådets session var Norges förre socialdemokratiska utrikesminister Thorvald Stoltenberg på plats. Han tog för några år sedan på de nordiska ländernas uppdrag fram en rapport om hur samarbetet kring utrikespolitik och krisberedskap kan stärkas. I 13 punkter pekades olika områden för fördjupat samarbete ut. En del har realiserats. Vi ser det exempelvis i form av fördjupad samverkan när det gäller ambassadverksamhet på andra kontinenter. Det är en koordinering som inte endast begränsas till de fem nordiska länderna utan numera också inbegriper Estland, Lettland och Litauen. För mig är det ett naturligt och logiskt steg – från Norden vidare mot Baltikum.

En annan idé som lanserades var gemensam nordisk luftnärvaro över Island. Det är något som också har genomförts med svenska och finska plan tillsammans med bland annat flyg från Norge över just Island.

En del politiker, särskilt norska, har kommit att benämna Stoltenberg-rapporten som en bibel. Utan att gå in på själva jämförelsen kan det dock noteras att vår dagliga bibel i sig är uppdelad i ett gammalt och ett nytt testamente. Det finns således anledning att även uppdatera den rapport Stoltenberg har tagit fram. Det kan behövas en ny uppsättning förslag på fördjupad nordisk integration. Thorvald Stoltenberg lanserade själv idén om en kommission med en ledamot från varje nordiskt land som skulle följa upp och granska hans rapport och sedan lägga fram en ny.

Som av en händelse kom ungefär samtidigt, för två veckor sedan, ambassadör Bertelmans utredning där Sveriges internationella samarbeten granskades. I all korthet kan hans slutsats sammanfattas som att Sverige tillsammans med Finland borde granska förutsättningarna för att fullfölja steget in i Nato. Vi är redan en betydande samarbetspartner. Vi axlar mycket av ansvaret. Men den fulla närheten av nytta kan bara nås genom medlemskap. Även det tycker jag är en god idé.

Min avslutande reflexion lyder: Här har vi en regering som önskar utreda både det ena och det andra, allrahelst sådant som riskerar att slå mot jobb och företagande i vårt land. Men när det handlar om Sveriges centrala intressen med bäring på försvar och säkerhet säger man blankt och kategoriskt nej. Det är inte modernt. Det är inte samarbetsinriktat. Det är bara beklagligt.

Anf. 58 JEFF AHL (SD):

Herr talman! Jag vill börja med att be om ursäkt för att jag råkade dua utrikesministern i ett tidigare replikskifte. Det är lätt hänt för en nybörjare som jag.

Det säkerhetspolitiska läget i vårt närområde har allvarligt försämrats under en längre tid till följd av Rysslands aggressiva utrikespolitik, där militärt våld bland annat används för att uppnå utrikespolitiska mål. Detta ser vi sverigedemokrater oerhört allvarligt på. Rysslands överfall på först Georgien 2008 och nu Ukraina är horribla.

Sverigedemokraterna har tagit hänsyn till den negativa ryska utvecklingen, vilket har resulterat i att vi har varit det enda parti som har presenterat politik som syftar till att vi ska ta vårt säkerhetspolitiska ansvar i regionen. Bland annat var vi ensamma om att under föregående mandatperiod verka för en upprustning av den svenska försvarsförmågan. Olika regeringar under 2000-talet har beroende på oförmåga att göra en vettig omvärldsanalys nedmonterat denna förmåga, vilket i förlängningen bidragit till att det har uppstått ett säkerhetspolitiskt svart hål i den centrala delen av Norden.

Sjuklöverns förvåning över vad de anser vara en snabb förändring av omvärldsläget är anmärkningsvärd. Oavsett om denna förvåning beror på naivitet eller medvetet hasardspel med svenska folkets säkerhet är den anmärkningsvärd. Sverigedemokraterna kommer till skillnad från övriga partier i denna kammare även fortsättningsvis att bidra till en välbalanserad och framsynt försvars- och säkerhetspolitik, vilket bland annat innebär att vi vill ingå en försvarsallians med Finland.

Sverige och Finland delar en 600-årig historia. Vi har stora kulturella likheter, och vi delar framför allt samma utmaningar vad avser säkerhetsläget i vårt närområde. Sverige och Finland har redan ett fördjupat försvarssamarbete, och det ser ut att fördjupas ytterligare framöver. Försvarsberedningens rapport pekar på behovet av att ta ytterligare steg för ett fördjupat samarbete i Norden, och då framför allt med Finland.

Med hänsyn till dessa aspekter är det relevant att diskutera huruvida det är dags att ta steget fullt ut och realisera en försvarsallians mellan våra länder. I Finland finns redan en folklig majoritet för ett sådant samarbete, och ledande finska politiker har yttrat sig i den riktningen.

Sverige och Finland har båda en uttalat defensiv agenda i Östersjöregionen, vilket innebär att en formell försvarsallians mellan våra länder

inte kommer att påverka maktbalansen i någon riktning. En svensk-finsk försvarsallians tydliggör våra defensiva intentioner, då vi med detta visar att vi kan lösa våra säkerhetspolitiska frågor utan att blanda in Nato.

Riskerna med att bedriva en obalanserad utrikespolitik med syfte att gå med i Nato är påtagliga. Följderna av en sådan oansvarig politik skulle kunna utlösa en rysk aggression. Även om risken är minimal är den i högsta grad relevant. Det är troligt att Natofrågan har varit ett av de tyngsta skälen till de ryska aggressionerna mot Georgien och Ukraina. Självklart är det inte det enda skälet, men antagligen ett mycket starkt sådant.

Sverige och Finland har allt att tjäna på att ingå en uttalat defensiv försvarsallians med varandra. Tillsammans skulle vi stå starka i den omvärld som blir allt mer orolig. En försvarsallians mellan Sverige och Finland är ett steg för att ytterligare stärka det nordiska samarbetet. Vi vill även på sikt fördjupa det nordiska samarbetet med övriga grannländer.

Sverigedemokraterna är ännu så länge det enda parti som har visat på framsynthet och ansvar vad avser vår försvars- och säkerhetspolitik. Vi är hitintills det enda parti i svensk politik som har gjort rätt bedömningar av omvärldsläget och åtgärder kopplade till detta. Vi kommer även fortsättningsvis att ta på oss ansvaret att vara förnuftets röst i denna folkvalda församling.

(Applåder)

Anf. 59 OLLE THORELL (S) replik:

Herr talman! Jag reagerar på Jeff Ahls inlägg och hans trosvisshet när det gäller att Sverigedemokraterna är det enda parti som har förstått hur världen ser ut.

Jag vill bara dementera detta. Vi socialdemokrater – och jag tror att det gäller alla andra partier här också – ser världen som den är. Ni har inte den enda sanningen. Vi tar vårt ansvar, vi är inte naiva, vi värnar Sveriges försvarsförmåga, vi höjer försvarsanslagen och vi ser Ryssland för vad det är – en stormakt. Det är en före detta supermakt och nu en stormakt med ett aggressivt och alltmer irrationellt beteende som bidrar till ett osäkrare säkerhetsläge.

Vi förstår det här. Det är inte bara ni som ser hotet. Men jag undrar: Hur ska ni betala för kalaset? Ni har en fantasibudget där ni sparar 180–190 miljarder på minskad invandring. Är det detta som ska betala flygplan, stridsvagnar och annat?

(Applåder)

Anf. 60 JEFF AHL (SD) replik:

Herr talman! Våra besparingar på invandringsområdet har vi stöd för i olika utredningar från RUT som vi har beställt.

För att återgå till frågan har Socialdemokraterna ställt sig bakom den nedrustning som har skett av den svenska försvarsförmågan. De smulor ni tillskjuter Försvarsmakten i dag är inte tillräckliga, Olle Thorell. Dessutom är de främsta satsningarna ni gör omfördelningar inom den försvarspolitiska budgeten.

Socialdemokraterna har under en längre period tydligt visat att de har en oförmåga att se vad som händer i världen. År 2008 blev Georgien överfallet. År 2010 lade Socialdemokraterna en gemensam skuggbudget med

Miljöpartiet och Vänsterpartiet där de ville skära ned på de svenska försvarsanslagen.

Om Olle Thorell tycker att det är ansvar blir jag rädd, chockad och förvånad över att vi har en sådan regering i dag.
(Applåder)

Anf. 61 OLLE THORELL (S) replik:

Herr talman! Att Sverigedemokraterna är chockade och förvånade över att det finns en socialdemokratiskt ledd regering chockar och förvånar inte mig. Det gläder mig snarare.

Jag undrar fortsättningsvis på det som Jeff Ahl hävdar, att RUT säger att det minsann går att spara så mycket på invandring. Det stämmer inte. RUT säger att det inte går att räkna på det viset som ni så gärna vill kunna räkna.

Invandring är en tillgång för Sverige. Mångkultur är något bra för Sverige. Det står sju av åtta partier bakom.

Anf. 62 JEFF AHL (SD) replik:

Herr talman! Det är intressant att vi anklagas för att hela tiden prata invandring. Nu ska vi stå här och prata säkerhetspolitik i Sveriges riksdag, och då pratar Olle Thorell om invandringspolitik i stället.

Ta ansvar för den oansvariga politik som du har varit med om att bedriva i stället för att stå här och prata om frågor som inte berör ämnet!

Anf. 63 HANS WALLMARK (M) replik:

Herr talman! Den politiska cocktail Putin erbjuder består av aggressiv nationalism, främlingsfientlighet och förakt för mångfald. Det oroar mig, och jag finner det besvärande. Jag ser dåliga tecken på att vi är på väg att etablera en ny normalbild i vårt närområde.

Jeff Ahl talar om försvarsallians med Finland, herr talman. Jag är inte säker på att det är ett grundläggande efterfrågetryck på en sådan. Däremot finns det andra förslag, till exempel det som ambassadör Bertelman har framfört om att göra någon form av Natoutredning, Natogranskning, tillsammans med Finland. Vad jag förstår säger Jeff Ahl blankt nej till det, i likhet med den socialdemokratiska regeringen.

Dessutom säger han, vilket jag tycker är märkligare, att det kan påverka maktbalansen i någon riktning. Herr talman! Jag har lämnat det stadiet. Det är inte maktbalans. Det är inte en Warszawapakt som står mot Nato. Vi är herrar i vårt eget hus. Det avgörs i Stockholm, och det avgörs i Helsingfors. Det avgörs inte i Moskva.

(Applåder)

Anf. 64 JEFF AHL (SD) replik:

Herr talman! Hans Wallmark vill med den Natovänliga politiken flytta Sveriges säkerhetspolitiska ansvar från Stockholm till Washington. Det räcker att vi är med i ett överstatligt projekt, och vi behöver inte gå med i ett till.

I norra Europa ansvarar vi delvis för den maktbalans som finns. Det börjar nu byggas upp en situation där vi har en aggressiv rysk stat å ena sidan och Nato å andra sidan. Ryssland har inte uttalat sig särskilt positivt

Prot. 2014/15:20
12 november

Allmänpolitisk debatt

*Internationella frågor
och utrikespolitik*

Prot. 2014/15:20
12 november

Allmänpolitisk debatt

*Internationella frågor
och utrikespolitik*

om att Sverige och Finland skulle gå med i Nato. Således är det ur ett avspänningsperspektiv oansvarigt att gå med i Nato.

Min fråga blir då: Varför ska vi flytta ytterligare makt från Sverige? Moderaterna har redan bidragit till att flytta i princip allt självbestämmande till Bryssel. Varför ska vi flytta ytterligare självbestämmande till Washington?

Anf. 65 HANS WALLMARK (M) replik:

Herr talman! Jeff Ahl säger att det är oansvarigt. Därmed har han gått in på ett annat lands sätt att formulera våra vägval.

Herr talman! Jag är helt övertygad om att om Sverige ska gå med i Nato, vilket jag tycker och Jeff Ahl inte tycker, ska det inte avgöras med sneda blickar mot någon annan. Vi avgör det själva i Sveriges riksdag i Stockholm. Finland avgör det självt i Finlands riksdag i Helsingfors. Det är inte med hänvisning till någon annan.

Det är en oansvarig politik som Jeff Ahl representerar.

Anf. 66 JEFF AHL (SD) replik:

Herr talman! Ni i Moderaterna ska inte anklaga oss för oansvar. Ni har inte sett utvecklingen som den är. Det som hände år 2008 i Georgien borde ha varit en ögonöppnare. Ni skrev en debattartikel om storskaliga terroristangrepp som det farligaste för Sverige. Det är pinsamt för Moderaterna, som en gång var ett parti som tog ansvar.

För övrigt kan man börja undra om Moderaterna inte medvetet har nedrustat den svenska försvarsförmågan för att kunna bedriva den här typen av politik där man flyttar alltmer makt från svenska folket ut till andra länder.

Det räcker med Bryssel. Vi behöver inte Washington också.
(Applåder)

Anf. 67 MARIA ANDERSSON WILLNER (S):

Herr talman! Vi lever i en global värld. Det innebär både problem som måste lösas och möjligheter att ta till vara. På problemsidan finns hög arbetslöshet, allt större sociala klyftor, brist på jämställdhet, dåliga arbetsförhållanden, korruption, skattefusk och rovdrift på miljön. Ser man till möjligheterna rymmer globaliseringen en enorm potential för att bygga en rättvis, inkluderande och hållbar värld.

För att kunna hantera problemen och möjligheterna är samverkan mellan parterna på arbetsmarknaden en viktig del. Detta gäller hela vägen från lokal till global nivå. Om parterna ges centrala roller, och politiken bidrar där det behövs, är detta det mest effektiva sättet att hitta en balans mellan arbete och kapital.

Vi vill se ett globalt handslag mellan arbete och kapital, en new global deal. Parterna kan i samverkan göra mycket mer för att minska klyftorna, öka jämställdheten, säkra sjysta arbetsvillkor och stoppa rovdriften på miljön. Det handlar om att på olika sätt – alltifrån att säkra grundläggande rättigheter till att utveckla avancerade strukturer för samverkan – skapa en stark samarbetsanda som i sin tur kan användas för problemlösning och framtidsreformer.

New global deal handlar om att tillsammans mellan stat och arbetsmarknadens parter ta steg för arbetsrätt, utveckling och välfärd. Vi vill göra det möjligt.

New global deal ska inte ses som något enhetligt eller allomfattande avtal. Nej, det bygger på en lång rad mindre uppgörelser och avtal på olika nivåer. Tillsammans ska alla dessa avtal forma en anda som är så stark att det verkligen går att genomföra nödvändiga samhällsförändringar.

New global deal får inte bli något eget sidospår utan ska byggas genom aktiva insatser i alla relevanta internationella sammanhang. ILO, EU, OECD, WTO, IMF och Världsbanken är några av de organ där samarbetsandan måste förankras och/eller utvecklas. I alla forum där det går att verka för att samverkan mellan parterna ska förstärkas ska vi också göra det. Med hjälp av denna samverkan ska vi sedan se till att organisationerna levererar i sakfrågorna.

EU:s sociala dialog måste rustas upp efter att länge ha tappat tempo och kraft. Ett socialt protokoll måste läggas till fördraget så att de fackliga rättigheterna ges en starkare ställning på den inre marknaden. Bättre partsamverkan och bättre resultat i sakfrågor måste präglade bland annat handelsavtal, regler för bolagsstyrning och arbetsmarknadslagstiftning.

Liknande strategier måste utvecklas för agerandet i övriga aktuella forum.

Vår new global deal är inte ett mål i sig utan ett verktyg för att generera resultat. Parterna kan göra mycket mer för att skapa en rättvis, inkluderande och hållbar tillväxt. Vi vill på olika sätt stötta det arbetet.

Ett starkt internationellt kapital kräver demokratiska motvikt. Vi vill att globaliseringen ska gynna alla. Därför måste Sverige driva på för globala överenskommelser mellan arbete, kapital och samhälle.

(Applåder)

Anf. 68 SOFIA ARKELSTEN (M):

Herr talman! Detta är en bra tid att hålla en utrikespolitisk debatt. Omvärlden är orolig. Den ekonomiska krisen, klimatkrisen, politiska kriser, våldsamma terrorrörelser som får människor att fly för sina liv och söka skydd i andra länder och de sammantagna globala säkerhetspolitiska spänningarna påverkar Sverige.

Viktigt för oss i Nya moderaterna är den värderingsdrivna utrikespolitiken – att stå upp för värden som frihet och demokrati även när det blåser andra vindar. Det har också genomsyrat Alliansens politik. Det handlar om frihandel, en global lösning på klimatfrågan, energisäkerhet och samarbetet inom EU med fri rörlighet men också om människors lika rättigheter – sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, kvinnors rättigheter över huvud taget, hbtq-frågor, fri och oberoende press och frihet att uttrycka sig på nätet.

Traditionellt har vi i Sverige haft stor samsyn i utrikespolitiska frågor. Ordningen att vi kommer överens brett innan vi sänder kvinnor och män till internationella insatser hoppas jag kvarstår. I grunden finns stor samsyn även i andra frågor. En kollega har beskrivit den utrikespolitiska debatten som den dagen då vi är osams. Det finns en konstruktiv syn på samarbetet i utrikesutskottet.

Så har det varit, herr talman, men nu finns det stora splittringar i regeringen. Synen på frihandel, synen på EU:s roll, synen på säkerhetspolitik i

stort – allt detta skiljer mellan regeringspartierna S och MP. Det gör att Sveriges starka utrikespolitiska röst tystnar och att vi tappar vår tyngd och inte längre kan göra skillnad på samma sätt. Det oroar mig.

Ett exempel är Arktispolitiken. Den regionala politiken som präglats av samarbete och det som ibland kallas diplomati i förskott riskeras nu. Sveriges ordförandeskap i Arktiska rådet var en framgång. Alliansregeringen styrde upp kansliet, hanterade frågan om observatörsstater och slöt avtal om ansvar för miljöfrågor. Vi stärkte Arktiska rådets roll som viktigt politiskt forum.

Samtidigt ville MP ge rådet makt att stoppa staters suveränitet. Det går att vara aktivister i opposition, men som regeringsparti får man sina principer granskade. Står MP fast vid detta? Är det en bärande princip för dem att tillåta överstatlighet med miljö som ursäkt? Vilka andra organisationer kan de tänka sig att göra så med, och vad är egentligen regeringens linje när det gäller Arktis?

Det finns stora saker att oroa sig för med tanke på hur världen ser ut. Men det finns också en oro för MP:s inflytande på utrikespolitiken och de effekter det får för Sveriges roll i världen. På sikt är det skadligt med en splittrad regering som inte vet vad den vill med EU, handeln eller säkerhetspolitiken.

Anf. 69 KRISTER ÖRNFJÄDER (S):

Herr talman! Omvärlden är alltför passiv inför ebolaepidemin. I medierna kan vi varje dag följa dess negativa utveckling.

Interparlamentariska Unionen, IPU, som Sveriges riksdag är medlem i hade sitt senaste möte nu i oktober, och parlamentariker från 145 länder deltog. Frågan debatterades och följande uttalande antogs: Omvärlden har reagerat alldeles för passivt inför ebolaepidemin. Därför måste informationsinsatserna fördubblas samtidigt som läkemedelsindustrin och forskningen intensifierar sina ansträngningar.

Risken är att virussjukdomen från Västafrika utvecklas till en humanitär katastrof av närmast omätbara proportioner. I en globaliserad värld där resor mellan kontinenterna hör till vardagligheterna är faran för spridning av det smittsamma ebolaviruset naturligtvis stor.

Även om risken för spridning av viruset inte ska underskattas är problemen naturligtvis mest akuta i ebolavirusets centrum, Västafrika. Epidemins effekter på de drabbade ländernas mat- och vattenförråd kan bli allvarliga, liksom dess effekter på ländernas ekonomi och politiska stabilitet.

Därför manar IPU alla länder såväl som internationella hjälporganisationer att koordinera sina insatser för att maximera möjligheterna att bekämpa ytterligare spridning av ebola. Även läkemedelsindustrin, forskningsinstitutioner och den privata sektorn uppmanas att öka sina ansträngningar att framställa billigt vaccin och utvecklade behandlingsmetoder.

På längre sikt handlar mycket av arbetet om att förmå de olika nationella parlamenten att stifta lagar som främjar hälsovård och förmår att bekämpa epidemier på ett effektivare sätt än vad som är fallet i dag.

I sin resolution rekommenderar IPU att man snabbt kommer igång med arbetet för att hjälpa de drabbade länderna att snabbt återhämta sig efter ebolatragedin. Dessutom måste omvärlden bygga upp en hjälporganisation som snabbt kan sättas in när katastrofer av den här typen inträffar.

Dessvärre är detta med all sannolikhet inte sista gången vi ser en humanitär katastrof utspelas framför våra ögon. Därför måste världen stå bättre rustad nästa gång det sker. Ett sätt att vara bättre förberedd är att se till att hälsovård inkluderas i det långsiktiga biståndet.
(Applåder)

Prot. 2014/15:20

12 november

Allmänpolitisk debatt

*Internationella frågor
och utrikespolitik*

Anf. 70 JULIA KRONLID (SD) replik:

Herr talman! Jag kan inte annat än hålla med Krister Örnfjäder vad gäller ebolakrisen och vikten av att agera för att bekämpa den fruktansvärda epidemin. Men jag skulle vilja fråga Krister Örnfjäder hur han, som företrädare Socialdemokraterna, kan försvara att man samtidigt gör så extremt höga avräkningar i biståndet – 8,4 miljarder – när Socialdemokraterna tidigare har varit kritiska till höga avräkningar.

Det är bra att man har bidragit med 239,3 miljoner enligt den senaste rapporten om ebolakrisen, men det går att göra mycket mer. Har man resurser i biståndet till att bidra med 1 ½ miljard till Palestinska myndigheten borde det finnas resurser till att bidra mycket mer för att bekämpa ebolakrisen.

Världshälsoorganisationen säger att det fattas 690 miljoner svenska kronor för att uppfylla dess mål. Sverige skulle lätt kunna bidra med hela den summan. Kommer Krister Örnfjäder att verka för att biståndet ökar för att bekämpa krisen och förhindra smittspridningen?

Anf. 71 KRISTER ÖRNFJÄDER (S) replik:

Herr talman! Jag upplever inte att vi har det problem som Julia Kronlid försöker framställa det som att vi har. Jag tycker att Julia Kronlid i stället borde vara lite självkritisk.

Jag har inte läst Sverigedemokraternas budgetförslag än, men om jag förstår det rätt finansieras en stor del av det med minskade kostnader inom det område jag beskriver. Det är möjligt att jag har fel; jag har än så länge bara hört retoriken från Sverigedemokraternas sida.

Borde inte Julia Kronlid till att börja med titta på hur de själva bedriver sin politik innan de påstår att vi socialdemokrater – eller för den delen något annat parti här i riksdagen förutom Sverigedemokraterna – inte har för avsikt att upprätthålla den höga nivå som vi har när det gäller att hjälpa människor som kommer från andra länder både utanför och i Sverige?

Anf. 72 JULIA KRONLID (SD) replik:

Herr talman! Vad gäller att hantera det akuta arbetet med ebolakrisen har vi föreslagit 400 öronmärkta miljoner för det ändamålet för 2015 och ytterligare 200 miljoner för 2016. Vi vill också höja det humanitära biståndet inom ramen, där vi gärna vill prioritera att bekämpa ebola.

Det långsiktiga är också viktigt. Där vill vi öka biståndet för rent vatten och sanitet, vilket kommer att främja hälsa långsiktigt. Bistånd för hälsoinsatser långsiktigt är inte heller något som vi ser speciellt kritiskt på, utan det tycker vi också är viktigt.

Anf. 73 KRISTER ÖRNFJÄDER (S) replik:

Herr talman! Då kan jag konstatera att vi i flera av de här frågorna är ense om att behoven finns och behöver tillgodoses. Därför ser jag fram

emot att man från Sverigedemokraternas sida kommer att ställa sig bakom sådana förslag, som säkert kommer i framtiden, när vi, som jag avslutade med att säga, kommer att hamna i flera sådana här humanitära katastrofer där mer pengar måste till.

Anf. 74 GÖRAN PETTERSSON (M):

Herr talman! Den 19 november 1992 gav Sverige efter en veckas intensivt försvar upp den fasta växelkursen. Riksbanken hade under denna vecka fört en ojämn kamp mot ett övermäktigt motstånd.

Sverige hade genom den fasta växelkursen utställt en försäkran som saknade täckning i antingen egen ekonomisk eldkraft eller återförsäkring hos någon med erforderlig eldkraft. Detta skapade en möjlighet för ekonomiskt starka aktörer att via spekulation idka utpressning på Sverige och slutligen, efter stora ekonomiska förluster för såväl staten som enskilda medborgare, påtvinga oss sin vilja.

Den snabbtänkte kan säkert se dessa erfarenheters tillämpning på andra områden. Det misslyckade kronförsvaret bidrog till att påskynda en process som ledde fram till en svensk medlemsansökan i EG och följande medlemskap i EU.

De senaste årens händelseutveckling – med ett Ryssland som ej längre håller ingångna avtal och som med vapenmakt försöker påtvinga suveräna stater i Europa sin vilja – medför att Sverige likt många andra medlemsstater behöver se över sin försvars- och säkerhetspolitik.

För EU-stater som är medlemmar i Nato innebär det i första hand en jämnare fördelning av bördorna för den gemensamma säkerheten. Det är alltså dags att återinvestera en del av fredsåterbäringen från Sovjetunionens upplösning i den gemensamma säkerheten.

För Sverige är tiden nu kommen att påbörja processen som normaliserar svensk säkerhetspolitik till den som är den gängse för EU:s medlemsstater, det vill säga ett medlemskap i Nato. Denna normalisering måste ske under ordnade former och till skillnad från tillkännagivandet av EG-ansökan göras samordnat med Finland.

Uppdyrkandet av gamla låsningar genomförs ofta av dem man minst anar ska göra det. Det var Nixon som åkte till Peking. Jag nöjer mig dock med att uppmana utrikesministern att resa till Helsingfors, för uppdyrkandet av den här säkerhetspolitiska låsningen ligger i den starka axeln Stockholm–Helsingfors.

(Applåder)

Anf. 75 AZADEH ROJHAN GUSTAFSSON (S):

Herr talman! Den politiska situationen i Iran har sedan revolutionen 1979 hårdnat, och landet har sällan visat ett intresse för att respektera mänskliga rättigheter. Yttrandefriheten är begränsad, förföljelse av olik-tänkande förekommer regelbundet, och religiösa skrifter genomsyrar lagstiftningen i landet.

Sedan Hassan Rohani tillträdde som president 2013 har han försökt ändra synen på situationen i Iran och uttryckt en vilja att förbättra relationen med omvärlden. Samtidigt visar olika rapporter, bland annat från Amnesty International, att det politiska klimatet i Iran i stället har hårdnat i vissa avseenden och regimens förtryck av folket ökat.

Ahmed Shaheed, som är FN:s särskilda rapportör om de mänskliga rättigheterna i Iran, sade vid ett möte i Genève tidigare i år att det genomfördes i snitt två avrättningar i veckan under 2013. Gemensamt för alla fallen var att de avrättade inte fick tillgång till någon advokat och att många erkännanden kom fram efter tortyr. Bland de avrättade fanns även många minderåriga.

Den senaste tiden har också svenska och internationella fackliga organisationer vid upprepande tillfällen uppmärksammat de eskalerade, brutala övergreppen på fackligt aktiva i Iran. Många fackligt aktiva har fängslats, torterats eller avlidit oförklarligt i fängelse för att de har bildat fria fackföreningar och kämpat för arbetares rättigheter.

Utöver allt detta finns även den vardagliga och systematiska diskrimineringen av kvinnor, barn och minoriteter, som kurder, azerier och balucher, men även religiösa grupper. Kvinnor behandlas som andra klassens medborgare, och deras rättigheter är mycket begränsade.

Herr talman! President Rohani må ha ambitionen att vara mer reformvänlig än sin företrädare Mahmoud Ahmadinejad. Men ännu kvarstår mycket innan det går att utläsa ifall presidenten har viljan och förmågan att förverkliga sina ambitioner.

Därför är EU:s sanktioner mot Iran, på grund av den försämrade situationen för de mänskliga rättigheterna i landet, viktiga. De skickar tydliga signaler till den iranska regimen om att integrering med omvärlden förutsätter att landet upphör att kränka de mänskliga rättigheterna.

Den nuvarande socialdemokratiska och miljöpartistiska regeringen har tydligt signalerat – inte minst genom att erkänna staten Palestina – att internationella frågor och internationell solidaritet återigen är en viktig del av politiken. Därför har jag förhoppningen att Sverige tar ett större ansvar i Iranfrågan och vid dialog med Iran påtalar landets brott mot mänskliga rättigheter.

(Applåder)

Anf. 76 LAWEN REDAR (S):

Herr talman! Intrycken av situationen i Mellanöstern är många. Det mänskliga lidandet och de miljontals enskilda människooöden som dagligen drabbas av terrorn, kriget och det urskillningslösa våldet ger en känsla av utsäglig frustration varje dag.

För en långsiktig och varaktig fred i Mellanöstern måste två internationella frågor lösas.

För det första är det frågan om två fria och demokratiska stater, Israel och Palestina, inom säkra och erkända gränser.

Herr talman! Den två månader långa våldsupptrappningen denna sommar berövade 2 200 människor livet, de flesta palestinier från Gaza. För närvarande beräknas 18 000 byggnader ha raserats, 100 000 palestinier vara hemlösa och 65 000 boende finnas i tillfälliga skydd som FN har ordnat.

Genom sändebudet Robert Serry har nu FN, Israel och den palestinska regeringen nått en uppgörelse om återuppbyggnadsarbete i Gaza. Processen är givetvis välkommen, men för en långsiktig fred måste grundstenen i konflikten lösas, och det är Israels internationellt fördömda ockupation av Palestina.

Sveriges bidrag till att söka finna en lösning på en av världens längsta och svåraste konflikter är att ta ställning för en tvåstatslösning genom att erkänna Palestina. I det fortsatta arbetet för fred och säkerhet är det min förhoppning att Sverige kommer att ha en avgörande politisk roll.

För det andra är det inbördeskriget och tragedin i Syrien, där man i över tre år har kämpat mot Bashar al-Asads urskillningslösa våld, som har lagt grogrunden för den värsta fascistiska terroristorganisation som vår värld har skådat i modern tid.

Sammantaget beräknas 7,6 miljoner människor vara internflyktingar. Det är 40 procent av Syriens befolkning. 12,9 miljoner anges vara i akut behov av humanitärt stöd. Sverige är en av de största givarna. Bara i år har vi gett över 400 miljoner kronor i humanitärt bistånd. Vi stöttar även sändebudet Staffan de Misturas ansträngningar att försöka frysa konflikten och inleda en politisk process. Ändå måste vi göra mer.

Herr talman! Under en lång tid har mina tankar varit hos det kurdiska folket i staden Kobane. Världssamfundet verkade agera som om staden saknade ett strategiskt värde och tittade på medan terrorn övertog stadsdel efter stadsdel in mot stadens centrala kärna.

Men befolkningen stannade kvar och bestämde sig för att försvara sina hem. För mig förblir handlingen och det som folket har gjort i staden Kobane en symbol för motstånd och för rätten att leva ett människovärdigt liv utan terror och förtryck.

Herr talman! Målet är en långsiktig och varaktig fred i Mellanöstern. Det förutsätter en tvåstatslösning, och det förutsätter att världssamfundet agerar gemensamt för fred i Syrien och Irak samt tillerkänner minoriteter deras rätt till självbestämmande i enlighet med folkrättsliga principer. Här kommer Sverige att ha en avgörande politisk roll. Vår röst i världen är viktig, och med den ska vi fortsätta att göra skillnad.

(Applåder)

Anf. 77 JULIA KRONLID (SD) replik:

Herr talman! Lawen Redar säger sig här vilja verka för fred i Mellanöstern – jag syftar då på Israel och Palestina – och ställa sig på fredens sida. Jag undrar då hur hon ser på de händelser som har skett på senare tid. När olika terrorhandlingar har skett genom att man har kört in med bilar bland människor och dödat bland annat en liten bebis har ledaren för Fatah, Abbas, uppmuntrat detta. Han har skickat kondoleansbrev till terrorister och säger sig stå bakom detta. Det är att uppmuntra och stå bakom terrorhandlingar. Denna regering och dess ledare ska Socialdemokraterna tillsammans med Miljöpartiet erkänna som legitima att företräda en stat. Det är dessutom en regering som innehåller Hamas som är en terroristorganisation som kontrollerar Gaza. De har alltså inte kontroll över sitt territorium och de både genomför och uppmuntrar terrordåd.

Anf. 78 LAWEN REDAR (S) replik:

Herr talman! Det finns tre skäl till erkännandet av Palestina. Ett skäl är att det är ett stöd till de moderata krafterna som finns i Palestina. Det är klart att vi fördömer all form av våldsyttning och all form av terror som begås av båda parter. Men vi måste få se ett slut på det som sker.

Det andra skälet till att vi erkänner staten Palestina är att parterna måste vara mindre ojämlika i förhandlingarna.

Det tredje skälet är att vi ska försöka bidra till hopp för de unga människorna i både Israel och Palestina. Vi måste se en framtida lösning på den situation som för närvarande råder.

Min fråga till Sverigedemokraterna är snarare: Hur ser ni på det urskillningslösa förtryck som sker varje dag av det palestinska folket? Vi måste kunna komma till en konkret lösning av denna konflikt. På vilket sätt vill ni bidra till det?
(Applåder)

Anf. 79 JULIA KRONLID (SD) replik:

Herr talman! Vi vill också långsiktigt se en tvåstatslösning. Men vi vill att detta ska ske steg för steg. Vi vill att det först ska finnas ett fredsavtal där palestinierna och israelerna får en chans att förhandla om hur gränsfrågan ska lösas, och hur flyktingfrågan ska lösas och hur olika delar i denna konflikt ska kunna lösas. Men detta löses inte genom att man i dagsläget går ut och erkänner en regeringsbildning som inte har kontroll över sitt territorium och som både uppmuntrar och genomför terrorhandlingar.

Anf. 80 LAWEN REDAR (S) replik:

Herr talman! Våldet måste genast upphöra. Det är ingen diskussion om saken. Vi ser detta som en bidragande faktor till att så också sker. Konflikten mellan Palestina och Israel måste upphöra, för att vi ska kunna se effekterna av fortsatt fred i Mellanöstern. Om vi inte kommer till en lösning kommer detta att fortsätta. Radikaliseringen av grupper kommer att öka, och det måste vi sätta stopp för nu. Därför erkänner vi Palestina.
(Applåder)

Anf. 81 CARINA OHLSSON (S):

Herr talman! För att Sverige ska vara en stark röst i internationella frågor och utrikespolitiska sammanhang är det viktigt att politiken hänger ihop, alltså det som man säger hemma i Sverige inrikespolitiskt och det som man framför med stark röst utomlands.

När vi socialdemokrater talar om jämlikhet, jämställdhet, hållbarhet och fred kan jag med stolthet lyfta fram några personer, nämligen Anna Lindh, Jan Eliasson och nu Margot Wallström.

För att vi ska vara denna starka röst måste det också hänga ihop med en stark trovärdighet i de frågor som jag har nämnt – jämlikhet, jämställdhet, hållbarhet och fred. Då har vi redan kommit ett steg på vägen när man har en utrikesminister som Margot Wallström eftersom alla vet att det är dessa frågor som utrikesministern står upp för. Det tycker jag är oerhört viktigt i dessa sammanhang när vi diskuterar utrikespolitik.

När vi socialdemokrater säger att vi ska vara en feministisk röst i FN, i EU, i Europarådet, i OSSE och i flera andra internationella sammanhang handlar det om att vi också står upp för till exempel resolution 1325 som har gett ett genusperspektiv på fredsarbetet och resolutionerna 1820 och 1960 som fördömer det sexualiserade våldet i krig och konflikter. Men samtidigt handlar det om att vi står upp för Europarådets konvention om mäns våld mot kvinnor, att vi vill ha en sexköpslag som gäller utanför Sveriges gränser och att vi vill ratificera konventioner och kunna gå vidare med till exempel en lagstiftning när det handlar om barnkonventionen, alltså att vi tar steg för steg i dessa så viktiga frågor.

Prot. 2014/15:20
12 november

Allmänpolitisk debatt

*Internationella frågor
och utrikespolitik*

*Integration och
invandring*

Det kan också ta sig det uttrycket att man talar om det som finns ganska nära Sverige, till exempel försämringen när det handlar om demokratiutvecklingen i Ryssland och den situation som råder för kvinnor i Ryssland. Jag har själv varit delaktig i arbetet som handlar om att bekämpa mäns våld mot kvinnor. Det råder nu svårigheter för civilsamhället att samarbeta i dessa frågor eftersom de organisationer som finns i Ryssland betecknas som utländska agenter.

Detta är en demokratifråga som man ibland glömmer bort att den också handlar om kvinnors perspektiv. Det är så viktigt att lyfta fram detta såväl i Ryssland som naturligtvis i Irak och Syrien som befinner sig i krig som så hårt drabbar kvinnor och barn.

Vi får berättelser och bilder som vittnar om död, våld, förtryck och förföljelse. Det är så avskyvärt att det är svårt att ta till sig. Men hela tiden förekommer detta våld. Då måste vi vara en stark röst för att tydligt stå upp för de goda krafter som ändå finns för att dessa övergrepp mot kvinnor och barn ska upphöra. Det är därför viktigt att utrikesministern så tydligt har lyft fram dessa frågor i dagens debatt.

(Applåder)

Integration och invandring

Anf. 82 FREDRIK LUNDH SAMMELI (S):

Herr talman! Bara ett par meter här utanför kammaren finns en vacker monter fylld med några små stenar från Budapest och en 70 år gammal kalender.

Jag brukar gå förbi där och tänka: Låt oss aldrig tappa perspektiven, och låt oss aldrig glömma människovärdet. Låt oss aldrig i migrationsdebatten eller i integrationsdebatten glömma bort att det i grunden handlar om helt vanliga människor som du och jag.

Med hjälp av skyddspassen, en föregångare till möjligheten att söka asyl, räddade Raoul Wallenberg många människor undan Förintelsen. Det är till hans minne och insatser för mänskligheten som montern står här utanför kammaren i det svenska parlamentet.

Liksom han visade mod och civilkurage mot dem som en gång flydde nazismens förföljelse, måste vi i dag och i framtiden kunna erbjuda en fristad för de människor som flyr vår tids totalitära regimer.

Detta stavas asylrätt. Asylrätten har sin grund i Genèvekonventionen som tillkom efter nazisternas grymheter under andra världskriget.

Herr talman! Världen krymper. Globaliseringen föder hopp och framtidstro, men också oro.

Migrationen i världen ökar, och Sverige är en del av den utvecklingen. En del söker sig hit för att få skydd, en del söker sig hit för att förena sig med sin familj, och en del söker sig hit för att arbeta. Oavsett skälet till att människor flyttar hit bidrar de till kunskaperna, idéerna, arbetskraften och företagandet.

För mig handlar migration om människor och möjligheter, och en socialdemokratisk migrationspolitik utgår från en stark solidaritet människor emellan. Sverige ska vara landet som ger människor som flyr för sina liv en frizon. Vi ska vara landet som välkomnar människor som flyttar hit för arbete eller kärlek, och vi ska se möjligheterna i varje enskild människa.

Vårt land är i sig ett tydligt historiskt exempel på att den kunskap, arbetskraft och mångfald som har kommit hit har haft stor betydelse för svensk tillväxt och utveckling.

Sverige tar ett stort ansvar när det gäller flyktingmottagande och ska fortsätta att göra det. Samtidigt får vi inte blunda för att migrationen är en stor utmaning. När oroligheterna i världen ökar, ökar också trycket på Sverige att ta emot flyktingar liksom att framgångsrikt ge dessa en naturlig plats i vårt samhälle och på arbetsmarknaden.

För att vi ska kunna dra nytta av den kraft och potential som finns i invandringen är jobb det viktigaste verktyget. Jobb är vägen till ökad delaktighet och samhörighet, till integration, språkutveckling och självförsörjning, vilket i sin tur skapar tillväxt och utveckling. En stark arbetslinje ska genomsyra välkommandet till vårt land av de grupper som är i arbetsför ålder. En framgångsrik migrationspolitik är därför en politik som sätter jobben främst och har full sysselsättning som mål för dem som nyss har kommit hit.

Herr talman! Vi måste såklart också diskutera hur vi når ett hållbart flyktingmottagande. Flyktingmottagandet är i dag långt ifrån jämnt fördelat över landet. Ett antal kommuner tar ett väldigt stort ansvar medan andra inte tar det ansvar de borde. På samma sätt som jag tycker att det är fullt rimligt att varje enskild kommun ska ha en skyldighet att ha beredskap för att ta emot nya svenskar behöver vår röst också bli tydligare i Europa. Fler länder behöver ta det ansvar Sverige tar när det handlar om att ta emot människor som flyr för sina liv.

(Applåder)

Anf. 83 JULIA KRONLID (SD) replik:

Herr talman! Fredrik Lundh Sammeli talar om att ta ansvar när väldigt många människor är på flykt. Det är 50 miljoner människor som befinner sig på flykt. Vi står inför en av de värsta flyktingkatastroferna på lång tid.

Det verkar som att det enda Fredrik Lundh Sammeli tar upp är hur Sverige ska ta ansvar genom att ta emot människor. Jag hör dock nästan ingenting om hur vi ska kunna hjälpa människor där behoven är extrema, nämligen på plats i krisens närområde. Libanon och Jordanien går på knäna eftersom de tar ett stort ansvar. Irakiska Kurdistan tar också ett väldigt stort ansvar, och behoven är enorma.

Här vill Sverigedemokraterna ge tydligt besked om hur mycket vi vill ge i internationell flyktinghjälp. Det är närmare 13 miljarder kronor på fyra år. När jag har granskat biståndsbudgeten från Socialdemokraterna kan jag inte se ens en indikativ fördelning av biståndsresurserna, mer än de olika anslagen. Jag skulle därför vilja veta hur man tänker. Vad har man för ambitioner när det gäller att hjälpa till internationellt i flyktingfrågan?

Anf. 84 FREDRIK LUNDH SAMMELI (S) replik:

Herr talman! Menar ledamot Kronlid att de flesta människor kommer till Sverige? Om vi tittar på kriget i Syrien och den massaker som dagligen drabbar människor där ser vi att över 9 miljoner människor är på flykt från det landet, som är i totalt förfall. Det är 48 000 människor som har fått möjlighet att komma till Sverige och börja ett nytt liv här.

Den svenska politiken och debatten måste klara av att diskutera både hur vi kan ha ett otroligt bra flyktingmottagande för de människor som

kommer hit och hur vi samtidigt kan hjälpa människor som inte kommer längre än till sitt lands gränser. Det gör vi också; Sverige är den största finansieringskällan till UNHCR. Vi är en av de största aktörerna när det gäller att hjälpa människor i det närområde dit de flyr, både i form av att bära en stor del av kvotsystemet och genom att hjälpa människor där de behöver det.

Anf. 85 JULIA KRONLID (SD) replik:

Herr talman! Jag fick frågan om jag menar att de flesta kommer till Sverige. Nej, det är precis det jag inte menar. Jag menar att oavsett vad vi har för migrationspolitik i Sverige är verkligheten den att de allra flesta människor bara har möjlighet att fly till det närliggande området. Länderna runt omkring får ta ett väldigt stort ansvar, och där behöver vi ta ansvar och humanitärt bidra. Det handlar om att kunna hjälpa så många flyktingar som möjligt.

Sedan kan vi ha en balanserad mottagning till Sverige, på en nivå vi kan klara av att hantera för att det ska bli ett bra mottagande – till skillnad från den invandringspolitik vi har i dag, där vi inte kan ha ett bra mottagande.

Anf. 86 FREDRIK LUNDH SAMMELI (S) replik:

Herr talman! Jag är glad att det i det här parlamentet finns en bred majoritet som tror att Sverige klarar av både att hjälpa människor på flykt runt om i världen och att möta de människor som kommer hit med en humanitär flyktingpolitik och en rättssäker prövning. Sverige tar ett stort ansvar, och vi ska fortsätta att göra det. Fler länder behöver gå den väg Sverige går.

Anf. 87 JOHANNA JÖNSSON (C) replik:

Herr talman! Hej, Fredrik! Jag håller såklart med om det du sade i ditt anförande – verkligen. Jag tycker att Sverige ska fortsätta ta emot dem som behöver en fristad här. Du sade väldigt många bra saker.

Jag hörde dock också att du sade att det finns stora problem med mottagningssystemet i kommunerna. Jag skulle bara vilja höra hur ni ser på detta lite mer kortsiktigt. Långsiktigt är givetvis jobben lösningen, men hur ser ni på det problem som finns i kommunerna lite mer kortsiktigt – under nästa år?

Anf. 88 FREDRIK LUNDH SAMMELI (S) replik:

Herr talman! Ett av de stora problemen i svenskt flyktingmottagande i dag är att vi inte bär det solidariskt över hela landet. Det finns några kommuner som tar ett väldigt stort ansvar och gör ett fantastiskt arbete, men mottagandet skulle bli mycket bättre om vi fick alla kommuner att dela på ansvaret.

Det är en utmaning att få alla kommuner att känna den tryggheten, se framförhållningen och känna att de har den uppbackningen. Här gör regeringen ett medvetet arbete för att ge de förutsättningarna till kommunerna, så att de kan se att flyktingmottagandet är en naturlig del på samma sätt som att de tillhandahåller förskolor, skolor eller äldreomsorg. Sverige är ett land man kommer till gemensamt, och det är också vi alla som ska bära flyktingmottagandet.

Anf. 89 JOHANNA JÖNSSON (C) replik:

Herr talman! Jag håller med om det, men jag skulle vilja ställa frågan igen. Hur ska ni lösa det här, Fredrik Lundh Sammeli, lite mer konkret? Det har nämligen sagts ganska länge att vi måste ha ett solidariskt ansvar och få kommuner som inte tar emot tillräckligt många att ta emot fler. Men vad vill ni göra, lite mer konkret?

Anf. 90 FREDRIK LUNDH SAMMELI (S) replik:

Herr talman! Det här är inget nytt problem. Det är en verklighet och ett område där den tidigare regeringen hade behövt göra mycket mer.

Vad det nu handlar om är att hitta en bred enighet, eller en bredd, här i parlamentet för att säkerställa att vi kan skapa förutsättningar för kommunerna. Det handlar om att skapa framförhållning när det gäller besked, det handlar om att kunna bygga fler boenden för Migrationsverket självt och det handlar om att få alla kommuner att se att det här är en naturlig del – att man har en skyldighet att skaffa sig beredskap.

Anf. 91 SOTIRIS DELIS (M):

Herr talman! En effektiv integrationsprocess kan avveckla den strukturella diskrimineringen. Vi behöver som land ett omtag i kapitlet integration. Sveriges öppenhet gentemot omvärlden har en stark tradition, och denna öppenhet synes bli än viktigare framöver i en alltmer globaliserad och föränderlig värld. Under några minuter tänker jag därför beröra en av Sveriges största utmaningar, nämligen integrationsfrågan.

Tack vare Alliansens ansvarstagande för landets ekonomi och en aktiv reformpolitik lämnar vi över ett Sverige på rätt väg. Vårt flaggskepp arbetslinjen har skapat över 350 000 arbetstillfällen.

Herr talman! Vi är över en och en halv miljon människor som är födda utanför Sverige. Vi arbetar hårt och målinriktat för att fullfölja vår resa i det nya landet – skaffa arbete, vänner och kolleger samt prata svenska och fira jul och midsommar. Den integrationsresa jag och många hundra tusentals med mig har gjort eller gör är ingen dans på rosor. Resan är tidskrävande, från i bästa fall några få år till närmast ett decennium.

För varje extra integrationsår förstärks de främlingsfientliga. De demokratiska krafternas utmaning är därför enligt min bedömning att förkorta integrationstiden så att allt fler tar plats på arbetsmarknaden och kan klara sig för egen maskin.

Herr talman! Under mina 37 år i detta välsignade land har jag stött på värme, vänskap och öppenhet. Jag har också stött på misstänksamhet, avståndstagande och ifrågasättande av min närvaro i Sverige. Det kändes som ett Sisyfosarbete innan jag fick mitt första arbete. Att flytta på misstänksamhetsmuren och att få mitt förnamn och efternamn accepterat har tagit lång tid. Även i dag känner jag då och då igen situationen.

Med dessa erfarenheter i säcken, herr talman, tycker jag att dagens försvagade socialdemokrati inte har något nytt att uppvisa i sin budget, annat än de gamla recept som jag och många med mig har erfarit, nu iklädda nya begrepp och termer.

Den rödgröna minoritetsregeringen överraskar med sin framlagda budget. Höjda skatter slår hårt mot branscher där i dag de nyanlända har en chans att få sitt första arbete. I denna budgetproposition har man lovat att

Prot. 2014/15:20
12 november

Allmänpolitisk debatt

Integration och
invandring

inte fördubbla restaurangmomsen, trots upprepade löften om det motsatta från Socialdemokraterna.

Därför vore det, herr talman, intressant att få svar på frågan om statsrådet kan försäkra att restaurangmomsen inte heller de kommande åren under denna mandatperiod kommer att fördubblas.

Herr talman! Ett av de största beslut som den nye statsministern Stefan Löfven fattade var att avskaffa statsrådsposten integrationsminister. Med min bakgrund och erfarenhet tycker jag att detta var ett olyckligt beslut som de facto signalerar att integrationsfrågan nedprioriteras. Är statsministern medveten om att i praktiken signalerar avvecklingen av statsrådsposten abdikation från en av Sveriges största framtida utmaningar vid sidan av ekonomin och klimatfrågan?

(Applåder)

Anf. 92 PETER PERSSON (S) replik:

Herr talman! Det finns alltid någon annan att skylla på, alltid någon som ska vara längst ned på trappstegen.

När jag hörde Sotiris Delis tala tänkte jag på de människor som kom hit i slutet av 1800-talet och räknades som de andra. Läs *Mina drömmars stad* om Henning och dalfolket! Deras problem löstes inte genom skattesänkningar och avregleringar utan det motsatta, nämligen demokratisering, utjämningspolitik och jämlikhet. Det var samma sak då som nu: stor jämlikhet – liten segregation.

Anf. 93 SOTIRIS DELIS (M) replik:

Herr talman! Peter Persson återkommer ständigt och jämt till sänkning av skatter – mannen som någon har sagt är vänster om Vänstern.

Jag vill informera dig, Peter Persson, om att av alliansregeringens 350 000 skapade arbeten under de två mandatperioder som vi satt vid makten gick en stor majoritet till de nyanlända. Vår ambition är att behålla detta fokus och ambitionen att alla, om det är möjligt, ska ta plats på en välorganiserad arbetsmarknad som den svenska är.

(Applåder)

Anf. 94 PETER PERSSON (S) replik:

Herr talman! Jag begärde replik därför att Sotiris Delis i sitt anförande om integration talade om skattesänkningar, avregleringar, privatiseringar och om allt elände som socialdemokratin i all tid har ställt till. Det handlar om det motsatta. Det är social utjämning som faktiskt har skapat integration.

Läs Riksrevisionens senaste rapport, Sotiris Delis, och lär dig någonting om vad er politik skapar!

(Applåder)

Anf. 95 SOTIRIS DELIS (M) replik:

Herr talman! Jag vill bara replikera genom att läsa direkt ur budgetpropositionen från regeringen, s. 32: Riksrevisionen konstaterar i sin granskning att såväl instegs- som nystartsjobb förbättrar nyanländas arbetsmarknadsstatus men att nystartsjobb i viss utsträckning tränger undan instegsjobb.

Jag tycker att den där rekommendationen att läsa Riksrevisionens rapport gäller dig, käre riksdagsman.
(Applåder)

Prot. 2014/15:20
12 november

Allmänpolitisk debatt

Integration och
invandring

Anf. 96 RICHARD JOMSHOF (SD):

Herr talman! al-Qaida, al-Shabab, Boko Haram, Hamas, Hizb ut Tahrir, Hizbollah, Islamiska jihad, Islamiska staten, Jemaah Islamiyah, Muslimska brödrskapet, talibanerna – listan kan göras lång, betydligt längre än så.

Herr talman! Gemensamt är att de alla är våldsförespråkande och antidemokratiska islamistiska terroristorganisationer. Varje gång de använder våld som metod, varje gång självmordsbombare spränger oskyldiga i luften, varje gång de halalslaktar ”otrogna” hittar de stöd för detta i Koranen och i Muhammeds handlingar. Dessa organisationer är så många och deras verksamhet så omfattande att det knappast går att påstå att det rör sig om en liten minoritet.

Problemet är dock inte bara dessa organisationer utan även länder som Iran och Saudiarabien, länder som Pakistan och Afghanistan, islamistiska länder som trampar på de värden vi tar för givna. Inte heller i detta fall kan man påstå att det rör sig om någon liten minoritet.

Ytterligare exempel är Turkiet, som genomgår en snabb islamisering, eller Egypten, där närmare 50 procent av befolkningen i valet 2012 valde att rösta på islamistiska Muslimska brödrskapet. 25 procent valde i sin tur att rösta på de islamistiska salafisterna. En förkrossande majoritet av de röstande valde alltså att stödja antidemokratiska islamister. Kom inte och säg att det rör sig om en liten minoritet!

Herr talman! För några dagar sedan attackerades ett kristet par av en lynchmobb på 1 500 personer i Pakistan. Under ivrigt påhejande av traktens mullor släpades de ut på gatan, misshandlades och kastades in i en tegelugn och eldades upp. Kvinnan var gravid i femte månaden. Vilket var då brottet? De anklagades för att ha skändat Koranen. 1 500 personer är inte vad jag kallar en liten minoritet.

Finns det någon i denna sal som över huvud taget kan tänka tanken att några hundra till exempel Simrishamnsbor, ivrigt påhejade av några präster, skulle begå en liknande handling här i Sverige? Jag tror inte det.

Kristna är världens mest förföljda grupp. Värst är det i den muslimska världen där kristna mördas, våldtas, förnedras och fördrivs från sina hem, från kristenhetens urhem. Kom inte och säg att det handlar om en liten minoritet. Det handlar om en systematisk förföljelse av kristna över stora delar av den muslimska världen.

Herr talman! När då Sverige tar emot tiotusentals, hundratusentals – ja, det gäller även Europa för den delen – människor från denna del av världen skapar det problem, stora problem, naturligtvis eftersom det inte finns någonstans att bo. Det finns inte heller några arbeten att gå till, och vård, skola och omsorg räcker inte till. Välfärden dräneras och raseras.

Många av de värderingar vi ser i den delen av världen får nu också fäste i Europa och Sverige, vilket skapar splittring, segregation, våld och oroligheter. Parallella samhällen växer fram där man avskärmar sig från resten av samhället. Sverige som en gång var ett homogent och tryggt samhälle segregeras och slits sönder.

Prot. 2014/15:20
12 november

Allmänpolitisk debatt

*Integration och
invandring*

Sverige är på väg mot en systemkollaps. Skulden för detta ligger hos övriga sju partier, hos de politiker även i denna sal som företräder dessa partier – dessa många gånger infantila politiker och partier som lever i någon sorts vanföreställning. Man tror på fullt allvar att lösningen på integrationsproblemen heter mer massinvandring och mer islamisering och att hålen i välfärden kan lagas med pengar som växer på träd eller faller som manna från himlen. Herr talman! Sverige är på väg mot en systemkollaps, och övriga partier har tyvärr inte förstånd nog att inse detta.
(Applåder)

I detta anförande instämde Kent Ekeröth, Mikael Eskilander och Markus Wiechel (alla SD).

Anf. 97 ROBERT HANNAH (FP) replik:

Herr talman! Jag är kristen assyrier från Irak. Mina föräldrar kom hit som flyktingar. Sverige öppnade sina dörrar så att vi kunde komma hit. 120 000 kristna assyrier ville komma till Sverige från Mellanöstern.

Det är många fler som söker sig till Sverige i dag, och dem vill ni stoppa, Richard Jomshof. Ni utnyttjar dem för att bedriva muslimhat här i landet.

Mina föräldrar kom till Sverige för att de ville leva i ett land där man inte bedömer folk efter religion eller ursprung.

Ni sysslar i mina ögon med någon form av identitetspolitik där jag som kristen är okej men en muslim inte är okej.

Vill man syssla med en bra integrationspolitik och invandringspolitik ska man inte se till vad folk har för ursprung eller färg, utan man ska se vad de kan bidra med och hur de kan komma in i samhället och effektivisera.

Menar du, Richard Jomshof, att en kristen från Mellanöstern är välkommen men inte en muslim?

Anf. 98 RICHARD JOMSHOF (SD) replik:

Herr talman! Ska man bedriva en bra integrationspolitik och invandringspolitik ska man se verkligheten som den är. Det kan man inte säga att övriga sju partier i riksdagen gör. Tvärtom lever ni i någon sorts vanföreställning, i en utopi, ja, nästan i ett LSD-rus där ni tror att saker och ting är som i en fantasivärld. Ni ser inte verkligheten som den är. Ni ser inte de problem ni skapar. Ni ser inte hur hela systemet är på väg att raseras.

Vi tar ansvar. Vi har i vår budget skjutit till mer pengar än något annat parti för att hjälpa människor på plats. Givetvis ska vi inte ta hänsyn till om de som vill ha hjälp är hinduer, buddhister, muslimer, kristna, sekulära eller vad de än må vara.

Vi måste dock våga se och diskutera de problem som vi i dag brottas med och som växer fram i Europa och som är en följd av den totalt misslyckade och felriktade invandrings- och integrationspolitik som bland annat ditt parti företräder, Robert Hannah.

Anf. 99 ROBERT HANNAH (FP) replik:

Herr talman! Du svarade inte på min fråga, Richard Jomshof. Vill du ha en invandringspolitik där kristna från Mellanöstern är välkomna men inte muslimer?

Du försöker utnyttja svensk-assyrier och andra kristna från Mellanöstern för att måla upp en bild av muslimer som onda. Den svensk-assyriska gruppen är mycket välkommande mot muslimer och alla andra som söker en plats i Sverige när det behövs.

Vill du ha en invandringspolitik där man bedömer folk efter religion?

Anf. 100 RICHARD JOMSHOF (SD) replik:

Herr talman! Nej, det vill jag inte.

Som jag sade ska vi hjälpa så många människor som möjligt på plats, för där gör resurserna mest nytta. Oavsett vem man är och vad man har för bakgrund ska man få hjälp om man behöver det. Det är givetvis det yttersta målet.

Muslimer är inte onda per definition. Men islam har enormt stora problem. Islamismen är per definition ond, precis som jag anser att det finns andra antidemokratiska ideologier som är onda per definition.

Anf. 101 MAGNUS MANHAMMAR (S) replik:

Herr talman! Richard Jomshofs inlägg är hårresande för alla människor som står upp för mänskliga rättigheter och demokrati. Det här är inte första gången jag möter Richard Jomshof i debatt, för vi har varit bankkamrater i kommunfullmäktige tidigare.

Att Richard Jomshof uttalar ett hat mot muslimer är inte så förvånande som man skulle kunna tro. Det är ingen ny företeelse. Låt mig citera något Richard Jomshof skrev i SD-Kuriren 2009: ”Tidningen rapporterar om en mörk framtid där den europeiska kontinenten hyser en allt större andel muslimer, vilket – om ingenting görs – oundvikligen kommer att leda till en omfattande islamisering och en framtid där det sekulära och demokratiska Europa står inför det värsta hotet någonsin – långt värre än tidigare hot från nazism och kommunism.”

Richard Jomshof menar, enligt citatet, att muslimer i Europa är ett värre hot än Hitlers utrotningsläger och Stalins Gulag. Det är ett fruktansvärt och hårresande citat.

Anf. 102 RICHARD JOMSHOF (SD) replik:

Herr talman! I mitt anförande var jag tydlig med att räkna upp ett antal organisationer, och den listan kan göras mycket längre. Jag räknade även upp ett antal islamistiska länder, och de är fler än dem jag räknade upp här.

Över hela den muslimska världen finns det, vad vi än må tycka om det, ett underskott av demokrati och ett överskott av våld och förtryck. Det finns ett överskott av förtryck mot kvinnor. Så ser det ut. Skulden ligger i islam. Där finns en stor del av förklaringen till att det ser ut som det gör. Det innebär dock inte att alla människor som föds där är onda, tvärtom.

Jag har alltid varit tydlig med att den muslimska världen behöver en upplysning, ett stålbad, så som vi har haft i Europa. De liberala krafter som finns i denna del av världen behöver definitivt vårt stöd och vårt erkännande. Det finns liberala krafter där som delar min uppfattning och tycker att islamismen är ett problem.

Det blir inte bättre för att man ignorerar problemet och låtsas att det regnar.

Prot. 2014/15:20
12 november

Allmänpolitisk debatt

Integration och
invandring

Anf. 103 MAGNUS MANHAMMAR (S) replik:

Herr talman! Inlägget säger mycket om Richard Jomshofs och Sverigedemokraternas politik. Man drar alla muslimer och islam över en kam. Det är som att alla som har muslimsk bakgrund skulle tycka och tänka samma sak. Man gör likadant när det gäller tiggande romer, som du skrev om häromdagen, Richard Jomshof, eller invandrare i allmänhet, som Sverigedemokraterna har uttalat sig mycket om.

Det finns många positiva exempel på muslimska länder som går mot demokrati. Tunisien är ett. Där har man precis antagit en grundlag som är mycket demokratisk och där islamister är med. Lyft upp det i stället!

Anf. 104 RICHARD JOMSHOF (SD) replik:

Herr talman! Alla muslimer tycker inte samma sak. Det skulle jag aldrig påstå. Precis som jag sade och har sagt många gånger tidigare behöver de liberala krafterna vårt stöd.

Däremot mår den delen av världen inte bra av att till exempel Socialdemokraterna gullar med islamister. Det har ni en lång tradition av att göra. Ni gullade även med nazister och kommunister när det begav sig. Det visar historien tydligt.

Det faktum att ni erkänner Palestina där den islamistiska terroristorganisationen Hamas är en del av styret säger ganska mycket om ditt parti och er naiva syn, Magnus Manhammar.

(Applåder)

Anf. 105 JOHANNA JÖNSSON (C) replik:

Herr talman! Du sade att vi måste se verkligheten och våga tala om problemen, Richard Jomshof. Jag håller med om att vi måste se utmaningarna och tala om lösningarna på dem.

Ni inleder er budgetmotion med att ni är pragmatiska och att ni är beredda att föra samtal och tala med alla – och försöka se verkligheten, utgår jag från.

Jag antar att ni förstår att verkligheten är att folk kommer att fortsätta komma hit, för ni kommer inte att kunna stoppa invandringen nästa år. Vilka lösningar ser ni då under nästa år på de problem med integrationen som ni upplever i samhället?

Anf. 106 RICHARD JOMSHOF (SD) replik:

Herr talman! Det finns bara en lösning, och det är att Sverige tittar på hur andra länder gör, till exempel Danmark, Norge och Finland. I våra grannländer ligger mottagandet på ungefär en tiondel av Sveriges. Där har man förståndiga politiker som förstår vad en massiv invandring leder till. Socialdemokraterna i Danmark säger att trots låga nivåer borde man kanske göra ännu mer och begränsa det ytterligare.

Det kallar jag vakna, seriösa politiker – till skillnad från politikerna i sju av åtta partier här. Man kan inte säga att ni är det, för ni lever i en sorts utopi, i en fantasivärld.

Det finns bara en lösning på de problem vi ser, och det är att minska invandringen mycket kraftigt. Det finns ingen annan väg.

Som jag sade är vi på väg mot en systemkollaps. Inom några år kommer det att bli tydligt att den politik som bland annat ditt parti företräder, Johanna Jönsson, bara förvärrar problemen. Det blir inte bättre av att hoppas och tro.

Prot. 2014/15:20
12 november

Allmänpolitisk debatt

Anf. 107 JOHANNA JÖNSSON (C) replik:

Herr talman! Du svarade inte på min fråga, Richard Jomshof. Utöver att minska invandringen med 90 procent, vad vill ni göra under nästa år för att förbättra situationen i Sverige för dem som bor här och som ni säger er värna så mycket? Vad vill ni rent konkret göra nästa år för att förbättra situationen, utöver att stoppa invandringen?

Integration och
invandring

Anf. 108 RICHARD JOMSHOF (SD) replik:

Herr talman! Det är inte lätt. Om vi inte begränsar invandringen kraftigt kommer det inte finnas några pengar att ta av. Ger man människor som kommer hit förtur på arbetsmarknaden, vilket övriga partier vill göra och gör, skapar man en utslagningseffekt där de som är födda i Sverige tvingas gå arbetslösa. Det är ingen lösning.

Det finns inga pengar. Det finns bara en väg, och det är att begränsa invandringen kraftigt. När vi väl har gjort det kanske vi om några år kan få en situation där alla som bor i Sverige, oavsett ursprung, kan få ett arbete att gå till. Det är huvudlösningen på problemet.

(Applåder)

Anf. 109 EVA-LENA JANSSON (S) replik:

Herr talman! Under den tid Sverigedemokraterna har existerat som parti har de inte välkomnat invandrare till Sverige. Många av dem finns här nu, och man kan ställa en retorisk fråga: Vilka skulle inte ha fått vara här – vilka hade ni velat skicka hem?

Jag vill ställa en specifik fråga till Richard Jomshof utifrån beskrivningen av situationen för många människor som i dag flyr undan förtryck och förföljelse på grund av religiösa terrorister, inbördeskrig med mera: Vilka ska få komma hit – vilka är Richard Jomshof och hans parti beredda att ta emot?

När det gäller att ge bistånd och se till att människor får hjälp på plats drar ni ned på biståndsbudgeten med 9,7 miljarder. ”Hjälp på plats” – ni tar ju pengar från biståndet och undviker demokratisering och byggande av skolor för de barn som skulle vilja gå i skolan på plats. Hur hänger er politik ihop egentligen?

Anf. 110 RICHARD JOMSHOF (SD) replik:

Herr talman! Det skulle vara trevligt om ni kunde läsa in er på vad vi verkligen tycker. Vi har aldrig påstått att invandrare inte är välkomna till Sverige. Sverige har alltid haft invandring, och jag tror att Sverige kommer att ha invandring i all framtid. Problemet är den stora mängden.

Jag vill påstå att det förmodligen inte finns något parti i Sverige i dag som attraherar så många invandrare som Sverigedemokraterna. Det är människor som har bott här sedan 50- och 60-talen och som i dag känner att detta inte håller längre. Deras barn och barnbarn blir undanträngda,

misshandlade och förnedrade i städer som Malmö. Jag hör det nästan dagligen. Det är inte bara svenskar som berättar om detta.

1. Hjälp på plats.
2. Vi ska ge tillfälliga uppehållstillstånd, ingenting annat, och de ska förlängas med ett år i taget. När situationen tillåter skickar man hem folk igen.
3. Vi ska ta emot små mängder kvotflyktingar – de människor som verkligen behöver hjälp och som inte kan hjälpas på plats.

Anf. 111 EVA-LENA JANSSON (S) replik:

Herr talman! Richard Jomshof svarade inte på frågan om vilka som skulle få komma hit. Ett litet fåtal – ska alla som söker asyl från Syrien få komma hit, de 95 000 personer som Migrationsverket räknar med? I så fall säger Richard Jomshof att alla som man räknar med ska komma hit och söka asyl ska kunna få det, men bara ett tillfälligt uppehållstillstånd. Då förstår jag inte hur Richard Jomshof får sin budget att hålla ihop.

Han svarade heller inte på frågan om hur man ska kunna hjälpa människor på plats om biståndet dras ned med 9,7 miljarder. Sverigedemokraterna hjälper dem inte alls på plats!

Anf. 112 RICHARD JOMSHOF (SD) replik:

Herr talman! Det finns inget parti som lägger så mycket pengar på UNHCR som Sverigedemokraterna. Människor ska hjälpas på plats. Det är mycket effektivare, och vi hjälper många fler.

Vi ska sända ut tydliga signaler, precis som man har gjort i Danmark och Finland. Det innebär att mängden människor som tar sig till Sverige kommer att minska drastiskt, gissningsvis med ungefär 90 procent. Så ser det ut i våra grannländer, där man har ett helt annat ansvarstagande än i Sverige.

Om det ändå kommer människor till Sverige som vi bedömer inte kan skickas tillbaka ska de få hjälp tillfälligt, men det stora flertalet ska skickas tillbaka till närområdena och få hjälp där. Vi ska också ta emot en mindre mängd kvotflyktingar.

Anf. 113 MICHAEL SVENSSON (M) replik:

Herr talman! Hjärtklappningen ökar väsentligt när jag hör en sverigedemokrat i talarstolen. Jag tycker att Richard Jomshof sprider en fruktansvärd bild och skuldbelägger i stort sett alla invandrare som bor i Sverige, inte minst muslimer.

Jag har ett par frågor till Richard Jomshof. Vad vill Sverigedemokraterna med de muslimer som bor i Sverige i dag? På vilket sätt bidrar Sverigedemokraterna till att bygga broar och verka för öppenhet och tolerans?

Jag kan erkänna att vi måste diskutera de problem som finns med invandring, integration och boende i Sverige, men ert oersonliga hat och spridande av avsky omöjliggör totalt ert deltagande i den debatten, Richard Jomshof.

Anf. 114 RICHARD JOMSHOF (SD) replik:

Herr talman! För det första skuldbelägger jag islamismen. Det tänker jag fortsätta att göra eftersom den är huvudorsaken till att det ser ut som det gör i den delen av världen.

För det andra skuldbelägger jag er, Michael Svensson, för det är ni som har skapat den kaossituation som råder i Sverige. Ni har haft årtionden på er att syssla med ert brobyggande, men vi ser hur det ser ut i dag i våra kommuner och förorter. Allvarligt talat, kan det bli mycket sämre än så?

Som jag sade tidigare är vi på väg mot en systemkollaps. Det växer fram utanförskapsområde efter utanförskapsområde där människor lever i tiotals år. De behärskar inte språket, och de har inget arbete att gå till. Våldet ökar, och man får stänga ned skolor. Det är totalt kaos. Världen är där ute – man ser den. Det är ert brobyggande, Michael Svensson.

Jag brukade rösta på ditt parti en gång i tiden. Jag trodde på att ditt parti hade lösningar. Men jag har insett att det inte är så. Ni är precis lika naiva allihop.

(Applåder)

Anf. 115 MICHAEL SVENSSON (M) replik:

Herr talman! Jag blev tillsammans med mina kolleger från alla de andra sju partierna kallad för infantil politiker. Jag betackar mig för den beteckningen.

Jag blev politiskt aktiv för 40 år sedan för att bygga broar mellan människor och länder. Jag tror att det är oerhört viktigt. Sverige hade kollapsat om vi inte hade haft en invandring till landet i flera olika omgångar de senaste hundra åren. Sedan ska vi se till att de människor som kommer hit i dag integreras väl i samhället, får jobb snabbt och lär sig språket. Det är oerhört viktigt.

Vi har en enorm demografisk utmaning framför oss. Den struntar ni i, Richard Jomshof.

Anf. 116 RICHARD JOMSHOF (SD) replik:

Herr talman! All invandring är inte samma sak. Jag tillhör själv den grupp som har invandrarrötter – mina släktingar kom från Finland. Det kanske inte är mycket att skryta med, men de kom hit för att jobba i svensk industri. Det var många som gjorde det. Det är en sorts invandring. Det var människor som behövdes i svensk industri.

De som kommer i dag har inga jobb att gå till, för det finns inga jobb att ge dem, om man inte tränger undan svenskar och andra invandrargrupper som redan finns här. Det är definitivt ingen lösning utan kommer bara att förvärra problemen ytterligare. Det kan jag garantera.

(Applåder)

Anf. 117 MARCO VENEGAS (MP):

Herr talman! Att få ett arbete är en av de mest betydelsefulla händelserna för individen och kan leda till integration i samhället.

Jag tänker berätta om en framgångsrik verksamhet som jag tillsammans med en kollega har arbetat med under de senaste 14 åren, nämligen att hjälpa ungdomar som går i åttonde och nionde klass att få ett feriejobb. Det handlar om att hjälpa ungdomar att skaffa sig en dröm och en framtidstro.

Prot. 2014/15:20
12 november

Allmänpolitisk debatt

*Integration och
invandring*

Jag är socialarbetare och blev anställd av Nyköpings kommun med uppdraget att hitta metoder och strategier som möjliggör integrationen för människor som bor i Nyköpings miljonprogramsområden. Bland miljonprogrammets hyreshus döljer sig såväl segregation som utanförskap och marginalisering.

Herr talman! Under alla dessa 14 år har mer än 500 ungdomar erbjudits och tagit möjligheten att få feriejobb. Samtidigt med dessa insatser har även andra aktiviteter bedrivits, allt med syftet att underlätta ungdomarnas väg in i det svenska samhället.

Viktiga utgångspunkter var att dessa ungdomar och deras familjer saknade nätverk i samhället och därmed också möjligheten att naturligt knyta kontakter med och komma ut i arbetslivet.

Herr talman! Resultatet av satsningen blev slående positivt. Feriejobb ger stor effekt på ungdomarna själva. De växer som personer, de får en lön att ta ansvar för, de får ett nätverk ute i samhället, de får konkret erfarenhet att hänvisa till och – inte minst – de börjar bygga sitt CV. Slutligen får ungdomarna verktyg att förverkliga sina drömmar.

Många av de ungdomar som fick hjälp med feriejobb är i dag unga vuxna. Majoriteten av dessa ungdomar har klarat sig bra. En del arbetar, en del läser vidare till högre studier, andra har skaffat egna familjer – och framför allt är de en tillgång för vårt samhälle.

Under alla dessa 14 år har jag haft många samtal med ungdomar, och jag har sett hur de utvecklas och tar för sig. Alla dessa tjejer och killar från världens alla hörn förbereder sig och bygger med entusiasm det nya landet.

Herr talman! Slutligen vill jag poängtera att det är majoritetssamhället som bär det största ansvaret att skapa förutsättningar så att ungdomarna lyckas etablera sig på arbetsmarknaden och därmed integreras på sina egna villkor.

Är ni intresserade av dessa frågor, gå gärna in på SKL:s hemsida. Där finner man projektet i sin helhet i form av en bok.

Anf. 118 SARA-LENA BJÄLKÖ (SD) replik:

Herr talman! Marco Venegas talar om skolan, barnen och ungdomarna. Jag har en enkel fråga om integration och invandring.

Hur ser du på att privata aktörer tecknar avtal med Migrationsverket över huvudena på kommunerna?

Anf. 119 MARCO VENEGAS (MP) replik:

Herr talman! Så länge kommunerna själva inte äger lokaler eller bostäder där de kan ta emot nyanlända är privata aktörer välkomna.

Anf. 120 SARA-LENA BJÄLKÖ (SD) replik:

Herr talman! Det här var inget reellt svar på frågan. Jag återkopplar till vad Marco Venegas talade om tidigare.

Hur ska kommunerna klara sig ekonomiskt med tanke på skola, sjukvård med mera när Migrationsverket tecknar avtal hur som helst utan att höra av sig och se över resurserna i kommunerna?

Anf. 121 MARCO VENEGAS (MP) replik:

Herr talman! I min hemkommun har vi haft en öppen attityd till att ta emot nyanlända och flyktingar.

Jag håller med Sara-Lena Bjälkö om att problem skapas i början, men så småningom reds problemen ut. Men det blir en viss oro i kommunerna.

Anf. 122 JOHANNA JÖNSSON (C):

Herr talman! Det enda vi kan göra på asylboendet är att äta och sova. Det vill vi inte. Vi vill jobba.

Uttalandet kommer från en man som i över ett år har bott tillsammans med sin son på ett av Migrationsverkets upphandlade korttidsboenden.

Så ser det ut runt om i Sverige. Tusentals människor som har beviljats permanent uppehållstillstånd är fast på asylboenden. Fördröjningen i systemet kostar stora summor. Men föreställ er hur det måste kännas för någon som har gått igenom en lång asylprocess och äntligen har fått besked om att man får stanna. Det är känslan av att kunna ta tag i sitt liv igen, validera sin utbildning, söka jobb, kanske återförenas med sin familj och börja bygga sin vardag. Att då inte veta var i landet man kommer att hamna eller hur lång tid det kommer att ta måste vara helt förödande.

Samtidigt har otaliga kommunpolitiker och andra aktörer den senaste tiden beskrivit hur krisartat läget är i ett flertal kommuner, inte minst i de kommuner där det med kort varsel har öppnats ett eller flera asylboenden. Att snabbt ställa om samhällsservicen är inte så enkelt, framför allt inte på små ställen. Rekryteringen av personal tar tid. Även ett engagerat civilsamhälle behöver tid på sig för att hinna förbereda sig och hjälpa till på bästa sätt.

Häromdagen talade jag med en av mina partivänner som är aktiv i en liten kommun. Hon sade att de går på knäna. De vet verkligen inte vad de ska göra. Läget är helt ohållbart.

Förra veckan kom Migrationsverket, som vi vet, med ännu en uppräknad prognos. Antalet människor på flykt i världen har inte varit så stort sedan andra världskriget. Man räknar med att 95 000 av dem nästa år kommer att söka asyl i Sverige. Jag är en av dem som absolut menar att Sverige ska fortsätta att vara en fristad för alla dem som behöver en, men då måste vi börja tala om vilka lösningar vi ser på problemen.

Regeringen har nu sagt att man vill ta ut straffavgifter för de kommuner som inte tar emot tillräckligt många flyktingar. Ett annat förslag är att tvinga alla kommuner att ta emot nyanlända. Det kan låta både rimligt och rätt. Det är klart att vi ska hjälpas åt. Men vad händer i de kommuner där man har kört över de ledande politikerna? Kommer de att sitta lugnt och göra det bästa av situationen? Hur kommer invånarna i de kommuner där de redan känner sig övergivna av politikerna i Stockholm att reagera?

Vad ska man göra? Om man till exempel läser Riksrevisionens rapporter blir det tydligt att det finns en mängd brister i systemen, men det finns också förslag på åtgärder. Det är definitivt ett första steg. Många av de kommuner som inte tar emot tillräckligt många flyktingar i dag anger just bostadsbristen som det viktigaste skälet. Om folk ska flytta dit måste de ha någonstans att bo. Bostadsbristen är ett stort problem för de människor som vill försörja sig själva. Där det finns jobb finns inga bostäder, och där det finns bostäder finns inga jobb.

Ett första viktigt steg är såklart att genomföra de förändringar som Alliansen föreslog i våras för att öka byggandet, men kortsiktigt måste vi tänka utanför våra fyrkantiga ramar. Det måste vara tillfälliga bostäder som snabbt kan sättas upp där jobben finns. Det kan vara en viktig lösning.

Vi behöver också förändringar på arbetsmarknaden. Men viktigast av allt är att vi alla, var och en, måste ta vårt ansvar och bjuda in folk till våra nätverk.

Diskussionen om invandring landar alldeles för ofta i ett för eller emot. Är man för tycker man att allt är bra. Om man är emot tycker man allt är dåligt. Jag tycker att vi som vill välkomna människor måste börja tala om vilka lösningar vi vill se på alla de utmaningar som finns.

Att fortsätta att blunda är inte längre ett alternativ.
(Applåder)

Anf. 123 HANNA WIGH (SD) replik:

Herr talman! Johanna Jönsson, Centerpartiet, beskriver en verklighet som hennes parti har varit med om att skapa. Asylsökande placeras ut på asylboenden och väntar på kommunplacering. Under tiden försätts de i ett oroligt sysslolöst tillstånd. Det är inte värdigt. Där instämmer jag med dig.

Men att stå här och försöka undanfly ert egna ansvar är olyckligt. Att tala om kommuner som skurkar som försöker fly sitt ansvar, att de ska tvingas att ta emot asylsökande, är högst olyckligt.

Vi måste alla vara överens om att kommuner är de som bäst känner till sina förutsättningar för mottagandet och hur dessa människor ska hjälpas in i samhället. Att det förs en ansvarslös politik på riksplanet som gör att kommunerna hamnar i situationer de inte klarar av att reda ut är högst olyckligt. Jag hade önskat en bättre insikt i att den politiken inte är hållbar och att det är där vi först måste ta tag i problemen.

Anf. 124 JOHANNA JÖNSSON (C) replik:

Herr talman! Jag vet inte om jag var otydlig, men jag vill inte tvinga kommunerna i dagsläget. Där har Hanna Wigh missförstått mig. Det är precis vad jag är kritisk mot.

Regeringen i dag är styrd av Socialdemokraterna och Miljöpartiet. Det är de som har föreslagit straffavgifter för kommunerna. Jag ställer mig kritisk till det i och med att det finns en mängd andra lösningar på problemen som vi borde börja med att försöka implementera. Där har nog Hanna Wigh missförstått mig.

Jag flyr absolut inte ansvaret. Vi bär alla definitivt och utan tvivel ett stort ansvar i rådande situation. Vi måste tala om dessa saker. Jag flyr inte ansvaret.

(Applåder)

Anf. 125 HANNA WIGH (SD) replik:

Herr talman! Det är oroväckande att du inte flyr undan ansvaret, Johanna Jönsson. Du tar ansvar för att din regering, den tidigare regeringen, har varit drivande och sett till att vi har hamnat i den här situationen, att ett sådant stort utanförskap sprider sig i samhället. Det är olyckligt att ni inte har kommit på lösningar på den problematiken förrän nu när ni har hamnat i opposition. Det är beklagligt.

Jag skulle gärna vilja höra lite fler förslag på vad ni skulle göra exakt. Är ni beredda att helt enkelt minska massinvandringen som sker till Sverige för att komma till rätta med de problem som vi ser?

Anf. 126 JOHANNA JÖNSSON (C) replik:

Herr talman! Jag vill börja med att säga att jag precis har kommit in i riksdagen. Jag kunde alltså inte driva frågan under förra mandatperioden.

Hanna Wigh efterlyser konkreta förslag. Ett förslag är till exempel att flytta ansvaret för att fixa boende i kommunerna från Arbetsförmedlingen till Migrationsverket. Ett annat förslag är att öka kommunernas inflytande. De har efterfrågat en massa saker; de behöver få information om familjer som kommer, men Arbetsförmedlingen vill inte delge dem informationen. Det behöver man ändra på.

Som jag sade i mitt anförande behöver vi bygga många fler enklare bostäder, vid städer, så att folk har någonstans att bo. Jag har massor med förslag och talar gärna vidare om det.

Anf. 127 SARA-LENA BJÄLKÖ (SD) replik:

Herr talman! Johanna Jönsson, du står här och talar om att börja titta på lösningar. Ni har under det senaste decenniet fört en politik som enligt mig har lett till en ansvarslös massinvandring. Allianspolitikerna runt om i landet börjar tala om en önskan om mer reglerad och sansad invandring. Kommer ni i Alliansen att lyssna på era gräsrotter nu när sjuklövern sätter sig ned för blocköverskridande överenskommelser om nivån för svensk invandring?

Anf. 128 JOHANNA JÖNSSON (C) replik:

Herr talman! Partier lyssnar på gräsrotterna och röstar fram det som de flesta står för. Det är så det fungerar. I mitt parti har vi inget beslut alls om att minska invandringen. När jag har pratat med flera av våra ledande kommunpolitiker de senaste veckorna har jag inte hört att de vill minska invandringen. De vill till exempel att Migrationsverket slutar köra över dem, de vill som sagt ha en bättre dialog med Arbetsförmedlingen och de vill ha bättre möjligheter att hitta andra boendeformer för äldre ensamkommande. De vill också att det ska vara lättare att bygga enklare bostäder för dem som kommer. De har alltså en mängd andra förslag på hur man skulle kunna lösa de problem som nu finns.

Det finns också glesbygdskommuner som säger: Snälla, vi vill ha hit folk. Men människor vill inte stanna här. Närhetsprincipen skulle till exempel kunna vara en hjälp där.

I dagsläget talar vi alltså inte alls om en minskning av invandringen som en lösning.

Anf. 129 SARA-LENA BJÄLKÖ (SD) replik:

Herr talman! Johanna står här och predikar väldigt bra. Jag undrar: Vad skulle ni göra för att Migrationsverket till exempel inte ska kunna teckna avtal över huvudet på kommunerna? Våra kommuner runt om i Sverige brottas med stora underskott. Skola, hälsovård med mera är hårt drabbade. Då måste man komma fram till något konkret, men det gör ni inte.

Anf. 130 JOHANNA JÖNSSON (C) replik:

Herr talman! Jag vet inte riktigt hur mycket mer konkret jag kan vara. Jag har ju rabblat upp förslag på konkreta åtgärder. Det är sådant som faktiskt kommer att hjälpa kommunerna.

När det gäller att Migrationsverket kör över kommunerna när de gör upphandlingar har det kommit förslag på att man skulle kunna utesluta just de kommuner som har fått många nya asylboenden på senare tid. Det är en viktig lösning.

En annan lösning som vi, och nu även den nya regeringen, har föreslagit är att Migrationsverket ska kunna öppna egna boenden och på så sätt planera och prata med de kommuner som vill ha asylboenden. Det finns nämligen sådana också. Det tror jag att du är medveten om, Sara-Lena Bjälkö.

Anf. 131 KENT EKEROTH (SD) replik:

Herr talman! Johanna Jönsson ägnade två och en halv minut av sitt anförande åt att tala om problem med invandringen. Det är bra att någon annan än Sverigedemokraterna börjar göra det här i kammaren. Hon talade om att det är helt förödande och att kommuner går på knäna. Allt det stämmer.

Mot slutet av anförandet kom Johanna Jönsson med förslag som har testats i årtionden. Det är en massa fantasifulla integrations- och invandringsförslag som ska lösa problemen. Hon vill helt plötsligt flytta över ansvaret till Migrationsverket. Innan flyttade man över det till Arbetsförmedlingen. Det här är en cirkus.

Hon sade dock även att man ska tänka utanför ramarna. Vet Johanna Jönsson vilket förslag som är det enda förslaget i invandringpolitiken som aldrig har testats? Det är att minska invandringen. Det är det enda förslaget som aldrig har testats. Hur kommer det sig, när det handlar om att tänka utanför ramarna, att Centerpartiet och Johanna Jönsson inte har tänkt på att det kanske är dags att minska massinvandringen?

Anf. 132 JOHANNA JÖNSSON (C) replik:

Herr talman! Det är klart att jag har tänkt på det. Annars vore det jättekonstigt. Jag tror att de allra flesta i det här landet någon gång har tänkt på det. Men jag har inte kommit fram till samma slutsats som ni, Kent Ekeroth.

Att tänka utanför ramarna betyder också att göra sådant som inte har testats tidigare. Vi har till exempel inte byggt enklare bostäder på väldigt länge i det här landet. Det är något nytt. I mitt parti talar vi också mycket om arbetsmarknaden. Det skulle vara att testa något nytt och som vi inte har gjort på väldigt länge.

Kent Ekeroth, du säger att en minskning av invandringen skulle vara den enda lösningen när jag precis har stått här och rabblat upp saker som vi kan göra först, som vi faktiskt inte har gjort och som många kommuner anger som lösningar på problemet. Jag förstår inte hur du helt kan bortse från allt det jag har sagt. Hur du kan säga att det är en cirkus och att de lösningarna inte skulle hjälpa över huvud taget? I varenda rapport som skrivs och i varenda utredning som görs säger man att de sakerna skulle hjälpa. Varför är du inte beredd att testa det först? Du fortsätter bara att ropa att vi måste minska invandringen.

Anf. 133 KENT EKEROTH (SD) replik:

Herr talman! I åtta år satt det parti som du företräder, Johanna Jönsson, i regeringen. Innan dess satt ni i regering på 90-talet, och innan dess var det socialdemokratisk regering. Alla har talat om en massa fantasifulla förslag för integration och invandring under alla år.

Om man nu tar ett steg tillbaka och kollar vad er politik har resulterat i, om ert tänkesätt har fungerat eller inte – jag kan tillägga att under alliansregeringen har vi slagit invandringsrekord efter invandringsrekord – måste det enkla svaret på frågan vara ett klart och tydligt nej. Då är det väl dags att ompröva hela er filosofi på området?

Anf. 134 JOHANNA JÖNSSON (C) replik:

Herr talman! Det är intressant att du säger att du har kunnat se och utreda att vår politik inte har fungerat, Kent Ekeroth. De saker som jag precis sade har ju inte genomförts. Jag har inte stått här tidigare och har inte föreslagit de sakerna tidigare.

Jag vet från tidigare debatter att du gärna säger: Ni i sjuklövern har gjort det här och så vidare. Jag räknar upp massor med saker som skulle kunna ge resultat. Varenda rapport visar det. Varför är du inte beredd att testa det först? Varför är den enda lösningen att minska invandringen? Jag förstår inte det. Det är ologiskt.

Anf. 135 FREDRIK LUNDH SAMMELI (S) replik:

Herr talman! Jag vill hälsa Johanna Jönsson välkommen till migrations- och integrationsdebatterna här i riksdagen. Jag välkomnar verkligen ditt perspektiv: Vad kan vi göra bättre? Det är det perspektivet som vi behöver i debatterna. Det är inte verklighetstroget att argumentera och säga att vi ska hjälpa människor där de är, lämna människor i Syrien, Irak eller på andra ställen där helvetet är.

Jag tänker också att det här hemma handlar just om bostäder. Det är en av de helt avgörande frågorna, bland annat när det gäller hur vi kan få ett hållbart flyktingmottagande.

Min fråga till Johanna Jönsson är: Delar du min åsikt att det borde vara rimligt att alla kommuner har skyldighet att skaffa beredskap för att ta emot flyktingar? Anser du att vi borde vara tydliga med att det är en naturlig del i det kommunala uppdraget? På vilket sätt man sedan väljer att göra det är upp till kommunerna, vi har kommunalt självstyre, men i grunden är det något som vi ska bära gemensamt i detta land.

Anf. 136 JOHANNA JÖNSSON (C) replik:

Herr talman! Jag håller självklart helt med om att vi ska hjälpas åt i landet och ska ta ett solidariskt ansvar. Och i fråga om beredskap håller jag absolut med. De allra flesta kommuner har en viss beredskap i dag i och med att de redan tar emot ensamkommande, som det ser ut nu. Men vi måste också lyssna på de kommuner som har problem och försöka förstå vilka problem de har och hjälpa till att lösa dem. Jag tror inte på att köra över folk och säga: Nu ska ni bara ta emot.

Vi har redan sett problem där det har skurit sig totalt mellan Migrationsverket och kommuner. Jag är alltså lite rädd för den lösningen trots att den låter så bra från början. Jag tror att vi måste ha en bättre dialog med kommunerna innan vi börjar tvinga dem eller straffa dem för att de gör fel.

Prot. 2014/15:20
12 november

Allmänpolitisk debatt

*Integration och
invandring*

Anf. 137 FREDRIK LUNDH SAMMELI (S) replik:

Herr talman! Det är bra att vi verkar dela bilden av att det är viktigt att ha beredskapsansvar.

Min andra fråga är ifall Centerpartiet är berett att bidra till att vi får en bättre bostadspolitik i landet. I åtta år har ni haft makten och har inte bidragit på ett bra sätt till bostadsbyggande. Vi har inte haft en sådan låg nivå på det statliga bostadsbyggandet sedan 1940. Med en havererad statlig bostadspolitik växer problemen för alla grupper ute i kommunerna.

Anf. 138 JOHANNA JÖNSSON (C) replik:

Herr talman! Åh, vad jag önskar att vi kunde prata mer om det här! Som jag sade i mitt anförande lade regeringen fram en mängd förslag i våras till hur man skulle kunna öka byggandet, vilket har diskuterats och efterfrågats länge. Jag hoppas verkligen att de gör något av åtminstone delar av förslagen. Snälla, låt inte höger mot vänster bli det avgörande, utan få fart på byggandet! Det är jätteviktigt. Det är klart att vi ska förändra marknaden så att det byggs mer. Utan tvekan måste det till.

(Applåder)

Anf. 139 ROBERT HANNAH (FP):

Herr talman! Sveriges välstånd bygger på öppenhet mot omvärlden, och det inkluderar frihandel och kulturellt utbyte med såväl invandring som utvandring. Som ett liberalt parti vill Folkpartiet riva murar, inte bygga upp fler murar. Därför vill Folkpartiet fortsätta att se en arbets- och företagsinvandring som öppnar upp för all den kreativitet som de människor som kommer hit har. Alla, såväl det stora företaget som den lilla strävsamma individen som vill komma till Sverige för att skapa jobb och bidra till vår välfärd, ska vara välkomna hit.

Folkpartiet vill också utveckla integrationspolitiken så att den fokuseras mer på jobb. Det behövs fler tidiga och fler individuella insatser. Den som kommer till Sverige ska mötas av frågan vad man kan bidra med i stället för vilket bidragssystem som man ska in i.

Trösklarna till arbetsmarknaden i Sverige behöver sänkas för alla, inte bara för nya svenskar. En person med jobb och som kan prata det svenska språket lever alltid i innanförskap i stället för i utanförskap. Det är genom jobb som vi skapar innanförskap.

Folkpartiet vill också satsa på en mer feministisk integrationspolitik. Det tar i dag i genomsnitt två år längre för en kvinna, jämfört med en man, som har kommit till Sverige att komma in på arbetsmarknaden. Enligt Folkpartiet ska det ske genom en individuell ersättning inom etableringsinsatserna. Men vi vill också att etableringsinsatserna ska vara flexibla för kvinnor. Det innebär till exempel att även föräldralediga personer ska kunna delta i etableringsinsatser på deltid.

Folkpartiet vill även satsa på det svenska språket och på samhällsorientering. Precis som alla andra som är födda i det här landet bör det svenska samhället ge personer som har kommit hit senare samma förutsättningar att lyckas.

Därför vill Folkpartiet satsa på bland annat sfi-utbildningen så att den blir individanpassad. Det görs genom individuella utvecklingsplaner och

genom att sfi blir en del av komvux. Precis som komvux ska sfi-utbildningen vara yrkesförberedande, en förberedande insats så att man kan komma in i jobb och därmed leva i innanförskap.

Folkpartiet vill också satsa på en gemensam asylpolitik inom EU. Det innebär bland annat att det inom svensk utrikespolitik och svensk EU-politik bör ses som en prioriterad fråga att utveckla ett kvotflyktingsystem där alla EU-länder bidrar. I dag tar Sverige emot fler flyktingar per capita än något annat land i EU, och vi ska fortsätta att göra det. Men det finns fler länder som behöver ta sitt ansvar.

Det viktigaste av allt för det svenska samhället och den svenska politiken är inte att vi ska säga nej till all kreativitet, säga nej till alla människor som behöver en plats här, säga nej till företagare som vill bygga upp det svenska samhället och som vill bidra till den svenska välfärden. Vad vi behöver göra är att effektivisera integrationspolitiken och göra det lättare att komma hit och arbeta eller att driva företag.

Anf. 140 EMMA HENRIKSSON (KD):

Herr talman! Aldrig tidigare har så många människor varit på flykt som i dag. Enligt UNHCR rör det sig om ungefär 50 miljoner människor. När vi öppnar tidningen, slår på tv:n eller kollar vårt flöde möts vi av groteska bilder på personer som får huvudet avskuret, beskrivningar av kvinnor som blir våldtagna, beskrivningar av barn som kidnappas och själva tvingas att delta i våldet och i slakten.

De som flyr ondskan i sin egen stat är utlämnade till välviljan hos världens övriga stater. När våra barn frågar oss vad vi gjorde när Syrien stod i brand, när våra barnbarn läser i historieböckerna om massavrättningar av kristna och jezider i Irak, vad vill vi då att det ska stå att vi gjorde?

Kristdemokraterna har varit pådrivande för en human och rättssäker migrationspolitik, och det tänker vi fortsätta med.

Vi står inför stora utmaningar framöver. Men vårt svar är att större utmaningar möter man bäst med ökad humanitet. För vad är vårt alternativ? Vilka ska vi skicka tillbaka till dödshot, till tortyr och till förtryck?

Kanske är det några av de andra europeiska länderna som är beredda att göra mer, men vi ser inga stora sådana strömningar, tvärtom tyvärr. För tio år sedan tog världens utvecklade länder emot nästan var tredje flykting. I dag tar vi alla tillsammans emot ungefär 14 procent. Resten överlåter vi åt länder som själva redan har det väldigt tufft.

Kommer vi att klara att ta emot dem som kommer? Vårt svar måste vara ja. Vi klarar det, även om det kommer att kräva mycket av oss.

Det finns få länder där välfärden är så jämnt fördelad, och samtidigt så stor, som den är i vårt land. I Libanon är situationen en annan. Där får lärarna jobba dubbelt, men alla barn får ändå inte plats i skolan. Där får både flyktingar och alla andra begränsa sin konsumtion av vatten, för vattnet räcker inte. De får sova i skift för att bostäder och sängar inte räcker. Sophantering och avloppssystem har kollapsat.

Vi är beredda att göra de prioriteringar som behövs, precis som vi kommer att fortsätta att rädda liv i vården även när en enskild persons behandling är väldigt dyr. Vi kommer att fortsätta att ta bort hinder för byggande, så att alla som söker en bostad ska hitta en bostad. Samtidigt ska vi fortsätta att förbereda oss för alternativa möjligheter till tillfälligt boende för

Prot. 2014/15:20

12 november

Allmänpolitisk debatt

Integration och
invandring

nyanlända. Vi kommer att klara prioriteringen utan att våra barns eller våra äldres framtida trygghet sätts på spel.

Men det kommer också att innebära att vi framöver kan se oss själva i spegeln och våra barn i ögonen. Vi kan berätta för dem att vi gjorde vad vi kunde. Vi öppnade våra hem, vårt land, våra idrottsföreningar, våra kyrkor, våra skolor och våra arbetsplatser. Långsiktigt kommer det att hjälpa Sverige.
(Applåder)

Anf. 141 KENT EKEROTH (SD) replik:

Herr talman! Emma Henriksson pratar om att det dödas folk på olika håll i världen. Ja, det gör det, och det är väldigt beklagligt. Men alla dessa människor lider och dör runt om i världen, trots att det sker en massinvandring till Sverige. Nu uppgår antalet till 100 000 asylsökande plus en anhöriginvandring på 200 000 plus arbetskraftsinvandring på – skulle jag gissa – 250 000 personer.

Trots denna enorma massinvandring till ett land med 9,5 miljoner invånare dödas fortfarande folk i världen. Även om vi skulle fördubbla den galna massinvandringen till 200 000, 300 000, 400 000, 500 000, 1 000 000 skulle folk fortfarande dö runt om i världen.

Med samma argument som Emma Henriksson nyss använde i talarstolen skulle hon förespråka att vi fortsätter att öka massinvandringen i oändlighet. Oavsett hur många vi tar emot i det här landet kommer folk ändå att dö runt om i världen, så det kan ju rimligen inte vara något argument att ta hit så många när man ser vilken katastrof det är på alla håll i det här landet.

Därför undrar jag: Var går gränsen?

Anf. 142 EMMA HENRIKSSON (KD) replik:

Herr talman! När Sverige skrev under flyktingkonventionen lovade vi oss själva och resten av världen att när det står en människa på vår tröskel som lever upp till de ganska hårda kraven för att definieras som flykting, då ska vi erbjuda skydd.

Vi ska erbjuda skydd till den som har kommit hit som flykting, därför att det är en person som löper en väldigt hög risk att dö eller utsättas för tortyr och inte kan få skydd i sitt eget land. När en människa står och ber om att vi ska rädda dess liv har vi lovat att vi ska göra det.

Sverigedemokraterna vill minska invandringen av flyktingar och anhöriga till flyktingar med 90 procent. Det är människor som flyr och har skyddsskäl, som har rätt till skydd för sina behov och för sina liv. Vi kommer att stå upp för flyktingpolitiken.

Anf. 143 KENT EKEROTH (SD) replik:

Herr talman! Emma Henriksson svarade inte på min fråga. Var går gränsen? Med hennes egen argumentation måste detta kunna pågå i evinnerlighet. Det kan bli hur högt som helst.

Du pratar om att vi skrev under flyktingkonventionen för 50 år sedan, Emma Henriksson. Men av alla som fått uppehållstillstånd i Sverige sedan 1980 utgör de som är FN-flyktingar i enlighet med den konvention du själv nämnde bara 2,5 procent. Du kan inte gärna använda flyktingkonventionen

som ett argument för invandring av hundratusentals personer när den gruppen bara utgör 2,5 procent. Jag skulle vara tacksam om det bara gällde dessa 2,5 procent.

Anf. 144 EMMA HENRIKSSON (KD) replik:

Herr talman! Nu läser jag ur Sverigedemokraternas budget, s. 3 i motionen *Utgiftsområde 8 Migration*: ”Sverigedemokraterna önskar minska asyl- och anhöriginvandringen med 90 procent.” Man skriver senare i motionen att man också vill minska arbetskraftsinvandringen, men asyl- och anhöriginvandringen vill man alltså minska med 90 procent. Asyl får en människa som behöver skydd för sitt liv.

Anf. 145 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Jag skulle vilja tacka Emma Henriksson för ett intressant anförande. Jag tror inte att det finns något parti i Sveriges riksdag som förordar att man ska skicka tillbaka människor till krig eller misär. Det finns däremot partier som kanske vill förhålla sig till de internationella avtal vi har tecknat, till exempel Dublinförordningen. Min väldigt enkla fråga är om Emma Henriksson anser att vi ska följa Dublinförordningen.

Anf. 146 EMMA HENRIKSSON (KD) replik:

Herr talman! Ja, vi ska följa Dublinförordningen. Den ger länder möjlighet att avgöra om de själva ska besluta i ett ärende om till exempel ett ensamkommande flyktingbarn som har passerat ett annat land eller om barnet ska få sin asylrätt prövad i det första landet.

Vi följer Dublinförordningen också genom att ibland säga att vi låter en person – många gånger är det barn – få sin sak prövad här därför att vi vet att det finns länder i Europa som inte ger barnen det skydd de behöver. Vi vet att de inte ger dem den behandling eller den rättssäkra prövning som man har rätt att kräva. Det finns länder i Europa som inte lever upp till en human och rättssäker migrationspolitik.

Anf. 147 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Emma Henriksson önskar stötta dem som har det svårt runt om i världen. Det kan jag förstå; det vill jag också. Men hur ska man fördela pengarna om man har ett begränsat budgetutrymme? Sverigedemokraterna vill minska asyl- och anhöriginvandringen med 90 procent. Vi vill däremot öka stödet till dem som har det absolut svårast i flyktinglägren. Det här är ett område som både den tidigare alliansregeringen och den nuvarande regeringen tagit pengar från för att bekosta mottagning i Sverige.

Anf. 148 EMMA HENRIKSSON (KD) replik:

Herr talman! Jag tackar så mycket för frågan. Det är mycket riktigt så att Sverigedemokraterna i sin budget skär ned rejält på biståndet, gör en liten ökning till UNHCR och hänvisar till att man på det sättet skulle rädda många fler liv. Men UNHCR:s egen ansvarige, Markku Aikomus, säger att det inte fungerar som ersättning. Människor måste också få skydd på plats i Europas länder.

Anf. 149 HANNA WIGH (SD) replik:

Herr talman! När våra barn frågar vad vi gjorde när Syrien stod i brand, vad svarar vi då? frågar Emma Henriksson. Mitt förslag till vad Emma Henriksson kan berätta om är när hennes regering beslutade att uppmuntra människor att sätta sig på gummiflottor i försök att fly sitt land för att ta sig till Sverige. Den avgående regeringen lockade dem med löfte om permanent uppehållstillstånd i stället för att hjälpa fler.

Vad jag vill fråga Emma Henriksson är: När är det nog? Hur mycket ska den svenska välfärden behöva stryka på foten innan ni är nöjda?

En ansvarsfull flyktingpolitik är inte att sänka vår välfärd och skapa ett splittrat Sverige, utan att försöka hjälpa så många som möjligt. Att er flyktingpolitik är dyr garanterar inte att den skulle vara human. I själva verket är det snarare tvärtom.

Anf. 150 EMMA HENRIKSSON (KD) replik:

Herr talman! Är det Sveriges migrationspolitik som gör att människor flyr? Är det så att människor väljer att lämna allt de äger och har och flyr hals över huvud, med stor sannolikhet för att de eller deras barn dör, därför att vi ändrat vår migrationspolitik? Nu har vi inte ändrat den, men framför allt är grunden till att människor flyr att de riskerar att dö, att det finns krig, att det sker förföljelser och att det sker förtryck av enskilda personer på grund av deras tro, politiska åsikt, kön eller sexuella läggning.

Människor flyr från något. Vår uppgift är att se till att det också finns något att fly till, en fristad där vi kan fortsätta att ge dem utrymme att bygga vårt land tillsammans med oss. Vi har en migrationspolitik som inte utgår från vad det kostar eller vad vi kan tjäna. Men i förlängningen tjänar vi på att öppna vårt samhälle.

(Applåder)

Anf. 151 HANNA WIGH (SD) replik:

Herr talman! Då undrar jag om Emma Henriksson tror att det är en slump att så många av de människor som flyr väljer att komma till just Sverige. Ni tror inte att ni på något sätt har en signalpolitik som signalerar varför man ska söka sig till just Sverige? Är det en slump att Sverige är det land i Europa som delar ut flest uppehållstillstånd per capita, som det talades om tidigare här? Jag tror att det till och med är flest i direkta antal.

Det är trots allt så som jag sade tidigare: Att er flyktingpolitik är dyr garanterar inte att den skulle vara human.

Anf. 152 EMMA HENRIKSSON (KD) replik:

Herr talman! Om mina barns liv stod på spel skulle jag söka mig dit där jag trodde att de hade störst möjlighet att överleva. Om vi i Sverige skulle ha en migrationspolitik som gjorde att människor inte fick ett liv och en framtid, då är det klart att människor inte skulle vilja komma hit i samma utsträckning. Men frågan är: Ska vi mota bort människor genom att säga att vi inte vill låta dem överleva här, att vi inte vill låta dem bygga ett liv här? Det är Sverigedemokraternas politik. Vår politik är att låta människor komma hit och bygga vårt land tillsammans med oss.

Anf. 153 SARA-LENA BJÄLKÖ (SD) replik:

Herr talman! Emma! Vi talar alla om terrorn och om IS. Tycker du inte att det vore på plats att göra som Tyskland och förbjuda dessa terrororganisationer? Det känns lite som att övriga partier talar mycket om ansvar men inte ser problemet i dess rot.

Anf. 154 EMMA HENRIKSSON (KD) replik:

Herr talman! Om vi genom att förbjuda krig, förbjuda terror och förbjuda att människor skadar varandra kunde få den drömvärld vi alla hoppas på, då vore det väldigt enkelt. Ska vi förbjuda IS? Jag ser inte riktigt att vi i Sveriges riksdag skulle ha makt över dem som helt uppenbart inte bryr sig om lagar och regler och inte bryr sig om andra människors liv. Vi ska göra vad vi kan i Sverige, men framför allt tillsammans med andra länder i Europa och i världssamfundet, för att minska förutsättningarna att verka för alla typer av terroristorganisationer.

Att tro att vi kan säga att det som de håller på med är förbjudet och att det skulle förbättra situationen och därmed minska vårt ansvar för att ta hand om människor som flyr för sina liv är en något naiv syn.

Anf. 155 SARA-LENA BJÄLKÖ (SD) replik:

Herr talman! Det var inget konkret svar från dig, Emma. Vi är som vi alla vet med i EU. Då kanske det ligger för handen att man ska se hur Tyskland gör i den här frågan. Hur kan Sverige påverka hur hela världen ser ut genom att ta emot ca 95 000 när det finns ca 50 miljoner flyktingar runt om i världen?

Anf. 156 EMMA HENRIKSSON (KD) replik:

Herr talman! Det är mycket riktigt så att Sverige inte ensamt kan ge en fristad åt alla människor som är på flykt. Det vi har sagt är att när en människa står på vår tröskel och ber om vår hjälp för att rädda livet ska vi ta det ansvaret. Om människor behöver skydd för sina liv och sin hälsa tar vi ansvar och ska hjälpa dem. När vi gör det bygger vi också en säkrare värld, och vi bygger en bättre framtid för våra barn. Vi ser i grunden människor som en tillgång och inte som en belastning.
(Applåder)

Anf. 157 KENT EKEROTH (SD):

Herr talman! Ett luftslott kan definieras som fantastiska och storslagna drömmar utan grund i verkligheten. Det beskriver ganska väl den samlade sjuklövern, delvis representerad här framför mig, som har skapat det mångkulturella massinvandringsamhället. Jag tror att de flesta av er innerst inne förstår att det luftslottet nu har rämnat och att ni har orsakat en katastrof för Sverige. Det kan vi se i våra kommuner om inte annat.

Visst, ni hänger kvar vid fina formuleringar om allas lika värde som har noll och intet att göra med den invandringspolitik vi får eller bör föra. Visst, ni vill behålla era välbetalda jobb, era fina positioner och ert sociala liv. Visst, ni har under decennier målat in er i ett hörn som det är svårt att ta sig ut ur. Men jag tror att många av er ändå inser vad det är ni har gjort.

När Reinfeldt tvingades erkänna de omfattande kostnaderna för massinvandringen berörde han bara en del av problemet. Kanske ännu mer

Prot. 2014/15:20
12 november

Allmänpolitisk debatt

Integration och
invandring

centralt i det långa loppet är det faktum att massinvandring och mångkultur urholkar det som håller samhället samman och som kallas det sociala kapitalet eller tilliten.

Länder med hög tillit har i regel en stabil demokrati, stark ekonomi, god folkhälsa, låg korruption, låg brottslighet samt en hög nivå jämlikhet och jämställdhet. I de nordiska länderna är tilliten extremt hög. Vi har utmärkt oss i jämförelse med andra länder.

Lars Trädgårdh, som är professor i historia vid Ersta Sköndal Högskola, har ägnat mycket tid åt att forska om den svenska och den nordiska tilliten. Han säger att den svenska tilliten underlättats av att befolkningen varit homogen. Jag vet att ni inte gillar att höra det, men det är inte desto mindre sant. Min rekommendation är att acceptera faktumet i stället för att förneka det in absurdum som ni har gjort med mycket annat.

Forskningsrapporten *Den svala svenska tilliten* visade följande: Kommuner med minst lokalsamhällestillit utmärks av större ekonomiska klyftor och en stor andel utrikesfödda. De skriver: Våra resultat visar att individer som bor i områden med mångfald har lägre lokalsamhällestillit. Detta samband är mycket starkt och finns kvar – och lyssna nu – även efter kontroll av socioekonomiska faktorer.

Den svenska tilliten är inte något som kom med välfärdssamhället och Socialdemokraterna, om ni nu tror det. Den har bestått i tusen år. Ni har på en generation börjat montera ned den enligt undersökningar som visar att tilliten börjar minska i landet. Internationell forskning visar exakt samma sak, om ni hade bemödat er om att läsa den.

Robert Putnam kom fram till att människor blivit till ”sköldpaddor” i mångkulturella samhällen. Den allmänna tilliten, gemenskapen, solidariteten och samhällsengagemanget minskar. Jordahl och Gustavsson kom 2006 med en studie som visar att det finns ett klart negativt samband mellan mångkultur och tillit även i Sverige. Professor Vernon Bogdanor skriver: Det går att hävda att känslan av samhörighet beror på hur homogent ett samhälle är.

Professorerna Costa och Kahn gjorde metaanalyser som sammanfattar 15 forskningsrapporter som alla kommer till slutsatsen att mer homogena samhällen skapar högre nivåer av socialt kapital. Det är det som binder ett samhälle samman och gör att man vill betala skatt och hjälpa de andra.

Det är inte nog med att ni i dag kastar enorma mängder pengar på massinvandringen som går ut över allting annat. Samtidigt monterar ni nu ned en ytterst ömtålig och tusenårig svensk kultur som lagt grunden för hela det fantastiska och framgångsrika Sverige, svenskarnas tillit, gemenskap och sociala kapital. Det kommer historien att döma er extremt hårt för.
(Applåder)

Anf. 158 PETER PERSSON (S) replik:

Herr talman! Tänk att det finns några som kan utmålas till ansvariga för allt: invandrare. Men pensionärsskatten, Kent Ekeroth, var det ni sverigedemokrater som tryckte på knappen för i Sveriges riksdag.

När det gäller nedrustning av välfärd var det ni som stod bakom skattesänkningar på 140 miljarder. Ni står bakom försämringen av villkoren på arbetsplatserna och otrygghet, Kent Ekeroth. Det är ni som har tryckt på knappen också när det gäller tvångs-LOV som diskriminerar äldre i omsorgen i dag.

Det är ni sverigedemokrater, Kent Ekeroth, som står för en extrem högerpolitik. Det skyller ni på andra. Det är ni som är ansvariga.
(Applåder)

Prot. 2014/15:20
12 november

Allmänpolitisk debatt

Integration och
invandring

Anf. 159 KENT EKEROOTH (SD) replik:

Herr talman! Att Socialdemokraterna inte förstår marknadsekonomi eller hur man bygger en framgångsrik ekonomi med företagsamhet, lägre skatter och sådant är inte alls förvånande. Socialdemokraterna är ändå socialdemokrater. De sitter i regeringen med ännu mer extrema miljöpartister stödda av Vänsterpartiet kommunisterna – oj, jag glömde att de nyss bytte namn. Att ni inte förstår er på det grundläggande, Peter Persson, förvånar mig inte över huvud taget.

Om man tittar på statsbudgeten, den som ni lade fram, finns det ett stort område som ni har prioriterat. Det är massinvandringen. Det är där ni lägger de största resurserna. Vad är det? Det är 150 miljarder de kommande fyra åren bara för Migrationsverkets kostnader. Då talar vi inte om alla kostnader ute i kommuner och landsting.

Vi talar inte om de kommuner som säger att de krossas under bördan av massinvandringen. Vi har inte ens nämnt Malmö, en mångkulturell förebild sedan 80-talet. En tredjedel av deras budget kommer från alla andra, eftersom de inte klarar av att upprätthålla det. Om mångkulturen är så fantastisk som du påstår, hur kommer det sig då att Malmö inte är ett lyckorike? Förklara det.

Anf. 160 PETER PERSSON (S) replik:

Herr talman! Sverigedemokraterna vill i varje fråga tala om någonting annat än den politik de själva står för. De säger att andra traditioner är ytterst farofyllt. Men när din kompis Erik Almqvist flyttade till Budapest, Kent Ekeroth, sade han att han skulle ta med alla svenska traditioner, midsommarstången och annat. Tänk vilka konstiga saker han förde med till detta främmande land!

Anf. 161 KENT EKEROOTH (SD) replik:

Herr talman! Jag vet inte om jag ska recensera Erik Almqvists flytt till Ungern. Jag är säker på att han är en jättevälanpassad medborgare som lär sig språket precis som vi vill. Det finns invandrare som klarar sig alldeles utmärkt. De har gjort det i generationer. De kommer hit, anpassar sig och vill bli en del av det svenska samhället. Det finns jättemånga sådana.

Vet du vad problemet med er invandringspolitik är, Peter Persson? Det gäller alla er i sjuklövern. Ni släpper in så många att inga integrationsåtgärder eller anpassningsåtgärder över huvud taget blir möjliga på dessa områden. Det finns ingen väg ut förutom att minska invandringen. Jag vet att ni står här och talar om någonting annat, men titta på verkligheten för en gångs skull, snälla.

Anf. 162 FREDRIK SCHULTE (M) replik:

Herr talman! Jag har två frågor till Kent Ekeroth, eller rättare två saker som jag hoppas att Kent Ekeroth ska kunna förklara för mig.

Det är precis som Kent Ekeroth sade att Sverige är det land i Västeuropa som har haft den mest generösa invandringen. Trots att vi har haft det

Prot. 2014/15:20
12 november

Allmänpolitisk debatt

Integration och
invandring

har vi i en tid av den värsta globala ekonomiska krisen sedan 30-talet varit det land i västvärlden som har haft högst tillväxt, om man undantar råva-
rudrivna ekonomier som Norge och Australien.

Vi har haft den högsta jobbtillväxten. Vi har haft minskad statskuld. Vi har en utveckling där vi ser ökad trygghet. Vi ser mer resurser till välfärden. Aldrig tidigare har vi i välfärden sett så stora resurser. Hur går det ihop med den bedrövliga bild som du målar upp av den svenska migrationspolitiken?

Sedan har jag en till fråga. Regeringen chockhöjer nu bidragen, och ni går till val på att ytterligare dubbla a-kassan. På vilket sätt får vi fler i jobb bland de utrikes födda i utanförskapsområden genom att dubbla bidragen?

Anf. 163 KENT EKEROTH (SD) replik:

Herr talman! Schulte frågar hur det går ihop. Jag skulle rekommendera honom att fråga sin förra partiledare, Fredrik Reinfeldt, för han förklarade detta alldeles utmärkt. Vet du vad han sade i valrörelsen? Han sade: Vi har inte råd med någonting annat på grund av massinvandring – det finns inget reformutrymme. Det enda vi ska prioritera är massinvandring. Vi har inte råd med någonting annat.

Tittar man på statistik och forskning om hur invandrargrupper klarar sig på arbetsmarknaden ser man att situationen för andelen utrikes födda inte har förbättrats. Kostnaderna är skyhöga. Kommunerna trycks sönder. Det finns inga bostäder.

Står verkligen Schulte här och förnekar all den statistik som till och med våra myndigheter har? Arbetsförmedlingen går nu ut och säger att man inte längre klarar det. Moderatstyrda kommuner går ut och säger att de inte klarar det längre. Men Schulte står här och fantiserar ihop att det har varit en framgångssaga! Sverige har gått bra trots invandringen, inte på grund av den. Det finns ingenting som visar att invandringen har bidragit. Inte ens regeringens egen ekonom, Ekberg, som bara har kollat på arbetskraftsinvandringen kom fram till att den hjälper.

Anf. 164 FREDRIK SCHULTE (M) replik:

Herr talman! Nu har Kent Ekeroth fullständigt missförstått Fredrik Reinfeldts tal i somras. Om han hade följt med i vårpropositionsdebatten för ett halvår sedan hade han förstått att redan då aviserade den dåvarande regeringen att vi nu går in i en ny finanspolitisk fas som innebär att det inte finns något reformutrymme. Detta är något som det ökade trycket på migrationsströmmarna bara understryker.

Du har helt missuppfattat sambandet där, Kent Ekeroth. Men det är intressant att du inte svarar på frågan. Sverige har haft den bästa utvecklingen i hela Europa trots krisen, och detta trots att vi har haft en generös invandringspolitik.

Anf. 165 KENT EKEROTH (SD) replik:

Herr talman! Jag har inte missat något alls. Ni följde till och med den nuvarande regeringens budget, Fredrik Schulte. Ni lade fram ett förslag om invandringskostnad som bara är en kopia på deras. Det är den största satsning som görs – den enskilt största satsningen.

Fredrik Reinfeldt har varit väldigt tydlig. Han talade till och med om att öppna sina hjärtan. Om det inte handlade om invandringen, vad handlade det om då? Det kan inte ha handlat om något annat.

Budgeten skenar i väg på det här området. All forskning, all arbetsmarknadsstatistik, all bostadsstatistik, allting visar på detta. Ändå står ni kvar och förnekar det! Luftslettet har uppenbarligen inte rämnat i den här kammaren.

Anf. 166 MAGNUS MANHAMMAR (S) replik:

Herr talman! Kent Ekeröth och Sverigedemokraterna talar om en minskad asyl- och flyktinginvandring med 90 procent. Samtidigt beskrev riksdagsledamoten Julia Kronlid i kammaren i dag det som händer i Syrien och Irak som etnisk rensning. Därför är min fråga till Kent Ekeröth: Skulle Sverige ha stoppat de vita bussarna? Skulle vi ha stoppat dem och tvingat nio av tio att stiga av? Skulle vi i Sverige ha låtit dessa människor stanna i närområdet, i koncentrationsläger, bara några meter från gaskamrarna?

Anf. 167 KENT EKERÖTH (SD) replik:

Herr talman! Jag vet inte hur vi i Sverige i dag skulle ha gjort med de vita bussarna. Jag kommer inte att kommentera det. Jag kommenterar vad vi har för politik i dag.

I dag finns det folk som färdas genom 30 eller kanske 50 länder – jag vet inte hur många det är – för att ta sig till Sverige från Syrien. Det finns till och med personer från Syrien som har kommit till Egypten och som från Egypten har tagit sig till Sverige. Då kan man fråga sig: Om de nu har kommit från Egypten till Sverige, flydde de verkligen från Syrien då? Eller flydde de bara för att få det lite bättre i Sverige? Hur kommer det sig att alla dessa strömmar går just till Sverige?

Jag var nere i Syrien, eller rättare sagt i ett flyktingläger för syrier i Jordanien. Där har man enorma behov. Man håller på att bygga nya läger och behöver nya resurser. Det är där vi ska lägga vår hjälp – i närområdena. Jordanien bad oss att i Sverige se till att de får mer resurser till att hantera de syriska flyktingarna. Det är där hjälpen ska ske, inte genom att de tar sig genom 50 länder för att komma till Sverige och leva lyxliv resten av livet.

Anf. 168 MAGNUS MANHAMMAR (S) replik:

Herr talman! Jag förstår att Kent Ekeröth inte svarade på detta med andra världskriget. Det brukar ju vara ganska impopulärt hos sverigedemokrater.

Faktum är att Sverigedemokraternas politik faktiskt gör skillnad. Den gör en fruktansvärd skillnad på liv och död för de nio av tio som har rätt till asyl men som med Sverigedemokraternas politik skulle skickas tillbaka till förföljelse, krig och etnisk rensning. Jag kan lova Kent Ekeröth att jag och mina socialdemokratiska kamrater här i kammaren ska göra allt vi kan för att Sverigedemokraterna aldrig ska få göra skillnad.
(Applåder)

Anf. 169 KENT EKEROTH (SD) replik:

Herr talman! Problemet med sjuklövern är att de inte riktigt kan räkna. Schablonersättningen till kommunerna är 1 900 kronor per dygn. Det skulle per dygn kunna ge 246 undernärda barn i Afrika mat och vatten för dagen. Vad är mest humant, att hjälpa en person till relativt lyxliv i Sverige eller att rädda 246 barn från att svälta i Afrika? Svaret är ganska enkelt, eller hur?
(Applåder)

Anf. 170 EVA-LENA JANSSON (S) replik:

Herr talman! Det är svårt att hjälpa människor i andra länder om man drar ned 9,7 miljarder på biståndet, som ju skulle hjälpa en del människor i fattiga länder och hjälpa till med demokratisering och så vidare. Det är Sverigedemokraternas prioritering.

Man prioriterar också att dra ned på integrationsåtgärder. Man säger att integrationen misslyckas i Sverige, men ändå sparar man på den. Man sparar alltså på biståndet och på integrationsinsatser. Man tycks mena att frågan ska lösas av sig själv på något sätt.

Min fråga till Kent Ekeroth är: Vad tänker ni göra för att människor ska kunna integreras i samhället? Om man nu har misslyckats med detta, vad menar ni att det innebär att integreras? Är det att ha hunddagis, att vifta med järnrör och att kalla människor babbe på stan, eller vad är integration för er? Kan du beskriva det?

Anf. 171 KENT EKEROTH (SD) replik:

Herr talman! Utvecklingsbiståndet är något som går ned ofta. Det har visat sig vara extremt ineffektivt enligt alla bedömare. Det går inte till folk i flyktinglägren som är i behov av det. Vi prioriterar det som folk behöver i sitt närområde.

Precis som jag sade i ett annat anförande är det dagligen miljoner och åter miljoner som är på flykt eller som svälter i Afrika oavsett om vi tar in 100 000, 200 000, 300 000 eller 400 000 här.

Svara på den här frågan i din nästa replik, Eva-Lena Jansson: Vad är mest humant, att hjälpa en person för 1 900 kronor per natt här eller att ge mat åt 246 undernärda barn i Afrika? Jag vill ha svar på den frågan från dig. Vad är mest humant, att se till att 246 barn överlever en dag till eller att förlägga en invandrare på någon herrgård i Sverige?

När det gäller integrationsinsatser är det självklart att vi skär ned eftersom vi i vårt budgetförslag skär ned på invandringen med 45 procent första året och med 90 procent de andra åren. Det är självklart att vi också drar ned på de ineffektiva integrationsinsatserna.

(Applåder)

Anf. 172 EVA-LENA JANSSON (S) replik:

Herr talman! Det är här Kent Ekeroth visar hur han ser på människor. Han ställer människor mot varandra. Han ser inte att man både kan hjälpa människor på plats och ta emot människor i Sverige.

Vi har pengar att ge människor i den biståndsbudget vi har. Sverige är ett av de humanitärt mest engagerade länderna i FN-samarbetet. Vi försöker också hjälpa människor när de tar sig till Sverige, för vi tror att det bidrar till att göra Sverige bättre. Att kommunerna inte får ersättning för

de flyktingar som kommer hit nu är inhumant mot både flyktingar och kommuner.

Prot. 2014/15:20
12 november

Allmänpolitisk debatt

*Integration och
invandring*

Anf. 173 KENT EKEROTH (SD) replik:

Herr talman! Jag har kommit på varför sjuklövern inte förstår att invandring inte fungerar: De kan inte räkna.

Så här är det. Om man spenderar 1 900 kronor i Sverige kan man inte samtidigt spendera dem någon annanstans. Det går inte att använda en krona två gånger. Förstår du, Eva-Lena Jansson? Det är mycket enkelt. De 1 900 kronorna som man spenderar på att en invandrare ska bo på herrgård i Sverige kan inte användas på plats i närområdet. Man kan inte göra både och för de pengar vi pratar om. Vi har bara en begränsad mängd resurser. Det är något som också ni måste börja förstå.

(Applåder)

Anf. 174 CHRISTIAN HOLM (M) replik:

Herr talman! Det pratas om mångkulturella massinvandringssamhällen. Utöver det faktum att Kent Ekeroth har en något mindre trevlig debattton gentemot sina kolleger – vi kan ha olika åsikter, men man behöver inte ha den tonen – tycker jag att Kent Ekeroth uppvisar en människosyn som jag står väldigt långt ifrån.

Det pratas om hur vi tar emot och tar hit flyktingar. Det är fel nummer ett. Vi tar inte hit flyktingar. Det är personer i nöd som söker sig till Sverige för att rädda sina liv, inte för att komma hit och umgås med Kent Ekeroth och andra personer och leva lyxliv. Det är inte så att svenska flyktingar lever lyxliv och bor på herrgårdar.

Jag tycker att Kent Ekeroth ska besöka en rad flyktingmottagningar och en rad anläggningsboenden och se hur det funkar. Men jag skulle vilja höra: Vad är Kent Ekeroths lösning? Det handlar nämligen inte om 1 900 kronor per dygn här eller om att hjälpa massor med personer där.

Visst, vi gör mycket. Sverige är ett av de länder som gör allra mest för att hjälpa på plats. Men vissa personer kan man inte hjälpa på plats, utan man måste göra det här. Vad är Kent Ekeroths lösning?

Anf. 175 KENT EKEROTH (SD) replik:

Herr talman! Christian Holm har lyssnat på debatten. Lösningen är att ta hit färre och att hjälpa fler människor på plats.

Jag ställde frågan tidigare: Vad är mest human? Är det att hjälpa en person här för 1 900 kronor per dygn, som är schablonersättningen till kommunerna, eller är det att hjälpa 246 undernärda barn? Läkare utan gränser säger att de för det beloppet kan ge 246 undernärda barn mat för dagen. Kan inte Christian Holm vara vänlig och svara på frågan: Vad är mest human? Är det att hjälpa 246 undernärda barn eller att hjälpa en person som bor på en herrgård i Sverige?

Det är en fråga som ni måste svara på. När den frågan väl är besvarad av er kommer ni att inse det orimliga i er egen politik.

Christian Holm säger att det inte är ett lyxliv. Nej, det är det kanske inte med svenska mått mätt, men med internationella mått mätt är det en väldigt hög standard att bo på en fin svensk herrgård eller på ett slott, som de nu allt oftare placeras på. Det är ett lyxliv, internationellt sett.

Om vi ska prioritera att vara humana måste vi rimligen hjälpa så många människor som möjligt. Det finns ett stort behov ute i världen. Kom inte med er låtsashumanitet!

Anf. 176 CHRISTIAN HOLM (M) replik:

Herr talman! Det finns många sätt att uttrycka saker. Det är lätt att vara populist och göra det enkelt för sig med en universallösning i fråga om ett problem och en utmaning som är stor.

Det grundläggande är att Sverige måste fortsätta att jobba med fredsarbete och med diplomati och se till att vi inte hamnar i situationer där människor tvingas att flytta och fly från hus och hem och sina länder. Människor ska kunna leva i trygghet och säkerhet i sina hemländer. Det är steg nummer ett. Nu vet vi att det i vissa lägen går åt skogen. Vi kan se vad som händer i Ukraina nu.

Sedan handlar det om att se till att hjälpa personer på plats men också om att skapa en förutsättning för människor att komma hit till det svenska samhället och komma in och integreras i det svenska samhället.

Anf. 177 KENT EKEROTH (SD) replik:

Herr talman! Christian Holm svarar inte på min fråga om vad som är mest humant. Är det att hjälpa 246 undernärda barn i Afrika eller att hjälpa en person på en herrgård i Sverige? Jag förstår att han inte svarar på den frågan.

Sedan pratar han om massinvandringen till Sverige, som vi är ensamma om i Europa att ha. Får jag fråga: Varför stannar de inte någon annanstans i Europa? Varför söker de sig inte någon annanstans? Varför har vi i dag flyktingar, som ni kallar dem, som kommer från Italien? Hur kommer det sig att vi har flyktingar som kommer från Egypten, där det inte är något krig? Dem betraktar ni också som flyktingar.

Om man ska prata om riktiga flyktingar, FN-konventionsflyktingar, är det 2,5 procent av alla dem vi har tagit emot sedan 1980 som är flyktingar.

Anf. 178 ROBERT HANNAH (FP) replik:

Herr talman! Sverigedemokraterna har under hela debatten använt sig av Isis terror som en anledning att inte ta emot några flyktingar över huvud taget. Man har också beskrivit situationen för de kristna flyktingarna, assyrierna, hur de har utsatts för folkmord där de är, att de är hjälplösa och att ingen kommer till deras hjälp.

Det är många assyrier som är på väg till Sverige. Också en annan väldigt utsatt grupp, yazidier, är på väg till Sverige. De är utsatta för folkmord.

Ni har nu beskrivit en situation som är inhuman. Det finns ingenstans att ta vägen. Inte ens flyktingläger hjälper till. Min fråga till Kent Ekeroth är: Hur ska vi hantera den gruppen? Ska människor som kommer hit och som är utsatta för folkmord – kristna eller yazidier – skickas hem till flyktingläger eller till folkmord som Islamiska staten styr över? Vad vill ni göra? Vad är er plan?

Anf. 179 KENT EKEROTH (SD) replik:

Herr talman! Med vår politik skulle de inte ens försöka komma hit i första taget, för de skulle förmodligen inte bli insläppta. Vår politik skulle

vara sådan att vi hjälper dem i deras närområden. Det handlar till exempel om safe havens, som var ett brittiskt förslag. Vi hjälper dem genom FN:s flyktingorgan. Vi hjälper dem på massor av olika sätt.

Men faktum är att de när de rör sig därifrån till Sverige passerar, som jag sade, 10, 20, 30 länder på vägen. De stannar inte i något av dem. De stannar när de kommer till landet Sverige längst upp i norr. Det är den signalpolitik vi skickar ut.

Om vi skulle ha haft en stram invandringspolitik skulle de inte ens ha sökt sig till Sverige i första taget. Vi måste hjälpa dem i närområdet. Det är lösningen. Det kan inte vara lösningen att ta hit allihop. Även om vi tar emot alla och många fler, hundratusentals eller en miljon, är det fortfarande konflikt, krig, strid och lidande runt om i världen.

Var går er gräns, Robert Hannah? Var går Folkpartiets gräns? Tänk om det skulle vara 500 000 som sökte sig hit. Skulle vi ta emot dem? Hur skulle det vara om det var en miljon? Var går gränsen?

Anf. 180 ROBERT HANNAH (FP) replik:

Herr talman! En stark uppmaning till Sverigedemokraterna och särskilt till Kent Ekeröth är: Sluta utnyttja de kristna från Mellanöstern som ett bollplank för att prata om islamofobi och vara islamofobiska om ni inte sedan är villiga att hjälpa dem att komma till Sverige när de är i nöd och i behov av att fly.

Det finns ingenstans för de här människorna att ta vägen. Er lösning är ingen lösning, för det går inte att lösa problemet på plats. Barack Obama och alla andra har sagt att det kommer att ta flera år att lösa den här situationen. Sluta med ert falskspel och var ärliga med att ni inte vill ha hit någon över huvud taget!

(Applåder)

Anf. 181 KENT EKERÖTH (SD) replik:

Herr talman! Massinvandring till Sverige orsakar enorma problem – ekonomiska, kulturella och allt vad ni vill. Det är ett problem för Sverige. Då måste vi ta hänsyn till vårt land och den befolkning vi har här. Det är prioritet nummer ett för Sverigedemokraterna.

Men det fina med Sverigedemokraternas politik är att vi kan göra två saker samtidigt. Vi kan göra det bra och bättre i Sverige för dem som är här och bra och bättre för dem som har behov runt om.

Sverige är inte den enda geografiska plats på denna runda jord dit de kan ta sig. Det vet Robert Hannah mycket väl.

Anf. 182 ROLAND UTBULT (KD) replik:

Herr talman! Jag känner mig främmande för mycket som Sverigedemokraterna och Kent Ekeröth lyfter fram i sina anföranden.

Men det är en punkt som slår an lite grann hos mig. Det är det kristna arvet. Jag har en personlig tro. Var landar vi om vi letar oss bakåt i tiden i den kristna traditionen? Jo, vi landar hos en jude som hette Jesus och som sade: Älska din nästa som dig själv. Han sade inte: Älska den och den och den och den men älska inte muslimer. Det handlar om att älska sin nästa, oavsett vilket land denna kommer från och oavsett bakgrund, som sig själv.

Prot. 2014/15:20
12 november

Allmänpolitisk debatt

Integration och
invandring

Anf. 183 KENT EKEROTH (SD) replik:

Herr talman! Jag vet inte riktigt vart Roland Utbult försökte komma. Men det finns ingenting i kristendomen som säger att vi måste ha öppna gränser. Det finns ingenting i kristendomen som säger att vi måste ha en massinvandringspolitik.

Vi har hört de här argumenten. Det är inte första gången vi hör det argumentet från en kristen person som försöker förespråka massinvandring. Faktum är att en partikollega till mig, Mattias Karlsson, skrev en redogörelse utifrån Bibeln som visar att det går alldeles utmärkt att föra den politik som Sverigedemokraterna för.

Vad som nu sker, med den politik som bland annat Kristdemokraterna för, är att vi importerar de problem som finns där, bland annat förföljelse av kristna och förföljelse av judar, vilket vi till exempel kan se i Malmö. Ni importerar de konflikter som ni säger att ni är rädda för. Det om något måste vara den mest kontraproduktiva politiken man kan fantisera ihop.

Anf. 184 ROLAND UTBULT (KD) replik:

Herr talman! Den kristna solidariteten bygger på en kärlek till nästan. Den har inga landsgränser. Den är barmhärtig. Den är kärleksfull. Den är omfamnande och inkluderande.

Jag skulle vilja ställa en fråga, eftersom ni sverigedemokrater ibland tar upp de kristna. Jomshof tog tidigare upp ett exempel på förföljelse av kristna. Var i er värdegrund finns det kristna budskapet eller värdegrunden?

Anf. 185 KENT EKEROTH (SD) replik:

Herr talman! Jag har svarat på det här många gånger innan, liksom många före mig. Utbult pratar om att vara barmhärtig och kärleksfull. Nu kan Utbult inte svara på fler frågor, men ingen har kunnat svara på den här frågan: Vad är mest barmhärtigt och kärleksfullt – att hjälpa 246 undernärda barn, som Läkare utan gränser säger att de kan göra, eller att hjälpa en person i Sverige som får bo på en herrgård? Vad är mest human? Vad är mest kärleksfullt?

Kan ingen svara på den frågan? Det är väl ganska uppenbart vem som är mest kärleksfull och human. Det är vi – inte ni.

Anf. 186 JOHANNA JÖNSSON (C) replik:

Herr talman! Jag tänkte egentligen prata om Kent Ekeroths syn på mångkultur, men jag blev lite tagen. De 1 900 kronor som Kent Ekeroth återkommer till hela tiden måste jag klargöra gäller för ensamkommande flyktingbarn och ungdomar. Det gäller inte alla asylsökande, vilket även han vet.

Kent Ekeroth säger också att Sverigedemokraterna är mycket mer humana, för de vill i stället hjälpa 246 barn på plats. Är det ert synsätt rent generellt att i all budgetering över huvud taget i politiken ska man hela tiden se till var pengarna gör mest nytta? Då är det till exempel väldigt konstigt att ni satsar på kvinnojourer i Sverige. Ni borde i stället satsa på föreningarna som jobbar med kvinnors rättigheter i länder där fler är drabbade och där pengarna skulle komma till större användning.

Jag blev lite förbluffad över den synen. Kent Ekeroth får gärna förklara hur ni ser på detta.

Anf. 187 KENT EKEROTH (SD) replik:

Herr talman! Det är väldigt enkelt att förklara detta. Vår första prioritet är Sverige och den svenska befolkningen. Det sätter vi före allting annat. De skattemedel som svenska folket betalar in ska i huvudsak gå till den svenska befolkningen. Det är vår absolut viktigaste prioritet. Det är dem vi bryr oss mest om, det är det här landet vi bryr oss mest om och det är det här landet vi kommer att prioritera mest i alla lägen.

Ändå gör vi undantag och använder en del av skattepengarna till att hjälpa folk på plats. Johanna Jönsson har ett replikskifte på sig att svara på frågan om det verkligen är mer humant att spendera 1 900 kronor för ett ensamkommande flyktingbarn, som det kallas, i Sverige, eller om det är mer humant att använda dessa 1 900 kronor till Läkare utan gränser, som säger att de kan ge 246 undernärda barn mat för dagen. Vad är mest humant?

Anf. 188 JOHANNA JÖNSSON (C) replik:

Herr talman! Jag tror precis som Kent Ekeroth att vi kan göra flera saker. Jag tror att vi både kan satsa på svenska medborgare, och som Kent Ekeroth sade, avsätta en viss del till biståndet. För mig är det en självklarhet att man gör både och. Det är inte konstigt alls.

Sina sista 30 sekunder kan Kent Ekeroth gärna få prata lite om mångkulturen och hur han ser på huruvida vi har mångkultur i dag. När han har stoppat invandringen, hur vill han då se till att vi blir av med den mångkultur som redan finns i Sverige?

Anf. 189 KENT EKEROTH (SD) replik:

Herr talman! Jag noterar återigen att ingen har kunnat svara på frågan om vad som är mest humant.

Mångkulturen är som alla vet ingenting som vi är jättepigga på. Man stoppar den genom en rad olika åtgärder, dels givetvis genom en minskad invandring till Sverige, dels genom en assimileringspolitik, vilket innebär att man inte ska ha en politik där man ödslar miljarder och åter miljarder på att få alla som kommer hit att upprätthålla den kultur de kommer ifrån med språk, egna skolor och allt vad det nu är.

Detta måste stoppas så att man får en enhetlig kultur. Då bildas den tillit som gör att samhället kan hållas samman.

Anf. 190 LAWEN REDAR (S) replik:

Herr talman! Islamofobi är ett begrepp som åsyftar hat, rasism och fördomar gentemot muslimer. I den värsta formen återspeglas detta genom hatbrott, religiös förföljelse och diskriminering, och annars handlar det om kulturrasistiska generaliseringar kring muslimers kulturella särdrag, som ni kallar det.

När ni nu som parti har deklarerat att ni har nolltolerans mot rasism är jag väldigt nyfiken på vad Sverigedemokraterna har för antirasistisk politik och hur ni ska bekämpa islamofobi i samhället.

Anf. 191 KENT EKEROTH (SD) replik:

Herr talman! Vi ser ingen islamofobi, som det kallas. Fobi är en ogrundad rädsla för någonting. Vi ser ett stort problem som breder ut sig alltmer

Prot. 2014/15:20
12 november

Allmänpolitisk debatt

*Integration och
invandring*

i samhället, och det är svenskfientligheten som etablerar sig i våra skolor och till och med på regeringsnivå. Mona Sahlin, Fredrik Reinfeldt och andra har talat om det ursvenska barbariet. Mona Sahlin har hånat svensk kultur och säger att det är jättelöjligt och fjantigt. På våra skolor vid valet och tidigare val när jag själv har gått i skolan finns en utbredd svenskfientlighet. Det absolut största problemet i dag är att folk utsätts i sitt eget land för att de är svenskar, av invandrargrupper.

Det finns otaliga antirasistiska och antiislamofobiska satsningar i det här landet. Om det är någonting som behöver göras är det satsningar mot svenskfientligheten, mot de invandrargrupper som kommer hit med ett enormt förakt för det land de har kommit till och för det folk som har skapat det.

Det är där vi borde sätta in insatserna.

(Applåder)

Anf. 192 LAWEN REDAR (S) replik:

Herr talman! Innefattar denna svenskfientlighet också människor som är födda och uppvuxna här, som ser ut som jag? Innefattar den fientlighet gentemot människor som har kommit hit från krig och förtryck? Vad innefattas i den svenskfientlighet som Kent Ekeröth nu beskriver?

Anf. 193 KENT EKEROOTH (SD) replik:

Herr talman! Den svenskfientligheten innefattar till exempel hot, förolämpningar och rena fysiska attacker mot svenskar för att de är svenskar. Vi har till exempel en hatbrottslagstiftning som gör att det är försvårande om en invandrare blir nedslagen på grund av att han är invandrare. Om man skriker rasistiska ord medan man slår ned honom är det försvårande. Men det är det inte om man slår ned en svensk för att han är svensk, till exempel. Svenskar omfattas inte av detta.

Det är samma sak om någon utsätter en svensk för okvädingsord. Det omfattas inte av den lagen. Det är där insatserna bör göras, för svenskar är tyvärr inte skyddade på samma sätt som invandrare i dag, vilket är en katastrof.

Anf. 194 HELÉN PETTERSSON i Umeå (S) replik:

Herr talman! Jag tänkte börja med en sakupplysning på förekommen anledning, och det är att VPK bytte namn till Vänsterpartiet 1990, medan Sverigedemokraterna hade en partiledare med nazistisk bakgrund fram till 1995.

Jag noterar i den här debatten att alla partier pratar integration. Hur ska vi lösa de problem som finns? Hur ska vi klara av bostadsproblem, utbildning, jobb – lösa integrationen i samhället som är ämnet för debatten?

Sverigedemokraterna använder sin tid till att måla upp skräckbilder av religioner och av ett land som håller på att krascha på grund av invandringen. Det är en bild som vi inte delar.

Jag har därför en fråga till Kent Ekeröth. Ni talar om ansvar. Vilket ansvar har Sverigedemokraterna i dag för den ökade rasismen i samhället?

Anf. 195 KENT EKEROTH (SD) replik:

Herr talman! Vi har absolut inget ansvar för det som ni kallar den ökande rasismen. Det är helt och hållet sjuklöverns fel, med den invandringspolitik som ni har bedrivit.

Helén Pettersson i Umeå verkar mena att saker och ting inte är på väg att krascha. Har hon inte läst tidningar bara de senaste dagarna? Det är rapporter från Arbetsförmedlingen och från kommunerna. I kommunerna runt om i landet är det närmast uppror på grund av er havererade invandringspolitik.

Det finns absolut ingenting som pekar i rätt riktning. Ändå står ni här och förnekar faktum. Jag pratade om luftslottet i mitt anförande och om att det har kraschat. Men jag förstår att i den här kammaren kommer det att krascha sist. Det är så när man är så långt från verkligheten att man inte kan se det som är rakt framför näsan på en.

Vi står inför en systemkollaps, och ni står fortfarande här i kammaren och pratar som om vi vore på rosa fluffiga moln. Det är helt otroligt med tanke på den valrörelse vi har haft.

(Applåder)

Anf. 196 HELÉN PETTERSSON i Umeå (S) replik:

Herr talman! Jag delar inte Kent Ekeroths och Sverigedemokraternas bild av den totala kollapsen. Jag ser snarare att vi kommer att behöva ett tillskott i vår befolkning för att klara av att ta hand om vår åldrande befolkning. Det är märkligt att välja att inte se den verkligheten.

En annan fråga som jag måste få ställa är vad det är som får Kent Ekeroth och Sverigedemokraterna att tro att en syrian inte har samma känsla för sitt land som Sverigedemokraterna har för Sverige. Varför vill ni inte förstå att folk faktiskt kommer hit för att kunna överleva och inte för att jäklas med Sveriges befolkning?

Anf. 197 KENT EKEROTH (SD) replik:

Herr talman! Helén Pettersson i Umeå säger att vi behöver tillskott på grund av en åldrande befolkning. Det har man sagt sedan 1940-talet. Det har aldrig inträffat.

Jag har kollat på försörjningstalet i SCB:s befolkningsprognos. Det har varit mer eller mindre konstant sedan 1960-talet. Argumentet om en åldrande befolkning är ett skenargument för fortsatt massinvandring. Den enda gången försörjningstalet blir riktigt illa är i en prognos någon gång långt i framtiden.

Detta är ett skenargument för fortsatt massinvandring. Det har aldrig visat sig stämma.

(Applåder)

Anf. 198 MARKUS WIECHEL (SD):

Herr talman! Sverige är ett extremt land med en migrationspolitik som saknar motstycke i ett internationellt perspektiv. Utländska kolleger ser med fasa på vad som händer med Sverige, och migrationsområdet är samtidigt det område som regeringen i dag i det tysta satsar mest på.

Statsministern väljer att föra samtal med våra grannländer, vilket för många kan tyckas vara mycket intressant med tanke på att flera av dessa grannländer för sverigedemokratisk politik. Detta är alltså länder som för

den politik som Sverigedemokraterna skulle vilja föra om vi hamnade i regeringsställning, och statsministern säger nu att man kan tänka sig att öka samarbetet med dessa länder. Det ger såklart en hel del hopp; äntligen kanske Sverige framöver kan föra en sansad migrationspolitik.

I Norge väntar man sig att 11 000 asylsökande kommer nästa år, vilket är en ganska radikal skillnad mot Sverige. Som vi alla vet ligger prognosen nu på 95 000 asylsökande nästa år. Och det kan bli ända upp till 105 000 asylsökande under 2015, vilket är i paritet med några av våra större städer.

Herr talman! Övriga partier är villiga att bekosta detta genom nedskärningar i välfärden eller höjda skatter. Kommun efter kommun flaggar för att de har nått en maxgräns och att de inte längre klarar av sina åtaganden på grund av mottagandet. När denna situation uppstår talar riksdagspolitiker, som vi hörde tidigare i dag, om att man i stället ska tvinga kommuner till ett mottagande. Man sviker därmed det kommunala självstyret och vill i stället tvinga kommunerna att ta på sig ett ansvar som de säger sig inte klara av.

Våra kommuner får finna sig i detta och i att inte kunna planera långsiktigt. Invånare får finna sig i att man behöver skära ned inom äldreomsorg och skola och i värsta fall låter nyanlända ta över bostäder som andra kommuninvånare har velat ha. När anhöriga kommer förvärras problematiken då nästan samtliga saknar försörjningsansvar.

Herr talman! Man talar ofta om att detta skulle vara en långsiktig investering, och vi har fått höra företrädare tala om hur de som kommer till Sverige skulle ersätta 40-talisterna när de gick i pension. Nu har de flesta 40-talister gått i pension, och vi vet precis hur det ser ut.

Det har under åren kommit mängder med människor som också har bidragit otroligt mycket till Sverige, till vårt land och till vår ekonomi. Det ska vi vara glada över. Men om vi ska vara någorlunda seriösa måste vi också kunna se verkligheten för vad den är. Människor kommer inte in på den svenska arbetsmarknaden i tillräckligt god tid.

Företrädare från andra partier jämför med länder som USA, Kanada och Australien för att lyfta fram några invandrarländer som föredömen. Det stora problemet är dock att den politik som förs här över huvud taget inte går att jämföra med dessa länders, och för den delen inte heller med deras politik i övrigt. Man glömmer likaså att ta upp de exempel som finns från mångkulturella samhällen där det hela tiden framkommer problem med sammanhållningen.

Vi får höra om hur exporten ökar till länder vars invånare har valt att flytta till Sverige, men även här har man fel. Om vi tittar på statistiken ser vi att Sverige inte exporterar särskilt mycket mer till dessa länder än vad vårt grannland Finland gör, som har en obefintlig andel invandrare därför.

(Applåder)

Anf. 199 AZADEH ROJHAN GUSTAFSSON (S) replik:

Herr talman! Vi har hört flera representanter från Sverigedemokraterna som har varit uppe och talat om att vi ska skicka bistånd till länder och att det är där vi ska hjälpa människor – i deras egna hemländer.

Jag vet inte riktigt hur det här praktiskt skulle gå till när jag tänker tillbaka på varför min familj flydde från Iran i början på 90-talet. Vi flydde ett förtryckande land – ett land som förföljde sin befolkning och ett land

som inte lät människor ha vilken tro de vill. På vilket sätt skulle bistånd ha hjälpt oss i Iran? På vilket sätt hade situationen för mina föräldrar blivit bättre? Vi flydde till Sverige för att vi ville ha de rättigheter som mitt land inte erbjöd.

Jag frågar: Hur ska det praktiskt gå till – detta att bistånd ska hjälpa människor i deras egna hemländer?

Anf. 200 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! I dag har vi tyvärr en fruktansvärd katastrof där många människor, över 50 miljoner, runt om i världen flyr. De flesta befinner sig i sina egna hemländer eller i krisdrabbade länders närområden.

I dag har FN genom framför allt UNHCR ett effektivt system för att hjälpa många av de människor som flyr runt om i världen. Det är framför allt dit vi vill rikta våra resurser. Kent Ekeröth, som var uppe här tidigare, jag och flera andra sverigedemokrater har varit på besök i ett av FN:s läger. Där talar företrädarna om precis den politik som vi förespråkar som den mest optimala för att hjälpa så många människor som möjligt.

Anf. 201 AZADEH ROJHAN GUSTAFSSON (S) replik:

Herr talman! Vi delar bilden av att det finns många som lever i krisdrabbade områden. Men det är inte uteslutande dessa människor som söker sig bort från sina länder. Det finns även människor som lever under förtryck, och det finns många länder där den situationen inte har förändrats.

Det finns alltså två delar i detta, och det känns som att er politik begränsar sig till att bara utpeka en viss grupp som ni ska hjälpa. Det finns ingen generell bild av hur vi ska kunna ha en mer human flyktingpolitik och hur vi måste tänka för att hjälpa människor i andra länder med de problem som de har.

Anf. 202 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Också jag eftersträvar en mer human flyktingpolitik där vi hjälper betydligt fler människor än i dag. Detta gör vi främst genom internationella samarbeten, som genom FN.

Vi kan se till att det finns lagliga vägar för de få personer som måste tas sig långt ifrån närområdena, genom exempelvis FN. Vi har ett sådant system i dag – FN-kvotssystemet, vilket även Sverigedemokraterna står bakom. Det är ett bra system. Men vi kan inte hjälpa alla dessa människor som är på flykt i dag genom att de ska komma till Sverige. Det är tyvärr ett faktum.

Anf. 203 CHRISTIAN HOLM (M) replik:

Herr talman! Det har varit många sverigedemokrater i talarstolen i dag. Markus Wiechel tar fortsatt upp att vi ska hjälpa personer på plats och inte ta dem till Sverige. Det finns ingen som motsätter sig att vi ska hjälpa folk på plats, för det vill vi. Men om vi går till Syrienkrisen och ser flyktingläggen på andra sidan gränsen ser vi att det finns barn som har växt upp där som i dag är tre år. Visst kan vi vara där och hjälpa till så att de överlever, men det är också bra om barnen får ett liv. Det är inte hållbart i längden att bara hjälpa på plats, för vi vet att människor inte kommer att åka tillbaka till Syrien inom kort eftersom situationen ser ut som den gör.

Inte heller internationella samarbeten är SD:s paradfråga. Ni är inga ivriga förespråkare för EU-samarbetet och inte heller för andra samarbeten.

På vilket sätt vill Markus Wiechel se till att vårt stöd och vårt mottagande av flyktingar blir bättre och att de flyktingar som finns på plats här får en bättre integration?

Anf. 204 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! För att svara kort på det sista kan vi inte förbättra integrationen om vi inte drastiskt minskar invandringen till Sverige. Det är en förutsättning för att någon integrationsåtgärd eller assimileringåtgärd över huvud taget ska fungera. Vi ska jobba för att assimilera dem som är här så att de blir en del av vårt samhälle och kan komma in och arbeta. Men där är vi inte i dag, på grund av en alltför stor invandring.

När det gäller barn som ska få ett drägligt liv håller jag med; det är helt rätt. I flera av lägren finns det i dag stora brister på resurser när det gäller att över huvud taget kunna ha råd med filter, mediciner, mat och hustak. Det kanske man ska fokusera på från början. Man ska se till att människor vars liv är i fara får en möjlighet att överleva.

I dag lånar FN pengar för att ha råd med lägren. Det är där man ska satsa pengarna, och inte på de förhållandevis få som har lyckats ta sig hela vägen till Sverige.

Anf. 205 CHRISTIAN HOLM (M) replik:

Herr talman! Sverige har under alliansregeringen varit – och fortsätter att vara – en av de stora givarna till FN:s olika organ för att man ska kunna vara med och stödja och leda till utveckling. Vi har också en bra och aktiv handelspolitik.

Vi talar här om flyktingläger, och du talar om att man kan åka dit och lämna filter. Jo, men det är väl ingen långsiktig lösning. Det gör man för att folk ska överleva, inte för att de ska fortsätta att leva så. Det är en första åtgärd.

Sedan pratar Markus Wiechel om assimilering och inte integrering. Innebär det att de ska acceptera den svenska kulturen på det sättet att man måste fira midsommar och julafton, eller ska man få leva som man vill?

Anf. 206 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Alliansregeringen tog ungefär 13 procent av sin biståndsbudget och lade på asylmottagande i Sverige. 13 procent av de pengar som borde ha gått till hårt utsatta runt om i världen tog man alltså för att bekosta asylmottagande i Sverige.

Samtidigt skryter man om att man når upp till enprocentmålet. Det där enprocentmålet spelar ingen roll när man tar en massa pengar därifrån och lägger på invandringen i Sverige.

Här är det en väsentlig skillnad mellan oss. Det vi säger ska hamna på bistånd lägger vi på bistånd och inget annat.

Anf. 207 FREDRIK LUNDH SAMMELI (S) replik:

Herr talman! Svaret på frågan hur vi ska hantera de ökande flyktingströmmarna till Sverige, det ökande antalet människor som flyr för sina

liv, kan aldrig vara att ifrågasätta asylrätten. Sverige ska alltid stå upp för asylrätten. Vi ska vara en stark röst för fred, för folkrätt och för mänskliga rättigheter.

Vårt problem kan inte vara att människor kommer hit. Sveriges problem uppstår den dagen vi inte kan tänka oss in i en annan människas situation, när vi inte är ett land som människor vill flytta till, när vi är ett land där mångfald byts mot enfald. I det landet vill inte jag att mina barn ska växa upp.

Vad är ert besked till alla de människor som kommer till Sverige? Vad är ert besked till dem när ni säger att det är i deras närområde vi ska hjälpa, i Syrien, Irak och Ukraina? Vad är det för läger ni har besökt som så tydligt ger bilden att det är där framtidstron finns?

Anf. 208 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Först håller jag helt med om att Sverige ska vara ett föredöme när det gäller mänskliga rättigheter. Vi ska stå upp för sådana värden som är traditionellt svenska värden som vi står för här i landet. Det är någonting som jag är stolt över.

Jag tror att Fredrik Lundh Sammeli missar en viktig poäng, och det är att vi inte har obegränsade resurser. Vi har ett begränsat antal resurser som vi kan lägga på att hjälpa människor, på att ta hand om våra egna och så vidare.

Nu har vi ökande flyktingströmmar till Sverige. Det beräknas komma 95 000 asylsökande nästa år, och det beräknas kosta ungefär 18,7 miljarder. Det jag skulle vilja veta är hur Fredrik Lundh Sammeli och Socialdemokraterna ska bekosta det mottagandet i Sverige. Det förstår inte jag. Det finns bara två sätt, och det är att ta någon annanstans ifrån, att ta från välfärden, och det är att höja skatterna drastiskt, vilket kan minska incitamentet att starta företag och få in mer skattepengar till statskassan.

Anf. 209 FREDRIK LUNDH SAMMELI (S) replik:

Herr talman! Verkligheten är att Sverigedemokraterna har bidragit till att skatterna i detta land har sänkts med 140 miljarder, och då tycker jag att det är ganska barockt att stå här och diskutera att problemet är att pengarna inte finns där alla resurser ska tas när människor nu behöver hjälp.

Min fundering är: Vilket flyktingläger i världen har Markus Wiechel och övriga sverigedemokrater besökt för att hitta det läger som står för framtidstro, möjligheter och den humana linjen, som ni alla pratar om? Ingenting i er politik är humant.

Anf. 210 FÖRSTE VICE TALMANNEN:

Jag får uppmana alla att hålla talartiden. Det är en minut för det första inlägget i replikskiftet och 30 sekunder för det andra.

Anf. 211 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Det flyktingläger vi besökte heter al-Zaatari, och det är världens näst största flyktingläger. Dit kommer minst 800 människor varje dygn. De har extremt svårt att få ekonomin att gå ihop, och de måste låna pengar. Det är ett faktum. De behöver helt enkelt vårt stöd.

Prot. 2014/15:20
12 november

Allmänpolitisk debatt

*Integration och
invandring*

Det är bland annat företrädare därifrån som har pratat om detta behov och att det handlar om liv och död. De måste klara av att ta hand om människor som flyr från Syrien, som är bara några mil därifrån.

Anf. 212 ROLAND UTBULT (KD) replik:

Herr talman! Svaret på frågan vad som är bäst, att hjälpa på plats eller hjälpa här, är att man kan göra bådadera. Det är också precis vad vi gör.

Det händer att SD talar om kristna värden, och eftersom jag har en personlig kristen tro reagerar jag på det. Ni talar om att man kan använda Bibeln. Men uttrycket "älska din nästa som dig själv" är en djupt kristen sanning, och det går stick i stäv med er värdegrund och er ideologi. Det handlar om att inte sortera bort utan älska din nästa.

Var i ert partiprogram eller er värdegrund finns någonting av detta med kristna värden?

Anf. 213 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Jag vill börja med att tala om detta att hjälpa överallt. Det är faktiskt inte så att vi kan göra allt överallt, utan vi har begränsade resurser. Det är väldigt viktigt att prata om det, för det är en väsentlig del av hela denna debatt. Det handlar om att vi ska kunna hjälpa så många människor som möjligt med de resurser vi har avsatt för det. Då kan vi inte både ha en massinvandring till Sverige och vara väldigt generösa till internationella insatser.

Jag är inte själv kristen. Däremot vet jag precis vad kristendomen baseras på. Jag är konfirmerad, och jag har satt mig in i de värden som jag tycker är väldigt fina. Bland annat är det så att Gud inte ser bara den stackaren som lyckades ta sig hela vägen till Sverige. Gud ser även alla dem som svälter eller har det dåligt i flyktinglägren. Gud ser alla människor, inte bara de få privilegierade som har tagit sig till Sverige.

Anf. 214 ROLAND UTBULT (KD) replik:

Herr talman! Jag vet inte hur Markus Wiechel läser Bibeln, men om han läser ordentligt ser han att det står att faderlösa, främlingar och änkor ska man ta särskild hänsyn till. Det är ett socialt evangelium. Jag menar att det går stick i stäv med er ideologi.

Eftersom ni lyfter fram det ibland, var i ert partiprogram eller i er värdegrund finns det någonting om kristna värderingar?

Anf. 215 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! De som kommer till Sverige är inga flyktingar i den bemärkelsen att de har flytt hit. Det de har gjort är att de har flytt någonstans, och sedan har de aktivt sökt sig till Sverige. Det är en viktig skillnad. Dem vi talar om att hjälpa är riktiga flyktingar.

Det är samma sak med kvotflyktingar som kommer till Sverige. Det är FN som har skickat hit dem. De har tagit sig till Sverige på laglig väg genom FN. Där kan vi prata om flyktingar. Men de som har kommit hit och sökt asyl har sökt sig hit.

Anf. 216 HILLEVI LARSSON (S) replik:

Herr talman! Låt mig börja med det viktigaste. Människoliv kan inte värderas i pengar. Vi kan inte skicka tillbaka människor som kan bli mördade. Det är vad det handlar om.

Låt oss ändå gå in på de ekonomiska aspekterna. Här diskuterades det som att Sverige är nära kollaps. Men omvärldens syn på Sverige ger en helt annan bild.

Från till exempel Statens ekonomiska forskningscentral i Finland tittar man mot Sverige. Eftersom vi har haft en högre tillväxt menar man att de borde öka invandringen till Finland för att klara de utmaningar som finns på arbetsmarknaden.

En OECD-rapport visar att invandrarhushållen bidrar med mer än vad de kostar.

Vi kan också analysera dem som kom från före detta Jugoslavien och se hur det har gått för dem. De allra flesta är i arbete. Det var en vinst för det svenska samhället, inte en förlust.

Anf. 217 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Jag vet inte vilka siffror Hillevi Larsson har kollat, men det är bara att läsa OECD-rapporten eller vad som helst för att se att statistiken talar sitt tydliga språk: Den invandring vi har till Sverige i dag tjänar vi inte på.

Sedan måste vi givetvis skilja mellan invandring och invandring. Men generellt är det så att vi förlorar stort på den invandring vi har i dag.

Till exempel kan vi se att av de asylsökande som har bott i Sverige i 15 år har 40 procent inte jobb. Det är ett jätteproblem. Det tar över åtta år för människor att få ett första jobb, och de första jobben är ofta skattesubventionerade. Det är siffror som borde få vem som helst att häpna.

När det gäller att människoliv inte ska räknas i pengar: Jag vill inte att vi ska behöva värdera människor. Men nu har vi begränsade resurser, och då ska vi satsa dem där de gör mest skillnad.

Anf. 218 HILLEVI LARSSON (S) replik:

Herr talman! Visst är det en andel invandrare som inte har arbete, men det är samma sak med dem som är födda i Sverige. Vissst är det lite fler invandrare som inte har jobb, men om man ser till invandrares barn, till exempel Balkanflyktingarnas barn, ser man ingen skillnad på dem och andra i Sverige när det gäller möjligheten att få jobb.

Rapporten från OECD visar att ett invandrarhushåll i Sverige bidrar med 100 euro per år. Det är alltså en vinst, inte en förlust, även i ekonomiska termer.

Anf. 219 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Det är bara att kolla på SCB:s siffror och även på OECD:s. Jag förstår inte vad det är för siffror som Hillevi Larsson har kollat på. Om man tittar på de här siffrorna ser man tydligt att utlandsfödda – också de från forna Jugoslavien, även om den gruppen är mindre än den som kommer nu – är personer som inte bidrar lika mycket till det svenska samhället.

Vi har andra problem också. Vi har till exempel utanförskapsområden – 30 nya på sex år. Det är såklart en stor samhällsekonomisk förlust.

Anf. 220 EVA-LENA JANSSON (S) replik:

Herr talman! Jag är en av de där som var lite sena in på arbetsmarknaden. Jag kom inte in och fick ett jobb förrän jag var 18 år – 18 år gick det innan jag började försörja mig.

Min fråga till Markus Wiechel gäller integration eftersom vi diskuterar invandring och integration i dag. Sverigedemokraternas budgetförslag är ganska tomt på insatser för att öka integrationen. Markus Wiechel har en minut på sig – kan han beskriva vilka viktiga utbildningsinsatser, bostadspolitiska insatser och arbetsmarknadspolitiska insatser han kan tänka sig för att öka och förbättra integrationen i det svenska samhället?

Anf. 221 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Tack för frågan, Eva-Lena Jansson! Som jag nämnde tidigare finns det ingen integrationsåtgärd som är tillräcklig under de förutsättningar som vi har i dag med den massinvandring som vi har. Den första och absolut viktigaste åtgärden vi måste ta tag i är att minska invandringen så att folk som kommer hit har möjlighet att lära känna svenskar och bli en del av det svenska samhället.

Vi vill också ställa högre krav, till exempel språkkunskapskrav för medborgarskap. Det är incitament som gör att folk kanske kan tänka sig att anpassa sig mer till samhället.

Jag har själv varit invandrare en gång i tiden – jag blev sverigedemokrat när jag bodde utomlands som utlandssvensk. Jag har varit med om processen att anpassa sig till ett annat samhälle. Ett av skälen var att det ställdes krav, och det är en viktig åtgärd som även vi här i Sverige behöver använda oss av.

Anf. 222 EVA-LENA JANSSON (S) replik:

Herr talman! I dag går 700 000 människor som är födda i ett annat land till arbetet. De har varit med och bidragit till att bygga Sverige starkt.

Markus Wiechel och Sverigedemokraterna står här och talar om att de inte har några som helst åtgärder för att öka och förbättra integrationen, se till att människor får drägliga bostäder och bättre utbildning eller satsa på arbetsmarknadspolitiska insatser för att de ska komma in.

Det Markus Wiechel och SD vill göra är att bygga en mur utanför Sverige. Jag tror inte att det är en bra lösning.

Anf. 223 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Man kan tala om hur många människor som går till arbetet, men det säger ingenting om man inte ser det totala, alltså även hur många som *inte* går till arbetet. Det är en väsentlig skillnad. Man kan inte bara diskutera hur många man har lyckats få in i arbete. Man ska väl snarare se till helheten.

Låt oss säga att det är översvämning. Stänger man inte av kranen kommer inte vattnet att sluta rinna.

Anf. 224 MAGNUS MANHAMMAR (S) replik:

Herr talman! Jag skulle vilja fråga Markus Wiechel om konsekvenserna av den politik som han här framför.

Om SD skulle ha makten i Sverige och stänga gränserna skulle det ändå finnas många personer som Sverigedemokraterna inte gillar här i Sverige – människor med muslimsk bakgrund, till exempel, som vi redan hört målas upp av Sverigedemokraterna som ett större hot än Hitlers nazism och Stalins gulag och kommunism. Det är en helt absurd och rasistisk syn, menar jag. Men låt oss säga att ni har makten. Vad skulle ni göra då? Vad skulle ni göra med de svenska medborgare med muslimsk bakgrund som bor här i Sverige? Vad blir egentligen konsekvensen av Sverigedemokraternas och Markus Wiechels politik?

Anf. 225 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Det är inte varje gång man får tala om de positiva konsekvenserna om vår politik skulle bli verklighet i Sverige.

Det är naturligtvis ett samhälle som präglas av gemenskap och samhörighet, där människor känner tillit till varandra. Det är ett samhälle där man har möjlighet att starta företag som växer och där man får den utbildning man behöver. Det är ett samhälle där man ska slippa känna sig otrygg med vad ens granne kanske kan göra.

Magnus Manhammar talade om hur vi ser på muslimer. Jag vet inte riktigt var han har fått det från. Vi angriper inte muslimer; vi angriper inte enskilda människor. Det vi har kritiserat är islam som religion men framför allt som en ideologi som kan utgöra ett stort hot mot Sverige.

Anf. 226 MAGNUS MANHAMMAR (S) replik:

Herr talman! Det finns citat från både Richard Jomshof och Jimmie Åkesson där de uttalar sig både om muslimer som grupp och om enskilda muslimer som personer som inte är önskvärda i Sverige. Man är inte en del av den svenska nationen om man exempelvis konverterar från kristendomen till islam. Det gör mig väldigt orolig. Jag tycker att det är en otäck människosyn.

Därför tycker jag att Sverigedemokraterna fortfarande är oss svaret skyldiga. Vad gör ni med de svenska medborgare som har muslimsk bakgrund och redan bor i Sverige om ni tar makten och stänger gränserna? Vad blir konsekvensen för de människorna?

Anf. 227 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! För det första vill vi inte stänga gränserna. Vi vill minska invandringen och föra en mer rimlig politik, som våra grannländer.

För det andra gör vi som sagt ingen skillnad på människor och människor. Alla människor har samma människovärde. Vi tror på mänskligheten, helt enkelt. Vi vill vara solidariska.

Jag har själv flera muslimska vänner. Jag ser inte vad som är problemet med det. Vi ser människor för vad de är, som individer. Sedan får handlingar och vissa ideologier stå för sig.

(Applåder)

Anf. 228 TOMAS TOBÉ (M):

Herr talman! Vi ska nu tala om en av de största utmaningarna som Sverige möter. Det handlar om de fallande skolresultaten. Det är en samhällsutmaning som vi sett i Sverige i uppemot 20 år. Vi börjar tyvärr också se en del av konsekvenserna av detta på våra högskolor och universitet.

Jag menar att hela den här kammaren och hela det svenska samhället har en gemensam uppgift att vända detta. Det handlar ju i grunden om människors framtid, om att enskilda människor ska få möjlighet till en bra start i livet och ett bra liv. Men det handlar också om Sveriges välstånd, om vår konkurrenskraft och om vår förmåga att vara innovativa.

Jag vill inledningsvis, herr talman, peka på att det är positivt att det de senaste åren har vuxit fram mer av samsyn i den svenska skolpolitiken.

Det är positivt att vi nu brett gemensamt är överens om att vi behöver ha mindre klasser, särskilt i de lägre åldrarna, att vi behöver ha mer av läxhjälpstöd på varenda skola, att vi behöver mer av sommarskola och att speciallärare är viktiga. Socialdemokraterna avskaffade en gång i tiden till och med möjligheten att utbilda sig till speciallärare. Det är mycket bra att man har tänkt om, tycker jag.

Det är också positivt att kunna konstatera, när man tittar på de olika budgetförslagen, att vi alla vill investera mer i den svenska skolan. Alliansen vill för nästa år investera mer än vänsterregeringen vill göra. Det kan vi göra tack vare att vi har ordning och reda i ekonomin och att vi inte dämpar den jobbtillväxt som nu kommer.

Regeringen skriver själv i sin budget att man lägger skatteförslag som kommer att innebära att det blir färre jobb i Sverige. Det ger såklart mindre utrymme på sikt för att kunna satsa på den svenska skolan.

Men vi står ändå här inför ett vägval. Jag tycker att det är viktigt att ha en debatt här i kammaren som visar: Är vägen nu att antingen förstärka de kunskapsreformer som Alliansen har lagt på plats eller försvaga dem? Då kommer vi ned till frågor som: Är det nu vi ska ta steget mot att säkerställa att vi får en tioårig grundskola? Ska vi våga ställa krav tidigare? Ska vi våga ta reda på tidigare hur det går med kunskapsuppföljningen med tidigare betyg? Är det nu vi ska ta tiden att ifrågasätta att vi har nationella prov och minska dem, eller ska vi stå upp för att det är en viktig del för att få en likvärdig bedömning, att hitta elever som behöver mer hjälp tidigt? Är nu tiden när vi ska satsa på mer matematikundervisning i högstadiet, eller ska vi låta det vara som det är?

Jag är förvånad, när jag ser att den nya regeringen inte verkar vilja gå vidare för att förstärka kunskapsreformerna.

Vi är alla överens om att lärarna är den absolut viktigast resursen för att vända utvecklingen. Då kommer vi aldrig undan lönefrågan. Den nya utbildningsministern har kampanjat sig till den stol han sitter på nu med löftet om 10 000 kronor mer i månaden för varje lärare. Det blev för nästa år noll kronor och utöver det ett besked om den utbyggnad av karriärtjänster som Alliansen hade aviserat: Man drar nu i handbromsen och ser till att den bromsas in.

Jag vill ha en debatt i dag som handlar om: Hur ska vi förstärka den svenska kunskapsskolan, eller ska vi välja att försvaga den, som den nya vänsterregeringen vill?

Anf. 229 JABAR AMIN (MP) replik:

Herr talman! Tomas Tobé vill ha en debatt om skolpolitiken. Det ska du få.

Du frågade vilken skolpolitik som leder framåt. Då ska jag säga: Det är i alla fall inte Alliansens. Under åtta år hade ni makten över skolpolitiken. Det blev lägre resultat, det blev större utslagning, det blev mindre likvärdighet och det blev en ojämlik skola.

Det vi gör är riktiga satsningar. Vi satsar på barnen i tidig ålder. Vi satsar på lärarna. Och vi ska se till att den svenska skolan blir en jämlik skola. Det är det som våra satsningar handlar om.

Er politik har vi facit på: Det blir sämre. Det är dags för en rödgrön politik som gynnar barnen i skolan.
(Applåder)

Anf. 230 TOMAS TOBÉ (M) replik:

Herr talman! Det blir lite svårt att hänga med. Om Jabar Amin menade allvar med den politik som Alliansen har lagt fast borde han nu meddela om alla de reformer som ska rivas upp. Men något sådant besked kom inte.

Det vi diskuterar nu är framtiden, vilka ytterligare satsningar som vi behöver göra i svensk skola. Då skulle det vara intressant om Jabar Amin kunde förklara för mig: Varför är det så viktigt att högstadieeleverna inte ska få mer matematikundervisning? Vad hände med ditt språkrörs och din utbildningsministers löfte om 10 000 kronor mer i månaden för varje lärare? Det blev i verkligheten noll kronor för nästa år.

Varför väljer ni att bromsa in den utökning av karriärtjänster som vi vill göra mot 2018? Svara på frågorna om framtiden – det är det vi är här för att debattera!

Anf. 231 JABAR AMIN (MP) replik:

Herr talman! Under många års tid pratade vi om vikten av tidiga satsningar när det gäller barnen. Ni gjorde inte så mycket för det. Under många år pratade vi om vikten av att minska de administrativa uppgifterna för skolans personal. Det gjorde ni inte. Under många år pratade vi om vikten av att se till att skolan blir en jämlik skola. Det gjorde ni inte.

Nu är det dags för oss att göra de sakerna.

Anf. 232 TOMAS TOBÉ (M) replik:

Herr talman! Jag noterar att Jabar Amin inte kan svara på varför det är viktigt att eleverna inte ska få mer matematikundervisning. Jag förstår att man helt duckar om löftet om 10 000 kronor till lärarna.

Men vi kommer att återkomma om detta. Det är reformer som vi tycker är viktiga, och vi tycker att det är viktigt att regeringen tänker om. Däremot är vi helt överens om att vi ska ha mer av tidigt stöd. Den typen av reformer kommer vi i Alliansen att ta ansvar för kommer ut i svensk skola.

Men den fråga som ni måste ställa er är varför ni inte vill förstärka kunskapslinjen, för det behöver svenska elever.

Anf. 233 LENA HALLENGREN (S) replik:

Herr talman! Jag känner ett stort behov av att ha ett samtal snarare än en hård och tuff debatt i skolfrågorna. Då tänker jag inte bara på stunden

Prot. 2014/15:20
12 november

Allmänpolitisk debatt

Utbildning

just nu, utan jag tänker på den tid som vi har framför oss och det valresultat som väljarna har skickat med oss in i den här kammaren.

Jag vill först kommentera hastigt och säga: De insatser som föreslås i budgeten beräknas ge ungefär 0,2 procents lägre arbetslöshet. Det kan man tycka är ganska futtigt i sammanhanget, men rätt ska vara rätt.

Jag tror att det vore klokt att inte vara alltför tvärsäker på alla lösningar – åtminstone ska jag försöka inte vara det – och inte leverera de sju punkter som kommer att lösa de utmaningar som skolan och utbildningssystemet står inför.

Även om Tomas Tobé säger att han ska återkomma nämner han också att man ska ta ansvar. Jag ser fram emot att vi ska göra det tillsammans.

Jag har en jättekort fråga som handlar om lönerna. Om man tycker att lärarna ska ha mer i lön vet också Tomas Tobé att regeringen för 2016 aviserar 3 miljarder kronor att användas för att höja lönerna. Hur ställer sig Tomas Tobé till det?

Anf. 234 TOMAS TOBÉ (M) replik:

Herr talman! Låt mig börja med lönerna. Jag tycker i grunden att lönerna är ett stort ansvar för alla de skolhuvudmän som vi har. När det största lärarfacket, Lärarförbundet, gör undersökningar visar det sig att lärarlönerna i alliansstyrda kommuner i genomsnitt är högre. Det är gott så, men är lärarlönerna tillräckligt höga? Absolut inte! Behöver vi säkerställa att skickliga lärare får högre löner? Ja, absolut! Det var därför vi införde karriärtjänsterna, där en lärare kunde få 5 000–10 000 kronor mer i månaden.

Vi säger för framtiden att vi tycker att detta behöver byggas ut. Fram till 2018 borde det vara ungefär 22 000 tjänster, och vi har avsatt finansiering för det. Vi konstaterar nu att regeringen dämpar detta, och det är det vi kritiserar.

Jag tycker att det i grunden är bra att vi ska mer av samtal och mer av gemensamt ansvarstagande i den svenska politiken. Men vi måste också få svar på varför regeringen drar i handbromsen när det gäller lärarnas löner.

Anf. 235 LENA HALLENGREN (S) replik:

Herr talman! Jag tycker att det är ett konstigt sätt att läsa budgeten och att formulera sig. Om man lägger till 2 000 karriärtjänster så att man kommer upp i 17 000 kan det väl inte kallas att bromsa eller att stoppa något, utan det är väl tvärtom ett erkännande av att karriärtjänster är något som är erkänt som en metod att använda sig av skolan. Det är plus 2 000.

Jag vill fråga om de 3 miljarder som är ett möjligt tillskott att använda i avtalsrörelsen 2016 är något som Moderaterna och Alliansen är intresserade av att samtala om hur de kan användas på bästa sätt.

Anf. 236 TOMAS TOBÉ (M) replik:

Herr talman! Alliansen är beredd att delta i samtal som handlar om hur vi ska kunna förbättra lärarnas villkor. Vi tog själva ett sådant initiativ under förra mandatperioden, och Jan Björklund bjöd även in de politiska partierna för att samtala kring sådana frågor, så låt oss gärna återkomma till det.

Det jag menar med handbroms: Vi säger att karriärstjänstreformen ska fortsätta att byggas ut och att det ska bli 22 000. Jag konstaterar att den nya regeringen inte tycker det utan tycker att det ska vara färre. Det är klart att det är att bromsa in en utveckling som har varit mycket positiv. Och för 2015 är det noll kronor till lärarna.

Anf. 237 CARINA HERRSTEDT (SD):

Herr talman! Jag ska börja med att göra en problembeskrivning, eller kanske snarare en verklighetsbeskrivning.

Svensk skola är i en djup kris. Då talar jag inte bara om de sjunkande resultaten i PISA-undersökningarna. Jag talar om lärarbristen och om lärarnas arbetsbelastning men framför allt om den sammantagna arbetsmiljön. Skolan har stora utmaningar. Men jag menar att ansvaret inte enbart vilar på skolan utan att skolans problem är en återspeglning av samhället med utanförskap, bristande respekt, hot och våld – helt enkelt ett kravlöst samhälle där vi inte har några större förväntningar.

Det finns ingen enkel eller ensam lösning, vare sig för samhällets eller för skolans problem. Men en i raden av åtgärder som Sverigedemokraterna tror på är ett återförstatligande av svensk skola, just i syfte att få en likvärdig skola. Det ska inte spela någon roll var du bor någonstans, och det ska inte spela någon roll om du bor i en kommun som är rik eller i en kommun som är fattig, utan samhället ska kunna garantera en likvärdig utbildning för alla.

Många kommuners ekonomi vacklar i dag, och resurserna ökar inte i takt med ansvaret. Vi har, som vi har hört här, få sökande till lärarutbildningarna. Intagningsciffrorna är så pass låga att man egentligen kan chansa sig fram på högskoleprovet och ändå komma in på utbildningen. Yrket är helt enkelt inte attraktivt. Varför? Handlar det verkligen bara om höjda löner? Det är förmodligen en liten bidragande orsak. Men jag tror inte att det är den mest avgörande faktorn. Jag tror att vi måste se hela kedjan.

Hur ser egentligen lärarnas arbetsmiljö ut i dag? Det handlar om stökiga och respektlösa elever. Det handlar om elever som kommer för sent eller som inte kommer alls. Det handlar om elever som stör, mobbar och bråkar, inte bara sinsemellan utan även med lärarna.

Enligt Arbetsmiljöverket har nästan var tredje lärare utsatts för våld eller hot på sin arbetsplats. Nästan var femte lärare oroar sig för att gå till sitt jobb på grund av hot om våld. Det är en skrämmande utveckling, och jag menar att det är en utveckling som inte har skapats i skolan utan i samhället i övrigt.

Kommer vi till rätta med ordning och reda i klassrummen och ser till att lärarnas arbetsmiljö förbättras blir också yrket mer attraktivt. Och om yrket blir mer attraktivt söker sig fler till utbildningen. Fler sökande ger ökad konkurrens om platserna, vilket i sin tur leder till bättre kvalitet i utbildningen. Det i sin tur leder till ökad status för läraryrket. Med det följer förhoppningsvis också höjda löner.

Allt börjar således, i mina ögon, med arbetsmiljön i klassrummet. Vi måste satsa på fler vuxna i skolan, så att lärarna kan ägna sig åt undervisning. Sverigedemokraterna tänker i det fallet främst på skolsköterskor, skolpsykologer och kuratorer. Vi måste ha tidiga insatser, så att de som är i behov av stöd också får det innan de eventuellt spårar ur.

Prot. 2014/15:20
12 november

Allmänpolitisk debatt

Utbildning

Herr talman! Med anledning av min problem- eller verklighetsbeskrivning ska det bli intressant att få höra framför allt utbildningsministerns, men även de övriga partiernas, syn på skolans arbetsmiljö.

Anf. 238 LENA HALLENGREN (S) replik:

Herr talman! Jag tycker att det är intressant att lyssna till Carina Herrstedts anförande. Det var till viss del väldigt okontroversiellt i den meningen att vi behöver satsa på fler lärare, på bättre elevhälsa och på att alla elever ska trivas i skolan och ha en trygghet. Det ska helt enkelt finnas en respekt. Jag tror att vi kan skriva under på det allihop.

Men det som jag inte delar gäller frågan om ett förstatligande av skolan. Jag funderar framför allt på vilka problem som det förväntas lösa. Om alla elever då förväntas kosta lika mycket, och fördelningen av resurser sker från staten, får inga extra resurser då ansås från en kommun som faktiskt vill satsa extra på skolan för att det då skulle anses vara orättvist? Jag undrar också hur en statlig skola ska kunna få mer respekt.

Anf. 239 CARINA HERRSTEDT (SD) replik:

Herr talman! Vår utgångspunkt är såklart att det inte ska spela någon roll vilken kommun man bor i, om man bor i en rik eller i en fattig kommun. Som det ser ut i dag är det många kommuner som har svaga resurser. Det kan handla om utflyttningskommuner och så vidare. Det är väldigt lätt att kommunen då skär ned på skolans verksamhet och prioriterar annat. Kommuner tar i dag ett allt större ansvar. Det är fler som kommer till kommunerna och som kräver alltmer hjälp. Vilken hjälp de ska få får inte avgöras av i vilken kommun de bor.

Vi menar att ett återförstatligande av skolan skulle innebära att staten tar ett större ansvar och fördelar resurserna utifrån det ansvar som tas i kommunerna och att man i kommunerna inte ska kunna dra ned på resurserna bara för att man prioriterar någonting annat. Det måste finnas en grundnivå som ser likadan ut över hela landet.

Anf. 240 LENA HALLENGREN (S) replik:

Herr talman! En jämlik skola är mycket grundläggande för mig. Det kommer jag också att beskriva i mitt anförande.

Jag är ganska övertygad om att skolan sällan bortprioriteras i en kommun, om inte Carina Herrstedt har andra exempel. Tvärtom prioriteras skolan väldigt ofta. Frågan är hur man använder resurserna.

Då kvarstår min fråga: Kostar varje elev lika mycket, så att staten kan betala ut lika mycket pengar till varje kommun utifrån hur många elever kommunen har? Eller hur ska man på ett nationellt, statligt, plan kunna se varje elevs behov? Jag tror nämligen att vi är överens om att det egentligen behövs olika mycket resurser.

Anf. 241 CARINA HERRSTEDT (SD) replik:

Herr talman! Ja, det stämmer att det behövs olika mycket resurser. Jag menar inte att varje elev kostar lika mycket, utan man måste naturligtvis se över resursfördelningssystemet. Det borde se likadant ut i hela landet, så att de som verkligen behöver hjälp och kostar extra ska kunna få denna

hjälp. Det ska inte vara upp till kommunerna att själva bestämma hur de vill fördela sina resurser. Man behöver se över hela detta system.

Vi säger inte att ett återförstatligande är den enda lösningen. Vi säger inte heller att det går att göra ett återförstatligande rakt av. Vi vill utreda möjligheten att återförstatliga skolan och se över hur man på bästa sätt ska kunna göra det.

Anf. 242 ROGER HADDAD (FP) replik:

Herr talman! Valfrihet är en viktig fråga för Folkpartiet och Alliansen. Vi har tidigare haft en diskussion här om segregation och integration. En av de viktigaste åtgärderna för att bryta upp bostadssegregationen i stadsdelarna är att fortsätta öka valfriheten för föräldrar och elever att välja skola – förskola, grundskola och gymnasieskola.

Majoriteten av Sveriges elever i grundskolan och i gymnasieskolan går faktiskt i kommunala skolor, även om det inte låter så i debatten. Det har vi inte något problem med. Man ska själv få välja.

När det gäller frågan om kommunalt veto har ett regeringsparti backat och aviserat ett kommunalt veto, alltså att kommunalråden ska styra över elevernas och föräldrarnas valfrihet.

Utifrån den debatt som har förts och de kommentarer som Sverigedemokraterna har gjort tolkar jag det som att de egentligen kan tänka sig att ställa sig bakom förslaget om ett kommunalt veto, och jag önskar därför ett förtydligande.

Anf. 243 CARINA HERRSTEDT (SD) replik:

Herr talman! När det gäller det kommunala vetot har vi sagt att vi står bakom det. Vi menar att det är rimligt att kommunerna utifrån vissa olika parametrar ska kunna säga nej till etablering av fler skolor. Vi har sagt att vi tycker att det ska krävas att de tillkommande skolorna har en speciell inriktning, att de verkligen tillför någonting och att det ska finnas ett tillräckligt stort elevunderlag. Man måste kunna se detta långsiktigt.

Ett kommunalt veto rakt av kanske inte är den enda lösningen, utan man måste kunna väga in olika parametrar och kunna säga nej utifrån det. Det kanske inte ser ut på det sättet att det är bara kommunalråden som ska sitta och bestämma detta. Det finns gott om folkvalda i fullmäktige.

Vi står fast vid det kommunala vetot, men man måste kunna väga in olika parametrar.

Anf. 244 ROGER HADDAD (FP) replik:

Herr talman! Jag tycker att Sverigedemokraterna missar problemet. Det är inte så att vi har för många friskolor i de flesta kommuner. Friskolorna finns främst i storstäderna. Generellt sett skulle vi egentligen behöva öka antalet alternativ om det finns en sådan efterfrågan.

Dessutom har Skolinspektionen pekat på att många kommuner använder sig av yttranderätten. I de flesta fall av etablering tillför man extra utbildningar eller annan pedagogik. Varför är SD emot detta?

Anf. 245 CARINA HERRSTEDT (SD) replik:

Herr talman! Jag kan inte säga att Sverigedemokraterna är emot det. Vi värnar också om valfriheten. Vi tycker att det är viktigt att elever ska kunna

välja vilken skola och vilken typ av skola som de vill gå i. Vi tycker också att det är bra att det finns ett antal alternativ. Det är precis det som vi talar om, alltså att det ska finnas olika alternativ. Eleverna ska kunna välja utifrån det som passar dem bäst. Man måste också se till att valmöjligheten verkligen finns och att eleverna har råd att ta sig till den skola som de vill gå i.

Anf. 246 KRISTINA YNGWE (C):

Herr talman! När jag började i högstadiet fick jag min första mobiltelefon. Den var ganska tegelstenslik, och i min värld var det nästan otänkbart att man skulle kunna använda den till något annat än att sms:a, ringa samtal och ibland spela Snake. I dag har dock var tionde sjuåring en egen smartphone, och det finns barn som lär sig hantera en padda innan de har sagt sitt första ord. Det näringsliv och det samhälle vi nu börjar se framför oss ställer helt andra krav – men ger också helt andra möjligheter – än vad som gällde när jag gick i skolan.

Tillgången till datorer i skolans värld ökar; vi är bland de bäst rustade i Europa när det gäller it-utrustning i skolan. Dock är användningsgraden ungefär som genomsnittet i Europa. Vi har alltså utrustningen, men i dag har vi inte riktigt någon plan för hur utrustningen ska användas i skolan. För att våra barn och ungdomar ska göras redo för att möta de behov dagens och morgondagens samhälle och arbetsliv innebär måste vi ge dem kunskap och förmåga att verka i det framväxande nätbaserade samhället. Därför måste it i skolan ges en större roll.

Varför är då digital utveckling i skolan så viktig? Jag ser tre viktiga anledningar till detta.

Den första anledningen handlar såklart om eleven. Digitala verktyg sätter elevens kunskap och förmåga i centrum och skapar utrymme för individuell anpassning. Inte minst för elever med extra behov ger digitala verktyg möjlighet att lära sig i sin egen takt och på sina egna villkor. Forskning visar att rätt använt kan it i skolan förbättra resultaten och öka motivationen bland eleverna. Vi ser tyvärr att pojkar halkar efter i skolan i dag, och om vi inte tar tag i det nu kan det leda till ett stort jämställdhetsproblem i framtiden. Dock har det visat sig att pojkars läs- och skrivfärdigheter, och därmed deras möjligheter att tillgodogöra sig den fortsatta skolgången, främjas av just digitala hjälpmedel.

Den andra anledningen handlar om läraren. Digitala verktyg kan minska lärarens administrativa börda och göra läraryrket mer lustfyllt. Ett exempel är de nationella proven – hade man kunnat göra hela eller delar av de nationella proven digitalt skulle administration kunna minskas något. Genom att stärka lärarnas digitala kompetens, både som en del av lärarutbildningen och som en naturlig del av den fortlöpande kompetensutvecklingen, öppnas också nya möjligheter för läraren att utveckla sitt arbete. Tekniken kan och ska inte ersätta läraren, men modern teknik öppnar möjligheter för duktiga pedagoger att arbeta på ett nytt sätt och hjälpa fler elever att lära sig mer.

Den tredje och sista anledningen till att digital utveckling i skolan är viktig handlar om möjligheten att tillgängliggöra kunskap för fler. Inte minst tack vare alliansregeringens satsningar får en allt större del av landet tillgång till snabb och framtidssäker bredbandsuppkoppling. Det öppnar för att fler elever och studenter kan ta del av både grundskola och högre

utbildning genom fjärrundervisning och distansstudier. Moderna läroverktyg kan vara en avgörande resurs inte minst för mindre skolor eller skolor ute på landsbygden och i glesbygden, där man ibland har problem med att rekrytera lärare med rätt kompetens.

Herr talman! I debatten tas ofta förslag upp som ska göra utbildningen mer likriktad. Jag tycker att utbildningen måste bli mer likvärdig, men medan vissa tror att lösningen ligger i att stöpa alla i samma form tror jag och Centerpartiet att en del av lösningen ligger i att låta digitala verktyg skapa utrymme för den enskilda skolan att med pedagogisk och organisatorisk frihet öka engagemanget och innovationskraften hos både läraren och eleven och därmed höja resultaten.

Med ett nytänkande kring skolans undervisning och med ett bättre utnyttjande av de möjligheter den digitala utvecklingen ger tror jag att svensk skola och dess elever kan rustas bättre för att ta steget in i framtiden.

Anf. 247 JABAR AMIN (MP) replik:

Herr talman! Jag vill tacka dig, Kristina Yngwe, för jag tror att det finns en samsyn om många av de frågor du tog upp. Behovet av satsningar på digitaliseringen i skolan är något vi har pekat på under många års tid. Det gäller även digitaliseringen av de nationella proven och att man skulle kunna göra en hel del där. Jag är alltså glad att du tar upp de här viktiga frågorna.

Jag tolkar ditt anförande som att det finns en samsyn och att ni skulle kunna stödja regeringen när det kommer förslag på de här områdena framöver.

Anf. 248 KRISTINA YNGWE (C) replik:

Herr talman! Vår inställning är såklart att de digitala verktygen måste få en större del i skolan. De enskilda förslagen som kommer får vi ta ställning till sedan, men jag hoppas ju att man i de olika förslag om utvecklingslyft och sådant som kommer tar in den digitala aspekten som en viktig del i lärandet.

Anf. 249 JABAR AMIN (MP) replik:

Herr talman! Vi har under många år pratat om just de nationella proven, eftersom de tar så mycket tid av lärarna. Om man digitaliserar dem är det ett sätt att frigöra tid för att vara med barnen och för att undervisa. Det är alltså en av de viktiga frågor jag tycker att det borde finnas en samsyn mellan Centerpartiet och regeringen om framöver.

Anf. 250 KRISTINA YNGWE (C) replik:

Herr talman! Jag tror som sagt också att det finns mycket att arbeta med när det gäller de nationella proven. Det finns absolut utrymme att digitalisera där, tror jag.

Anf. 251 DANIEL RIAZAT (V):

Herr talman! Jag vill börja med att uttrycka min och Vänsterpartiets glädje över den välfärdsuppgörelse vi kom överens med regeringen om för inte så länge sedan. Det är en uppgörelse som kommer att innebära att våra

gemensamma resurser går till det de är avsedda för, det vill säga barnen och personalen, i stället för till kortsiktiga vinstintressen. Det är mycket glädjande att vi har lyckats komma överens om detta.

Idén om den allmänna, sammanhållna skolan var en del av kampen för demokrati. Ur detta samband föddes insikten om kunskap och bildning som en medborgerlig rätt, gemensam för alla och förverkligad i en skola för alla. Men faktum är att vi under de senaste mandatperioderna har glidit ifrån tanken om en sammanhållen skola för alla. Det fria skolvalet i grundskolan har bidragit till att elever med hög studiemotivation och engagerade föräldrar samlas på vissa skolor medan elever som inte har haft samma tillgångar och bakgrund samlas på andra skolor.

Detta får konsekvenser för likvärdigheten, eftersom elevers resultat även påverkas av skolkamraterna. Det handlar också om lärares förväntningar – i en skola med många motiverade elever tenderar lärarna att ha högre förväntningar på eleverna än i skolor som inte har lika motiverade elever. Dessa kamrateffekter och lärarförväntningar bidrar till att skillnaderna mellan skolors resultat ökar ytterligare. Det innebär att betydelsen av vilken skola elever går i har ökat, för det påverkar vilket resultat de får.

Jag vill passa på att citera Skolverket, som i sin årliga rapport uttryckte följande: ”Mycket talar för att skolsegregationen, utifrån såväl resultat som socioekonomisk sammansättning, har påverkats negativt av skolvalet. En konsekvens är ökade skillnader mellan olika skolors genomsnittliga resultat.” Detta har alltså Skolverket sagt. Det kan också vara intressant att nämna det faktum att majoriteten av Sveriges rektorer är emot det fria skolvalet.

Herr talman! Principen om att skolan ska vara en plats där elever med olika bakgrund och erfarenheter kan mötas blir alltmer avlägsen. Skolan kan visserligen inte lösa problemet med segregationen, men genom att förändra dagens skolvalssystem kan några av effekterna motverkas. Vi anser att utgångspunkten ska vara att varje elev placeras i en skola så nära hemmet som möjligt. Föräldrar och elever bör dock ges möjlighet att komma med alternativa önskemål, vilka bör tillgodoses i största möjliga mån. Om kommunen anser att detta inte går att uppfylla ska dock eleven gå i den närmaste skolan.

För oss i Vänsterpartiet är det viktigt att alla elever ska ges möjlighet till goda studieresultat, oavsett socioekonomisk bakgrund och oavsett vilken skola de går i. En likvärdig skola handlar om lika tillgång till utbildning, lika kvalitet på utbildning och att skolan ska kompensera för elevers olika förutsättningar.

Vi ska inte, som de borgerliga partierna anser, ha bra skolor och dåliga skolor. Elever ska inte kunna välja att gå från en sämre skola till en bättre skola. Alla skolor i Sverige ska vara bra skolor. Med Vänsterpartiets politik kan vi skapa en skola för alla och därmed säkerställa allas rätt till kunskap.

Anf. 252 MARIA STOCKHAUS (M) replik:

Herr talman! Det finns få saker som provocerar mig så mycket i skoldebatten som när man ifrågasätter föräldrars och elevers rätt att välja, och det gör Daniel Riazat nu.

Vänsterpartiet anser att politiker är bättre skickade att placera barn i skolor utan att föräldrarna ska ha en chans att påverka vilken skola deras

barn ska gå i. För mig är det världsfrånvänt och väldigt främmande, eftersom de flesta föräldrar vill välja skola, och den möjligheten måste vi säkerställa att de kan få även fortsättningsvis.

Det visar sig att i kommuner där man har rätt att välja skola och där det är konkurrens mellan skolorna får alla elever högre resultat, oavsett om man har valt en fristående eller kommunal skola.

Anf. 253 DANIEL RIAZAT (V) replik:

Herr talman! Det är en väldigt märklig retorik. Jag anser inte att det är enbart politiker som ska besluta. Jag anser att vi ska gå efter den forskning som finns och det som Skolverket har kommit fram till, det vill säga att sedan det fria skolvalet infördes kan man se ett samband mellan sjunkande resultat, större segregering och större skillnader mellan skolorna, att likvärdigheten sätts på spel.

Jag förstår att borgerliga partier som står för en politik där klyftorna ska öka, inte bara ekonomiskt utan även i skolan, står här och anser att jag har en verklighetsfrånvärd politik och verklighetsfrånvärd åsikt.

Om vi ska ha en skola för alla, en likvärdig skola där det inte spelar någon roll vad du har för bakgrund, krävs det att vi inte enbart tänker på de barn som har det bäst utan på alla. Därmed krävs det att det fria skolvalet i grundskolan avskaffas.

Anf. 254 MARIA STOCKHAUS (M) replik:

Herr talman! Det finns ingen entydig forskning som visar att det fria skolvalet har lett till segregering eller sämre skolresultat. Jag är helt övertygad om att om elever får välja skola ökar deras motivation och de trivs bättre i skolan.

Något som jag tycker är viktigt att komma ihåg när man tittar på skillnaderna mellan elevers skolresultat är att den största skillnaden är mellan två klasser på en och samma skola. Det förklarar 80 procent av skillnaden mellan elevers resultat.

Anf. 255 DANIEL RIAZAT (V) replik:

Herr talman! Fortfarande är det så att Skolverket och ett antal forskare har kommit fram till samma sak, det vill säga att segregationen ökar och likvärdigheten minskar med det fria skolvalet i grundskolan.

Sedan handlar det inte om att inga elever ska få välja någon annan skola. Om det finns särskilda önskemål från en elev som kommunerna kan uppfylla ska eleven självklart kunna få byta skola. Men det vi ser i dag är att man väljer bort skolor. Man väljer inte nya skolor, utan man vill bort från någonting, inte främst till någonting. Det är en farlig skolpolitik.

Anf. 256 ROGER HADDAD (FP) replik:

Herr talman! Daniel Riazat borde ha slängt företrädaren Rossana Dinamarcas anteckningar. Tyvärr väljer han i stället att återupprepa det vi har hört i fyra fem år, en helt felaktig politik.

Det är bra att Daniel Riazat inleder anförandet med att säga att man har en överenskommelse med S-MP-regeringen. Men jag hoppas innerligt att

de statsråden tar avstånd från denna rentav diktatoriska politik där en vänsterpartist vill förbjuda valfrihet och möjligheten att välja bort en skola som kanske har dåliga lektioner eller många obehöriga lärare.

Varför ska man inte kunna välja en bra skola som lockar med duktiga lärare? Det kommer man inte att kunna göra om Vänsterpartiet får ökat inflytande över den här regeringens politik.

Anf. 257 DANIEL RIAZAT (V) replik:

Herr talman! Först vill jag bara tacka för att Roger Haddad jämför mig med en av Sveriges skickligaste politiker, Rossana Dinamarca. Stort tack!

Du svarade själv på min fråga och bekräftade det som jag sade i mitt anförande. Du anser att det ska finnas dåliga skolor i Sverige och bra skolor i Sverige, och när ett barn känner att det går i en dålig skola ska det kunna välja bort den för en bra skola. Det är inte det som vänsterpolitik går ut på. Det kan inte kallas diktatoriskt när vi anser att alla elever ska kunna gå i bra skolor. Därmed ska du inte behöva välja bort någon skola.

Anf. 258 ROGER HADDAD (FP) replik:

Herr talman! Folkpartiet genomförde det som Vänsterpartiet misslyckades med. Det är vi som har infört lagen om bidrag på lika villkor, att man får samma ersättning oavsett vilken skola man väljer. Det är vi som har infört samma skollag för kommunala och fristående skolor, något som ni misslyckades med.

Kom inte och påstå att ni ställer några andra krav, och kom inte och säg att Skolverket säger att vi har ökat segregationen! Läs OECD:s rapport! Sverige har fortfarande ett av världens mest jämlika och likvärdiga skolsystem. Men ni överdriver situationen. Ni vill förbjuda valfrihet. Engelska skolan skulle få läggas ned om er politik fick genomslag.

Anf. 259 DANIEL RIAZAT (V) replik:

Herr talman! Återigen handlar det här om värderingar. Det handlar om vilket samhälle vi vill leva i och vilken utbildningspolitik vi vill ha, och där är vi inte överens.

Det är bra att det kommer fram att vissa partier anser att vi ska ha bra utbildning och dålig utbildning och att elever ska välja mellan dessa. Vi anser inte att elever ska behöva göra dessa val, utan alla elever ska ha rätt till bra utbildning och rätt till kunskap.

Anf. 260 IDA DROUGGE (M) replik:

Herr talman! Jag skulle vilja börja med att rekommendera Daniel att prata lite mer om vad han, Vänsterpartiet och regeringen vill i stället för att lägga orden i munnen på oss från Moderaterna och Alliansen och prata om vad vi vill med den svenska skolan. Jag hoppas och tror att väljarna förstår att vi inte vill att det ska finnas dåliga skolor och bra skolor. Självklart ska alla skolor vara bra, och det är vår utgångspunkt.

Vi i Alliansen och Moderaterna lägger också i vår budget mer pengar till både grund- och gymnasieskolan än vad ni gör i er budget. Vår budget ger då också mer utrymme för extra stöd till barn med behov och till skolor med särskilda utmaningar.

Grundproblemet är faktiskt bostadssegregationen. Genom att låta elever gå i den skola som ligger dem närmast ökar vi bara segregationen i skolan.

Prot. 2014/15:20
12 november

Allmänpolitisk debatt

Anf. 261 DANIEL RIAZAT (V) replik:

Herr talman! Det stämmer att vi har problem med bostadssegregation, som även den har ökat och förvärrats rejält under den borgerliga regeringsperioden. Vi ser en situation med bostadsbrist och att människor med dålig ekonomi dras till samma område, medan de som har det bättre dras till andra områden på grund av att de helt enkelt har råd. Men man kan inte dra sådana paralleller till skolan. Det finns forskare, bland annat på Vetenskapsrådet, som har utrett det här och kommit fram till att det fria skolvalet leder till större segregation än vad bostadssituationen gör i det här landet. Det betyder att det är något som inte stämmer, att något måste göras åt denna situation.

Utbildning

Jag vill absolut att bostadsbristen byggs bort och vill se till att bostadssegregationen försvinner. Men vi måste ha en skolpolitik som ser till att alla elever går i en bra skola, och för det krävs likvärdighet och vänsterpolitik.

Anf. 262 IDA DROUGGE (M) replik:

Herr talman! Bostadsdebatt kan vi gärna ta en annan gång och diskutera varför ni inte vill förenkla byggregler, bland annat.

Grundproblemet när det gäller valfriheten i skolan ligger i att ni vill ta bort den och omöjliggöra för elever att gå i någon annan skola än den som ligger närmast. Vi vet att människor bor i olika områden och har olika problem, men ni sätter fast dem där. Det fria skolvalet möjliggör ju snarare för elever att välja en skola där man inte bor.

Anf. 263 DANIEL RIAZAT (V) replik:

Herr talman! Jag är väldigt stolt över att vi står för en politik som inte anser att man kan fortsätta med sjunkande skolresultat, större segregation och minskad likvärdighet.

När vi ser att någonting har misslyckats ska vi förändra det. Och när vi har sett att det fria skolvalet har misslyckats, vilket vi har sett gång på gång, är det dags för förändring.

Anf. 264 CARINA HERRSTEDT (SD) replik:

Herr talman! Daniel Riazat talar om segregerade utanförskapsområden. Han vill ta bort det fria skolvalet och föräldrarnas rätt att välja skola. Bor man i ett segregerat område måste man alltså sätta sina barn i områdets skola. Man får inte ha högre ambition än så för sina barn. Man har ingen valmöjlighet utan måste sätta barnen i den skolan.

Om Daniel Riazat menar att skolan i ett utanförskapsområde är sämre än övriga skolor, på vilket sätt gynnar det dem som bor i området att de tvingas välja denna skola? Jag förstår inte riktigt retoriken.

Anf. 265 DANIEL RIAZAT (V) replik:

Herr talman! Det är klart att vi vill något annat för det här landet. Vi vill ha en politik som utjämnar skillnaderna mellan människor, minskar

segregationen, både vad gäller bostad och ekonomi, och bygger ett samhälle med en utbildningspolitik där alla barn har rätt till likvärdig kunskap. Det sker inte genom bara en reform; det sker genom flera olika reformer. Men detta är en del av de reformer som behövs.

Låt mig åter påpeka att detta inte handlar om att helt och hållet förbjuda föräldrar att önska var deras barn ska gå i skolan. Det handlar om att först och främst ha närhetsprincipen och därefter tillgodose de önskemål som finns så gott det går.

Vi vet att vissa kommuner befinner sig en situation där de inte kan tillgodose detta. Därför är det rimligt att förändra regelverket på detta område.

Det handlar alltså inte bara om att vi vill lösa segregationen.

Anf. 266 CARINA HERRSTEDT (SD) replik:

Herr talman! Jag förstår fortfarande inte hur man kan lösa segregationen genom att säga: Bor du i ett segregerat område måste dina barn också gå i skola där.

Om utgångspunkten är att de som bor i dessa områden i allt mindre utsträckning väljer ett annat alternativ, hur ska då de särskilda önskemålen göra någon skillnad? Det är de facto samma föräldrar som bor i detta område, och de skulle aldrig komma med dessa särskilda önskemål utifrån den retorik du har, Daniel Riazat.

Anf. 267 DANIEL RIAZAT (V) replik:

Herr talman! Vi ser att segregationen har ökat i och med det fria skolvälet. Vi ser att elever som hör till en högre socioekonomisk grupp i samhället dras till samma skolor medan elever som inte har det lika bra dras till övriga skolor. Det betyder att vi har ett system som missgynnar vissa och gynnar andra. Detta system måste förändras.

Anf. 268 CHRISTER NYLANDER (FP):

Herr talman! Det finns en gul stenbyggnad i en liten by som heter Norra Åsum strax utanför den stad där jag bor. Längst upp på ena gaveln står det 1881, som var det år då skolan byggdes. Tänker man på hur Sverige såg ut 1881 slås man av vilken enorm insats det måste ha varit för människorna i byn och vilken kraft som måste ha legat bakom beslutet att samla ihop alla resurser och bygga en skola mitt i byn vid kyrkan.

Förmodligen motiverades det med att det var viktigt att ha en skola i byn, både för samhället och för den enskilda individen – framför allt för pojkarna eftersom det var mest pojkar som gick i skolan på den tiden.

Denna inställning behöver vi ha tillbaka. Vi behöver inställningen att utbildning och skola är viktigt för hela samhället och för den enskilda individen. Det måste genomsyra både samhällets inställning och föräldrarnas inställning. I en DN-debattartikel i dag slås det fast att utbildningen i skolan och elevernas skolgång måste vara viktigare än Thailandssementern. Det måste också genomsyra elevernas inställning. Även om två syskon växer upp i samma familj och har samma förutsättningar kan den ena lyckas bättre än den andra på grund av motivation.

Att från samhällets sida värdera utbildning och skola högt är något av det viktigaste vi kan göra. Därför är den upprustning Alliansen har gjort de senaste åtta åren otroligt viktig.

Det har varit en lång tid av negativ utveckling då kunskapsresultaten har sjunkit och läraryrkets status har sjunkit. Den situationen har vi nu börjat vända. Det är viktigt att det får fortsätta och inte vänds mot sin motsats.

Det finns anledning att känna oro, inte minst när jag i denna debatt hör företrädare för regeringspartierna skarpt ifrågasätta den allianspolitik som har förts de senaste åtta åren.

Vad innebär det? Vi minns vad Socialdemokraterna gjorde på skolområdet när de styrde. Kommunaliseringen sänkte skolans och lärarnas status. Reformen sänkte medvetet läraryrkets status. Lärarna skulle vara kompisar, inte lärare. De avvecklade kunskapsuppföljningar och betyg. Målen gjordes otydliga, och makten flyttades från experter till politiker.

Vi minns Miljöpartiets motioner i kammaren för bara några år sedan. De ville göra nationella prov, betygssystem och läroplaner frivilliga. De ville att eleverna skulle ha majoritet i skolstyrelserna och bestämma hur det skulle se ut i skolan.

Retoriken från S och MP har förändrats sedan dess, vilket jag verkligen välkomnar. Jag hoppas dock att mer än retoriken har förändrats så att det inte är bara en fernissa som gör att man snart återgår till det gamla.

Men man samarbetar också med Vänsterpartiet om skolpolitiken, och vi hörde Daniel Riazat säga hur viktigt det är för dem att stoppa föräldrars engagemang och att det är viktigare att jaga valfrihet än att jaga kunskap.

Det finns alltså anledning för oppositionen att vara en aktiv och granskande opposition. Med det parlamentariska läge vi har blir det som händer i kammaren och i utbildningsutskottet framöver viktigt. Mycket av det regeringen lägger fram kan påverkas i utskottet och kammaren för att styra utbildningspolitiken mot en fortsatt kunskapslinje och bort från de tendenser att avvika från kunskapslinjen vi redan ser.

Vi ser några varningstecken i budgetpropositionen. Man vill göra nationella prov frivilliga. Man vill inte ha en tioårig skola. Man ställer den ideologiska jakten på vinst i välfärden mot kunskap och kvalitet.

Herr talman! Om tio år ska Sveriges skola vara i topp i PISA-undersökningarna. Ska vi lyckas med det måste vi fortsätta den kunskapslinje som Sverige har trätt in på med Alliansen. Vi måste också se till att hela samhället sluter upp bakom kunskap och skola.

Anf. 269 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Jag tackar Christer Nylander för ett inlägg där jag kan instämma i mycket. Inte minst gäller det vikten av en genomtänkt samhällelig bildningssyn där vi uppvärderar bildningen på samma sätt som gjordes när många av de palatsliknande skolorna byggdes runt om i byarna i Skåne, som Christer och jag är från, och i stadsdelarna här i Stockholm. Denna bildningssyn måste vi tillbaka till.

Christer Nylander uppehöll sig också vid att retoriken i skolpolitiken och skoldebatten har förändrats, att vi är flera partier som har gjort resor och dragit nya slutsatser i olika frågor.

Låt mig därför ställa en fråga till Folkpartiet. För ett par månader sedan var det val, och Folkpartiet gick då från regering till opposition. En av de största frågorna i valet var skolfrågan, och Folkpartiet talade mycket om skolan i de olika debatterna. Finns det någon punkt i skolpolitiken där ni kommer att ändra er?

Anf. 270 CHRISTER NYLANDER (FP) replik:

Herr talman! Vi är stolta över den skolpolitik som vi förde tillsammans med de andra allianspartierna under åtta år. Den var helt nödvändig för Sverige. Vi vände en utveckling inom politiken som gick bort från kunskapslinjen och nedvärderade lärarna, läraryrket och skolan. Vi är stolta över att vi har varit med och vänt detta.

En sak som vi ångrar och som var bekymmersam är att det ibland tog lite för lång tid att få igenom reformerna. Vi insåg att förändring i skolan kräver lång förberedelse. Man måste ge skolan och lärarna chansen att ställa in sig på nya betygssystem, till exempel.

Vi funderar såklart också på vilken skolpolitik som behövs för Sverige framöver. Vi håller på med ett analysarbete, och jag skulle bli mycket förvånad om vårt analysarbete och utvecklingsarbete landar i något annat än att det behövs mer kunskap och uppföljning i skolan och mer tidig och tydlig uppföljning av kunskapsresultaten. Gör vi inte detta lämnar vi många barn i sticket.

Anf. 271 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Jag hör att Christer Nylander är stolt över det Alliansen har utträttat. Också jag tycker att mycket av det Alliansen gjorde är bra, och vi bygger vidare på en del av det. Det finns dock annat där vill göra anorlunda. Så fungerar det i politiken.

Problemet är att det var en bild som väljarna inte verkade dela helt och fullt. Skolfrågan är Folkpartiets högst prioriterade fråga på samma sätt som skol- och miljöfrågorna är Miljöpartiets högst prioriterade frågor. Men valresultatet tror jag inte Folkpartiet är helt nöjda med. Därför undrar jag: Finns det ingenting i den förda skolpolitiken där ni tror att man borde göra på ett annat sätt?

Anf. 272 CHRISTER NYLANDER (FP) replik:

Herr talman! Enligt opinionsundersökningarna tycker drygt 20 procent att Folkpartiet har Sveriges bästa skolpolitik. Det är ingen hemlighet för utbildningsministern att det var färre än 20 procent som röstade på Folkpartiet. Vår analys är knappast att det var vår skolpolitik som gjorde att Folkpartiet inte fick mer än fem och halv procent i valet.

Vi tror att inriktningen hos ett politiskt parti snarare måste vara analysen av vad samhället behöver och vilka samhällsproblem Sverige står inför. Vårt svar är: Vi behöver en skolpolitik som innebär mer kunskap för varje elev i svensk skola.

Anf. 273 LENA HALLENGREN (S) replik:

Herr talman! Jag måste ta tillfället i akt att ha ett första replikskifte med vice ordföranden i utbildningsutskottet.

Det är ingen nyhet för Christer Nylander att de tre senaste läroplanerna har lagts fram av borgerliga regeringar – bara som en liten fond till hur man beskriver historien.

Åtta år med Jan Björklund och Folkpartiet i regeringen har inneburit dels framsteg, dels dialog och en del konfrontation. Så är det i politiken, men det vore en smula ödmjukt att också se vissa brister. Jag ser gärna en dialog, men då kan man inte ha en så ensidigt svartvit retorik som jag upplever att Christer Nylander hade i sitt anförande. Det är lite olyckligt.

Jag vill haka på det som utbildningsministern var inne på. Vi är överens om mycket, men inte om allt. Frågan är: Vilka öppningar ser Christer Nylander i utbildningsutskottet för att flytta fram positionerna i utbildningspolitiken?

Prot. 2014/15:20
12 november

Allmänpolitisk debatt

Anf. 274 CHRISTER NYLANDER (FP) replik:

Herr talman! Ett exempel är att vi nu är tydligt överens om att lärarlönerna behöver höjas. Jag tycker att det är bra att Socialdemokraterna nu ser att det är en extremt viktig reform, för om vi inte gör det kommer vi aldrig att lyckas höja kunskapsresultaten i svensk skola. Vi måste göra läraryrket mer attraktivt.

När det gäller frågan om konfrontation och samarbete är min enkla erfarenhet från svensk politik att båda behövs. De som i dag säger att Alliansen, Folkpartiet och oppositionen ska lägga ned vapnen och ge frikort till regeringen tror jag har helt fel. Om vi i Folkpartiet hade gett frikort på 90-talet hade svensk skola sett helt annorlunda ut än vad den gör nu.

Det var tack vare att Jan Björklund och några andra i en skolpolitisk grupp började ifrågasätta den utveckling mot att nedvärdera läraryrket och ta bort alla betyg och kunskapsutvärderingar i svensk skola som var på väg under 90-talet som vi har den utveckling vi nu har och som har gjort att Socialdemokraterna har börjat tänka nytt i skolpolitiken.

Anf. 275 LENA HALLENGREN (S) replik:

Herr talman! En del av det jag har lite problem med när jag lyssnar på Christer Nylander är att allt positivt som sker i grund och botten sker tack vare Folkpartiet, Jan Björklund och alliansregeringen. Om vi ska närma oss varandra tror jag att vi får ha lite mer ödmjukhet.

Det finns en hel del insikter som har tillkommit hos andra på annan väg. Vi har en ganska lång bildningstradition i arbetarrörelsen och socialdemokratien. Vi skulle kunna vara historiska, men vi har inte tid med det nu. Jag kan tipsa om att vi gjorde en ganska lång resa i socialdemokratien efter valförlusten 2006. Jag tror att det vore lämpligt för fler partier att ta till sig det.

Anf. 276 CHRISTER NYLANDER (FP) replik:

Herr talman! Jag har alltid hyllat den bildningssyn som fanns i den gamla arbetarrörelsen. Jag uppfattar att man övergav den under 80- och 90-talen. Den delen av socialdemokratien förlorade ganska mycket inflytande i partiet, och det beklagade jag.

Det var ofta liberaler och socialdemokrater som i början av 1900-talet lyfte fram vikten av bildning och social rörlighet och som såg att skolan var extremt viktig. På den tiden betonade vi därför tillsammans vikten av kunskapsskolor. I den traditionen har vi ibland fallerat, men från 90-talet och framåt har vi åter lyft den lanssen. Det hoppas jag att vi kan göra tillsammans från och med nu.

Anf. 277 ANNIKA ECLUND (KD):

Herr talman! En skola i toppklass är en förutsättning för att Sverige ska stå sig väl i framtiden.

Utbildning

Även om den tidigare alliansregeringen genomfört många nödvändiga och lyckade reformer har vi stora utmaningar framför oss. Elevernas resultat sjunker på flera områden som mäts. För att vända utvecklingen måste vi fullfölja arbetet för en skola som bygger på arbetsro och kunskap.

Herr talman! Vi behöver återupprätta en utbildningstradition i Sverige som bygger på tillit och förtroende mellan elever, lärare och föräldrar och där lärare får vara just lärare och där skolan förmedlar kunskap. Det handlar om att sätta gränser för vad politiker ska lägga sig i, och det handlar om att professionen får frihet och självständighet från alltför mycket tyckande.

För ett tag sedan fick vi på utskottet ta del av en första snabb analys från en delegation från OECD som var i Sverige för att undersöka varför våra skolresultat sjunker drastiskt. En första analys från deras sida handlade om ansvarsfrågan. Alla pekade på att någon annan hade ansvar, både uppåt, nedåt och åt sidan. Detta kallas ibland för nånannanismen.

För mig som kristdemokrat handlar detta om att vi måste få en mycket djupare debatt och diskussion om var ansvaret ligger i olika frågor vad gäller skolan. Vad har staten ansvar för? Vilket ansvar ska ligga på kommunerna? Vad har rektor ansvar för? Och, inte minst, vad har eleven och föräldrarna ansvar för?

Att elever kommer för sent, inte har material med sig, tar ledigt på konstiga tider eller inte läst läxorna är inte skolans ansvar utan elevernas och föräldrarnas ansvar. Det handlar om att ändra attityden till utbildning och vilken prioritet det har både i samhället i stort och i familjerna.

Herr talman! Skickliga lärare är den enskilt viktigaste faktorn för elevernas resultat. Skickliga lärare ska därför ha en god löneutveckling under yrkeskarriären. De så kallade karriärtjänsterna är en del i detta – att ge erfarna och skickliga lärare en möjlighet att göra karriär.

Det är en mycket viktig reform, men den har tyvärr inte slagit väl ut på alla håll i landet. Det visar sig att skolhuvudmännen har infört mycket olika system när det gäller kriterier för tillsättning. Det framgår heller inte om extra arbetsuppgifter ska ingå eller hur varaktigheten ska se ut gällande uppdraget som förstelärare.

Det är därför viktigt att redan nu utvärdera reformen och att plocka tillbaka den för korrigerande. Staten bör ta ansvar för att utforma kriterierna och säkerställa hur processen och tillsättningen ska gå till samt vilka arbetsuppgifter som är förenade med att vara förstelärare. Om detta har jag motionerat i år.

Herr talman! Vi kristdemokrater vill fortsätta arbetet med att prioritera bland lärares uppgifter och ansvar för att frigöra mer tid för lärarledd ämnesundervisning. Vi har redan justerat kraven kring IUP och åtgärdsprogram, men mer behöver göras.

En av dessa åtgärder är att titta över tidsåtgången för de nationella proven. Det har många redan varit inne på. Här har vi delvis oss själva att skylla då vi infört fler och mer krävande nationella prov. Den tid som går åt för att genomföra och rätta proven tar bort en stor del av undervisningstiden i årskurs 9.

Jag vädjar till utbildningsministern om samarbete i denna fråga. Extern rättning och digitalisering skulle kunna vara en väg för delar av de nationella proven. Vi måste ge lärarna förutsättningar att vara just lärare och inte administratörer.

Jag ser fram emot att höra utbildningsministern komma med konkreta förslag om att minska den administrativa bördan han ofta talar om.

Prot. 2014/15:20
12 november

Allmänpolitisk debatt

Utbildning

Anf. 278 LENA HALLENGREN (S) replik:

Herr talman! Jag lyssnade med stort intresse, och det kändes bra att lyssna till Annika Eclund. Det var många kloka synpunkter, inte minst om nationella prov, som jag antar att utbildningsministern kommenterar sedan. Jag tyckte att de kändes väldigt genomtänkta.

Utvärdera förstelärarysningen, sade Annika Eclund. I en annan mening nämnde hon ordet arbetsro. Vore inte det lite mer konsekvent när det gäller utvärdering och arbetsro att utvärdera betyg i årskurs 6 innan vi pratar om årskurs 4?

En annan aspekt på betyg i årskurs 4, som Alliansen har presenterat som ett förslag, är vilket forskningsstöd som finns för det. Jag undrar om man har lyssnat in lärarorganisationerna och hur man tänker hantera frågan. Man kan få tycka väldigt olika, men frågan är hur man ser på frågan om forskningsstöd och arbetsro i skolan kontra betyg i årskurs 4.

Anf. 279 ANNIKA ECLUND (KD) replik:

Herr talman! Lena Hallengren blandar ihop frågorna om arbetsro och administrativ börda. Just rättningen av de nationella proven måste vi komma till rätta med för att minska arbetsbördan för lärare.

Sedan var det frågan om betyg i årskurs 4. Jag tycker att vi kunde ha utvärderat betyg i årskurs 6 innan vi införde betyg i årskurs 4. Att få ett betyg är en tydlig signal till både föräldrar och elever. Det är svart på vitt, och det kan hjälpa till att peka framåt för eleven. Betyg i årskurs 4 är inget negativt utan ger en tydlig signal till hemmen hur eleven kan utvecklas.

Anf. 280 LENA HALLENGREN (S) replik:

Herr talman! Jag blandar inte ihop. Jag förstår att nationella prov, arbetsro och administration är en sak. Men jag vill själv koppla ihop frågan med betyg i årskurs 4. Jag tror att det finns en aspekt som också handlar om arbetsro kontra nya stora förändringar i skolan när det gäller betygskriterier, hur man arbetar, en lärarkår som inte sätter betyg men nu ska göra det. Det är en lång process.

Jag noterar att Annika Eclund säger att vi skulle ha utvärderat betyg i årskurs 6 först men uppenbarligen inte ta hänsyn till vilket resultat vi får del av när vi har utvärderat. Någonstans känner jag att utvärdering och forskningsstöd måste ändå vara viktigt också i detta fall.

Anf. 281 ANNIKA ECLUND (KD) replik:

Herr talman! Jag har själv jobbat i skolan i många år. Det är inte sällan så att det är när man får sitt första betyg, som har varit i årskurs 8, som man har sett hur man ligger i utvecklingen. Det är då eleven verkligen har börjat ta tag i sin skolgång. Jag ser det inte som negativt att man kan få en tydlig signal om hur man ligger i sin utveckling redan i årskurs 4.

Anf. 282 JABAR AMIN (MP) replik:

Herr talman! Jag vill tacka Annika Eclund för den samsyn som finns i många av de frågor hon tog upp i sitt anförande.

Annika Eclund inledde sitt anförande med att den svenska skolan behöver arbetsro. Samtidigt lanserade ni för några dagar sedan att skolan ska utsättas för stora reformer, bland annat att det ska bli en tioårig obligatorisk grundskola och betyg från årskurs 4.

Hur konstruktivt är det att genomföra detta samtidigt som du säger att skolan behöver arbetsro?

Anf. 283 ANNIKA ECLUND (KD) replik:

Herr talman! Det stora reformåret var 2011. Stora och viktiga reformer sjösattes då. Det kommer att ta sex till åtta år innan vi ser resultatet av dessa reformer. Det säger regeringens egen utredare.

Vi måste naturligtvis följa forskningen och ta hänsyn till vad våra övriga allianspartier tycker i frågorna. Här har vi kommit fram till att en tioårig grundskola och betyg i årskurs 4 är något som kommer att gynna elevernas utveckling.

Anf. 284 JABAR AMIN (MP) replik:

Herr talman! Jag noterar att det inte bara är fråga om två förslag, utan det är många förslag.

Jag reflekterade direkt när Annika Eclund pratade om att skolan behöver arbetsro. Hur kan ni samtidigt lägga fram så omvälvande förslag?

Anf. 285 ANNIKA ECLUND (KD) replik:

Herr talman! Jag tror att det har skett en missuppfattning av mitt anförande. När jag talar om arbetsro handlar det om arbetsro och trygghet för eleverna i skolan och att vi ska fokusera på kunskap.

Jag kan ställa en motfråga till Jabar Amin. Betyder det här att Miljöpartiet och Socialdemokraterna, med stöd av Vänstern, inte kommer att genomföra några reformer alls inom skolans område framöver?

Anf. 286 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP):

Herr talman och kolleger! Vi har en stor uppgift framför oss. Arbetet med att se till att varje barn får en bra start i livet och får växa till att bli den människa man vill vara är kanske den största av politiska uppgifter man kan tänka sig. Inget kommer vi att bli utvärderade på som just detta, och ingen uppgift är för mig viktigare.

Vi har tillsammans makten att ge lärare och elever de rätta förutsättningarna. Det är en självklarhet. Ändå blir lätt skoldebatten ett rundpingis där ansvaret för skolan och skolans utveckling bollas mellan alla som deltar i den. Det har skapat en situation där ingen riktigt tar ansvar men alla känner skuld för skolans situation.

Sydsvenska Dagbladet bad för några veckor sedan läsare, lärare och skolpolitiker att ge sina löften om svensk skola. Så här skrev signaturen Flicka i årskurs 8: Jag lovar att försöka fortsätta att gå till skolan trots att mitt liv där är ett helvete varje dag. Jag lovar att försöka stå ut med att vara ensam varje rast och att låtsas att jag inte hör när de andra pratar om och skrattar åt mig. Jag lovar att inte berätta mer för mina lärare, för de kan inte göra mer. De har försökt.

Hon beskriver en skolgång i utanförskap, ensamhet och mobbning. Hon tar på sig ansvaret, men det är inte hennes fel. Det är inte hennes ansvar att varje skola ska ha en trygg arbetsmiljö med tid för varje elev. Det är faktiskt mitt ansvar och vårt ansvar.

Herr talman! Jag lovar att ta ansvar. Jag kommer inte att ducka, inte att skylla på kommuner, lärare, elever eller andra. Regeringen är huvudansvarig. Vägen framåt för den svenska skolan går mot att sprida goda exempel, att trygghet blir vardag och att lusten att lära får växa. Det är ingenting regeringen kan göra själv. Det bygger såklart på att varje annan politiker, varje kommun, varje rektor och varje lärare tar sitt ansvar. Men jag vet att man är beredd att göra det om man får rätt förutsättningar. Det är vi tillsammans i denna kammare som skapar förutsättningarna för kommuner, lärare, rektorer och elever. De ska få göra det de är experter på.

Herr talman! Regeringen har tre tydliga prioriteringar för att ge varje barn en ärlig chans och en trygg skolgång.

För det första handlar det om insatser i tid. Trygga skolmiljöer skapar trygga elever. Elever ska mötas och utmanas i sin kunskapsförst, där barnets naturliga lust för lärande inte slocknar utan får växa upp i tonåren och ut i vuxenlivet.

Vi har en stor utmaning i svensk skola i att vi ger mest dokumenterat särskilt stöd i nionde klass. Då är det svårt för en elev som kanske halkat efter i nio år, och där lärare ofta i nio år har identifierat att eleven behöver extra stöd, att hinna ifatt. Det är därför vi investerar i mindre barngrupper i förskolan, i en förskoleklass som en tydlig brygga mellan förskola och grundskola, i fler anställda i de tidiga årskurserna, i fritidshem och fritidspedagogik som knyter ihop och skapar trygghet i skoldagen för de små barnen och i en läsa-skriva-räkna-garanti från förskoleklass till årskurs 3 så att alla insatser sätts in så att varje barn får med sig de kunskaper som behövs senare i livet.

För det andra ska vi värdera lärargärningen. Det är i relationen mellan lärare och elev som skola uppstår. Det är där det avgörs hur eleverna blir. Blir de nyfikna och kunskapsförstående människor eller känner de att lärandet är förknippat med tristess eller i värsta fall otrygghet?

Lärare som ges tid och möjlighet att vara just lärare har förutsättningar att bidra till en trygg och vetgirig läromiljö. Sveriges lärare är på många sätt väl rustade att leva upp till denna svåra utmaning. Det är en välutbildad yrkeskår med tydlig passion för att få eleven att växa, men de har inte alltid fått de bästa förutsättningarna att göra sitt jobb. Administration och politisk inblandning i pedagogiska vägval har gjort deras arbetssituation onödigt svår. Rektorer har alltför ofta fått otillräckliga verktyg för det pedagogiska ledarskapet. Det vill vi vända.

Regeringen föreslår att medel skjuts till i samband med avtalsrörelsen 2016 med syfte att lärarnas löner ska höjas. Det ska göras i samverkan med arbetsmarknadens parter och med respekt för den svenska arbetsmarknadsmodellen. Det sker inom ramen för nationell samling för läraryrket där vi arbetar för att ge lärare mer tid för deras arbete, minskar lärares administrativa arbetsbörda, förbättrar lärarutbildningen och stärker möjligheten till fortbildning för lärarna.

För det tredje vill jag tala om jämlikheten i skolsystemet. Hur många böcker man har i bokhyllan när man växer upp ska inte avgöra vilka möjligheter man har till goda betyg. Skolvalet får aldrig bli en tombola. Varje

Prot. 2014/15:20
12 november

Allmänpolitisk debatt

Utbildning

skolvalssystem måste bygga på att det inte finns bra och dåliga skolor. Det får inte finnas nitlotter i skolvalet.

Därför ger vi Skolverket möjlighet att initiera utvecklingsavtal med skolor som har stora utmaningar. Elever på skolor med problem ska inte lämnas därhän. Det räcker inte med kritik och inspektioner. Det krävs stöd och utveckling, också på enskilda skolor, också till enskilda huvudmän. Staten har överblicken över hur man har klarat av att vända skolor på andra håll i landet och har kunskap om forskningen. Den får Skolverket möjlighet att använda på skolor som behöver det.

Vi investerar också i den infrastruktur som är viktig för elever som inte har allt gratis hemifrån. Det handlar om elevhälsa, fritid, skolbibliotek, studie- och yrkesvägledning, it i skolan – som Kristina Yngwe talade väl om – modersmålsundervisning och att tjockleken på föräldrarnas plånbok inte ska avgöra om man får möjlighet att gå på en kultur- och musikskola.

De skattepengar som du och jag betalar till skolan ska nå fram till eleverna. Vi kan inte tillåta vinstjakt i svensk skola. Jag är medveten om att vägen här inte är enkel och att frågan tyvärr verkar splittrande mellan partier som egentligen skulle behöva samlas. Men vi kan inte acceptera att aktörer som har ett annat mål för ögonen än barnens och elevernas bästa får det viktigaste välfärdsuppdraget av alla, nämligen att ge våra barn en bra skola. Klokt avvägda regler garanterar trygghet och förtroende för friskolor och skolor med olika pedagogiska inriktningar.

Detta är insatser här och nu för eleverna. Det handlar om att ta ansvar och om att samlas. Vi tar problemen vi har på allvar. Vi tar kritiken från OECD och det som kommer att framkomma i deras djupstudie på allvar. Vi tar Flicka i årskurs 8 på Sydsvenskans debattsida på allvar. Därför gör vi de här investeringarna, och därför kommer vi att bjuda in till en skolkommission där profession och forskning möter de politiska partierna med mandat att lägga fram förslag för likvärdighet i skolsystemet, metodutveckling och samverkan mellan skola och arbetsliv.

Herr talman! Jag vill avsluta med några ord från en av mina förebilder och företrädare, Bengt Göransson. Han skriver i sin bok *Tankar om politik*: Mamman som på promenad med sitt barn stolt pekar på den nya skolan och berättar att hon tillhörde utbildningsnämnden när man beslöt att bygga den, hon förverkligar sig själv i det hon säger.

Jag har en längtan efter att göra det jag kan för den svenska skolan. Jag vet att jag delar den längtan med er. Jag vill att vi, tillsammans, stolt ska kunna peka på den svenska skolan och berätta för våra barn att vi var med och byggde den tillsammans, att vi tog ansvar, att vi gick från en tid av hårda konflikter och hård skoldebatt till en tid då vi samlades för våra barns bästa.

Jag vill tacka riksdagen för det samarbete som jag och regeringen ser fram emot. Nu gör vi jobbet!
(Applåder)

Anf. 287 CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M) replik:

Herr talman! Alliansregeringen införde en rad reformer för att återupp-
rätta kunskapsfokus och för att ge lärarna verktyg för att utföra sitt viktiga
arbete. För att lyfta fram och premiera riktigt duktiga lärare införde all-
iansregeringen förstelärarsystemet där en förstelärare fick 5 000 kronor mer
i månaden, en årlig löneökning på 60 000 kronor. Alliansregeringen tog

också ansvar för det genom att i budgeten finansiera och prioritera de svenska lärarna.

Under valrörelsen ordade Gustav Fridolin högt om och lovade de svenska lärarna 10 000 kr – jag tror att det var det – mer i lön om han hamnade i regeringen. Det gjorde han. Han blev till och med utbildningsminister och på något sätt i än högre grad ansvarig för att infria det löfte som han gett lärarna.

Min fråga till Gustav Fridolin blir då följande: Varför gör ni inte en skarp satsning på förstelärare? Och varför finns det inga pengar över huvud taget till en höjning av lärarnas löner i regeringens budget när det var ett så skarpt löfte?

Anf. 288 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Jag vill tacka för en bra fråga!

Jag delar synen på att karriärutvecklingsreformen kan vara ett viktigt steg för att stärka kollegial samverkan och utveckling i läraryrket. Därför fortsätter vi också utbyggnaden av karriärutvecklingssystemet som vi gemensamt är överens om. Därför behöver vi också den typ av översyn för att säkra systemet som Annika Eclund talade klokt om i ett tidigare inlägg.

Vi behöver dock även satsningar för att stärka lärarkåren mer generellt. Två modeller stod mot varandra i valrörelsen. Alliansen gick till val på att föreslå att man ska ha 5 000 extra karriärlärare; det motsvarar ungefär 3 procent av lärarkåren. Vi vill snarare ha en möjlighet för parterna att mer generellt stärka utvecklingen i lärarkåren och lärares möjligheter till högre lön.

Vi kommer att investera 3 miljarder i samband med avtalsrörelsen 2016. Det är den enskilt största investeringen i budgeten som vi har presenterat. Det är alltså svårt att säga att det inte finns några pengar.

Anf. 289 CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M) replik:

Herr talman! Jag vill tacka för svaret, för den del som nu var ett svar på frågan. Så här lät det nämligen inte i valrörelsen. Då lovade den blivande utbildningsministern att de här pengarna skulle satsas för att öka lärarnas lön med 10 000 kronor. Nu är det plötsligt arbetsmarknadens parter som ska lösa det. Betyder det att regeringen inte längre ska finansiera och ta ansvar för detta utan lägger ansvaret på arbetsmarknadens parter?

Jag är intresserad av hur den modell ska se ut där regeringen fördelar pengarna. I alliansstyrda kommuner hade lärarna högre löner. Hur kompenserar man för de kommuner som inte har skött detta tidigare?

Anf. 290 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Detta blir lite märkligt när vi precis har genomgått en valrörelse där Miljöpartiet har blivit hårt granskade för vårt skarpa förslag om att tillföra statliga medel till parterna för att höja lärares löner. Jag minns hur de moderata partikamraterna kritiserade mig skarpt efter en intervju i SVT där jag klargjorde att det måste vara ett ansvar för parterna men att vi måste skjuta till statliga medel för att parterna ska kunna ta det ansvaret. Nu gör vi det.

Vi gör precis det som vi sade i valrörelsen att vi skulle göra och som jag blev granskad för. Vi satsar 3 miljarder. Det är den enskilt största satsningen, och den kommer att ge möjligheter till höjda lärarlöner.

Prot. 2014/15:20

12 november

Allmänpolitisk debatt

Utbildning

Prot. 2014/15:20
12 november

Allmänpolitisk debatt

Utbildning

Anf. 291 MARIA STOCKHAUS (M) replik:

Herr talman! När Daniel Riazat höll sitt anförande och vi hade en debatt om det fria skolvalet blev jag djupt orolig. Vänsterpartiet vill avskaffa det fria skolvalet, och det finns även distrikt inom Socialdemokraterna som vill göra detsamma. Jag funderar på om det här är nästa område där regeringen kommer att lägga sig platt för Vänsterpartiet för att få igenom sin politik.

Utbildningsministern talade väldigt gripande om en flicka som hade blivit utsatt för mobbning i skolan. Jag håller med utbildningsministern om att det är viktigt att vi bekämpar mobbningen. Däremot efterlyser jag konkreta förslag vilket jag inte har sett från regeringen över huvud taget än så länge.

Anf. 292 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! I mitt anförande försvarade jag just det fria skolvalet och klargjorde att vi måste värna det fria skolvalet genom att se till att alla skolor är bra skolor. Det är nämligen själva förutsättningen för att ha ett skolvalssystem. Annars upphör det att vara ett skolval och blir något slags tombola där man får hoppas att man drar rätt lott. Vi kan inte ha nitlotter. Då upphör det att vara ett skolvalssystem.

När det gäller åtgärder mot mobbning är den allra viktigaste åtgärden enligt Skolverkets granskning av arbete mot mobbning att det finns fler anställda i skolan. Att anställa fler i skolan är också en av våra största investeringar. Då finns det mer tid för lärare att vara närvarande där elever finns, mer tid för att jobba mot attityder och för trygghet. En annan viktig satsning är på elevhälsan som ofta är motorn för trygghetsarbete på skolor. Där gör vi en stor satsning i budgeten.

Anf. 293 MARIA STOCKHAUS (M) replik:

Herr talman! Jag håller med utbildningsministern om att alla skolor ska vara bra skolor; det tror jag att vi kan vara överens om allihop i denna kammare. Men det som oroar mig är att Miljöpartiet redan har svängt när det gäller valfriheten. Det handlar om det kommunala vetot som man inte ville ha tidigare, men som man nu har gått med på. Det handlar också om den osäkerhet som man skapar för fristående skolors framtid i Sverige med diverse utredningar som ingen vet riktigt vad de landar i.

Anf. 294 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Vi har ju mötts i diskussion om detta tidigare, jag och Maria Stockhaus.

Vi inför inget kommunalt veto. Skolor som drivs som idéburna skolor i icke-kommersiella verksamheter kommer inte att beröras av nya regler.

Däremot har Miljöpartiet dragit slutsatsen att de som får förtroende att driva skola ska göra det därför att de har en idé om hur en bra skola bedrivs, inte för att tjäna pengar på det. Därför kommer vi att införa regler för skolor som har vinstsyfte. En av de reglerna blir att kommunerna ska ha ett avgörande inflytande vid nyetablering.

Anf. 295 STEFAN JAKOBSSON (SD) replik:

Herr talman! Vi har ju en god tradition med en hundraprocentig svarsfrekvens från dig sedan tidigare, herr statsråd.

Jag har två frågor som jag hoppas hinna med på denna minut. Den ena frågan handlar om någonting som hände 1988, 2001 och 2011, alltså stora ändringar i skolans system och uppbyggnad.

Jag undrar om statsrådet under sin tid som utbildningsminister kan ge ett löfte till mig om att man inte går in och gör några förändringar. Hela systemet har egentligen återgått till det som vi hade för 20 eller 40 år sedan.

Anf. 296 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! När vi i regeringen lägger fram förslag till reformer har vi tre utgångspunkter. Den första är att vi söker brett samförstånd för att kunna skapa en trygghet om att dessa förändringar gäller också över val.

Den andra utgångspunkten är att reformerna ska bygga på forskning. Det ska finnas en forskningsgrund för de förändringar som genomförs.

Den tredje utgångspunkten är att reformerna ska vara förankrade hos dem som arbetar i skolan. Där hör vi tydligt att nya stora reformer uppifrån, plötsligt uttänkta i Regeringskansliet, inte är någonting som man välkomnar. Så på den frågan kan jag ge ett tydligt svar: Nej, så kommer vi inte att arbeta.

Däremot har jag varit tydlig med att vi kommer att bjuda in till en skolkommission. När OECD:s granskning kommer i april måste vi ta tag i den och ta den på allvar. Den pedagogiska professionen, forskningen och de politiska partierna ska då samlas för att se vilka förändringar som behöver läggas fram. Dessa förändringar kommer att vara baserade på de tre utgångspunkterna.

Anf. 297 STEFAN JAKOBSSON (SD) replik:

Herr talman! Tack så mycket! Jag anser att statsrådet fortfarande har en hundraprocentig svarsfrekvens.

Det som du nämnde som tredje saken, herr statsråd, var just att lärarna, mina kolleger, jobbar fortfarande kvar i systemet från 1988, för att vara ärlig. Så lång tid tar det innan reformerna verkligen slår igenom.

Fråga nummer två har lite att göra med vår tidigare debatt. Den handlar om förstatligande av skolan. OECD har släppt några rapporter – visserligen muntliga; det finns ännu inte någonting på papper.

Anf. 298 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Det är svårt att upprätthålla den hundraprocentiga svarsfrekvensen när det gäller frågor som man inte hör. Men jag gissar vilken fråga som var på väg.

Just frågor som ansvarsfördelning är precis den typen av frågor om likvärdigheten i skolsystemet som man måste titta på bredare än bara genom enskilda partiers utspel. Det är därför som vi välkomnar en skolkommision.

Sedan ska man vara medveten om att ansvaret för skolan alltid har varit delat mellan statliga och kommunala aktörer. Men ett delat ansvar måste inte vara ett otydligt ansvar. OECD har pekat på att vi har ett otydligt ansvar i skolan.

Anf. 299 ROGER HADDAD (FP) replik:

Herr talman! Statsrådet räknade upp ett antal reformer, och det kunde låta som att det var Miljöpartiet och den här regeringen som har satsat på läsa-skriva-räkna, fortbildning, lärarlyft och översyn av den administrativa bördan. Men det är ju en fortsättning på de reformer och de beslut som vi tog initiativ till.

Eftersom det ibland förekommer kritik mot vår skolpolitik undrar jag vilka av förslagen ska slängas i papperskorgen. Vad ska rivas upp?

Den andra frågan gäller ansvarsfrågan, det vill säga kommunernas och statens ansvar. Vi erbjöd karriärtjänster där kommunerna själva aktivt fick ansöka. Statsrådet lovar en lärarlönesatsning. OECD och Leif Lewin har kritiserat detta, vilken slutsats drar statsrådet? Är det dags att ta steget och förstatliga skolan?

Anf. 300 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Låt mig först säga att jag är glad över att Roger Haddad ser att vi måste ha samsyn i de stora skolförändringarna. Det handlar om tidigt stöd, om att satsa på lärarkåren, om likvärdighet och jämlikhet i skol-systemet. Då måste vi ha en samsyn och vara tydliga mot alla som jobbar i skolan. Det tackar jag för, och om du vill säga att det är ett folkpartiförslag, så varsågod.

Sedan lyfter du fram frågan om ansvar. En del av problemet i debatten är att de som säger att vi ska ha en statlig skola aldrig riktigt kan definiera var gränserna då ska gå. Även på den tiden som det var ett annat huvudmannaskap var ansvaret delat mellan stat och kommun. En hel del av dem som arbetade i skolan var kommunalt anställda. Byggnaderna var kommunala. Men det fanns också – det är bara att erkänna – en tydligare ansvarsfördelning än den som har vuxit fram sedan dess.

Det är en av anledningarna till att vi vill ha en skolkommision som ska titta på hur ett nytt styre av skolan kan skapa en tydlig ansvarsfördelning mellan de aktörer som måste vara med och styra svensk skola.

Anf. 301 ROGER HADDAD (FP) replik:

Herr talman! Statsrådet ägnade stor del av sitt anförande till att prata om villkoren och förutsättningarna för Sveriges lärare.

Som det ser ut i dag i skollagen ligger det ansvaret på huvudmannen. Staten har stimuleringsansvar, utvecklingsansvar, lärarutbildning, uppföljning genom Skolverket och inte minst Skolinspektionen.

Men när utbildningsminister Gustav Fridolin går ut och lovar lärarlönehöjning, då är man direkt inne och petar i det som i dag ligger på huvudmannen. Då måste frågan bli: Kommer statsrådet att gå vidare med att förstatliga skolan?

Anf. 302 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Det har varit i många stycken en väldigt intressant debatt, framför allt för att det har varit lite oklart hur oppositionen egentligen ställer sig till det löfte som vi har om att 3 miljarder ska tillföras avtalsrörelsen inom ramen för den svenska modellen 2016.

Av Tobés inledande inlägg och hans replikväxling med Lena Hallengren förstod jag att han var skeptisk till detta och till och med emot det. Sedan nämnde Christer Nylander från Folkpartiet att det här var en fråga

där det fanns samsyn. Nu förstår jag att Roger Haddad, också från Folkpartiet, återigen är kritiskt inställd.

Det är lite svårt att veta vad ni faktiskt vill, och då är det också svårt att svara på frågan.

Anf. 303 ANNIKA ECLUND (KD) replik:

Herr talman! Det är mycket samsyn i skolfrågorna, som väl är. Det är inte bra för någon om skolan får nya premisser att jobba efter varje gång vi byter regering.

Mycket på skolans område har ju genomförts av vår alliansregering tidigare. En helt avgörande fråga, som inte har tagits upp här tidigare i dag, är hur vi ska få våra unga, duktiga studenter att vilja bli lärare. Det kvittar hur mycket pengar eller andra resurser som vi pumpar in i redan världens dyraste skola, om inte unga människor väljer läraryrket. Dessutom behöver man locka tillbaka de många gånger duktiga lärare som har lämnat yrket.

Därför är min fråga till utbildningsministern: Hur har han tänkt att fler unga ska lockas till yrket och hur ska man få fler att komma tillbaka till yrket?

Anf. 304 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Jag tror att man måste återupprätta läraryrket som ett kreativt yrke. En gång fick jag bilden av läraren och ingenjören för 20 år sedan. Då sågs ingenjören som en man i en styrd verksamhet, sittandes vid ett ritbord intill en annan man vid samma ritbord utförandes uppgifter som hade blivit givna uppifrån.

Läraren sågs som den kreativa, bildade personen i samhället som hade gott om tid för sitt uppdrag, gott om tid för varje elev. Det där har ju vänt. I dag tänker vi oss läraren som en kvinna som ska ta sig an uppgifter givna uppifrån i en väldigt styrd verklighet medan ingenjören är innovatören som löser spännande problem i en globaliserad samtid. Ingenjören får gärna fortsätta att vara det, men läraryrket måste också bli ett kreativt yrke. Då är det tiden som är mest avgörande, tiden som man får möjlighet att vara kreativ och lösa saker på sitt sätt.

Därför är det viktigt att lärare får mer tid till sitt uppdrag, att den styrda arbetsbördan minskar och att fler anställs i skolan.

Anf. 305 ANNIKA ECLUND (KD) replik:

Herr talman! Det är bra att utbildningsministern tar upp just detta med tiden. Fler och fler uppgifter har ju lagts på lärare som inte har med själva undervisningen att göra. Vi hör ofta utbildningsministern tala om att minska den administrativa bördan.

Jag skulle önska att utbildningsministern var lite mer konkret: Hur ska det gå till, förutom de åtgärder som redan har vidtagits med slopad IUP och minskat krav på åtgärdsprogram?

Anf. 306 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! IUP:er och åtgärdsprogram är ett steg. Vi tar det lite längre genom den läsa-skriva-räkna-garanti vi inför i de tidiga årskurserna.

Prot. 2014/15:20
12 november

Allmänpolitisk debatt

Utbildning

En annan del är en digitalisering av de nationella proven. Vi ska se till att omfånget av de nationella proven minskar och inte tar så mycket tid som i dag, som Annika Eclund var inne på i sitt anlägg. Det är bra att vi kan bli eniga där.

En tredje del är att genom ett nationellt skolutvecklingsprogram ge huvudmän och rektorer hjälp att minska den administrativa arbetsbörda de har lagt på. Dessutom måste vi anställa fler. Det finns alltså två sidor, att minska den administrativa arbetsbördan och att anställa fler. Det gör vi statliga satsningar på.

Anf. 307 CARINA HERRSTEDT (SD) replik:

Herr talman! Gustav Fridolin talar väldigt mycket, bra och lovande om framtidens skola, om att ta ansvar, om tidiga insatser, om minskade barngrupper med mera. I ett av sina senaste inlägg talade han om att lärarna ska ha mer tid till sitt uppdrag. Det kan kopplas till mitt tidigare anförande, där jag pratade om arbetsmiljön för lärarna. 43 procent av lärarna säger att de varje dag tvingas ta betydande lektionstid i anspråk för att lösa konflikter och skapa trygghet och studiero i klassrummen.

Hur tänker Gustav Fridolin om det här med lärarna och ordning och reda i skolan? Det pratas om väldigt fina reformer och saker man vill göra, men just den här biten saknade jag i ministerns anförande.

Anf. 308 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! En viktig sak som vi måste göra är att investera i elevhälsan, som ofta är motorn för trygghetsarbetet på skolan. Det är inte längre en skolsyster som sitter bakom en stängd dörr som man får gå och knacka på, utan det är den personal som jobbar för att skapa en trygg arbetsmiljö och som behövs i det arbetet. De investeringarna gör stor nytta.

En annan sak handlar om tidiga insatser för att alla ska hänga med i grunderna för att kunna ta till sig andra ämnen. Vi inför en läsa-skriv-räkna-garanti från förskoleklass till årskurs 3. Vi vet att en stor del av otryggheten i klassrummen beror på att det finns elever i klassen som har väldigt svårt att hänga med. Resultatet av det blir för en del, framför allt killar, utåtagerande och destruktivitet, vilket stör och skapar problem för alla de andra i klassen också. Tidiga insatser är jätteviktiga för tryggheten i de senare årskurserna.

Anf. 309 CARINA HERRSTEDT (SD) replik:

Herr talman! Jag tackar för svaret. Jag tror att vi är alldeles eniga om detta med tidiga insatser.

Gustav Fridolin har gått ut och pratat om att det behövdes 100 dagar för att rädda skolan. Det ska bli väldigt intressant. Det har nu gått 60 dagar och runt 20 minuter, så det börjar bli lite bråttom under galoscherna.

Gustav Fridolin pratar om samsyn. Ingår Sverigedemokraterna i denna samsyn och detta samarbete? Om inte, innebär det att man inte alls vill ha Sverigedemokraternas stöd i några frågor?

Anf. 310 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Jag trodde kanske inte att sverigedemokrater var de första att gå på olika kampanjer som drivs mot politiker. Ni har väl fått smaka på

en del själva. Det här handlar om en artikel jag skrev om det arbete vi ville starta under de 100 första dagarna på departementet och som jag nu redovisat att vi drar igång. Vi talade om att det var vår 100-dagarsplan. Men i skolsystemet tar det längre tid än så. Enligt det globala utvecklingsföretaget McKinsey tar det ungefär sex år att ändra utvecklingen i skolsystemet.

Prot. 2014/15:20
12 november

Allmänpolitisk debatt

Utbildning

Anf. 311 IDA DROUGGE (M) replik:

Herr talman! Jag tycker att det är positivt att politiken i dag är mer enad inom skolans område än vad den varit förr. Men det finns fortfarande några stora skillnader. Två av dem gäller gymnasiets obligatorium och kravet på högskolebehörighet hos alla gymnasieelever. Jag skulle vilja fråga Gustav Fridolin hur dessa två reformer kommer att göra fler elever mindre skoltrötta och hur ett krav på högskolebehörighet gör att elever på yrkesprogram får lättare att komma direkt ut i arbetslivet efter avslutad utbildning.

Anf. 312 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Jag tackar för frågan. Vet ni vad? Det finns ett obligatorium för gymnasiet i dag, i varje fall när det handlar om att få jobb. Så ser arbetsmarknaden ut. Det är extremt svårt att få arbete om man inte har gymnasieutbildning. Därför måste vi tillsammans göra allt för att alla unga ska genomgå gymnasieutbildning. Vi kan inte ge upp om den 17-åring som börjar bli skoltrött och vill hoppa av, för då ger vi upp om någon som på många sätt riskerar att gå rätt ut i ett livslångt utanförskap.

Vi vill samtala. Min kollega statsrådet Aida Hadzialic, som nu befinner sig på en konferens om lärande och hållbar utveckling i Japan men annars gärna hade varit här, har meddelat att hon gärna vill samtala och berätta om hur man kan möjliggöra att alla unga ska gå gymnasiet.

Sedan är det viktigt att man i gymnasiet får de kunskaper man behöver och vill ha. Vi vet att den förändring alliansregeringen gjorde av vilka ämnen man läser i gymnasiet ledde till att unga flydde från yrkesutbildningarna. Därför vill vi återställa detta.

Anf. 313 IDA DROUGGE (M) replik:

Herr talman! Om det redan är obligatoriskt, varför behöver man då en stor reform och en stor utredning?

Jag förde en debatt om detta med Aida Hadzialic tidigare, och det är bra att utbildningsministern tar upp det igen. Hon backade då, uppfattade jag det som, från att det ska behöva bli obligatoriskt och menade att utredningen snarare ska fokusera på hur fler elever ska *vilja* gå klart gymnasieskolan. Ska jag uppfatta även Gustav Fridolins ståndpunkt så?

Anf. 314 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Det som Socialdemokraterna och Miljöpartiet är överens om är målet att alla ska gå gymnasiet. Sedan vill vi samtala om hur det blir möjligt. Ett obligatorium eller en förlängd skolplikt kan absolut vara en sådan metod, men det finns också andra metoder och andra lösningar. Vi tillsammans måste faktiskt ta ansvar för att det händer. Svaret på frågan varför det behövs en reform är att vi inte kan fortsätta att ge signalen till den 17-åring som börjar bli skoltrött att det är helt okej att lämna skolan och att det kommer att lösa sig ändå. För vet ni vad? Det gör det inte. Det

löser sig inte. Man hittar inget jobb. Då är det inte acceptabelt att ge den signalen.

Anf. 315 LENA HALLENGREN (S):

Herr talman! Det här är en utbildningspolitisk debatt som kanske snarare skulle vara ett kammarsamtal, och bitvis tycker jag att den också förs i den formen – inte för min eller regeringens skull, men för att elever, lärare och föräldrar krävde det i den valrörelse vi nyss genomgått och för att skolan behöver det.

Jag minns min egen skolgång med mestadels positiva förtecken, även om en och annan lärare inte föll mig i smaken, även om det visst fanns kompisar som störde lektionerna och även om jag inte tyckte lika mycket om alla ämnen. Jag tror att jag minns den med lust och glädje för att jag trivdes i min klass, för att jag tyckte om att lära mig saker och för att jag fick uppmuntran både hemifrån och av mina lärare. Kanske var det också därför som lärare var mitt drömyrke under hela uppväxten.

Så var det inte för alla mina klasskompisar. Långt ifrån alla hade föräldrar som kunde hjälpa till med läxor. Att ha siktet inställt på eftergymnasiala studier var för många ingen självklarhet.

Herr talman! Jag minns särskilt vårt möte med högstadiet, som det då hette, där jag och mina kompisar fick ett par parallellklasser med elever vars kollektiv man definitivt skulle kunna beskriva som vår socioekonomiska motpol. Jag tror att mycket mer av mitt jämlikhetspatos formades där än vad jag då förstod. Vi bemöttes nämligen olika, och förväntningarna på oss skilde åt. Värst av allt minns jag att vi såg på varandra och på oss själva inte som jämbördiga 14-åringar utan som de som var bättre eller sämre, som de med mer eller mindre status, som de som skulle gå praktisk eller teoretisk linje. Naturligtvis fanns det individuella undantag, ska jag säga, så att ingen före detta lärare mejlar eller facebookar direkt efter debatten.

Men just detta kan överbryggas med en medveten politik som gör att det finns tillräckligt många lärare, att resurser fördelas efter behov, att uppföljning sker på ett sätt som ger läraren stöd i den fortsatta undervisningen, att det finns läxhjälp till alla som behöver, att det finns lärare som känner uppskattning för sitt yrkesval, att eleven känner stöd och uppmuntran, att inga oskäliga avgifter förekommer i skolan, att det är bra skolmat och sjysta lokaler och att elevhälsan fungerar, så att problem uppmärksammas och hanteras så tidigt som möjligt. Att alla kan delta i fritidsaktiviteter och bli en del i en gemenskap även utanför skolan påverkar både mående och lärande. Att ha lugn och ro är många gånger lika viktigt hemma som i skolan för att det ska finnas lust och ork att lära i skolan.

Herr talman! Jag vill i dag helt enkelt göra ett inlägg om behovet av alla barns och elevers lika rätt till utbildning, till kunskap och till drömjobbet.

Det handlar om att alldeles oavsett uppväxtvillkor och föräldrars utbildningsbakgrund få gå i skolan. Men det är inte vilken skola som helst utan en bra skola med professionella och kunniga lärare som har tid att se och möta varje enskilt barn och har förutsättningar att ge varje elev det stöd och den uppmuntran som krävs för att nå lite längre, lyckas lite bättre och successivt överträffa sina egna och omgivningens förväntningar.

Det krävs ett stort mått av förtroende för den samlade lärarkåren, fritidspedagoger, rektorer och övrig personal för att alla i mötet med varje enskilt barn ska kunna åstadkomma maximal utveckling. Vi socialdemokrater valde att uttrycka det i meningen: Låt proffsen vara proffs och ha tillit till dem som arbetar i skolan.

Den jämlika skolan kräver att alla elever blir sedda och att ingen bedöms som olönsam eller obildbar. Den jämlika skolan är kompensatorisk och lägger inte ett avgörande ansvar på föräldrarna. Enligt mitt sätt att se det stänger en jämlik skola inga dörrar utan verkar i en övertygelse om att alla kan med rätt förutsättningar, rätt förväntningar och på sitt sätt.
(Applåder)

Anf. 316 SARA-LENA BJÄLKÖ (SD) replik:

Herr talman! När du står här tänker jag på elefanten i rummet, Lena Hallengren. Skolresultaten sjunker runt om i Sverige, och det är reformer hit och dit. Vore det inte på sin plats att återförstatliga skolan och låta staten framför allt ekonomiskt ha huvudansvaret?

Anf. 317 LENA HALLENGREN (S) replik:

Herr talman! Jag ska inte återgälda elefanten i rummet, Sara-Lena. När det gäller att förstatliga skolan är det precis som jag replikerade förut med din partikollega Carina Herrstedt. Jag tror inte att det finns en enkel lösning på problemet. Jag hoppas och tror att det inte finns någon här i kammaren som tror att det finns alldeles enkla lösningar.

Ett förstatligande handlar inte om att staten sköter allt. Det vilar ett stort ansvar på den som kommer med en idé som innebär en total omorganisation av hela det svenska utbildningssystemet att förklara hur det ska fungera, hur man ska se varje elev och hur resurser ska riktas efter behov.

Vi ska inte tro att det är så enkelt. Det handlar snarare om det som utbildningsministern tidigare sade om att tydliggöra ansvaret. Det kommer alltid att finnas lärare, rektorer och jag gissar också kommunpolitiker och övriga aktörer. Det gäller att tydliggöra ansvaret mellan olika parter och gärna komma med förslag på hur vi kan få en större nationell likvärdighet.

Anf. 318 SARA-LENA BJÄLKÖ (SD) replik:

Herr talman! Det låter ju bra. PISA-rapporten görs som vi vet vart tredje år. PISA-rapporten från 2012 visar att svenska niondeklassare har sämst resultatutveckling av alla elever i de 34 OECD-länder som deltar i detta. Vad tycker ni socialdemokrater? Ska vi inte ha samma grundförutsättningar?

Anf. 319 LENA HALLENGREN (S) replik:

Herr talman! Så här tänker jag. PISA är inte någon nyhet för någon i den här kammaren eller någon som håller på med utbildningspolitik. Det är inga smickrande resultat för svenskt utbildningssystem, svensk skola, svenska elever, svenska lärare eller svenska utbildningspolitiker. Vi har mycket att ta tag i.

Det är klart att man ska ha lika förutsättningar. Frågan är: Vad är lika förutsättningar? Är det så enkelt som att alla elever har en lika stor skolpeng? Handlar det om att skolor inte kan anpassa verksamheten utifrån

lokala förutsättningar? Ska det vara möjligt att lokalt anslå extra medel för att göra skolsatsningar?

Anf. 320 HÅKAN BERGMAN (S):

Herr talman! Politik handlar ofta om konflikt. Konflikt i politiken kan tydliggöra viktiga åsiktsskillnader, värderingar och viktiga vägval. Konflikter kan skärpa diskussionen och därmed berika det demokratiska och politiska samtalet.

Men politik handlar också om något mer. Det politiska arbetet kan handla om att lyssna och ibland bli övertygad av goda argument. Det handlar också om att samarbeta och kompromissa för att finna långsiktiga, hållbara lösningar på viktiga samhällsproblem.

Det finns viktiga ideologiska skiljelinjer mellan de partier som finns i riksdagen, och de ska tydliggöras och brytas. Men samtidigt får de aldrig blockera, eller skymma, de möjligheter till samsyn som också kan finnas, framför allt inom områden där vi står inför stora svårigheter eller utmaningar.

Jag tror, herr talman, att svensk skola är ett sådant område. Det är ett område som nu skulle tjäna mer på samsyn, krafttag och långsiktighet än på fortsatt osäkerhet eller oklara förutsättningar. Läget är lite för allvarligt för det.

Det finns mycket i svensk skola som är bra, men det finns också bekymmer. Vi känner dem väl. Andelen elever som gått ut grundskolan utan behörighet till gymnasiet har ökat år från år. Tusentals pedagogiska tjänster har försvunnit från den svenska skolan. Sverige har rasat som en sten i de internationella PISA-mätningarna. Stödet vid svårigheter i skolan uteblir eller kommer in för sent. Dessutom har likvärdigheten minskat och ojämlikheten ökat i den svenska skolan.

Vi kan som politiker beskriva det på olika sätt, men i grunden har vi nog samma bild av problemen. Än mer intressant och lite hoppingivande är att vi på flera områden har en samsyn mellan regeringspartierna och allianspartierna om vad som faktiskt skulle kunna göras.

Vi har i båda partigrupperna diskussioner om att vi behöver investera mer i svensk skola. Vi behöver stärka lärarnas professionella roll och status. Vi behöver frigöra mer tid till undervisning och behålla och utveckla karriärtjänster för lärare. Vi har en samsyn om att stöd och insatser ska sättas in mycket tidigt. Vi har också en gemensam syn om att skolor med långvariga dåliga resultat ska få särskilda insatser.

Det finns områden där det finns en stor samsyn eller relativ små skillnader, om man vill uttrycka det på det sättet, mellan regeringspartierna och allianspartierna. Sedan finns det andra sakfrågor där det finns tydliga ideologiska skillnader och där vi gör olika värderingar av vad vi behöver göra i framtiden.

Vi kan välja att låta de enskilda frågorna skymma samsynen eller utgå från samsynen och sedan se hur långt vi kommer i att stärka svensk skola. Diskussionen om skolan skulle tjäna på mer samsyn och mindre konflikt. Om inte annat finns lärdomen från andra länder som har lyckats vända skolresultaten – Finland, Kanada och Polen. Där får inte skolan bli det stora konfliktområdet och är det inte heller. Där har man lyckats enas om långsiktiga spelregler, och det har gett goda resultat. Det borde Sverige lära av.

Svensk skola behöver nu tydliga mål, tillit till professionen, arbetsro och en bred politisk samsyn, däremot inte mer av fortsatta stora partipolitiska konflikter om skolan eller stora förändringar.

(Applåder)

Prot. 2014/15:20

12 november

Allmänpolitisk debatt

Anf. 321 CARINA HERRSTEDT (SD) replik:

Herr talman! Jag ska komma med en kort replik eftersom jag inte fick något svar på mina frågor. Än en gång talas det om samsyn mellan regeringspartier och allianspartier och så vidare och att det är viktigt för skolan att vi har en bred samsyn. Jag undrar en gång till, Håkan Bergman: Ingår Sverigedemokraterna i den samsynen? Om inte: Är det så att man inte alls vill ha Sverigedemokraternas åsikter och inte alls vill att vi ska ge något stöd i några frågor över huvud taget? Det kan vara ganska intressant inför budgetar och så vidare.

Utbildning

Anf. 322 HÅKAN BERGMAN (S) replik:

Herr talman! Mitt svar på den frågan är att Gustav Fridolin sade att regeringen föreslår att man ska tillsätta en skolkommission som ska granska resultatutvecklingen i den svenska skolan också utifrån OECD:s analyser och diskutera med både professionen och de politiska partierna i riksdagen. Jag förutsätter att det omfattar alla partier som finns i riksdagen. Sverigedemokraterna kommer alltså att lika väl som andra partier få möjlighet att delta i en sådan diskussion om vad som behöver göras.

Utifrån de senaste fyra åren med alliansregering och läget nu kan jag konstatera att det finns områden där allianspartierna, de stora partierna, Socialdemokraterna och Miljöpartiet är ense på viktiga punkter. Jag tror att det vore bra om vi kunde hitta en gemensam blocköverskridande överenskommelse om långsiktiga spelregler för den svenska skolan. Jag tror att skolan behöver arbetsro.

Anf. 323 CARINA HERRSTEDT (SD) replik:

Herr talman! Det Håkan Bergman säger låter lovande. Sverigedemokraterna ska alltså få vara med. Det är trots allt så att Sverigedemokraterna också har en skolpolitik som tangerar det område och de saker som Socialdemokraterna pratar om. Det är väl jättebra om vi kan ha blocköverskridande överenskommelser. Det gynnar ju bara skolan. Det är lovande att få höra att Sverigedemokraterna också kommer att få vara med i ett sådant arbete.

Anf. 324 HÅKAN BERGMAN (S) replik:

Herr talman! Det är ytterst regeringen som bestämmer vilka som inbjuds till samtal. Men jag tolkade Gustav Fridolin som att alla politiska partier som har representation i riksdagen ska delta i en diskussion om en skolkommissions slutsatser om vad vi behöver göra i den framtida skolpolitiken.

Anf. 325 CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M):

Herr talman! Under drygt fyra års tid har jag i egenskap av riksdagsledamot haft förmånen att jobba med förskolefrågor. Det har varit ett fantastiskt lärorikt och roligt arbete där jag har lärt mig massor och är full av beundran för svensk förskolepersonal.

Vi pratar alltför sällan förskola. Föräldrarna är i regel ganska nöjda när man tittar på nöjdhetsindex av olika slag, och politiker tänker nog oftast att hälsan tiger still. Detta är synd och något jag hoppas kommer att förändras. Det är våra minsta det handlar om, de som är mest sårbara och inte själva kan föra sin talan.

Att säkerställa en utvecklande och trygg miljö för dessa små är en oerhört viktig fråga, och forskningen har gett oss svaren på hur absolut avgörande det är med en god förskola för att ge de bästa förutsättningarna för den kommande skoltiden och därmed vägen ut i livet. Vi vet till exempel att den kommunikativa förmågan fungerar bättre för barn som gått i förskola än för dem som inte gjort det. Den sociala utvecklingen ligger långt framme och så vidare.

Därför är det bra att den svenska förskolan lyftes fram av alliansregeringen. Förskolan gjordes till en egen skolform, och vi lyfte upp förskollärarens viktiga roll liksom förskolechefens, och vi såg till att det fanns en modern läroplan även för förskolan som omfattade både kommunala och fristående förskolor. Stora pengar satsades på utbildning och fortbildning. Barnskötare gavs möjlighet att vidareutbilda sig till förskollärare. Barn i behov av särskilt stöd gavs ett särskilt fokus.

Ett bekymmer som alliansregeringen uppmärksammade var skillnaden i storleken på barngrupper. Skillnaden i sig är naturligtvis inte bekymret utan de fall där gruppstorlekarna blir ett bekymmer, inte minst bland de små barnen, där vi vet att alltför många relationer inte fungerar för de riktigt små utan skapar otrygghet och hämmar utveckling.

Därför satsade alliansregeringen på detta, och vi följer nu upp det i Alliansens budgetförslag. Vi är tydliga. Vi prioriterar de minsta barnen och deras behov.

I dag möts vi av en regering som lovar vitt och brett, allt till alla, där vi riskerar att få börja låna till vår välfärd. Hur ska livet bli för våra minsta, är min undran. När pengarna inte räcker blir det en dubbelsmäll – först genom en skol- och förskoletid som inte möter deras behov, och senare i livet blir det de som ska betala vår statssskuld.

Herr talman! Vi är i dag betraktade som världens främsta förskoleation. Detta förpliktar. Andra länder kommer till oss för att se hur vi arbetar med små barn. Den förskolepedagogik som har utvecklats är fantastisk, där vi med lekens hjälp utvecklar små barns förmågor och hjälper dem att få de bästa förutsättningarna för sin start i livet.

Detta kräver duktiga pedagoger. På samma sätt som vi har lyft upp de särskilt duktiga lärarna genom förstelärrerformen måste vi nu gå vidare och låta den omfatta även förskollärare. Alla pedagoger i den svenska skolan ska kunna bli förstelärare, inte minst de som arbetar med våra minsta barn och som lägger den viktiga grunden.

Precis som våra rektorer i dag omfattas av en obligatorisk rektorsutbildning ska den naturligtvis också vara obligatorisk för våra förskolechefer, rektorerna för våra förskolor. Den ledande rollen för att utveckla förskolan är oerhört krävande. För en likvärdig och jämlik förskola, liksom

en likvärdig skola, krävs samma obligatoriska utbildning även för våra förskolledare. Detta skickar också ut viktiga signaler om att vi inte särskiljer dessa skolledares viktiga uppdrag. Förskolan lägger grunden. Därför måste grunden vara solid.
(Applåder)

Prot. 2014/15:20
12 november

Allmänpolitisk debatt

Utbildning

Anf. 326 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Jag vet inte om Camilla Waltersson Grönvall uppmärksammade det, men jag instämde i applåden. Det var ett mycket bra anförande om förskolan och förskolans pedagogik och vikten av att bygga på den förskolepedagogik som vi har. Precis som konstaterats kan OECD peka på att svenska barn som har haft tillgång till en bra förskola presterar bättre i PISA-provet som 15-åringar. Så väl hänger effekterna av den svenska förskolan i.

Detta leder till en fråga av nyfikenhetskaraktär från min sida. I den budget som Alliansen precis har lagt fram och i en motion till riksdagen föreslår ni att utbildade förskollärare inte ska få undervisa sexåringar. Varför klarar inte förskollärare, som är skolade i just den pedagogik som jag och Camilla Waltersson Grönvall tror är bra och som forskningen vet är bra, av att undervisa sexåringar enligt Alliansens logik?

Anf. 327 CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M) replik:

Herr talman! Det är glädjande att vi har en samsyn när det gäller förskolans viktiga roll. Den rollen är det viktigt att vi fortsätter att diskutera hur vi ska kunna göra ännu bättre. Genom en bra överflyttning mellan förskola och grundskola tror jag att man kan hitta ett sätt att delvis förbättra det. Just överlämningen är något jag ser att vi brister i.

Vissa förskolor fungerar väldigt väl och har väl utvecklade sätt att överlämna medan andra inte har det alls. Jag tror att vi med den viktiga funktionen hos förskollärarna och den överlämning som sker till utbildade lärare kan hitta ett bättre sätt att möta små barns behov när de är på väg in i skolan.

Min fråga tillbaka blir: Är det också regeringens intention att se till att vi får förstelärare i förskolan?

Anf. 328 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Som tidigare klargjordes kommer vi att se på hur man ska kvalitetssäkra och stärka karriärtjänstsystemet. Detta är definitivt en av de frågor man ser på i det sammanhanget.

Jag håller helt med om behovet av en fungerande överlämning. Där är förskoleklasserna när de fungerar som bäst en utmärkt brygga mellan förskola och grundskola. Jag tycker att alla barn bör gå i en förskoleklass. En av vinsterna och de stora fördelarna med förskoleklasserna är att förskollärare och grundskollärare arbetar tillsammans. Då kvarstår min fråga: Varför står det i den motion som Moderaterna har lämnat in att man inte vill att förskollärarna ska jobba med sexåringar?

Anf. 329 CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M) replik:

Herr talman! Den viktiga delen i den motion vi har lämnat in handlar om att man med en tioårig grundskola säkerställer att barn, med skollagens

hjälp, får det stöd och den hjälp som de har rätt att få, så att de tidigt blir sedda. Där ser vi den stora skillnaden med att ha en tioårig grundskola som blir del av en samlad skolplikt och en samlad skollag.

Anf. 330 LENA HALLENGREN (S) replik:

Herr talman! Vilket fint anförande, tycker jag! Vi var under Jan Björklunds tid inte bortskämda med något större engagemang i förskolefrågorna, och det är också glädjande att borgerligheten nu ansluter sig till det långa utvecklingsarbete som Socialdemokraterna har bedrivit när det gäller förskolan. Det tog sin utgångspunkt i Barnstugeutredningen på tidigt 70-tal, som följdes av kraftig utbyggnad, allmän förskola, rätt för arbetslösa, föräldralediga och sjukskrivna, en maxtaxareform och stimulans för mer nattis.

Jag har två frågor. Finns det ytterligare utvecklingsfrågor som Alliansen eller kanske, i det här fallet, Moderaterna driver? Ska förskolechefer få heta rektorer? Förskolan är ju en viktig del av utbildningssystemet.

Med det resonemang som finns om förskolans stora betydelse undrar jag: Varför ska förskoleklass som egen skolform ersättas av skola? Behövs inte den mjuka övergången?

Anf. 331 CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M) replik:

Herr talman! Jag tycker att det är väldigt spännande att få Lena Hallengren, som tidigare förskoleminister, som ordförande för utskottet. Det ska bli roligt att se hur det sätter sin prägel på utskottets arbete, då framför allt inte jag har något emot att vi ytterligare lyfter fram förskolan.

Det är klart att det finns oerhört mycket utveckling att göra när det gäller förskolearbetet. Det finns ingenting med att förskoleklassen ska vara obligatorisk som gör att det inte kan bli en mjuk övergång. Vi ska naturligtvis använda oss av fördelarna med förskolan in i grundskolan. Jag gav tidigare vår minister samma svar. En obligatorisk skola gör att man omfattas av skollagen och den rätt till stöd som man får genom den.

Anf. 332 LENA HALLENGREN (S) replik:

Herr talman! Man kan inte ha ståndpunkten att förskoleklassen ska vara en egen skolform, med det som det innebär av en mjukare övergång, och samtidigt säga att det är första steget på den obligatoriska skolgången och att man omfattas av skollagen.

Det fanns en debatt för 10–15 år sedan som handlade om att barn skulle börja skolan tidigare. Föräldrar satt och funderade om barnen skulle börja när de var fem, sex eller sju år. Den flexibla skolstarten har försvunnit i debatten, för man är väldigt nöjd med övergångslösningen. Den hoppas jag att vi utvärderar och resonerar vidare om. Men ska det vara en egen skolform, eller ska det bli skola redan när barnen är sex år?

Anf. 333 CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M) replik:

Herr talman! Sverige är faktiskt ett av de länder i världen där man börjar i skolan sent. Vi ser att i övriga världen startar man så tidigt som till och med vid fem års ålder. Det är nu inte det jag förespråkar. Men att starta skolan vid sex års ålder skulle fortfarande innebära att vi snarare finns i något slags mellansteg.

Jag tror att det är oerhört viktigt att man, för att få ett tydligt kunskapsfokus, startar vid sex års ålder. Vi startar en tioårig skola, helt enkelt.

Prot. 2014/15:20
12 november

Allmänpolitisk debatt

Utbildning

Anf. 334 MONICA GREEN (S) replik:

Herr talman! Även jag tycker att det är bra att förskolefrågorna lyfts upp, och det är viktigt att vi försöker satsa mer på förskolan. Det är viktigt för barnen att få en bra start i livet.

Men vad jag vänder mig mot är den släng som rätt vad det var kom ur Camilla Waltersson Grönvalls mun om att pengarna inte skulle räcka med samarbetsregeringens budget. Var får du det ifrån, Camilla Waltersson Grönvall? Det är ändå ni som har försatt oss i den här situationen. Det är ni som har satsat 20 gånger mer på skattesänkningar än på skolan. Det är ni som har försatt oss i ett gigantiskt budgetunderskott. Vi lämnade ifrån oss ett gigantiskt överskott. Jag undrar: Var fick du den slängen ifrån?

Anf. 335 CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M) replik:

Herr talman! Det är märkligt att när man börjar diskutera de ekonomiska frågorna verkar det bara vara Sveriges nuvarande regering och riksdagsledamöterna från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet som inte har uppfattat vad övriga världen har uppfattat, nämligen att Sveriges ekonomi är en av Europas absolut starkaste.

Sverige är det enda land som mellan 2006 och 2014 har minskat sin statskuld. Då är det lite spännande att försöka förstå hur Monica Green kan påstå att det inte är på det viset att vi har stärkt våra resurser under de år som har varit fram till 2014. Jag förstår inte infallsvinkeln.

Anf. 336 MONICA GREEN (S) replik:

Herr talman! Har vi rätt siffror med oss? Har du, Camilla Waltersson Grönvall, klart för dig att vi hade 65 miljarder plus? Nu lämnar ni ifrån er 85 miljarder minus. Hur kan du då påstå att det är väldigt bra? Jag tycker att det är väldigt illa att ni har försatt oss i den här situationen och att ni har satsat 20 gånger mer på skattesänkningar än på skolan.

Vi har en budget i balans, och vi tänker inte försätta svensk ekonomi i någon dålig dager.

Anf. 337 CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M) replik:

Herr talman! Jag har uppfattat att den här debatten inte i första hand handlar om ekonomi utan att vi ska prata om utbildning. Därför har vi hamnat i något av ett sidospår.

Men faktum är att den sänkta skatten på arbete – det vet både Monica Green och övriga i det här rummet – ledde till att vi fick mer pengar till välfärd. Det var välfärdspengar som vi kunde satsa på ökade investeringar i bland annat vård, omsorg och, det vi nu skulle diskutera, skola.

Anf. 338 STEFAN JAKOBSSON (SD):

Herr talman! De som känner mig vet att 30 sekunder absolut inte räcker för mig. Nu har jag åtminstone fyra minuter på mig att få fram mitt budskap lite bättre. Jag kommer att återkomma till den fråga som herr statsråd Gustav Fridolin, som tankeläsare, försökte gissa sig till.

Men innan dess tänkte jag berätta lite historier för er som sitter här. Nu har vi suttit och lyssnat en hel dag. Det kan vara skönt att få tänka på någonting annat.

De historierna handlar om min utbildning. Min klassföreståndare, Simon Tengvar, som hade mig från årskurs 6 till årskurs 9, var väldigt tydlig när han började med oss elever. Han lät oss skriva kontrakt. Den första dagen vi kom till skolan skrev vi kontrakt med honom om hur vi skulle uppföra oss, hur vi skulle vara och vad som gällde.

När vi sedan inte skötte oss – även herr Jakobsson var åtalad någon gång – visade det sig att vi fick sätta oss med honom och läsa högt ur det kontrakt som vi hade skrivit tillsammans inför alla andra. Det gjorde man bara en gång. Sedan räckte det att läraren sträckte sig efter pärmen. Då var man knäpptyst.

Han var väldigt tydlig. Han kunde svara på alla frågor man ställde i alla möjliga olika ämnen inom SO. Han var mycket erfaren. Vi var den sista klassen som han gick ut med.

Det fanns en annan lärare, en matematik- och NO-lärare, som var exakt som Simon. Han var kunnig, erfaren, duktig och kunde svara på alla frågor. En gång när vi hade en mattelektion sade jag: Det här förstår jag inte. Jag får inte ihop den här formeln. Då fyllde han hela tavlan med liknande formler och skrev: Vilket skulle bevisas. Jag insåg då att det var en väldigt kompetent person.

Vad är gemensamt för de två lärarna? Jo, det är en enda sak. Den återkommer jag till senare, för det var många saker som gjorde att de hade den saken gemensamt. Det var att de var kunniga, sakliga, elevnära, erfarna, trygga och långplanerande. De orkade helt enkelt vara bra lärare. Jag återvänder till det. De orkade helt enkelt vara bra lärare. Det är det som mina kolleger i dag inte har tid till. De orkar inte vara bra lärare.

Utbildningen är säkert lika bra som tidigare. Vi har säkert personer som brinner lika mycket som tidigare. Men de orkar inte vara bra lärare. Det är så mycket annat. De ska vara vaktmästare, socialservice, matvakt, bussvakt, rastvakt, kurator, studievägledare, skolsyster och så vidare. Det är massvis med saker som har lagts på läraryrket som inte fanns tidigare.

Arbetsmiljön är det absolut viktigaste – jag frågar mina kolleger varje vecka när jag träffar dem. De återkommer till det varenda gång. Pengar i all ära – jag tror inte att någon av mina lärarkolleger tackar nej till lite högre lön – men om vi inte förändrar arbetsmiljön hjälper det inte.

Mig veterligen är det 69 000 lärare som i dag inte går till jobbet som lärare utan som någonting annat. Vi har mist otroligt många kunniga människor som gått till andra yrken.

I Sverigedemokraternas politik lägger vi pengar och tid för att ge möjlighet för lärarna att faktiskt vara det som de vill vara. Vi ser till att vaktmästare, skolkurator och skolsyster återinförs på skolorna. Man ska inte som lärare skriva i glödlampor eller ta alla de jobbiga samtalen. Det ska finnas personal som är kompetent att ta hand om de frågorna.

Barn som mår bra orkar prestera i skolan. Jag vet av erfarenhet hur mycket tidiga satsningar kan göra. Jag har varit lärare tillräckligt länge för att kunna se en satsning i tidig ålder. Där tycker jag att den nuvarande regeringen är helt rätt ute. Här har man tänkt till ordentligt. Upp till årskurs 6 som barn har man lärt sig 80 procent av vad man ska lära sig i livet.

Att då lägga resurserna i årskurs 9 som vi av hävd gör i skolan är helt felaktigt.

Ställer sig Gustav Fridolin bakom detta?

Anf. 339 LENA HALLENGREN (S) replik:

Herr talman! Tack för ett intressant anförande! Kringpersonal i skolan är otroligt viktigt. Att se lärarna som de professionella yrkesutövare de är är helt grundläggande.

Jag tror att det är väldigt viktigt att man grundar sin politik på att göra utvärderingar, titta på utvärderingarna och analysera dem och kanske gå vidare. Det är viktigt att man har ett forskningsstöd i det arbete man bedriver i den mån det finns ett sådant.

I skenet av detta skulle jag vilja fråga Stefan Jakobsson hur Sverigedemokraterna tänker om betyg i årskurs 4. För mig är det en ganska grundläggande fråga. Att kunna distansera sig från ett betyg och förstå att det är en kunskap som värderas och inte jag som människa har med mognad och ålder att göra, inte sant? Jag är ganska övertygad om att vi inte pratar om nio- eller tioåringar då, utan vi är nog ganska nära den gränsen när vi har betyg i årskurs 6.

Anf. 340 STEFAN JAKOBSSON (SD) replik:

Herr talman! Tack för frågan, Lena Hallengren! Jag tillhör ju den generation som hade betyg från årskurs 2. Det skadade inte mig avsevärt.

För att återvända till din frågeställning ska vi självklart ha betyg, men då måste vi i så fall ta bort omdömena. Vi får inte extrabelasta mina lärarkolleger mer än vad vi gör i dag. Ett betyg kan ge barnen och familjen en tydligare gräns för vad man uppfyller för mål eller inte. Det ger också en möjlighet att ta bort den glidande skala som många av mina kolleger lätt kan utsättas för när de har ett jobbigt personligt samtal med en elev eller en förälder.

Ett betyg är ett betyg – det är mycket tydligare. Omdömena har det varit en glidande gräns på, och därför stöder vi detta.

Anf. 341 LENA HALLENGREN (S) replik:

Herr talman! Att det inte skadade just en själv tror jag kan vara en ganska vanskelig linje att leva efter om vi skulle tillämpa den i olika sammanhang.

Jag vill ändå fråga ännu en gång om vi inte ska göra utvärderingar av det arbete som bedrivs, och i det fallet menar jag utvärdering av vad betyg i årskurs 6 fått för konsekvenser, hur bra det blev och så vidare. Forskningsstöd saknas i ganska stor utsträckning för betyg i årskurs 4, och mitt resonemang om att det faktiskt handlar om mognad när man förstår ett betygs relation till en själv som människa och ett ämne hoppas jag och tror att Stefan Jakobsson med sin bakgrund har stor förståelse för.

Anf. 342 STEFAN JAKOBSSON (SD) replik:

Herr talman! Tack, Lena Hallengren, för att du upprepar din fråga. Jag talar självklart inte bara i min egen sak, utan jag talar för alla dem som är födda på 50- och 60-talet som hade tidiga betyg. På så sätt anser jag att vi

redan har gjort den bakgrundsforskning som behövs. Vi har ju redan tidigare haft ett sådant system, och det är vi som driver och lever i samhället i dag.

Anf. 343 VERONICA LINDHOLM (S) replik:

Herr talman! Jag blir lite fundersam när Stefan Jakobsson pratar om arbetsmiljö och vikten av det. Som tidigare arbetsmiljölärare funderar jag lite grann på hur SD har tänkt kring sin politik. Man har röstat ja till 140 miljarder kronor i skattesänkningar, varav mycket av pengarna tas från skolan och arbetsmiljön för lärare och elever.

Stefan Jakobsson talar väldigt varmt, och det är jag glad för, men jag får inte riktigt ihop hur man försvarar detta.

Anf. 344 STEFAN JAKOBSSON (SD) replik:

Herr talman! En av våra absolut viktigaste frågor, Veronica, är att vi vill förstatliga skolan. Jag gjorde en kort liten undersökning häromdagen för mig själv, och det visar sig att när man tittar på delårsrapport 2 ute i kommunerna är det en av trettio kommuner som klarar det. Varifrån stjälar man pengar? Jo, från barn- och ungdomsnämnden.

Jag tror inte att vår debatt här ska handla om kronor och siffror, utan jag tror att vi ska titta på var vi har de gemensamma punkterna som vi kan brinna för. Jag håller med många av de föregående talarna som säger att vi inte måste driva skolan i den mening som vi gör i dag, utan vi måste se till att det blir lugn och ro så att lärarna vet vad som gäller under lång tid framöver.

Anf. 345 VERONICA LINDHOLM (S) replik:

Herr talman! Tack för svaret! Jag tycker ändå inte att Stefan Jakobsson svarade på min fråga. Han brinner uppenbarligen för arbetsmiljön både för lärare och för elever. Det är en viktig fråga som jag håller med om helt och fullt.

Men hur försvarar man då att man gått med på 140 miljarder kronor i skattesänkningar, för det är faktiskt en fråga om pengar. Naturligtvis behöver vi titta på kvalitet i skolan, men hur förklarar man detta? Någonstans har ni ju gått med på att dra ned förutsättningarna i skolan.

Anf. 346 STEFAN JAKOBSSON (SD) replik:

Herr talman! Vi skjuter självklart till pengar i vår budget till skolan där vi ser att vi behöver göra extrasatsningar. Framför allt lyfter vi fram hur viktigt det är att lägga insatserna tidigare. Genom att vi tidigarelägger insatserna kommer också problemen att minska.

Anf. 347 EMMA HULT (MP):

Herr talman! Kunskap är en rättighet. Nationalitet eller plånbokens tjocklek ska inte bestämma vem som har rätt att ta del av den kunskap vi besitter. Kunskap är något vi alla behöver. Kunskap är något vi aldrig kan få för mycket av. Det handlar inte bara om den kunskap som behövs för att göra Sverige till ett bättre land utan också om den kunskap som behövs för att skapa en bättre värld.

Ändå valde den förra regeringen att begränsa tillgången på just kunskap. Den kunskap som vi i Sverige tidigare stolt delat med oss av blev efter ett beslut 2010 begränsad till en betydligt mindre skara, en mindre skara som antingen var född i rätt land eller hade ekonomiska medel och kunde betala för att få ta del av kunskapen.

Att studenternas ursprung har betydelse för om de behöver betala för sin utbildning i Sverige eller få den gratis är tragiskt. Det ska inte spela någon roll var studenten kommer ifrån. Men det är inte bara tragiskt för de studenter som nu inte har möjlighet att komma hit och studera. Det är förödande för svensk högre utbildning och för Sverige som land.

Herr talman! Är det meningen att vi här i Europa, med vår begränsade världsbild, ska få företräde att skapa framtidens samhälle som resten av jordens befolkning inte ska få samma möjlighet att vara med och påverka?

Sedan införandet av studieavgifter för internationella studenter från ett land utanför EU, ESS och Schweiz, så kallade tredjelandsstudenter, har antalet tredjelandsstudenter kraftigt minskat. Alliansregeringen valde att avgiftsbelägga svensk högre utbildning för en del av världens befolkning med motiveringen att det skulle höja kvaliteten på utbildningen.

Givetvis ska utbildning få kosta pengar, men det ska inte vara den enskilda studenten som ska behöva betala. Kunskap är en rättighet som alla ska ha samma möjlighet att ta del av. Det ska inte spela någon roll om du är född i Italien eller Indien, vilket det gör i Sverige i dag.

Jag kan inte se hur en avgiftsbelagd utbildning för en del av världens befolkning skulle höja kvaliteten i svensk högre utbildning.

Då antalet tredjelandsstudenter drastiskt minskat sedan införandet av avgifterna går nu svensk högre utbildning miste om den kunskap och de erfarenheter som behövs, både för att stärka sin ställning internationellt och för att höja kvaliteten på den utbildning vi bedriver.

Vi måste öppna den svenska utbildningen igen för alla. Att avgiftsbelägga den skapar varken bättre kvalitet eller en bättre värld. Med studenter från olika länder, med olika bakgrund och erfarenheter, blir svensk högre utbildning både mer intressant och mer attraktiv men framför allt bättre. Med en bredare kunskapsbas blir givetvis också kvaliteten högre.

Låt fler få komma hit och ta del av vår kunskap, låt fler få komma hit och dela med sig av det de kan! Med mer kunskap blir vi alla rikare som människor och Sverige faktiskt rikare som land.

Det är tillsammans som vi kan skapa nya innovativa lösningar, det är tillsammans som vi kan utbyta erfarenheter och det är tillsammans som vår kunskap kan skapa en bättre värld.

(Applåder)

Anf. 348 ROGER HADDAD (FP):

Herr talman! Debatten om PISA-resultaten och OECD-rapporten var högljudd för drygt ett år sedan och inte minst inför valrörelsen. Men efter regeringsskiftet har många partier valt att aktivt hålla nere rapporten. När man läser slutsatserna i OECD:s PISA-rapport ser man att de sammanfaller med många av de beslut som Alliansen och Folkpartiet hade aktualiserat i debatten när det gäller fokus på lärarnas kompetens, arbetsro, disciplin, närvaro och så vidare. Det är klart att den typen av rekommendationer inte faller till exempel Miljöpartiet i smaken; det har jag lärt mig under dessa fyra år i kammaren.

Herr talman! I stället för att lägga fram skarpa förslag och reformer i grundskolan och till exempel höja kvaliteten i lärarutbildningen väljer den nya regeringen att göra ett antal utspel direkt på gymnasieområdet. Vi har berört detta tidigare i skoldebatten; det handlar om förslaget om obligatoriskt gymnasium och det enligt oss felaktiga förslaget att åter teoretisera yrkesprogrammen och lärlingsprogrammen i gymnasieskolan.

Det som minoritetsregeringen totalt missar och uppenbarligen inte vill tala om är de 10 000 ungdomar och elever som årligen hoppar av gymnasiet. Men det är också de 30 000 ungdomar och elever som varje år lämnar gymnasiet efter tre eller fyra år utan ett slutbetyg från gymnasieskolan, vilket även förklarar den höga ungdomsarbetslösheten i Sverige. Fokus har i stället varit på de ungefär 2 000 elever som inte fortsätter från grundskolan till gymnasieskolan.

Det andra förslaget från regeringen är att man vill tvinga alla elever att bli högskolebehöriga, oavsett om de är intresserade av detta eller inte, oavsett om de är motiverade eller inte och oavsett om de vill komma vidare ut till arbete eller till andra studier, till exempel yrkeshögskola.

Avhoppet från gymnasiet, i synnerhet från yrkesprogrammen, är ett reellt bekymmer som inte löses med mer teori och mindre arbetslivskoppling. Det var just därför den regering Alliansen och Folkpartiet satt i gjorde om gymnasieskolans lärlingsutbildningar. Vi ville öka arbetslivets koppling till och ansvar för dessa viktiga program. Det handlar om att få ut fler med slutbetyg och att de kommer ut i arbetslivet, vilket också är en del av gymnasieskolornas uppdrag.

Herr talman! Något som regeringen inte heller har sagt ett ord om de senaste veckorna efter tillträdet i gymnasiedebatten men som Folkpartiet gärna vill säga några ord om gäller de elever som kommer till gymnasiet utan behörighet till nationella program. Många hamnar i de olika språkintruktionsgrupperna, i introduktionsgrupper eller i yrkesintroduktion i avvaktan på att bli behöriga till ett nationellt program. Man kan också till exempel ta med sig ett yrkesbevis och lämna gymnasieskolan efter ett, två eller kanske tre år och sedan försöka ta sig in i arbetslivet.

Denna grupp elever får bara höra en sak från S–MP-regeringen, nämligen: Vi ska åter teoretisera de nationella programmen, vi ska införa en obligatorisk gymnasieskola och vi ska återinföra krav på högskolebehörighet som mål för den svenska gymnasieskolan.

Vi anser att detta kommer att slå direkt särskilt mot de elever som redan i dag har svårt att uppnå grundläggande behörighet till gymnasieprogram.

Anf. 349 THOMAS STRAND (S) replik:

Herr talman! Jag tackar Roger Haddad för hans inlägg. Jag tyckte mig höra – om jag inte hörde fel – att du sade att vi inte lägger fram några skarpa förslag om lärarutbildningen. Jag undrar varför du ställer den frågan. Lärarutbildningen gjordes ju nyligen om utifrån den borgerliga alliansens förslag. Vad är det för skarpa förslag som du vill ha om lärarutbildningen? Det vore intressant att få ta del av dem när vi ska gå vidare i vårt arbete.

Du talar mycket om gymnasieskolan och kritiserar att vi vill ha en allmän grundläggande behörighet på alla linjer. Men hur analyserar du det stora tappet på alla yrkesprogram efter det att ni genomförde tudelningen av gymnasieskolan?

Anf. 350 ROGER HADDAD (FP) replik:

Herr talman! Problemet är inte tappet på yrkesprogrammet, utan problemet är att 40 procent lämnar yrkesprogrammen i gymnasiet efter tre år utan ett slutbetyg. En viktig orsak är just återteoretiserandet och de teoretiska kraven på yrkesprogrammen. Det är ett mycket större problem eftersom det direkt leder till ungdomsarbetslöshet och utslagning.

När det gäller kommentaren om lärarutbildningen har vi övervägt införande av lämplighetstester. Diskussionen inför valet gällde till exempel antagningssystemet till lärarutbildningarna för att höja kvaliteten. Den typen av utspel har i alla fall inte jag noterat ännu.

Anf. 351 THOMAS STRAND (S) replik:

Herr talman! Vi har också diskuterat olika antagningsmöjligheter och lämplighetstester. Men vi har fyra år framåt på oss att göra reformer. Det viktiga nu är att vi har en bra dialog om gymnasieskolan och hur vi ska skapa den. Det gäller även lärarutbildningen. Det är därför bra att få de här synpunkterna från dig.

Vi har lagt fram flera skarpa förslag när det gäller just kompetensutveckling och skolforskningsinstitut för att stärka lärarrollen och lärare som går på lärarutbildning.

Anf. 352 ROGER HADDAD (FP) replik:

Herr talman! Jag beklagar att Thomas Strand från Socialdemokraterna inte använder den tid han förfogar över till att berätta vad Socialdemokraterna vill. I stället efterfrågar han vad Folkpartiet tycker och vill lyssna på oss. Vi kommer att fortsätta att leverera olika typer av förslag, inte minst när det gäller grundskolan och gymnasieskolan men också lärarutbildningen.

Anf. 353 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Jag får väl erkänna att jag inte var ordningsman i klassen, Roger Haddad. Men jag måste nog ta på mig lite av den rollen just nu. Roger Haddad nämnde i sitt anförande flera saker som han menade att regeringen inte har talat om. Jag skulle vilja be alla som tittar på och lyssnar till debatten och ärade kolleger i kammaren att dra sig till minnes det som sades i våra inlägg. Allting som sägs i kammaren tecknas också ned och finns tillgängligt i protokoll från och med dagen efter debatten. Man kommer i morgon att kunna se att både miljöpartister och socialdemokrater talar om vikten av tidiga insatser för att ingen ska lämna grundskolan utan att kunna gå vidare till gymnasiet och vikten av insatser i gymnasiet för att man inte ska ge upp om den 17-åring som är skoltrött.

Ni kan möjligen misstycka om de åtgärder vi har, men ni kan inte låtsas som att de inte finns och inte nämns.

Anf. 354 ROGER HADDAD (FP) replik:

Herr talman! Om utbildningsministern hade bemödat sig att vara i kammaren under 75–80 procent av mitt anförande hade han också hört att jag refererade till de uttalanden och utspel regeringen har gjort sedan regeringsskiftet. Jag refererade inte till uttalandena under denna debatt.

Utbildning

Här saknar jag konkreta förslag om hur man tänker sig att hantera dem som kommer till gymnasiet obehöriga samtidigt som man gör en stor politisk poäng av detta med obligatorium, att det ska vara högskolebehörighet etcetera. Dessa elever glöms bort i denna debatt, menar jag.

Anf. 355 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! För mig som statsråd finns inga viktigare uttalanden än dem som görs i och för Sveriges riksdag, alltså de som regeringen har gjort också i denna debatt.

Vi har varit tydliga med vikten av insatser som gör att alla elever kan lämna nionde klass och ha möjlighet att gå vidare till gymnasiet och att man i gymnasiet inte ger upp om den som skoltrött. Vi har ett tydligt mål, som vi gärna vill samtala brett politiskt om, om att alla ska gå en gymnasieutbildning. Det är grunden för att kunna få ett arbete på dagens arbetsmarknad.

Anf. 356 ROGER HADDAD (FP) replik:

Herr talman! Jag konstaterar att den lista på sådant som regeringen vill föra samtal med oppositionen om blir längre och längre för varje inlägg. Men vi tycker att det här med avhoppet från gymnasiet är viktigt. Vi tycker att det är viktigt att de som är obehöriga och går på introduktions- och yrkesintroduktionsprogrammen får en reell och faktisk chans.

Vi, inte minst Folkpartiet, har fått mycket kritik för yrkesintroduktionsprogrammen, till exempel, som ligger inom ramen för det gamla individuella programmet. Vi får återkomma och höra vad regeringen tycker om det.

Anf. 357 MONICA GREEN (S) replik:

Herr talman! Jag vänder mig också mot att Roger Haddad säger att vi inte nämner de fallande skolresultaten i budgeten. Då rekommenderar jag att han läser budgeten.

Vi skriver väldigt tydligt där att vi vill vända de sjunkande skolresultaten. Det tänker vi göra genom att sätta in tidiga insatser, när barnen är små, för det är då man kan vända resultaten. Vi ska se till att det blir fler lärare. Vi ska se till att de barn som behöver extra stöd ska få det i ett tidigt skede. Det är så man vänder skolresultaten.

Jag vill också kommentera det Roger Haddad kallar teoretiseringen. Eleverna är smartare än vad den borgerliga regeringen var. De väljer bort de linjer och program som inte ger högskolebehörighet. Eleverna är smartare.

Anf. 358 ROGER HADDAD (FP) replik:

Herr talman! Vi konstaterar från Folkpartiet att ungdomsarbetslösheten är särskilt stor när det gäller elever som har hoppat av gymnasiet. De största avhoppet ser vi på yrkes- och lärlingsutbildningarna, och vi måste dra vissa slutsatser av att just yrkesprogrammen drabbas av detta.

Vi har haft många diskussioner om detta här i kammaren och sagt att vi värderar yrkesskicklighet, värderar lärlingsutbildningar och vill ha ökat handledarstöd och ökat ansvar från branschen. Många av de ungdomar

som väljer yrkes- och lärlingsutbildningar har som mål att komma ut i arbete och inte till högre studier. Olika typer av statistik från Skolverket, SCB och IFAU visar att frekvensen i övergång från yrkesprogram till högskola och universitet är bara 10–15 procent, medan den är uppemot 80–90 procent när det gäller yrkesprogrammen.

Prot. 2014/15:20
12 november

Allmänpolitisk debatt

Utbildning

Anf. 359 MONICA GREEN (S) replik:

Herr talman! Men det är ju ni som ger upp och sänker kraven: De orkar inte. De vill inte. Vi ställer inga krav – låt dem göra som de vill!

Vi menar däremot att alla har chansen och att alla ska ha möjligheten. Vi ska hjälpa dem tillbaka. Vi ska se till att de orkar med skolan. Det är skolans uppgift att se till att eleverna klarar det.

Roger Haddad säger att de här eleverna bara vill jobba. Ja, men ute i arbetslivet i dag behöver man datakunskap, matte och engelska för att klara industrijobben i framtiden.

Anf. 360 ROGER HADDAD (FP) replik:

Herr talman! Jag önskar att Monica Green hade deltagit i motsvarande debatt för en vecka sedan då jag presenterade en enkät som Socialdemokraterna ofta brukar hänvisa till, nämligen från Svenskt Näringsliv.

När jag tittade i Svenskt Näringslivs tabell visade det sig att det som företagen mest efterfrågar bland de parametrar som de presenterar är just gymnasial yrkeskompetens.

Det indikerar att vi behöver både yrkeshögskola och högskola men också bra lärlingsutbildningar för att förse företagen med rätt kompetens.

Anf. 361 ARON MODIG (KD):

Herr talman! Något som kännetecknar den samtida skoldebatten, inkluderat den vi har här i dag, är trots allt en ganska bred samsyn om skolans problembeskrivning.

Vi känner oro för kvaliteten på den utbildning som våra unga får med sig, för att kunskapsresultatens utveckling är för dålig och för att många skolor presterar undermåligt.

Vi är också ense om en del av förklaringsvariablerna: att lärarnas självständighet och läraryrkets status under de senaste årtiondena fått sig en rejäl törn, samtidigt som för få rektorer på riktigt tar sig an det pedagogiska ledarskapet på sina skolor.

I debatten saknas det dock ett väldigt viktigt perspektiv vad gäller fördelningen av ansvaret för hur våra barn och unga presterar i skolan. Det har funnits en ovilja att koppla samman nivån på skolresultaten med hur familjerna mår, vilket ansvar föräldrarna tar för sina barn och eleverna för sin egen skolgång.

En riktigt duktig lärare kan göra underverk när det kommer till att väcka elevernas intresse och skapa engagemang för inläring. Men ytterst är ju en ungs prestationer i skolan beroende av hela dennes livssituation. Och för denna är varken lärarna eller rektorn de mest centrala, utan det är föräldrarna.

Det är inom familjen det huvudsakliga ansvaret ligger för att en ung person känner trygghet. Men det är även föräldrarna som måste ta rollen som sina barns främsta förebilder när det gäller synen på kunskap, bildning

och personligt ansvarstagande. Det är föräldrarnas ansvar att se till att deras barn sover på nätterna, äter tillräckligt och motionerar, kommer i tid till lektionerna och gör sina läxor ordentligt.

Om inte detta är självklart elimineras effektivt lärarnas möjligheter att fokusera på det som är deras huvuduppgift – att undervisa. Ordning och reda i klassrummet, en stärkt föräldraroll och höjda resultat förutsätter varandra.

Rent formellt borde ansvarsfördelningen för att skolans ordningsregler ska respekteras tydliggöras i skollagen, mellan rektor och huvudman, elever och vårdnadshavare. Men om man vill stärka föräldraansvaret även i praktiken krävs naturligtvis ett långsiktigt arbete och en politik som möjliggör, uppmuntrar och ställer krav på föräldrar att ta ett ordentligt ansvar för sina barn och ungdomar.

Tyvär präglas skoldebatten i dag av idéer som ger direkt motsatt effekt. Det talas om avskaffat läx-RUT. Det finns i vissa läger ett motstånd mot läxläsning utanför skoltid. Det ska vara mindre av betyg och signaler till hemmen om hur det går för barnen i skolan. Dessutom kan vi tyvärr konstatera att få av de reformer för starkare familjer som Alliansen genomfört de senaste mandatperioderna kommer att finnas kvar nästa år.

Herr talman! Högre löner för de skickligaste lärarna, fokus på läsning och matematik och mer idrott är viktigt om vi ska lyckas vända resultatutvecklingen i skolan. Men vi får inte glömma det allra mest basala: att föräldrar agerar som goda förebilder för sina barn, uppmuntrar läxläsning och studiedisciplin och även att eleverna själva tar ansvar för att alltid göra sitt bästa i skolarbetet.

Även i betonet av detta spelar vi politiker en viktig roll.
(Applåder)

Anf. 362 ROZA GÜCLÜ HEDIN (S):

Herr talman! Det känns väldigt spännande att få stå här i dag när vi debatterar ett så otroligt viktigt område som utbildningspolitiken. Detta område är ju så viktigt eftersom det berör så otroligt många. Mycket i samhället förutsätter att vi tillhandahåller en bra utbildning på alla nivåer. Om små barn inte stöttas i sin skolgång redan i tidig ålder kan det komma att leda till annan negativ påverkan för den enskildes möjligheter i samhället.

Särskilt spännande är det att diskutera frågan om förskolan. Det är där vi sätter grunden för det mesta. Det är där vi får en första kontakt med barnen, och det är där man kan se eventuella behov och sätta in resurser tidigt.

Herr talman! Förskolans roll har stärkts de senaste åren. Man kan bara genom att tala med förskollärare och barnskötare ute i kommunerna höra en förändring i attityd och känslan av stolthet när de talar om sitt viktiga uppdrag. Det är därför särskilt viktigt att vi tar till oss av deras stolthet men också deras oro inför att lyckas med sitt uppdrag.

Förskolan ska vara en plats full av lek, lust och pedagogik. Dessa delar ska gå hand i hand och främja varandra. Förskolan ska vara en plats som är full av trygghet och gemenskap, dit vi som föräldrar ska kunna lämna våra barn med en känsla av tillit och med vetskapen om att verksamheten utformas utifrån just mitt barns behov. Vi ska också känna att våra barn får det stöd och den skjuts de behöver för att förberedas för den kommande skolgången.

Jag minns med stolthet, herr talman, hur det kändes när min son talade om att de dansat matte, att han lärt sig nya platser på jordklotet, att han lärt sig teckenspråk och att han byggt något kul med lego eller lyckats med sin pärlplatta, som är väldigt populärt just nu. Allt detta finns och erbjuds alla barn i förskolan.

För oss socialdemokrater är det väldigt viktigt att Sverige ska vara ett land där alla har möjlighet till ett livslångt lärande från förskolan till yrkeslivet. Förskolan och annan pedagogisk verksamhet för barn före grundskolan ska hålla hög kvalitet, och förskolans pedagogik ska vara tillgänglig för alla barn.

Jag uppfattar också att bland regeringens främsta prioriteringar finns tanken om en bra förskola och skola för alla barn och elever. Det förstärks i budgeten på många olika sätt, bland annat genom att man satsar på mer personal i förskolan för att öka kvaliteten och minska barngruppernas storlek.

Herr talman! Det är oerhört viktigt att lyfta fram frågan om storleken på barngrupperna. Forskning visar att det är viktigt med mindre grupper för de allra minsta barnen. Det säger även de förskollärare och barnskötare som jag har mött. För att kunna möta barnen och deras behov krävs det att man genom rekommendationer säkerställer att kommunerna jobbar för att grupperna ska vara mindre. Då får pedagogerna tid att vara pedagoger, och det ger möjligheter till god omsorg och gott omhändertagande. Det i kombination med mer resurser, speciallärare och specialpedagoger samt ett intensifierat arbete med att förstärka och bygga på den kompetens som finns tror jag helt ärligt ger oss alla möjligheter till en bra verksamhet och en ljus framtid för alla våra barn.

(Applåder)

Anf. 363 MICHAEL SVENSSON (M):

Herr talman! Vad gör man i denna sena timma? Jo, man försöker sticka ut hakan lite grann. Det ska jag strax återkomma till – vi får se om jag lyckas.

Något höll på att gå sönder, för att travestera ett uttryck i valrörelsen. Den svenska skolan har befunnit sig på ett sluttande plan i över 30 år. Många reformer på 80-talet, säkert välmenande, ledde fel. Resultatet har blivit mindre kunskapsfokus och degraderade lärare. Den gamla lärarauktoriteten har i många fall inte ersatts av ett modernt ledarskap. Det gäller både rektorer och lärare.

Jag vill trycka på några förändringar som behövs utöver alla de reformer som genomfördes kring 2010, 2011. Vägen till en bra gymnasieskola, som jag ska uppehålla mig vid, går genom en bättre grundskola. Det krävs tidiga insatser med målsättningen att alla niondeklassare ska vara behöriga till de nationella programmen.

Men först och främst vill jag ta upp en logisk kullerbytta, nämligen förslaget om obligatorisk gymnasieskola. De svagaste och minst motiverade eleverna ska vi alltså banka i huvudet med ett obligatorium. Det är lika dumt som att lagstifta bort fattigdom eller tiggeri. Det gläder mig att nu höra att regeringen håller på att ta intryck av kritiken.

Vi måste förbättra ledarskapet i svensk skola över hela linjen. Många lärarutbildningar har undermålig utbildning i ledarskap. Vad gäller den be-

fintliga lärarkåren måste vi förbättra fortbildningen. Självklart ska kunskap i ämnet vara mycket viktigt men också didaktik och modernt ledarskap. Det är förödande, framför allt för de svaga eleverna och elever med någon psykisk diagnos, när man inte har arbetsro eller ordning och reda i klassrummet. Jag kan också tänka mig att fortbildning i framtiden bör synas i lönekuvertet.

Jag vill här lansera vad jag tror kan vara en helt ny idé: att ge de regionala högskolorna i uppdrag att knyta ett närmare samarbete med regionens eller länets gymnasieskolor. Detta tror jag kan bli en vinn-vinn-situation. Gymnasieskolorna får tillgång till den akademiska världen, vilket kan leda till höjd status. Det blir lättare att ta del av modern skolforskning. Regionens gymnasieskolor kommer närmare varandra. För högskolan innebär det en bättre rekryteringsbas och att det blir lättare att nå ut med adekvat information.

Sammantaget innebär detta att staten måste ta ett fastare grepp om den svenska skolan. Jag tror att vi måste söka ett svar på hur vi bäst får balans mellan stat och kommun i hur vi styr skolan. Det tror jag är oerhört viktigt, och det behöver utredas.

Jag vill avsluta, herr talman, med en retorisk fråga. Jag hinner inte utveckla den närmare.

Lärarnas nuvarande arbetstidsavtal, ferieavtalet på 45 timmar per vecka varav tio timmars förtroendearbetstid – är det kanske en kvarleva från en svunnen tid?

Anf. 364 ANNIKA HIRVONEN (MP):

Herr talman! De senaste åtta åren har Sverige fått hård kritik för undermålig modersmålsundervisning. Kritiken kommer från Europarådet, som granskar hur Sverige lever upp till de konventioner om mänskliga rättigheter som vi har undertecknat. Det är allvarligt, inte minst när det handlar om undervisning i de nationella minoritetsspråken samiska, finska, torne-dalsfinska eller meänkieli, jiddisch och romani chib.

Det här är mycket allvarligt. Bara runt hälften av de elever som är berättigade till det får modersmålsundervisning. Mindre än hälften av alla lärare som undervisar i modersmål har en pedagogisk högskoleexamen. Faktum är att det inte ens går att få lärarlegitimation som just modersmåls-lärare. I många fall är det svårt att hitta modersmåls-lärare. Undervisningen sköts alltså av personer som saknar såväl språkutbildning på högskolenivå som lärarutbildning. Dessutom blir undervisningstiden i genomsnitt mindre än en timme per vecka för de elever som väl får undervisningen. Man menar att det lämnar eleverna med en språkkunskapsnivå motsvarande en tioårings.

Det här är slöseri. Det är slöseri med resurser hos de flerspråkiga människor som vi har i Sverige. Det talas i dag många språk i svenska hem, och vi riskerar att tappa bort de möjligheter som det öppnar för. Det handlar om handel och om utbyten i utbildningsväsendet. Men framför allt drabbar detta de barn som tappar ett av sina språk. Det är en identitetsfråga, men det är också en ekonomisk resursfråga för samhället.

Samtidigt som man införde extrapolängd för studier av moderna språk på gymnasiet lämnade den tidigare regeringen modersmålsstudier på en lägre meritnivå. Man värderar alltså språkkunskaper i till exempel tyska högre än modersmålskunskaper i samiska eller kinesiska. Detta är helt

orimligt ur alla objektiva perspektiv. Ska vi värdera språkkunskaper måste vi också premiера dem som väljer att ta sitt modersmål till en nivå där de kan utbildas på högskola med det och arbeta med det, inte bara prata vid köksbordet.

Herr talman! Jag har stora förhoppningar om att den nyttillträdde socialdemokratiska och miljöpartistiska regeringen kommer att lyfta fram de här frågorna. Det gör mig väldigt glad att utbildningsminister Gustav Fridolin nämner modersmåslärarna, både här i kammaren och i budgeten, som en av de yrkeskategorier som behövs när vi ska se till att ha mer personal i svensk skola. Det tycker jag är mycket viktigt.

Jag säger inte att den tidigare regeringen inte gjorde någonting, men när ambitionsnivån är att utbilda tolv nya lärare i nationella minoritetsspråk – tolv personer – lämnar det mycket övrigt att önska. Jag ser fram emot de fortsatta diskussionerna i ämnet i kammaren.

(Applåder)

Anf. 365 ROGER HADDAD (FP) replik:

Herr talman! Ett av de få områden där vi aktivt har tyckt lika eller åtminstone snarlikt mellan Folkpartiet och Miljöpartiet gäller just synen på språk och nationella minoriteter. Jag är som folkpartist stolt över att ha tillhört en regering som aktivt har jobbat med lagen om nationella minoriteter, som Annika Hirvonen nämner speciellt. Jag håller med om att det är problematiskt när det gäller modersmålsundervisningen, men det är inte lätt. Det är ont om behöriga lärare, och det är väldigt få sökande till institutionerna på högskolan.

Jag har en fråga till Annika Hirvonen. Det var ni tillsammans med Sverigedemokraterna, Socialdemokraterna och Vänsterpartiet som röstade igenom krav på lärarlegitimation för de här lärarkategorierna, som modersmåslärarna, trots att det är näst intill omöjligt att få tag på behöriga lärare i de ämnena. Det gäller inte minst romani chib, som är ett nationellt minoritetsspråk.

Anf. 366 ANNIKA HIRVONEN (MP) replik:

Herr talman! Jag respekterar Roger Haddads och tidigare integrationsminister Erik Ullenhags engagemang för frågan om nationella minoriteter. Samtidigt har vi bevittnat hur den tidigare utbildningsministern, folkpartisten Jan Björklund, helt sköt ifrån sig ansvaret för modersmåslärare. Han hänsköt ansvaret till minoriteten. Som om det skulle vara mitt ansvar som förälder att bli matematiklärare för mina barn menade han att mitt ansvar vore att bli lärare i mina barns modersmål. Men det är samhällets ansvar, och det ansvaret tog inte Folkpartiet när Folkpartiet hade den möjligheten.

Man hade målet om tolv utbildade lärare i några av minoritetsspråken. Det är en start – jag medger det. Men ambitionsnivån är låg. Och det går inte att hänskjuta frågan till minoriteterna själva.

Anf. 367 ROGER HADDAD (FP) replik:

Herr talman! Annika Hirvonen från Miljöpartiet svarar inte på min fråga. Ingen politiker kan tvinga någon student att läsa en viss inriktning eller ett visst program. Folkpartiet lade ändå pengar på språkinstitutionerna, därför att vi tyckte att det var viktigt med nationella minoriteter.

Prot. 2014/15:20

12 november

Allmänpolitisk debatt

Utbildning

Utbildning

Men ni införde genom ett beslut här i kammaren ett krav på lärarlegitimation för lärare i romani chib, finska och vad det kan vara, medvetna om att det är näst intill omöjligt att få tag på sådana redan i dag. Hur kunde ni gå med på ett sådant beslut?

Anf. 368 ANNIKA HIRVONEN (MP) replik:

Herr talman! Jag tycker att det är självklart att vi ska ha lika hög ambitionsnivå när det kommer till utbildade lärare i modersmål som i matematik. Därför är det viktigt att det ska gå att få lärarlegitimation också för modersmållärare. På det sättet höjer vi också kraven på oss själva att se till att vi har utbildade modersmållärare.

Jag förstår att det inte kommer att gå över en natt, och det förstår naturligtvis alla andra partier som är för lärarlegitimation för alla lärare. Men vi måste lägga ribban.

Anf. 369 LENA EMILSSON (S):

Herr talman, ledamöter, de tappra själar som fortfarande finns kvar här! Att ha en välutbildad befolkning är grunden för Sveriges välstånd. Skolutbildning är en av de viktigaste faktorerna för högre livskvalitet. Utbildning är en framtidsfråga för Sverige, men det är också en lika viktig fråga här och nu. Kravet på utbildning ser vi ökar i samhället hela tiden.

Grunden för utbildningen är att barn lär sig läsa, att de kan förstå innehållet i texter. Läsning är nyckeln till den fantastiska värld som finns i det skrivna ordet, den värld som kan utveckla fantasin och ge kunskaper av oanade mått och som också kan stimulera vetgiriga och lärandehungriga barn.

Läsinläring under de första skolåren tycker jag är en av skolans viktigaste uppgifter. Därför är det så viktigt att satsa på de små barnen. Se till att de får det stöd de behöver! De ska knäcka läskoden och lära sig förstå innehållet i textmassor. I Sverige har vi haft en tradition av att vänta och se när barn inte har velat lära sig läsa eller när de har haft svårigheter. Man har ibland sagt att det är en mognadsfråga, att det kommer. Men det enda som kommer är att barnen kommer efter i sin inläring.

Man kan se att samhället i stort har förändrats. När jag var barn läste vi serietidningar och flick- och pojkböcker, och grannskapets alla unga lånade mellan varandra. I dag är det helt annorlunda. Då hade vi inte så mycket konkurrens från video, dvd, streamade filmer och dataspel. Den teknikinvandring som har skett har förändrat barnens exponering för det skrivna ordet. Nu läser inte barnen på sin fritid på samma sätt. Barnprogrammen är inte textade. De filmer som de ser är inte textade. Dataspelet har inga stora textmassor. Skolan måste alltså kompensera för det på något vis. Men lika viktigt är det att föräldrarna stimulerar sina barn till att läsa.

Finland är, som vi alla vet, ett föregångsland när det gäller utbildning, speciellt när det gäller små barns lärande. De lägger stora resurser under de första två eller tre åren i skolan, och det är ganska vanligt att barn får stöd i skolan. Många barn får det under sina första år – det är inget konstigt med det. Barn som behöver stöd får det direkt. I Sverige har vi traditionellt lagt mindre resurser när barnen är små och stora resurser när barnen går i nionde klass. Vi gör alltså inte som man gör i den finska modellen.

Jag har sett att kommunerna har ett stort behov av att få ett ekonomiskt tillskott för att anställa fler pedagoger – det behövs i skolan. Jag har också

sett att det finns ett stort behov i kommunerna av att anställa speciallärare. Det finns också ett samtycke, tycker jag mig ha hört. Det behövs. Det är rätt väg att gå. De här satsningarna är att investera i framtiden.

(Applåder)

Prot. 2014/15:20

12 november

Allmänpolitisk debatt

Utbildning

Anf. 370 MARIA STOCKHAUS (M):

Herr talman! Sverige är ett av världens mest digitaliserade länder. It är en naturlig del av vardagen för de flesta av oss. Det underlättar vardagen och effektiviserar mycket av det arbete som vi har att göra.

Digital kompetens listas också som en av EU:s nyckelkompetenser. Det är väl ingen som i dag ifrågasätter det nödvändiga i att ha digital kompetens och förmåga att hantera det stora informationsflöde som har blivit möjligt genom digitala hjälpmedel.

I många skolor och i många kommuner pågår ett arbete med att integrera it i skolans arbete, men det sker inte överallt. It kan effektivisera lärarnas arbete när det gäller förberedelse av lektioner och dokumentation av elevernas kunskaper och kan inte minst ge utökade möjligheter till kompetensutveckling för lärare genom bättre förutsättningar för samarbete inom skolan, mellan skolor och även med lärare utanför landet.

Möjligheterna att utveckla svensk skola med hjälp av it är stora. Det handlar inte om tekniken och den tekniska utrustningen, utan det handlar om en pedagogisk utveckling som kan ge elever bättre förutsättningar att utveckla sina kunskaper och kompetenser.

Det finns i dag forskning som visar att elever som lär sig läsa och skriva med hjälp av dator eller läsplatta skriver längre texter och presterar bättre på nationella prov. Det handlar om en förbättring med hela 20 procent av resultaten på de nationella proven. Något som är extra intressant är att forskningen visar att skillnaderna mellan pojkars och flickors resultat i princip har uttraderats.

Herr talman! Möjligheterna är många. För elever med ett annat modersmål eller för nyanlända innebär tillgången till digitala verktyg att de kan få ett helt annat stöd på sitt eget modersmål. I förra veckan fick Ådals-skolan i Kramfors kritik av Skolinspektionen för att man använder fjärrundervisning för att säkerställa att alla elever som har rätt till modersmålsundervisning också får det.

Den här typen av initiativ borde rimligen vara ett föredöme och inte någonting som kritiserar.

Vi behöver se över lagstiftningen så att inte den blir ett hinder för att utnyttja teknikens möjligheter. För elever med dyslexi innebär tillgången till digitalt stöd skillnaden mellan att klara skolan och att inte göra det.

År 2014 borde det vara en självklarhet att elever och lärare i skolor i Sverige har tillgång till digitala verktyg. Alliansregeringen påbörjade ett arbete med att ta fram en nationell strategi för att stötta kommuner och skolor med digitalisering. SKL fick också finansiering till ett forum för skolans digitalisering som bestått av många olika intressenter och som också har tagit fram ett inspel till en nationell strategi.

Skolverket har gjort en utvärdering som visar att tillgången på it är relativt bra i svenska skolor men att den inte används på ett sådant sätt som man skulle önska. Behovet av en nationell strategi och stöd till kommuner och skolor, inte minst när det gäller fortbildning, är stort.

I regeringens budget står inte mycket att läsa om skolans digitalisering. Det enda som nämns är det arbete som alliansregeringen redan gjort. Hur går det med en nationell strategi? Andra länder som både Danmark och Finland har insett behovet av en nationell strategi och nationella initiativ. Vad händer i Sverige?

Anf. 371 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Jag tackar Maria Stockhaus för ett mycket viktigt inlägg och ett brinnande engagemang för arbetet med att utnyttja möjligheterna med it i skolan. Det gäller bland annat pedagogiken med alla de effekter som det kan få. Jag noterar särskilt de effekter som Maria Stockhaus tar upp även när det handlar om att öka jämställdheten i skolan och att öka de jämställda resultaten i skolan men också effekterna för lärares arbetssituation, för ett strukturerat arbete, för kollegial samverkan och för att alla barn faktiskt ska få med sig it-kompetens i livet, vilket man behöver på dagens arbetsmarknad och för att fungera i samhället i dag.

Det nämns en del om it i budgetpropositionen. Bland annat tittar vi på möjligheten att ha ett skolutvecklingsprogram som ger stöd och sprider den typen av goda exempel som vi ser i många skolor, bland annat i Maria Stockhaus Sollentuna.

Vi tittar också på hur vi med ett samlat grepp kan ta alla de initiativ som har funnits från alliansregeringen när det gäller det som man arbetat med inom SKL för att arbeta samordnat med it-arbetet.

Anf. 372 MARIA STOCKHAUS (M) replik:

Herr talman! Så vi kan alltså se fram emot att få en riktig nationell strategi med många nationella initiativ på samma sätt som man har i Danmark och Finland, där man har insett att det är helt nödvändigt för att skolan ska kunna utvecklas?

Anf. 373 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik:

Herr talman! Jag får erkänna att jag är lite road av situationen. Det var inte så många månader sedan vi hade många framför allt socialdemokratiska och miljöpartistiska riksdagsledamöter som krävde en nationell it-strategi och fick avvaktande och till och med avvisande svar från dåtidens regeringsföreträdare.

Före regeringsskiftet klargjorde Alliansen att man hade ändrat sig och kommer att ta fram en nationell it-strategi. Det fanns också detta mycket goda samarbetsinitiativ inom SKL.

Jag kan säga att den här regeringen i alla fall inte kommer att lägga sig på en lägre ambitionsnivå.

Anf. 374 MARIA STOCKHAUS (M) replik:

Herr talman! Detta är en viktig fråga för svensk skolas framtid. Den handlar, som sagt, om den pedagogiska utvecklingen i större utsträckning än vad man kanske kan tro och inte bara om att få tekniken på plats.

Någonting som också har lyfts fram och som vi moderater kommer att ta fasta på framöver – vi lyfte fram det redan i valrörelsen – handlar om att få in programmering antingen som ett ämne eller integrerat i andra ämnen i skolan framöver.

Anf. 375 IDA KARKIAINEN (S):

Herr talman! Att bli riksdagsledamot är bland de finaste uppdragen man kan få. Det finns bara ett uppdrag som jag har fått i mitt liv och som är finare, nämligen att jag blev förälder till min lilla dotter Liv för nio månader sedan. Det slår riksdagsuppdraget i värde.

Även om min dotter är liten tänker jag väldigt mycket på skolan och den dagen hon kommer att börja skolan. Hur kommer hennes skolgång att bli? Vilka lärare kommer hon att möta? Förutom hennes familj kommer lärarna att vara de viktigaste vuxna personerna i hennes liv.

Herr talman! Många kloka inlägg har redan gjorts i debatten. Men det kan inte nog understrykas hur viktigt ett attraktivt läraryrke är för Sverige och för den svenska skolan.

Forskningen slår gång på gång fast att den enskilt viktigaste faktorn för elevernas resultat och kunskapsutveckling är lärarna.

I ett pressmeddelande från Skolverket den 25 september i år möttes vi av rubriken: Många obehöriga lärare i skolan.

I en rapport som myndigheten har tagit fram redovisas att varannan lärare i gymnasieskolan och var tredje lärare i grundskolan saknar behörighet i de ämnen som de undervisar i.

Det är allvarligt att väldigt många lärare saknar ämnesbehörighet. Vi vet att det påverkar elevernas måluppfyllelse, och därför är behörighetsläget i Sverige mycket bekymmersamt.

Herr talman! I Skolverkets rapport framgår även ett annat problem, och det är att fyra av tio legitimerade lärare inte längre arbetar inom grundskolan, gymnasieskolan eller förskoleklassen.

Skolan står och faller med dessa erfarna, kunniga, nyfikna och utvecklande lärare. En framgångsrik skola kräver ett attraktivt läraryrke.

Hur gör vi då för att läraryrket ska bli mer attraktivt? Under valrörelsen mötte jag många lärare som sade: Ida, min tid räcker inte till. Jag känner mig inte tillräcklig som lärare.

Det är klart att läraryrket inte känns så attraktivt när dessa kommentarer görs.

Men för att råda bot på detta och få fler lärare att känna att de räcker till finns det ett antal saker som är centrala. Det är lärartäthet, karriärmöjligheter, tid för undervisning, minskad administration, möjligheter till kompetensutveckling inom läraryrket, fler speciallärare och så vidare. Det är glädjande att många av dessa saker lyfts fram i och med den socialdemokratiskt ledda regeringen.

Men för att öka läraryrkets attraktivitet krävs också ett sammanhållet och långsiktigt arbete. Därför är jag mycket glad för initiativen med en nationell samlings för läraryrket samt tillsättande av en skolkommission som regeringen lyfter fram.

Herr talman! Det gör mig glad och hoppfull att vi nu med en bred överenskommelse tar krafttag för att förbättra skolan. Tillsammans kan vi göra den svenska skolan världsledande och modern. Tillsammans kan vi också se till att läraryrket åter blir ett drömyrke i Sverige. Jag hoppas och känner att den dagen som min dotter börjar i skolan kommer jag att vara mycket stolt.

(Applåder)

Anf. 376 ERIK ANDERSSON (M) replik:

Herr talman! Det är tredje gången giltigt för mig när jag har försökt begära replik. Det har varit lite svårigheter för mig som ny ledamot med tekniken.

Jag delar din uppfattning, Ida Karkiainen, om att läraryrket ska vara attraktivt för att vi ska få bra lärare. Men då kommer tanken att det också är attraktivt att ha flera arbetsgivare. Såvitt jag kan se försvårar regeringen och stödpartiet Vänstern i den framlagda budgeten faktiskt etableringen av nya friskolor runt om i kommunerna med denna vetorätt. Enligt en undersökning som jag har läst är det faktiskt så att två av tre socialdemokratiska kommunalråd säger nej när man vill etablera en ny friskola i någon kommun. Det tycker jag är tråkigt. Det blir fattigt för skolan att inte ha fler arbetsgivare.

Anf. 377 IDA KARKIAINEN (S) replik:

Herr talman! Jag tackar Erik Andersson för hans replik.

Valfriheten är viktig. Vi slår också fast att det är viktigt att kunna välja. Något som också är viktigt är att kommunerna som huvudmän känner att de kan ta ansvar för de elever som finns i kommunerna.

Jag har själv suttit som skolpolitiker i Haparanda kommun, och jag vet vad det innebär att ta ett ansvar för skolan.

Vid ett tillfälle etablerades där en gymnasieskola med mycket eftertraktade program som också var viktiga för Haparanda. Det var en skola som drevs av ett privat företag. En vecka innan skolan skulle börja på höstterminen – undervisningen hade då pågått i ett år – meddelade man att skolan skulle läggas ned, och kommunen fick ta ansvaret för dessa elever.

Det är inte heller hållbart i valfriheten. Det måste finnas rim och reson. Därför är det viktigt att kommunerna också får någonting att säga till om.

Anf. 378 ERIK ANDERSSON (M) replik:

Herr talman! Nu var frågan om de skulle etableras, inte om de skulle läggas ned. Det händer faktiskt i landet att även kommunala skolor läggs ned, och då brukar det inte ordas så mycket om det. Många gånger har också friskolor etablerats, av eldsjälur exempelvis, och tagit över efter den kommunala.

Det låter nästan som om den skola som lades ned – vilket är beklagligt – ska vara avgörande för hela friskolereformen. Men det är faktiskt bara 18 procent av Sveriges elever som går i en friskola. Ibland låter det som att det skulle vara mer än hälften.

Anf. 379 IDA KARKIAINEN (S) replik:

Herr talman! När det gäller etableringsrätten är det väldigt viktigt att kommunerna får något att säga till om där. Kommunerna är de som har bäst koll på läget. De har koll på elevunderlaget, och de har koll på vad eleverna efterfrågar. Det är för mig väldigt naturligt att kommunen får ta det ansvaret och faktiskt ha ett veto i frågan.

Anf. 380 MATTIAS OTTOSSON (S):

Herr talman! På den politiska agendan finns de riktigt tunga frågorna, som skolan, sjukvården och jobben. Men jag hoppas att också en annan

verksamhet, som kanske inte märks lika mycket men som skapar viktiga förutsättningar för människors välbefinnande och demokratiska utveckling, ska få möjlighet att både finnas kvar och växa. Jag talar om föreningsidrotten. All utbildning sker inte i skolan.

Herr talman! Det finns ett stort antal människor som engagerar sig i varje förening och i varje lag. Bakom varje idrottande barn och ungdom finns det ledare, tränare, föräldrar, styrelser och arbetsgrupper. Det är människor som lägger sin lediga tid på att skapa bra förutsättningar för att lag och klubbar ska fungera. Barn och ungdomar som engagerar sig får själva hjälpa till att samla in pengar till klubben eller laget, och de får social träning genom att samarbeta med andra. De får också lära sig hur en förening fungerar – demokratins grundpelare.

För egen del har jag insyn i ett antal idrottsföreningar, både som förälder och som ordförande i Norrköping Dolphins och Östgötaidrotten. Jag vet vilket arbete som läggs ned av ett stort antal personer. Tyvärr ser jag inte att föreningslivet får det stöd det behöver från det offentliga samhället. Föreningslivet måste vara en egen sorts organisation för att klubbarna ska få sin verksamhet att fungera. Om föreningarna ska börja momsredovisa hur många korvar och klubbtröjor som har sålts varje månad blir det svårt för dem att fungera, inte minst med tanke på hur svårt det är att få folk att ställa upp i styrelserna.

När man planerar bostadsområden måste man också ta hänsyn till föreningarnas verksamhet, så att de kan fortsätta att bedriva den i anläggningar de har möjlighet att betala för. Min förhoppning är att detta kommer att leda till att idrotten får en större plats i Sverige och att vi kan ge möjlighet till fler att utöva idrott tillsammans med andra. Till en del handlar det om att hitta en bra balans mellan elitsatsning och breddidrotten. Här har idrottsrörelsen en viktig uppgift att göra, liksom när det gäller att skapa förutsättningar som ger tjejer och killar samma möjligheter att utöva idrott på lika villkor. Idrotten har kommit en bit på väg men har långt kvar tills det målet är nått.

Herr talman! En annan balansgång idrotten hela tiden får hantera är att få ideella och kommersiella krafter att samverka på ett bra sätt. En viktig aspekt för en väl fungerande idrottsverksamhet är att alla ska kunna vara med på ett eller annat sätt, oavsett vilka förutsättningar varje person har. Därför måste idrottsföreningarna hitta nya vägar för att vara lika attraktiva som kommersiella aktörer. Här behöver samhället fortsätta diskutera hur vi kan stärka det ideella engagemanget och ledarskapet.

Man ska inte heller glömma hur viktigt idrottens bidrag är för att vi ska få ett samhälle med personer som mår bra och är så friska som möjligt, där det finns möjligheter för tjejer och killar att växa och där alla får plats. Därför är en fungerande idrottsverksamhet bra för samhället i stort. Jag vill särskilt nämna Idrottens Hus, som är ett integrationsprojekt i stadsdelen Klockaretorget i Norrköping. Där skapar Östgötaidrotten tillsammans med kommun, allmännyttan, stadens idrottsföreningar och de boende i området mötesplatser för människor från många olika kulturer och med olika förutsättningar.

Herr talman! Föreningslivet är bra ur många aspekter. Det ger våra ungdomar och våra barn möjlighet att utöva en idrott de älskar, samtidigt som de träffar kompisar med olika förutsättningar. Det är bra för folkhäl-

Utbildning

san, ger kunskaper om hur demokrati utövas i praktiken och skänker sammanhållning, glädje och laganda. Låt oss se till att föreningslivet får möjlighet att finnas kvar, både i dag och i morgon!

(Applåder)

Anf. 381 THOMAS STRAND (S):

Herr talman! Det har fallit på min lott att avsluta den del av debatten som har temat utbildning. Det har handlat om förskolan, kanske mest om grundskolan – det är ganska naturligt – och om gymnasieskolan. Jag tänkte därför i mitt lilla inlägg fokusera på den högre utbildningens och forskningens viktiga roll.

Det råder stor konsensus bland alla partier om att vi behöver grundutbildning, forskning och innovation av världsklass. Vi är också väldigt överens om att vi behöver en ökad internationalisering för att nå detta mål. På hemmaplan är det nu hög tid att vi stärker grundutbildningen. Forskningen fick mycket resurser under alliansregeringens tid, och det välkomnar jag och tycker är bra. Vi behöver dock satsa mer på grundutbildningen, och där tycker jag att ni som alliansregering skulle ha gjort mer.

Därför är jag glad över att vi nu har en samarbetsregering som sätter i gång med att bygga ut högskolan genom anslag som räcker till 5 000 platser 2015. Det växer sedan till över 14 000 platser 2018, vilket verkligen behövs för att möta ett ökat söktryck och en hög arbetslöshet samt för att stärka såväl samhället som individens möjlighet att utbilda sig.

Jag kan samtidigt konstatera att man i de borgerliga partiernas gemensamma kommittémotion skriver att man vill utöka antalet studenter med ca 10 000 per år senast från 2018. Det välkomnar jag, såvida ni inte tar bort de där 10 000 platserna på något annat ställe i budgeten. Om det nu ska tolkas så att ni ökar med 10 000 visar det dock att ni tycker att vi har haft en bra politik när vi har krävt mer satsningar på grundutbildningen.

Det räcker inte bara med fler platser, utan vi behöver också ha en ökad kvalitet i vår grundutbildning. Därför finns det i budgeten medel avsatta till utbildningar inom humaniora och samhällsvetenskap samt till lärar- och förskollärarytbildningarna. Det ska stärkas med 125 miljoner 2015, vilket växer till 250 miljoner från 2016 och framåt.

I den nyligen presenterade regeringsförklaringen angav statsministern några viktiga forskningspolitiska prioriteringar, och jag skulle vilja nämna dem igen. Repetition är nämligen kunskapens moder.

- Unga forskares villkor ska förbättras.
- Andelen kvinnliga professorer ska öka, och forskningsanslagen ska fördelas jämnt.
- Basanslagen för forskning ska prioriteras upp.
- En ny forskningsproposition ska ha ett tioårigt perspektiv.

Jag skulle kunna lägga ut texten om de här olika sakerna, men det har jag inte tid till – jag får inte tala så länge.

Låt mig avsluta med att säga att vi måste vidga horisonten vad gäller forskningspolitik och inte längre tänka i fyraårsintervaller utan i tioårssteg framåt. Det är nämligen det svenska forskningen, innovationen och högre utbild-

ning tjänar på. Alla berörda aktörer applåderar detta. Det utmanar oss politiker att sätta oss ned tillsammans, se varandra i ögonen och fundera på hur vi gör detta på ett klokt sätt.

(Applåder)

Infrastruktur

Anf. 382 LARS HJÄLMERED (M):

Herr talman! Infrastruktur är lite att se som ett blodomlopp i den svenska ekonomin. Jag vet att det kan låta lite klyschigt, men vad det handlar om väldigt mycket är att för oss som personer kunna åka till och från jobben, för företag att få gods till sina kunder, för medarbetare att kunna åka på konferenser och säljmöten. Då tycker jag att det är viktigt att se en helhet när det gäller infrastrukturen, att alla transportslag behövs och att de ska komplettera varandra.

Jag noterar att det också naturligt var utgångspunkten för Alliansen när vi sjösatte den största satsningen någonsin på infrastruktur med 522 miljarder kronor till 2025 för att bygga nya vägar och järnvägar och annat samt underhålla det vi har. Det är väldigt mycket pengar. Men det viktigaste handlar om de saker man gör och den betydelse det får för oss som personer och för företag.

Då tycker jag att det är viktigt att poängtera i den här allmänpolitiska debatten att mitt partis utgångspunkt är att göra saker som särskilt gynnar arbetspendling och underlättar för godstransporter. Vi vill stegvis förbättra järnvägen. Vi vill sätta i gång ett flertal viktiga vägprojekt i olika delar av landet. Vi vill arbeta vidare med Sverigebygget, alltså upplägget där man kombinerar satsning på infrastruktur som tåg och samtidigt bygger många nya bostäder.

Vi är i de dagsaktuella frågorna tydliga med att vi vill bygga Förbifart Stockholm och stoppa de dumheter som bara kostar pengar helt i onödan på grund av S och MP:s beslut. Vi är också tydliga med att Bromma flygplats behövs för en tillgänglighet för hela landet.

Sedan är jag, herr talman, göteborgare och känner ett behov av att prata om sjöfarten.

Sverige är ett handelsberoende land. Hälften av den svenska ekonomin är kopplad till handel och utbyte med andra länder. I handelstermer är Sverige att betrakta som en ö, och då är sjöfarten helt avgörande för svenska företag och därmed för jobben, tillväxten och tillgängligheten i hela landet.

Alliansen sjösatte en handlingsplan, en marin strategi, och tillsatte en utredning om tonnageskatt, och jag utgår från att den nya regeringen återkommer till riksdagen med konkreta förslag vad gäller tonnagebeskattning. Men vi ska också vara ärliga och säga att det inte räcker. Det är *en* fråga, men ska vi stärka sjöfarten är det mycket mer som ska till. Det handlar till exempel om landinfrastrukturen till och från våra hamnar, så att godset på ett bra sätt kan ta sig dit. Det handlar om att ta fasta på de möjligheter som öppnats för kommuner och regioner att vara med och finansiera viktig sjöfartsinfrastruktur. Det handlar om forskningen. På många ställen har vi forskning som är relevant för sjöfarten, till exempel på Chalmers där man forskar på områden som säkerhet, konstruktion och logistik, vilket bidrar med ny kunskap och bygger konkurrenskraft för sjöfarten. Vi har naturligtvis också utbildningen, för en sjöfart kräver sjöfolk. Då måste

Prot. 2014/15:20
12 november

Allmänpolitisk debatt

Infrastruktur

vi utbilda personer, och de som utbildas måste ha praktikplatser. Det är i detta ljus man ska se den satsning Alliansen tidigare har gjort på att underlätta för praktikplatserna, till exempel att få fram fler praktikplatser men också vara med och finansiera så att man kan åka till och från fartyg för att kunna få en praktik. Det är något som vi följer upp i vår budget med en särskild satsning till Chalmers och Linnéuniversitetet.

Herr talman! För mig landar de här sakerna i utmaningen att nu vårda och värna det arbete Alliansen har gjort när det gäller sjöfarten och ta det vidare utifrån den maritima strategin. Gör vi rätt saker, tonnageskatt och en serie andra saker, tror jag att vi kan stärka den svenska sjöfarten och på det sättet säkra den svenska handeln och handelspolitiken och bidra till att vi tryggar jobb, företagande, tillväxt och tillgänglighet för Sverige.

Anf. 383 ANDERS FORSBERG (SD):

Herr talman! Jag tänker tala om den svenska skogen.

Sverige har aldrig under modern historisk tid haft så mycket skog som i dag. I dag sysselsätter den svenska skogen direkt och indirekt 200 000 människor. Skogsindustrin utgör 10 procent av den totala tillverkningsindustrin i landet och utgör ett fundament i den svenska ekonomin.

Det finns stora värden i näringen redan i nuläget, och Sverigedemokraternas målsättning är att skapa ytterligare sysselsättning. Utgångspunkten för vår skogspolitik är två övergripande och jämställda mål: miljömålet och produktionsmålet. Vi anser att den bästa skogspolitiken uppnås genom frivillighet och information snarare än genom detaljstyrande lagar och regleringar. Ett nationellt skogsprogram bör också arbetas fram med en långsiktig och tydlig framtidsstrategi.

Herr talman! Sverige har i dag stora arealer skog som är eftersatta och behöver röjas. Det finns ungefär 1,3 miljoner hektar skog med eftersatt röjning i Sverige, det så kallade röjningsberget. En ökad röjning skulle ge högre kvalitet, ökad skogstillväxt och ökade skatte- och exportintäkter till Sverige.

Jag vill också nämna äganderätten.

Herr talman! Det är många som har åsikter om den svenska modellen för brukande av skog. Skogen behövs, inte minst för att lösa de globala utmaningarna med en växande världsbefolkning, markbrist, klimatfrågan och behovet av en ekonomisk utveckling även på landsbygden.

Drygt hälften av Sveriges skogsmark ägs av 330 000 enskilda skogsägare, människor av kött och blod med en djup känsla av ansvar för sin egen skog. Ute i världen ser man ett tydligt samband mellan brist på enskilt ägande och skogar som skövlas. Skogen ger oss som ägare både försörjning och livsmiljö.

Vi sverigedemokrater vill därför värna äganderätten. I stället för lagstiftning och tvingande regelverk anser vi att frivilliga avtalslösningar är att föredra.

Jag vill också tala om inlandets infrastruktur.

Herr talman! Sverigedemokraterna anslår ökade medel för såväl utveckling som vidmakthållande av statens transportinfrastruktur. Vi föreslår kraftfulla investeringar som dubbelspår på Malmbanan, upprustning och elektrifiering av Inlandsbanan och en projekteringsstart för Norrbottenbanan. Vi vill också göra en inventering av Ostkustbanan och Södra stambanan för en upprustning och modernisering.

Utöver detta vill vi införa en marknadspott för investeringar motsvarande 2 procent av hela utgiftsområde 22, Kommunikation. Marknadspotten syftar till att snabbt kunna använda medel för att bygga bort flaskhalsar som kommer i vägen för betydande investeringar i näringslivet.

Herr talman! En fungerande infrastruktur är avgörande för vår industri, företagandet och den regionala utvecklingen. Vägen mellan rikets två största städer är på långa sträckor kraftigt undermålig, inte minst i Västra Götaland. Standarden på E 20 innebär dålig framkomlighet och trafiksäkerhet. Allvarliga olyckor är tyvärr frekventa. Vägstandarderna avgör den beräknade kostnaden för att fixa till vägen. 5–8 miljarder kronor och en tidsplan på sex till tio år anges i den åtgärdsstudie av E 20 genom Västra Götaland som Trafikverket har tagit fram. Sverigedemokraterna föreslår därför en omedelbar projekteringsstart med snabbast möjliga byggstart för att bygga ut de viktiga delarna av E 20 till motorväg, mötesfri två-plus-två-väg.

Herr talman! Sverige behöver en stark och levande landsbygd där människor kan leva, bo och verka. Sverige behöver också en skogspolitik som skapar möjligheter och välstånd, inte bygger in genom nya regleringar och lagar. Och, herr talman, Sverige behöver praktisk verkstad, inte teoretiska visioner.

Anf. 384 LEIF PETTERSSON (S) replik:

Herr talman! Jag undrade först var det här skulle landa på infrastrukturavsnittet och tyckte att det snarare hörde samman med nästa avsnitt i debatten, näringsliv. Skogen är naturligtvis en mycket viktig näringsgren i Sverige. Därom råder inga tvivel. Och infrastrukturens betydelse för att få fram skogen till sina avnämare kan inte nog understrykas.

Jag tänkte närmast på detta med Inlandsbanan. Inlandsbanan finns ju där den finns och är en mycket viktig bana för mindre transporter i dag, men den stora bristen med Inlandsbanan är att den inte har bärighet. Det är bärigheten som man måste få upp innan man kan börja prata om elektrifiering. Att öka bärigheten kommer att ta väldigt många år. Hur ser ni på det?

Anf. 385 ANDERS FORSBERG (SD) replik:

Herr talman! Jag tackar Leif Pettersson. Det är inte mitt fel att jag blev placerad på talarlistan under avsnittet Infrastruktur. Jag skyller på något annat.

Mitt fokus ligger framför allt på skogspolitiken. Ska vi ha en fungerande skogspolitik i Sverige måste vi ha en struktur för att kunna transportera från framför allt inlandet i norra Sverige. Ekonomin för att bedriva skogsbruk i norra Sverige avgör också möjligheten att transportera.

Inlandsbanan har stora möjligheter. Jag har själv åkt på den ett antal gånger. Vi ska vara glada för att den finns kvar, för det fanns ett läge då den kanske kunde ha försvunnit. Jag kan i dagsläget inte säga hur stora investeringar som krävs, men vi har avsatt en hel del pengar till detta.

Anf. 386 LEIF PETTERSSON (S) replik:

Herr talman! Ni talar om elektrifiering av Inlandsbanan, och som jag ser det är det bara ett populistiskt slag.

Vad det handlar om är att få upp bärigheten på Inlandsbanan så att man kan frakta gods på denna bana på ett bättre sätt. Det är det som krävs för att Inlandsbanan ska bli en viktig pulsåder. Elektrifieringen kan komma i ett senare skede.

Anf. 387 ANDERS FORSBERG (SD) replik:

Herr talman! Jag håller med dig, Leif Pettersson. Det är viktigt att sätta av medel, inte bara till elektrifieringen utan också till att fixa bärigheten.

Anf. 388 ROBERT HALEF (KD):

Herr talman! Jag ska hålla mig till två aktuella frågor, Förbifart Stockholm och Bromma flygplats.

Minoritetsregeringen är oense om bygget av Förbifart Stockholm och Bromma flygplats framtid. Den 15 oktober meddelade den nya rödgröna majoriteten i Stockholms stad att de vill lägga ned Bromma flygplats år 2022 och dessutom riva upp finansieringen av Förbifart Stockholm och förhålla bygget.

Regeringen har meddelat Trafikverket att bygget av Förbifarten ska frysas till den 1 maj 2015 – detta trots att ledningen för landstinget inte är intresserad av nya förhandlingar om finansiering av Förbifarten.

När det gäller Bromma flygplats vill regeringen utse en förhandlingsperson som ska utreda frågan om nedläggning.

Herr talman! Socialdemokraterna har gett vika i dessa två mycket viktiga infrastrukturfrågor, och vallöften om att inte stänga Bromma flygplats och stoppa bygget av Förbifart Stockholm gäller inte längre.

Herr talman! Förhållningen av bygget av Förbifart Stockholm ger ökade kostnader för skattebetalarna på ca 250 miljoner kronor. Konsekvensen blir dessutom att många företag som redan är kontrakterade får leva med en ovisshet som kostar byggindustrin flera hundra miljoner kronor. Det är en kovändning från Socialdemokraterna som blir kostsam för företagare och skattebetalare.

Förbifarten är tänkt att binda ihop norra och södra Stockholm. Denna vägsträcka på 21 kilometer är bra för miljön, bygger bort köer och bidrar till ökad tillväxt och framväxt av jobb.

E4:an genom Stockholm räcker inte längre till. Regionen har växt enormt under de senaste decennierna och likaså trafiken och antalet trafikanter. En enda bil som får problem skapar trafikstopp, och långa köer bildas. De samhällsekonomiska kostnaderna för detta trafik haveri är enorma.

Herr talman! Regeringen kommer att utse en förhandlingsperson efter beskedet från Stockholms stad om stängning av Bromma flygplats. Det är en flygplats som knyter samman vårt land på många sätt. Bromma flygplats är dessutom ingen lokal fråga utan av nationellt intresse eftersom den är ett viktigt nav i kommunikationen för näringslivet och allmänheten.

Enligt Stockholms handelskammare kommer detta beslut om det förverkligas att leda till att minst 24 000 jobb riskerar att försvinna varav 18 000 i andra delar av landet.

Nedläggningen av en citynära flygplats som är ett centralt nav från norr till söder och som gör det möjligt för företagare och invånare att komma till och från sina jobb, för företag att kunna verka i andra delar av landet

och för personer från andra delar av landet att göra yrkeskarriär i huvudstaden är ett dåligt beslut och måste stoppas.

Näringslivet är kritiskt, och kommunerna är oroliga över en nedläggning. Den skulle slå hårt mot konkurrenskraften. Många kommer att förlora jobbet, och vissa orter kommer att avbefolkas.

Detta är två mycket utvecklingshämmande beslut för både Stockholm och Sverige.

Kristdemokraterna anser att regeringens och Stockholms stads beslut är förödande för konkurrenskraften. Det kommer att bromsa utvecklingen, bromsa jobbtillväxten och försvaga svensk ekonomi.

Vi anser att Stockholm och Sverige behöver mer satsning på utbyggnad av infrastrukturen och mer tillväxtskapande åtgärder, inte mindre. Regeringen bör omedelbart deklarerat att byggstoppet av Förbifarten hävs och att Bromma flygplats inte stängs.

(Applåder)

Anf. 389 LEIF PETTERSSON (S):

Herr talman! Jag vill i mitt inlägg i denna debatt peka på infrastrukturens betydelse som jobbskapare och dess betydelse för tillväxten i Sverige. Jag kommer att hämta mina exempel från norra Sverige eftersom jag kommer från denna del av landet, men det jag pekar på är giltigt i hela landet. Tro inget annat.

Investeringar i infrastruktur är inga pengar man slänger i ett svart hål där de försvinner och förbrukas. I stället är det investeringar i ordets verkliga mening.

När man hörde på den förra regeringen var det hela tiden kostnaden som betonades, sällan vad man fick tillbaka. Så är det inte, och låt mig ta Botniska korridoren som exempel.

Botniska korridoren är ett infrastrukturprojekt som sträcker sig från svenska gränsen i Haparanda till Mjölby – ja, egentligen ända från Helsingfors, men den finska delen kan vi lämna utanför den här debatten.

Den mest intressanta sträckan ur den synpunkt jag nu vill tala om är den mellan Luleå och Gävle. Den investering som måste göras i nya Norrbotniabanan och i att bygga bort flaskhalsen mellan Sundsvall och Gävle med ett nytt dubbelspår kommer att betala sig på mellan 10 och 20 år. Det visar professor Stellan Lundberg i sin studie över hur samhällsekonomin skulle utvecklas vid en utbyggnad av dessa banor.

Arbetsmarknadsregionerna skulle förstöras och möjligheten att arbetspendla skulle öka drastiskt. Det är en vinst av detta projekt som bara delvis berörts tidigare. Vidare ökar möjligheterna för näringslivet i regionen genom betydligt förbättrade transportmöjligheter för varor och produkter. Att det också sker på ett miljömässigt bra sätt visar bara att detta är en framtidssatsning av stora mått.

Herr talman! Som jag inledde med är detta bara *ett* exempel på vad en utbyggnad av modern infrastruktur innebär för jobben och tillväxten, för företagens möjlighet att rekrytera och för Sverige vad gäller att exportera mer.

Det finns liknande projekt runt om i hela landet. Det gemensamma är att de leder till ökad tillväxt och därmed ökad välfärd. Det senare förutsätter självklart att vi har en fördelningspolitik som gynnar dem som behöver

Prot. 2014/15:20

12 november

Allmänpolitisk debatt

Infrastruktur

och inte dem som redan har. Här har vi nu en kursändring i Sverige, men det är ett stickspår som vi inte ska debattera nu.

Herr talman! Det får inte heller underskattas vad själva utbyggnaden av infrastrukturen innebär i form av jobb och därmed tillväxt. Ska vi investera i vägar och järnvägar är det projekt som tar lång tid att genomföra. Det innebär att många anläggningsarbetare och andra har jobb under många år. Det är en nog så viktig faktor i sammanhanget.

Man måste dock ha klart för sig att inga vägar eller järnvägar byggs för sin egen skull. De byggs för att förbättra möjligheterna för vårt land att vara med i den globala konkurrensen. Utan en väl fungerande infrastruktur står vi oss slätt i den konkurrensen. Järnmalm är ju inget värt om man bara tar upp den ur marken. Den blir ju värd något först när vi tillför transporten. Men transporten måste ske på ett sätt som är både företagsekonomiskt och samhällsekonomiskt lönsamt.

Låt mig ta ett annat exempel. Northlands gruva i Pajala är känd av alla. Lika känt är kanske inte att transporterna av slig från Kaunisvaara till Svappavaara på lastbil och vidare till Narvik på tåg har kostat företaget mer än att bryta och förädla malmen.

En järnväg på denna sträcka har utretts av Trafikverket, och utredningen visar att det skulle vara samhällsekonomiskt och företagsekonomiskt mycket lönsamt att bygga denna järnväg. Därför borde den finnas med i planerna för infrastrukturens utbyggnad och kunna bidra till att ge gruvan en framtid. Att den sedan ska betalas via bland annat banavgifter är en annan sak.

Anf. 390 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Herr talman! Jag tycker att det som Leif Pettersson beskrev i sitt anförande var mycket intressant och klokt. Alla transportslag behövs. Hela landet ska leva. Då kan vi konstatera att lastbilar är viktiga. De är viktiga för många delar av landet.

Tidigare har det varit diskussion om hur långa och tunga lastbilarna ska få vara. Vi kan konstatera att detta är helt avgörande inte minst för skogsnäringen – för att hämta timmer ur skogen. Det har gjorts försök, och om man har lite längre och tyngre ekipage kan man spara mycket bränsle och utsläpp. Trafikutskottet behandlade frågan i våras, och där var det lite splittrat mellan S och MP.

Jag tror att vi och även Leif Pettersson tydligt säger: Gärna längre och tyngre lastbilar. Men MP säger: Kortare och lättare lastbilar – det har en tydlig miljökoppling.

Min enkla fråga till Leif Pettersson är: Kan vi från den nya regeringen räkna med att det kommer tydliga, skarpa förslag om att vi kan få börja använda längre och tyngre lastbilar i Sverige?

Anf. 391 LEIF PETTERSSON (S) replik:

Herr talman! Den dag när jag sitter i regeringen ska jag meddela det. Jag kan tyvärr inte svara på frågan, för regeringen måste svara för sig. Vi har tyvärr ingen minister närvarande under denna debatt.

Men för egen del kan jag upprepa vad jag sade i den tidigare debatten: Längre och tyngre lastbilar är en förutsättning för att vi ska kunna klara mycket av konkurrensen från de utländska fordon som finns i Sverige i dag. Utländska fordonsägare kommer inte att ha råd att investera i längre

och tyngre lastbilar. Det innebär att vi med naturnödvändighet också löser en del av de problem vi kan se på området i dag.

De försök som har gjorts med En trave till, alltså ytterligare en trave på timmerbilar, visar att det är ett mycket framgångsrikt projekt. Som jag bedömer det får detta ta tid, men jag tror nog att vi ska kunna argumentera hem även denna fråga gentemot dem som är motsträviga i dag.

Anf. 392 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Herr talman! Det är alldeles tydligt att Leif Pettersson och jag är ganska eniga i sak om det här. Det finns såväl miljövinster som praktiska möjligheter samt möjligheter för konkurrenskraften när det gäller en sådan här fråga – att använda längre och tyngre ekipage.

Vi kommer tillbaka till frågan: Vad tycker S och MP i de här frågorna? Om vi går tillbaka till i våras hade S en linje där de höll med allianspartierna. Miljöpartiet och Vänsterpartiet var tydliga: kortare och lättare ekipage samt färre lastbilar. Där ser vi en tydlig konflikt.

Vi får vänta och se, men detta slår tydligt mot konkurrenskraften för näringslivet. Jag hoppas att vi kan få bra förslag.

Anf. 393 LEIF PETTERSSON (S) replik:

Herr talman! Så är det, men som jag sade tror jag att man får tänka efter en tid vad detta innebär för miljön. Om vi skulle övergå till 18 meters timmerlastbilar skulle vi få väldigt många fler bilar på vägarna. Det är ett faktum. När man får tänka igenom vad det verkligen innebär tror jag att vi kan argumentera hem den här frågan, även gentemot dem som i dag är motsträviga.

Anf. 394 JESSICA ROSENCRANTZ (M) replik:

Herr talman! Det var många kloka ord från Leif Pettersson, men jag är ändå bekymrad. Regeringen skapar stor osäkerhet kring flera viktiga projekt just nu.

Förbifarten stoppas, och man tillsätter en utredning om hur Bromma ska läggas ned. Men några klara besked får vi inte i frågan. Det upplevs som att när S och MP inte kan komma överens blir stopp och utredning svaret.

Bara Förbifarten, herr talman, kostar skattebetalarna 4 miljoner varje dag. Sammanfattningen av de rödgrönas politik i det här avseendet är: ansvarslöshet i termer av att kunna fatta politiska beslut men också i termer av vilka kostnader man är beredd att lägga på skattebetalarna.

Politik är att vilja, sade Olof Palme. Jag vill därför fråga Leif Pettersson: Vad vill ni med Förbifarten och Bromma? Vill ni att Förbifarten ska byggas och att Bromma ska vara kvar? Om svaret på frågorna är ja, varför då skapa all denna osäkerhet?

Anf. 395 LEIF PETTERSSON (S) replik:

Herr talman! Som Jessica Rosencrantz mycket väl hörde då infrastrukturminister Anna Johansson var i trafikutskottet var hon mycket tydlig med att Bromma flygplats inte kommer att läggas ned om det innebär svårigheter för jobben i Sverige och om kapacitet inte kan hittas på andra ställen. Hon var väldigt tydlig där.

Prot. 2014/15:20
12 november

Allmänpolitisk debatt

Infrastruktur

När det gäller Förbifarten kan jag bara hänvisa till att Stockholms stadshus har begärt att få ett uppehåll i frågan. Eftersom de sitter på planfrågan i kommunen är det lite svårt att komma runt det ansvaret.

Sedan har vi detta med att regeringen förhalar saker och ting. Det gäller i allra högsta grad även den förra regeringen. Visst förhållade de frågor de inte kom överens om. Ta bara tonnageskatten, som Lars Hjälmered pratade om tidigare, som exempel.

Anf. 396 JESSICA ROSENCRANTZ (M) replik:

Herr talman! Frågan är hur man i så fall kan bedöma vallöften från exempelvis ditt parti, Leif Pettersson. Beskeden var tydligare i valrörelsen än vad de är nu. Före valet pratade man om att vi skulle bygga Förbifarten och att Bromma skulle vara kvar. Men så går det några veckor, och plötsligt är beskeden otydliga.

Jag ställer mig frågan: Varför tillsätta en utredning om hur man kan lägga ned flygplatser om man inte vill lägga ned? Där tycker jag att Socialdemokraterna och regeringen blir svaret skyldiga. Politik är ju att vilja – vad är det man vill? Anser man att Förbifarten behövs? Anser man att Bromma behövs?

Anf. 397 LEIF PETTERSSON (S) replik:

Herr talman! Någon utredning om att lägga ned Bromma har inte tillsatts – det är taget ur luften. Inte ens en förhandlingsman har tillsatts, för någon sådan har ännu inte begärts. Vi får se om det kommer – det är skrivet i framtiden.

Om man har lyssnat på partierna här i Stockholm, vilket Jessica Rosencrantz borde ha gjort, vet man att det inte är någon hemlighet att det funnits olika uppfattningar om Bromma, även i valrörelsen. Det tror jag inte man ska bli direkt överraskad över.

Anf. 398 TERES LINDBERG (S):

Herr talman! Jag tänkte ta mig friheten att i den allmänpolitiska debatten lyfta fram huvudstadens utmaningar och snabba tillväxttakt. Det är kanske inte helt ologiskt att vilja göra det som stockholmare. Men jag gör det inte bara för att jag vurmar särskilt för min hemstad och vår huvudstad utan för att jag ganska ofta, inte minst i den här kammaren men också på andra ställen i landet, ser att många missar Stockholms betydelse för landets tillväxt.

Stockholm befolkningsökning är minst sagt intensiv. Fram till 2050 bedöms Stockholms län ha ökat med någonstans mellan 600 000 och en miljon invånare.

En vanlig föreställning är att Stockholmsregionen växer på bekostnad av andra delar av landet. Det är inte korrekt. Stockholm växer i huvudsak för att det föds väldigt många barn här och för att vi har en del inflyttning från utlandet. Bara 5 procent av befolkningstillväxten är från övriga riket.

I princip domineras inflyttningen till Stockholm av unga mellan 24 och 28 år. I övrigt är flyttnettot negativt; fler flyttar alltså från Stockholm än till Stockholm.

Befolkningsökningen ställer extrema krav på bostadsbyggande och infrastruktursatsningar. För att bara behålla dagens boendtäthet, som inte

på något sätt är tillfredställande, måste det byggas mellan 8 000 och 14 000 bostäder per år fram till 2050.

Bostäderna behövs av sociala skäl. Det är ovärdigt en välfärdsstat som vår att inte kunna garantera ett bra boende. Men det finns också ett tillväxtperspektiv. Bostaden är en grundläggande tillväxtfråga. I Stockholm är bristen på bostäder det enskilt största hindret för företag att växa och utvecklas. Därför behövs bostäder som är lättillgängliga även för dem som inte är beredda att göra sitt livs investering just här och nu och för dem som inte har tillgång till kapital. Det behövs bostäder som alla kan efterfråga.

För att vi ska klara framtidens utmaningar behövs infrastrukturinvesteringar. Här har staten ett jättevägigt ansvar. Ett rimligt antagande är att investeringar i transportinfrastruktur borde växa i samma takt som ekonomin i övrigt. För Sverige som helhet har investeringarna i transportinfrastruktur sjunkit från 8 procent av bnp i slutet av 50-talet till runt 1 procent, där det har legat under hela 2000-talet.

Använder man ett dagsaktuellt exempel som trängselskatten i Stockholm kan man se att den är en del av den statliga finansieringen av infrastruktur i Stockholm, vilket begränsar statens ansvar till ett minimum. När det gäller till exempel Förbifartens finansiering står staten för 20 procent och intäkterna från trängselskatten för resten.

Om vi sedan bryter ner det på regional nivå kan vi se att statens investeringar motsvarar 0,2 procent av Stockholms bruttoregionalprodukt. Det är ungefär hälften av statens investeringar i infrastruktur i övriga landet. Samma mönster ser vi på de statliga järnvägsinvesteringarna. Mellan 1998 och 2008 stod Stockholm och Mälardalsregionen för 40 procent av hela landets bnp men erhöll endast 20 procent av de statliga nyinvesteringarna på järnvägen. Här ser man tydliga skillnader, inte minst när man gör en jämförelse med Västsvenska paketet, där staten står för 50 procent och regionen för 50, men i tunnelbanesatsningen, som kom för ganska precis ett år sedan, står staten för ungefär 20 procent och regionen för 80 procent.

Anf. 399 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Herr talman! Jag är göteborgare, men detta till trots köper jag mycket av det som Teres Lindberg sade om Stockholms betydelse som tillväxtmotor. Det administrativa och politiska centrumet ger verkligen kraft för tillväxten i landet. Jag köper allt hon säger om vikten av infrastrukturens satsningar i huvudstaden. Vi har en väldigt aktuell sådan i Förbifart Stockholm. Till skillnad från många andra förslag där man säger att man vill bygga något är detta redan planerat och finansierat, startskottet har gått och spaden har gått i backen. Före valet sade Socialdemokraterna att det var jättevägigt och skulle byggas, men efter valet har man satt stopp för det. Prislappen är 4 miljarder kronor per dag.

Man säger att arbetet kan återupptas den 1 maj 2015 med en kostnad på kanske, om man ska tro Dagens Industri, 170–260 miljarder kronor helt i onödan. Teres Lindberg, är detta ett viktigt projekt, och hur ska ni finansiera den onödiga merkostnaden?

Anf. 400 TERES LINDBERG (S) replik:

Herr talman! Tack, Lars Hjälmered, för att du tar upp denna viktiga fråga.

Prot. 2014/15:20
12 november

Allmänpolitisk debatt

Infrastruktur

I regeringen har man ju öppnat för att förhandla om finansieringen. Det finns ingen annan överenskommelse än att om man inte har nått en ny överenskommelse om finansieringen kommer man från den 1 maj att låta projektet fortgå. Den uppgörelsen finns där, och det är inte mycket som du eller jag kan göra åt den.

Vad jag i stället skulle vilja är att vi använder den här tiden lite mer konstruktivt. Under hela förhandlingarna om framtagandet och projekteringen av Förbifarten har man missat många viktiga delar, inte minst avsaknaden av kollektivtrafikramper i påfarterna och så vidare för att man ska kunna använda Förbifarten på ett effektivt sätt för kollektivtrafikresenärer.

Låt oss vara konstruktiva i stället för att stå här och tjafsa om sådant som vi faktiskt inte kan göra något åt här och nu.

Anf. 401 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Herr talman! Av trängselskattepengarna i Stockholm går alltså ungefär 5 miljarder kronor till andra vägprojekt än Förbifart Stockholm. Det har betydelse för andra viktiga investeringar i väginfrastrukturen i Stockholm, inte bara Förbifarten.

Vi kommer tillbaka till frågorna: Tycker man att detta är ett viktigt projekt? Ska det genomföras? Om man tycker att det ska genomföras, vilket jag gör, och jag att tror att det också är Socialdemokraternas linje, varför ska man då vänta till den 1 maj 2015 med en merkostnad på 4 miljoner kronor per dag helt i onödan? Är det inte bättre, Teres Lindberg, att omgående sätta spaden i backen igen för att spara skattebetalarnas pengar?

Anf. 402 TERES LINDBERG (S) replik:

Herr talman! Jag skulle gärna se att man inte hade gjort den uppgörelse som gjordes under förra mandatperioden, där 80 procent av finansieringen av Förbifarten kommer från trängselskatterna. För Stockholm och tillväxten i Stockholm var det inte en särskilt bra uppgörelse. Men det är inte detta som står på spel här, utan här öppnar man för att se över finansieringsdelen.

Jag kan inte säga mycket mer än detta. Detta är inget vi kan ändra här och nu. Låt oss i stället vara konstruktiva och se till att vi använder den här tiden på ett bra sätt för att få en så bra lösning som möjligt för Förbifart Stockholm.

Anf. 403 MARGARETA CEDERFELT (M) replik:

Herr talman! Stockholm är utan tvekan en attraktiv stad. Jag tillhör dem som flyttade hit för 34 år sedan. Redan då debatterades trängseln i Stockholm. Man debatterade förbindelser mellan norr och söder. Man sade att de enda sätten att ta sig från norr till söder var via Essingeleden eller genom att åka Västerbron inne i stan. Man debatterade om flygförbindelserna och vikten av att kunna resa. Det debatterades om tunnelbanan och behovet av att bygga ut den. Allt detta har Alliansen sett till att driva och få fram avtal om.

Nu kan jag tyvärr konstatera att Förbifarten återigen är tillbaka på ruta noll. Malmö, min gamla hemstad, har en ring. Gävle har en ring. Men Stockholm står fortfarande och stampar. Vad är vitsen med detta? Det

handlar inte bara om miljoner, utan det handlar om människor som sitter timaltals i köer.

Prot. 2014/15:20
12 november

Allmänpolitisk debatt

Infrastruktur

Anf. 404 TERES LINDBERG (S) replik:

Herr talman! Tack för att du tar upp de här frågorna, Margareta! Jag är själv både född och uppvuxen i den här regionen. Det är klart att det finns enormt stora utmaningar, och det är väldigt mycket som inte har gjorts. Det kan man inte beskylla sittande regering för på något sätt. Jag tror att vi är många partier som bär ett gemensamt ansvar för detta, inte minst när det gäller tunnelbanesatsningen.

Det var ju för väl att den förra borgerliga regeringen efter många års ovilja från Stockholmsregionen körde över de borgerliga majoritetsstyrena i både Stockholms stad och Stockholms läns landsting. Jag är den första att jubla över detta. Det var jättebra. Tack till inte minst er moderater, som var de som drev på här!

Fortfarande är dock mycket av finansieringen snedfördelad. Man missgynnar Stockholm när det gäller satsningar på infrastrukturen i jämförelse med till exempel Västsvenska paketet, där bara 18 procent kommer från staten och resten från regionen.

Anf. 405 MARGARETA CEDERFELT (M) replik:

Herr talman! För mig låter det ihåligt när Teres Lindberg talar om finansieringsfrågan. Vad Alliansen gjorde var att tillsätta en särskild förhandlingsman som faktiskt såg till att för första gången få fram ett avtal som kunde leda till att det skulle byggas en förbifart. Det tillsattes också en särskild förhandlare och utredare som såg till att ordna finansieringen. Allt detta finns på plats, eller låt mig säga *fanns* på plats. För Stockholms del, se till att detta görs!

Anf. 406 TERES LINDBERG (S) replik:

Herr talman! Förbifarten är ett resultat av 30 års förhandlingar. Det finns ett otroligt dilemma i att man faktiskt inte har kunnat komma överens. Det är inte Stockholms stads fel, och det handlar inte om moderater eller socialdemokrater i Stockholms stad, utan det har framför allt varit borgerliga kommuner som hela vägen har stoppat och hindrat.

Det var väl för väl att man till slut lyckades nå en överenskommelse. Men att stå här och säga att det är Socialdemokraterna som har blockerat detta är helt fel. I den här frågan har S och M gått hand i hand.

Anf. 407 JESSICA ROSENCRANTZ (M) replik:

Herr talman! Jag instämmer förstås i mycket av det som Teres Lindberg tog upp här. Jag är ju också stockholmare och kan konstatera att den här regionen har många behov. Infrastrukturen i Stockholms stad påverkar dessutom övriga delar av landet. Det har vi märkt inte minst i och med olika järnvägsincidenter. Hela landet är beroende av infrastrukturen här. Därför behövs satsningar som Förbifart Stockholm. Därför behövs Bromma flygplats. Därför behövs Östra länken och tunnelbanan.

Men jag tycker inte att jag fick riktigt klara besked i replikskiftet med Leif Pettersson. Jag ställer fortfarande frågan: Vad är egentligen regeringspartiernas åsikt när det gäller Bromma flygplats? Jag vet att det finns stor

Infrastruktur

splittring både mellan partierna och också inom det egna partiet. Jag vet att Teres Lindberg själv har varit en flitig motionär i frågan om att stänga Bromma flygplats. Därför vill jag ställa den raka frågan till henne: Varför anser du att Bromma flygplats ska stängas?

Anf. 408 TERES LINDBERG (S) replik:

Herr talman! Tack för frågan, Jessica! Det är ingen hemlighet vad jag tycker om Brommafrågan. Men för mig handlar Bromma flygplats om tillväxt. Det handlar om Stockholms tillväxt.

Jag är inte helt överens med mina partikamrater i frågan. Däremot tror jag att Bromma flygplats existens hindrar tillväxten för Stockholm. Den underminerar Stockholms och Arlandas möjligheter till fler långdistansflyg. Den ser snarare till att man lägger långdistansflygen i Helsingfors eller Köpenhamn i stället, och det kommer att försämra tillväxten för Sverige.

Anf. 409 JESSICA ROSENCRANTZ (M) replik:

Herr talman! Jag får tacka för svaret från Teres Lindberg. Jag kan dock inte instämma i resonemanget. Jag får kanske påminna Teres Lindberg om de diskussioner vi hade så sent som i morse med vd:n för Swedavia, som pratade om att Arlanda inte har kapacitet för att ta hand om den trafik som i dag finns på Bromma flygplats. Jag kan också påminna om de rapporter från Stockholms handelskammare som visar att 24 000 jobb riskeras, inte bara i Stockholm utan i Sverige.

Med de faktumen i bakhuvudet kan jag väl hoppas att Teres Lindberg i just den här frågan inte får med sig sitt parti.

Anf. 410 TERES LINDBERG (S) replik:

Herr talman! Det som kommer att hända är att det eventuellt tillsätts en förhandlingsperson. Själva förutsättningen är att varken jobb eller utvecklingsmöjligheter i Stockholmsregionen ska påverkas negativt, oavsett var man kommer att landa någonstans.

Det tror jag är en ganska viktig utgångspunkt. För det du och jag har gemensamt är att vi tror på Stockholm. Vi tycker att Stockholms tillväxt är jätteviktig. Sedan kanske vi har olika sätt att se på vad som skulle vara bäst. Men låt oss nu se på det här seriöst. Det är kanske inte våra åsikter som är det viktiga utan var tillväxten landar.

Anf. 411 RIKARD LARSSON (S):

Herr talman! Vi har en stor utmaning framför oss i att få tillväxt, jobb och därmed välfärd i alla delar av landet.

Jag kommer, som några av er kanske hör, från Skåne. Vi kan konstatera att med en sysselsättningsgrad och en produktivitet som rikssnittet skulle bruttoregionalprodukten i Skåne växa med 13 procent. Det grundar sig på analyser som den nu avgångna alliansmajoriteten, som har suttit och styrt i Region Skåne de senaste åtta åren, har gjort.

Detta är inte unikt för Skåne. I många andra delar av landet ser vi regioner som inte når upp till sin fulla potential. Det är hög arbetslöshet, höga offentliga utgifter och lägre inkomster. Det innebär missad välfärd, och det innebär slöseri med mänskliga resurser.

En grundläggande förutsättning för att nå regionernas potential är infrastrukturen. Tillförlitliga transportsystem är grundläggande. Det är också därför S- och MP-regeringen, med stöd av Vänsterpartiet, föreslår ett ökat underhåll av infrastrukturen i budgeten.

Jag ska gå tillbaka till den verklighet som jag kommer ifrån: Skåne. Ungefär 50 procent av förseningarna i kollektivtrafiken beror på brister i infrastruktur och underhåll. Det främjar inte viljan att pendla. Det bygger inga stora och robusta arbetsmarknadsregioner. Det innebär dessutom att vi inte får full effekt av alla de satsningar som vi gör ute i landet som trafikhuvudmän när vi köper nya tåg och bygger nya tågstationer. Vi missar positiva tillväxteffekter som kan följa av ökade investeringar.

Herr talman! Vi behöver fortsätta med en utveckling av arbetsmarknadsregioner som gör att vi bättre kan dra nytta av den samlade kompetensen i en region och möta företags behov av kompetens i större delar av Sverige.

Att de befintliga kommunikationerna fungerar och att den befintliga infrastrukturen fungerar är grundläggande. Men om vi ska lyfta oss rejält i förhållande till vår omvärld behöver vi också satsa på framtidsinriktade transportmöjligheter.

Därför är det glädjande att se att stödet för till exempel höghastighetståg nu förefaller vara väldigt stort både i den här kammaren och från regeringens sida. Det är väsentligt. När vi som en region i södra Sverige pratar med våra vänner i Tyskland och ser hur de bygger förbindelser norrut är det oerhört viktigt att vi kan säga till dem: Ja, viljan att knyta samman våra länder bättre finns också i Stockholm och i Sverige.

Det stärker våra tyska vänner och våra danska vänner när det gäller att faktiskt få fart på de nödvändiga infrastrukturinvesteringar som behövs i deras länder.

Utbyggnaden av snabbare, effektivare och miljövänligare transporter måste kompletteras med en kollektivtrafik, bland annat i våra städer, som fungerar. Därför är det bra att vi ser att vi kan lägga in en statlig medfinansiering – vi brukar tala om det omvända. Det handlar om en statlig medfinansiering för kollektivtrafik också i större städer, så att man till exempel kan börja med utbyggnad av spårvagnstrafik där man vill göra det.

Vi har här ett gemensamt ansvar att se till att vi formar politiken och inte minst infrastrukturpolitiken på ett sätt så att vi arbetar tillsammans med kommuner och regioner. Vi ska också ha förståelse för de behov och prioriteringar som finns i kommuner och regioner. Sedan måste det naturligtvis vägas samman med de nationella målen.

(Applåder)

Anf. 412 STEN BERGHEDEN (M) replik:

Herr talman! Det var många vackra ord om hur viktigt det är med en fungerande infrastruktur och att våra företag kan växa och utvecklas. Jag delar helt och hållet uppfattningen att infrastrukturen är en förutsättning. Det är också en förutsättning att de fyra transportslag vi har i Sverige kan samordnas och utnyttjas på bästa möjliga sätt.

Sverige är ett stort och glesbefolkat land. Vi har företag runt om i landet som har vuxit fram under årtionden och århundraden som är beroende av att kunna stanna kvar här.

Ni föreslår nu en lastbilsskatt för att begränsa transporter framför allt på våra vägar. Då skulle jag gärna vilja ha reda på följande: Har ni gjort någon konsekvensanalys av hur detta slår mot landsbygd, företag och jobb här i Sverige? Anser du att skatten är för låg på lastbilstrafiken i Sverige? Det är ja eller nej. Det är två enkla frågor.

Anf. 413 RIKARD LARSSON (S) replik:

Herr talman! Det vi nu föreslår är att vi ska utreda frågan. Då är det klart att man måste se på alla konsekvenser av att införa en kilometerskatt.

Det är inte det enda bekymmer som vi har. Vi känner till diskussionerna vi har haft i trafikutskottet om till exempel cabotagebestämmelserna. Det är klart att en kilometerskatt kanske också skulle vara ett sätt att få bättre kontroll på trafiken i Sverige och betala en del av infrastrukturen. Men det grundläggande är att vi tillsätter en utredning. Vi ska titta på frågan. Då får alla konsekvenser lyftas fram.

Anf. 414 STEN BERGHEDEN (M) replik:

Herr talman! Det kan alltså innebära att ni eventuellt drar tillbaka det förslaget om det kommer fram att det är tillväxthämmande och strider mot tillväxten i landet.

Den andra frågan fick jag inte svar på. Den var: Är tanken att svensk lastbilstrafik är för lågt beskattad i dag? Det undrar jag eftersom man vill lägga på detta. Anser du att den är för lågt beskattad? Ni föreslår ju samtidigt nya skatter på arbetsgivaravgifter. Bränsleskatter har vi också hört talas om. Anser du att lastbilstrafiken är för lågt beskattad i Sverige?

Anf. 415 RIKARD LARSSON (S) replik:

Herr talman! Nu kom det in lite andra frågor om arbetsgivaravgifter – det kommer ofta fram här i kammaren. Tiden medger dock inte att jag svarar på frågorna om arbetsgivaravgifter.

Jag har inte varit i riksdagen speciellt länge, men jag har varit här så pass länge att jag vet att det inte vore speciellt smart att nu stå och spekulera i vad en utredning kan komma fram till och dra slutsatser av den utredningen när den ännu inte ligger på bordet.

(Applåder)

Anf. 416 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Herr talman! Jag tycker att det var klokt sagt av Rikard Larsson om regionernas betydelse. Som göteborgare och västsvensk tror jag att vi har mycket att lära av Skåne och framväxten av den regionala trafiken. Jag kan också som göteborgare konstatera att det som är viktigt för näringslivet hemma är vad som händer i regionen, att stadstrafiken funkar och regiontrafiken funkar. Det gäller också kommunikationerna till och från huvudstaden.

Även som göteborgare måste man säga att Stockholm är en viktig kraft för konferenser och kund- och säljmöten. Då är det viktigt att tågen funkar och, såklart, flyget.

Då kommer jag tillbaka till det vi redan har diskuterat ett par gånger, det vill säga Bromma flygplats, i kombination med Arlanda som ju om

möjligt är ännu viktigare för Skåne eftersom det tar längre tid om man skulle välja tåget och det därför inte är lika konkurrenskraftigt.

Min enkla fråga till Rikard Larsson är om han tycker att Bromma flygplats ska vara kvar – ja eller nej?

Anf. 417 RIKARD LARSSON (S) replik:

Herr talman! Jag tror att det är viktigt att klargöra vad vi pratar om när vi pratar om Bromma flygplats. Vi pratar ju egentligen inte om Bromma flygplats, utan vi pratar om transporter till Stockholm. Det är det som är det centrala för de skånska företagen och, förmodar jag, också för de västsvenska företagen. Det väsentliga är närheten till Stockholm, att man kommer närmare huvudstaden.

Man har inte någonstans fattat något beslut om att man ska lägga ned Bromma flygplats. Det finns inte ens någon hemställan om att man ska lägga ned Bromma flygplats.

Jag har förstått att man i kammaren från vissa partier är glada i att sprida bilden av att det har fattats ett beslut om att lägga ned Bromma flygplats. Då tror jag att det är viktigt att vi och regeringen är tydliga och säger att vi ska ha transporter till och från Stockholm från övriga delar av landet som gör att vi säkrar att jobben växer och att utveckling kan ske i alla delar av landet. Det är vår politik.

Anf. 418 LARS HJÄLMERED (M) replik:

Herr talman! Om all expertis är tydlig med att man inte kraftigt kan öka tågkapaciteten i närtid och Arlanda inte har kapacitet att ta över Brommas trafik skulle en nedläggning av Bromma som de styrande i Stockholm – S med flera – föreslår nu innebära att man slår mot transportmöjligheterna till huvudstaden. Det slår mot dem, men framför allt slår det mot oss ute i landet.

Då kommer vi tillbaka till detta med viljan. Det är rätt att vi ska ha en analytisk och seriös diskussion – absolut. Inga beslut är fattade av regeringen, men det finns en viljeyttring från Stockholms stadshus. Då kommer vi tillbaka till frågan: Vad vill Rikard Larsson? Ska Bromma vara kvar eller inte?

Anf. 419 RIKARD LARSSON (S) replik:

Herr talman! Lars Hjälmered har fått mitt svar på den frågan, och han har dessutom fått svar från Stockholms stad som han hänvisar till. De pekar också på att jobben och utvecklingen är en förutsättning, det vill säga att vi kan rädda jobben och skapa fler jobb. En del av de problem som vi nu brottas med efter åtta år av borgerligt styre är en högre arbetslöshet, och, som jag pekade på i mitt anförande, en dålig tillväxt till exempel i Skåne. Det måste vi åtgärda.

Vi måste alltså ha bättre förbindelser, både till Stockholm och till andra delar av landet, och vi behöver fler jobb.

(Applåder)

Prot. 2014/15:20
12 november

Allmänpolitisk debatt

Infrastruktur

Anf. 420 PER-ARNE HÅKANSSON (S):

Herr talman! En framåtsyftande näringspolitik skapar möjligheter. Den stora utmaning som vi lever med i dag, och där det krävs ständiga insatser, är att kombinera ökad tillväxt med en ansvarstagande klimatpolitik eller hållbar utveckling som vi ofta talar om. Ett nära samarbete mellan samhälle och företag är här en viktig ingrediens.

Att ta ansvar för vårt klimat och vår miljö är att investera för framtiden. Det får inte stå i motsatsförhållande till en dynamisk utveckling. Tvärtom ska det vara en hävstång mot framtiden. Av dessa skäl behöver vi ytterligare lyfta fram begrepp som innovationer och entreprenörskap.

Det är därför mycket glädjande att regeringen i den budget som nu lagts fram för riksdagen särskilt betonar dessa områden.

Här finns mycket att ta fasta på. Svensk basindustri är grunden och kommer så vara under överskådlig tid. Men vi måste självklart också vara öppna för andra typer av branscher som växer fram. Vi behöver ligga i framkant för att fortsätta stärka svensk konkurrenskraft. Nya förutsättningar och förändringar gäller som bekant hela tiden.

I min egen hemkommun Åstorp i norra Skåne, för att ta ett för mig närliggande exempel, var i många år träindustrin – dörrfabriken – den ledande privata arbetsgivaren med över 1 000 anställda. Nu finns det max 300 kvar, inte ens det vad jag förstår. Effektivisering parat med en konkurrenssituation i omvärlden har förändrat bilden. På flera orter där det tidigare fanns en eller ett par dominerande industrier ser det ut på ungefär samma sätt.

Det är mycket handel, transport och logistik som växer i stället, och jag ser också med intresse på det som sker inom till exempel kultur och design.

Oavsett detta kan vi konstatera att de nya jobben finns i nya branscher där det hela tiden ställs nya krav också på politiken för att rigga för detta.

Det som brukar kallas gröna näringar leder framåt. Här finns grogrund för ytterligare utveckling där politiken kan vara pådrivande.

Jag kan ta ytterligare ett för mig närliggande exempel. Nordvästra Skånes Renhållnings AB, ägs gemensamt av kringliggande kommuner Helsingborg, Ängelholm, Båstad, Bjuv, Höganäs med flera. Allt drivs på affärsmässig grund, men samhällsnyttan är påtaglig.

Det är ett företag till vilket jag själv vid åtskilliga tillfällen haft förmånen att ta med besök, såväl internationella som nationella. Nyfikenheten är stor bland många. Det är en avfallsanläggning, eller ett återvinningsföretag, där endast 1 procent av allt som kommer in går på soptipp. Resterande avfall återvinns. Det är vad jag förstår världsledande. 300 människor har sin dagliga gärning där.

När jag för några dagar sedan pratade med vd:n för att uppdatera mig kring verksamheten berättade han att det som man kallar innovationsupp-handling nu är på gång. Det handlar om att hitta nya vägar framåt för att skapa nya liv för gamla cyklar och andra redskap för förbättrad återvinning och kretsloppstänkande.

Vi ser också inom en rad andra områden hur begrepp som hållbarhet och miljötänkande blir konkurrensmedel. Satsningar på hållbara näringar kan ju också vara en exportvara – både kunskapsmässigt och materiellt.

Politiken visar vägen. Medvetna konsumenter ställer krav. Men samarbetet mellan företagen, samhället och akademien är en viktig förutsättning.

(Applåder)

Prot. 2014/15:20

12 november

Allmänpolitisk debatt

Näringsliv

Anf. 421 MARGARETA CEDERFELT (M):

Herr talman! Jag ska i mitt anförande fokusera på en liten del när det gäller företagande, och det handlar om uppfinnande och uppfinningar.

Jag skulle vilja gå så pass långt som att säga att uppfinningar är grunden för vårt välstånd. Utan nya idéer som svarar på de behov och frågeställningar som finns finns det heller inte någon framtid.

Men det är en lång och mödosam väg att gå för en uppfinnare. Vanligtvis tar det sex till åtta år, ibland ännu längre, innan en idé kan bli vinstbärande. Det är ju heller inte alla idéer som når marknaden, bara ungefär 10 procent. Det innebär att det är ett stort vågspel att påbörja processen att få en lyckosam uppfinning.

Men Sverige har faktiskt klättrat i innovationstoppen. Redan 2009 rankades Sverige som bäst i världen av Innovation Capacity Index. Det finns åtskilliga artiklar som just talar om Sverige som ett innovativt land.

Det är dock inte värt att slå sig för bröstet, för det återstår fortfarande mycket att göra.

Jag vill här lyfta upp ett exempel som är och har varit lyckosamt. Det är Maud Olofssons satsningar på kvinnliga uppfinnare. Detta har gett resultat, och jag vill nämna ett exempel på detta. Det finns en utmärkelse som heter Årets uppfinnarkvinna. Antalet nomineringar är i år det högsta någonsin. Hur många kvinnor är det då som är nominerade? Jo, 119 stycken. Det är faktiskt dubbelt så många som antalet nominerade kvinnor förra året.

Enligt min uppfattning är detta på tok för lite. Kvinnor står för ungefär 8–9 procent av de patent som söks under ett år. Jag skulle vilja gå så långt som att säga att det måste göras mer. Med fler kvinnors idéer som kommer ut på marknaden kan vi också se förbättringar inom många områden där kvinnor är yrkesverksamma.

Vilka är då de svenska uppfinnarna? En stor del av de idéer som utvecklas, herr talman, kommer från akademien, men ännu fler kommer ifrån vardagen, ifrån det dagliga livet. Det är människor som ser behov och möjligheter till utveckling. Det är det här vi måste stödja.

Inom universiteten finns det också mycket att göra, men vi får inte glömma de vardagliga uppfinningarna. Inom uppfinnarkretsar lyfts ofta behovet av rådgivning upp som en viktig fråga. Då handlar det om rådgivning långt innan Almis stöd kan ges. Varför är då detta så viktigt? Jo, det är för att många uppfinnare inte har någon erfarenhet av produktutveckling och företagande, och det är viktigt för att kunna gå vidare.

Anledningen till att jag säger detta är att det bara är 10 procent av idéerna som når marknaden.

Det finns mycket som har gjorts som är bra, men ännu mer kan göras. Jag vill nämna en sak när det handlar om uppfinnarnas idéer och möjligheter på marknaden. Tillväxtverket har fått finansiering via alliansregeringen till mentoringar. Det har visat sig vara ett lyckosamt koncept.

Jag skulle vilja avsluta med att säga att jag hoppas att det positiva klimat som har skapats under allianstiden kan fortsätta med den rödgröna regeringen. Utan uppfinnare och uppfinningar stannar Sverige.

Anf. 422 JOHAN NISSINEN (SD):

Herr talman! När vice statsminister Åsa Romson gick ut med att man ville höja miljöskatterna med 2,5 miljarder skapade det oro i näringslivet. Att regeringen sedan vill stänga ned Bromma flygplats, öka kostnaderna för energi, göra det dyrare att anställa unga och äldre samt införa vägavgifter ökar oron ännu mer. Inte nog med detta – regeringen vill även höja marginalskatterna och därmed göra det mindre lönsamt att utbilda sig.

Inom näringslivet är man bestört och besviken över denna företagsfientliga politik som straffar både företag och löntagare. Ungdomsarbetslösheten är hög, och behovet av att vi arbetar längre gör sig påmint samtidigt som behovet av rätt utbildad arbetskraft för att klara konkurrensen alltid är aktuellt.

Regeringens politik skapar osäkerhet, vilket är företagets värsta fiende. Denna osäkerhet är investeringshämmande och gör att företagen inte kan planera framåt. Det drabbar i slutändan de anställda, herr talman.

Sverigedemokraterna ser att detta inte är bra för Sverige. Vi tror på en ansvarstagande näringspolitik som gynnar alla parter. Vi vill därför satsa på ett reformerat sjuklöneansvar som innebär att varje företag får göra avdrag för sina sjuklönekostnader motsvarande sjuklönekostnaden för en genomsnittlig anställd upp till ett maxtak på nio anställda. Det skapar på så sätt ingen tröskeffekt.

Vi vill ha avskaffad allmän löneavgift för småföretag. Denna löneskatt uppfattas som djupt orättvis av många företagare och hämmar incitament och möjligheter till att nyanställa.

Vi vill också reformera LAS och öka undantagen från två till fem anställda.

Vi vill se mer satsningar på yrkesvux och yrkeshögskola för att kunna omskola människor och fylla luckorna på arbetsmarknaden.

Vi vill se resursallokering och effektivisering av högskolor och universitet för att kunna utbilda människor till det som näringslivet efterfrågar.

Vi vill utöka starta-eget-bidraget så att man kan få det i nio månader i stället för sex månader och sänka åldern från 25 till 20 år. Vi ser att det bland våra ungdomar finns många driftiga, innovativa och idérika individer som saknar kapital men som har viljan.

Vi vill även se ett senior-RUT. Sverigedemokraterna vill utveckla avdraget för personer som har fyllt 67 år och helt ta bort den skatt som seniorer betalar på hushållstjänster. Senior-RUT är inte tänkt som ett substitut för hemtjänsten utan snarare som ett komplement. Förslaget skulle också bidra till fler arbetstillfällen.

Som Värnamobo och en del av företagsregionen GGVV ligger företagande mig mycket varmt om hjärtat. Jag hoppas därför innerligt att regeringen tar näringslivets oro på allvar. Herr talman! Låt inte regeringens vänsterkrafter få sätta en företagsfientlig agenda! Den slår hårt mot företagen men ännu hårdare mot löntagarna.

Anf. 423 FREDRIK CHRISTENSSON (C) replik:

Herr talman! Det är glädjande att höra att Sverigedemokraterna talar positivt om att vi måste göra någonting åt arbetslösheten, framför allt bland unga. Detta är ett stort problem i Sverige i dag, och det har varit ett stort problem under lång tid.

När man läser Sverigedemokraternas budgetförslag ser man att de lägger fram förslag på att höja arbetsgivaravgiften för unga. De lägger fram förslag på att återinföra en orättvis restaurangmoms som innebär att momsen är 25 procent på mat som man äter på restaurangen men 12 procent på mat som man tar med sig eller köper i Icabutiken.

Min fråga till Johan Nissinen är därför: Vad tror du att det har för effekt på arbetslösheten när man chockhöjer arbetsgivaravgifterna för unga och dessutom inför en orättvis restaurangmoms?

Anf. 424 JOHAN NISSINEN (SD) replik:

Herr talman! Alla undersökningar har visat att detta inte har givit den effekt som man önskar. Det är därför vi i stället satsar på reformerat sjuklöneansvar och avskaffad allmän löneavgift, till exempel. Det gynnar småföretagen, och det får dem att växa utan att skapa en tröskeleffekt. Vi tror att det är mycket effektivare än sänkt arbetsgivaravgift för ungdomar.

Anf. 425 FREDRIK CHRISTENSSON (C) replik:

Herr talman! Frågan till Johan Nissinen var inte vilken effekt reformen har gett. Frågan var vad den höjda arbetsgivaravgiften för unga riskerar att skapa i arbetslöshet.

Vi ser att effekterna av restaurangmomsen är positiva. Vi har skapat en rättvisa. Skattefusket har minskat, och konkurserna har minskat. Av de jobb som har tillskapats har hälften gått till ungdomar. Det har varit väldigt många positiva effekter.

Frågan handlade om vilka effekterna blir när man chockhöjer arbetsgivaravgifterna för unga.

Anf. 426 JOHAN NISSINEN (SD) replik:

Herr talman! Om vi återgår till vad instituten har sagt ser vi fortfarande att det inte har skapat någon positiv effekt, som Alliansen vill hävda. Därför kommer det inte att påverka negativt. Det har ju inte haft någon positiv effekt, som ni säger att det har haft.

Anf. 427 PER ÅSLING (C):

Herr talman! Under de senaste 20 åren har fyra av fem jobb skapats i småföretag. I mitt hemlän Jämtland har nio av tio jobb skapats i småföretag. Mer än varannan anställd i privat sektor arbetar i dag i småföretag. Småföretagen och deras medarbetare är den viktigaste skattebasen för kommuner och landsting där den svenska välfärden finansieras och utförs.

Trots det handlar debatten nästan inte alls om hur välfärden ska skapas och hur vi ska åstadkomma de resurser som krävs för att förbättra och utveckla vårt samhälle. När vi talar om arbetslöshet nämns sällan de företag som skapar jobben. När näringslivet diskuteras handlar debatten fortfarande nästan uteslutande om de stora företagens villkor trots att Sverige är en småföretagarekonomi.

Herr talman! Sverige behöver fortsatta satsningar på konkurrenskraftiga skatter, investeringar i forskning och utveckling och attraktiva villkor för att locka och behålla storföretagens investeringar. Men vi behöver också en mylla där nya entreprenörer, innovatörer och småföretag kan uppstå och växa. Vägen till framtidens välstånd stavas ett småföretagarklimat i yttersta världsklass.

Vi behöver ett perspektivskifte där småföretagens särskilda förutsättningar också ligger till grund för politiska reformer. Centerpartiets medverkan i den förra regeringen har varit avgörande för många av de reformer som har förbättrat villkoren för småföretag. Regelsläggan mot småföretag i form av månadsuppgifter lades på is. 3:12-reglerna har förbättrats. Investeringsavdraget, som gör det mer lönsamt och intressant att investera i företag, har genomförts. Sänkta kostnader för anställda och sänkt restaurangmoms har skapat nya jobb i besöksnäringen.

Den nya regeringen har dessutom aviserat att vårt förslag när det gäller förändringar av sjuklöneansvaret kommer att genomföras.

Herr talman! Det innebär inte att vi kan slå oss till ro. Särskilt viktigt är det att fortsätta att förbättra förutsättningarna för företagandet i hela landet.

I större delen av landet är småföretagen en mycket viktig bas för sysselsättning och skatteintäkter. En fortsatt satsning på de gröna näringarna är angelägen för att klara klimatutmaningarna och klimatomställningen, för att ersätta oljan med biobränslen i våra fordon och för att öka livsmedelsproduktionen.

Herr talman! Vi behöver en sammanhållen strategi för fler växande företag och nya jobb i hela landet. Vi behöver fortsätta att göra det billigare att anställa. Vi behöver underlätta för företag att finna rätt kompetens genom lärlingsutbildningar. Vi behöver också underlätta för småföretag att ta vara på innovationer och smarta affärlösningar genom system som inkluderar alla innovativa företag, inte bara de största företagen som har separata utvecklings- och forskningsavdelningar.

Låt mig avslutningsvis konstatera att det finns en enda väg till ökat välstånd, och det är genom fler företag som vill och kan växa. Det är genom att skapa förutsättningar som innebär att landets entreprenörer får möjlighet att förverkliga sina drömmar och därmed skapa förutsättningar för fler jobb.

Anf. 428 PENILLA GUNTHER (KD):

Herr talman! Man kan väl säga att den nyligen lagda budgetpropositionen från regeringen knappast kan glädja någon som har eget företag.

Det blir dyrare för äldre företagare att jobba men även att ha anställda över 65 år genom en särskild löneskatt.

Vägselitageskatten ska utredas, och den kommer definitivt inte att bidra till goda villkor inom åkerinäringen, som regeringen tror i budgetpropositionen. De facto är det så att 80 procent av transportererna med lastbil görs på sträckor under 30 mil.

När vi pratar om ytterligare skatter och avgifter och avdrag har vi fått aviserat att RUT-avdraget, som skapat vita arbetstillfällen för många som annars stått långt ifrån ett arbete, ska försämrats genom att halveras för personer under 65 år. Anledningen till det sägs vara att med ett lägre tak för

RUT-avdraget riktas avdraget mer till vanliga familjers behov av hushållsarbete och förbättras avdragets fördelningsprofil.

Det är synd att regeringen har missat det faktum att RUT-avdraget har kunnat nyttjas som en avlastning som man haft råd med av både enskilda och familjer med barn eller föräldrar med funktionsnedsättningar. Det ska man alltså försäkra för de familjerna och för de företag som tillgodoser familjerna med dessa tjänster.

När man dessutom säger att regeringen kommer att undersöka om det finns anledning att begränsa antalet RUT-tjänster ytterligare gör det att många småföretag kommer att få lägga ned så småningom. Hur detta bidrar till en bättre ekonomi för den enskilde medborgaren eller för staten totalt sett är en gåta för mig.

Herr talman! Även de arbetstillfällena som finns inom ideell sektor genom idéburna företag och stiftelser hotas när skattereduktionen för gåvor till ideell verksamhet är tänkt att slopas.

Att den ideologiska skillnaden mellan Kristdemokraterna och regeringspartierna syns extra tydligt beror på regeringens egen formulering om avdragsrätten: Den minskar utrymmet för det samhälleliga stödet och ökar den ideella sektorns verksamhets beroende av enskilda människors förmåga och vilja att bidra.

Men säg då mig hur det är tänkt att det ska vara en god tanke att skapa ett medborgarskap i Sverige som också skapar en vilja och en känsla för andra människor, om det ska ses som ett beroende eller något slags välgörenhetstänk bara om man vill bidra!

Det handlar faktiskt om att man har en förmåga och en vilja att bidra ekonomiskt till egna valda verksamheter, som i sin tur skapar arbete och möjligheter för andra människor att få ett bra liv. Min tro är att inget samhälle någonsin kan bestå om det inte finns en tillit och ett förtroende mellan människor för deras väl och ve.

Det finns en mångfald inom turismen och besöksnäringen, som andra har nämnt, och den omsätter 284 miljarder varje år. Utländska besökare är där en stor intäktskälla. Vi kan tyvärr inte se fram emot en ökning av dem heller, eftersom man väljer att dra ned på stödet till Visit Sweden som jobbar med att dra hit de utländska besökarna.

Jag hoppas slutligen, herr talman, att vi får se en förändring av den här politiken framöver, att man inser att dessa förändringar inte är något lyckat steg att ta för våra företagare i Sverige.

Anf. 429 ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S):

Herr talman! Jag skulle vilja tala om en näring – den som Penilla precis avslutade med – som växer och har stora möjligheter att växa sig än större, en näring som sysselsätter 173 000 personer från Abisko till Österlen, en näring som 2013 hade ett exportvärde på 105 miljarder kronor, nämligen besöksnäringen.

Det är en viktig näring. Den finns i hela Sverige – den finns i glesbygd, på landsbygd, i tätort och i våra städer. Och den är sysselsättningsintensiv.

Herr talman! På 70-talet ville den dåvarande socialdemokratiska regeringen att Sverige skulle industrialiseras mer, och man var väldigt framsynt och regionalanpassad. I Åre, den by där jag bor, betydde industrialisera att man byggde en kabinbana. Åres utveckling var och är ett utmärkt exempel på hur bra det kan bli när det offentliga samarbetar med näringen,

Prot. 2014/15:20
12 november

Allmänpolitisk debatt

Näringsliv

med de fackliga organisationerna, med frivilligorganisationerna och med forskningen.

Om besöksnäringen i Sverige ska ta marknadsandelar och ha möjligheter att växa på ett hållbart sätt krävs det en långsiktig strategi och fortsatta insatser. Jag skulle vilja nämna några av dem.

Det måste finnas infrastruktur och kommunikationer, och vi måste definitivt ha kommunikationer som vi kan lita på. Att utöka satsningen på järnvägsunderhållet och bredbandsutbyggnad är därför välkommet.

Vi måste ha utbildad personal. 720 kockar söks i dag på Platsbanken, och då vet jag av erfarenhet att många rekryteringar inte går via Arbetsförmedlingen. Det är för få som söker sig till hotell- och restaurangskolorna, och det är för få av dem som sedan etablerar sig på arbetsmarknaden.

Även arbetsmarknadens parter inom besöksnäringen måste ta sitt ansvar för att vara en attraktiv bransch med sjysta villkor så att fler väljer den och inte, som nu, att en fjärdedel av de anställda väljer att lämna näringen årligen.

Herr talman! Besöksnäringen i Sverige tävlar om uppmärksamhet och reseanledningar i konkurrens med hela världen. Därför är det viktigt att ge Visit Sweden goda möjligheter att marknadsföra Sverige.

Men det finns andra sätt att marknadsföra Sverige. Något som jag skulle vilja lyfta fram är stora internationella idrottsevenemang. Om man som jag är en idrotts- och snöälskande person har man mycket att se fram emot. År 2015 är det skid-VM i Falun. År 2019 är det skidskytte-VM i Östersund och alpina VM i Åre. Utvärderingar av stora mästerskap har visat vilken bra regionalpolitik det är, vad de ger i arbetstillfällen, hur de ökar investeringsviljan, vad de ger i infrastruktur, vilken marknadsföring det blir av såväl ort och region som Sverige.

När det gäller idrottsevenemang innebär ett fokus på sporten att vi även får fler aktiva utövare. Några elitsatsar, och andra motionerar. Det har också en positiv effekt för de verksamma inom sportindustrin som får ett uppsving och utvecklas.

Därför är det glädjande att samarbetsregeringen verkligen ser möjligheterna med stora evenemang.

När besöksnäringen präglas av samarbete med offentligheten, med forskningen, med idrotten, med kulturen, med handeln, ja, allt som får människor att vilja använda sina viktigaste timmar och sin semester för att göra kortare eller längre besök på en ort, då kommer den branschen att växa. Och visst, herr talman, vill vi samarbeta och ge möjligheter för att den orten ska ligga här i Sverige och med det skapa fler jobb och en växande besöksnäring.

Anf. 430 PENILLA GUNTHER (KD) replik:

Herr talman! Det är roligt att möta en meningsfrände i besöksnäringsspörsmål eftersom de ligger mig varmt om hjärtat.

Min fråga är bara: Hur ser Socialdemokraterna på skillnaden mellan turism och mötesindustri? Det är ju en ganska rejäl skillnad i intäkter från turister och mötesbesökare av olika slag.

Jag hörde Säterberg tala om evenemang och så vidare. Oavsett om det är idrottsevenemang eller någonting annat vet vi att det genererar ganska

mycket pengar. Mitt intresse ligger i hur Socialdemokraterna ser på skillnaden där och på de olika insatser som behöver göras för de två olika delarna inom besöksnäringen.

Anf. 431 ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S) replik:

Herr talman! Som Årebo är jag glad att vi har både och, för när mötesindustrins resultat faller och den inte går lika bra eller ger lika mycket har vi ändå turisterna som kommer upp och fyller bäddarna. Sverige behöver verkligen både och.

Vad vi också talar om är bland annat en nationell strategi för stora evenemang, någonting som jag vet att Fredrik Reinfeldt utlovade i sin regeringsförklaring 2006 men som vi sedan inte har sett mycket av. Nu tar Vi-sita tillsammans med Riksidrottsförbundet fram en strategi som den här regeringen verkligen kommer att titta på.

Anf. 432 PENILLA GUNTHER (KD) replik:

Herr talman! Det här är intressant – jag tror att Säterberg är den första jag någonsin hört talas om inom besöksnäringens frågor som säger att det är den enskilda turisten som räddar situationen. Turism är ju ofta säsongsberoende medan mötesindustrin har verksamhet året om. Det kan dock bero på vilka orter det handlar om.

Mitt intresse ligger i hur man ser på finansieringen av evenemang och hur man ska fortsätta att locka utländska turister – eller mötesbesökare – när man drar ned anslaget till Visit Sweden.

Anf. 433 ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S) replik:

Herr talman! Basanslaget till Visit Sweden har vi ökat med 20 miljoner, Penilla, och ökningen kommer att fortsätta.

Jag förstår inte vart du vill komma med din fråga. Det är klart att mötesindustrin lockar man genom att hela tiden finnas ute på marknaden och marknadsföra sig. Men det finns även en svensk mötesindustri. Jag talade om perspektivet utifrån den by jag kommer från och den näring jag alltid har jobbat i, men det får vi ta sedan, du och jag.

Anf. 434 DANIEL BÄCKSTRÖM (C):

Herr talman! Ärade ledamöter! Det är skillnad på att leva i bygder där det startas, etableras och utvecklas företag, där det investeras och anställs, och att leva i bygder där det avvecklas och där jobben försvinner.

Det är jätteviktigt att vi har ett gemensamt engagemang och ambitioner för att hålla ihop landet. I en tid då urbaniseringen är stark och omstruktureringar har slagit hårt, inte minst mot många landsbygdskommuner, behöver vi ägna mycket tid och kraft åt att stärka företagsklimatet och göra det gynnsammare och intressantare att bedriva näringsverksamhet i hela landet.

Många säger att vi har ett väldigt bra företagsklimat och ett näringsklimat i världsklass. Det stämmer, men det finns stora regionala skillnader. Vi kan se det när vi drabbas av omstruktureringar och nedläggningar, när jobben försvinner och när verksamheter centraliseras.

I går förde man en rejäl jobbpolitisk debatt här i kammaren. Man diskuterade bland annat regeringens ambitioner och målsättningar inför 2020.

Prot. 2014/15:20
12 november

Allmänpolitisk debatt

Näringsliv

Jag hoppas att den fortsatta diskussionen kan brytas ned till att handla om regionala målsättningar för näringspolitiken och om hur vi 2020 ska kunna konstatera att antalet jobb och företag har utvecklats och växt i samtliga regioner i landet. Det är en viktig ambition att koppla ihop förutsättningarna för att få fart på företagandet ute i landet med jobbpolitiken.

Herr talman! Jag anser att det behövs en tydlig målsättning för landet. Precis som vi diskuterar översiktsplaner i kommunerna behöver vi en samlad bild och målsättning för hela landet när det handlar om näringspolitik och om hur vi kan vända befolkningsutvecklingen i många bygder till en positiv utveckling och se till att få fler företag.

Jobben är grunden för levande bygder. Jobben och förutsättningarna för jobb och tillväxt behövs. Det gäller såväl i städer som på landsbygden.

Vi ser att myndighetsutövningen är oerhört viktig. Den statliga tillämpningen som sker ute i landet behöver präglas av engagemang, konkret kunskap, driv och stötning av det lokala näringslivet. Jag tror till exempel inte att en utökning av strandskyddet till 300 meter i många bygder leder till fler jobb eller ökad inflyttning, vilket vi behöver inte minst för att locka med attraktivt boende för industrianställda och så vidare.

Det är det dagliga hantverket som avgör hur engagemanget och besluten i företagen ser ut och vilka som väljer att satsa. Stefan Fölster belyser problematiken med avindustrialiseringen som är rätt betydande och tude-lar landet. Många människor har förlorat industrijobb, och det kommer inte särskilt många nya på alla platser. Vi har en av de snabbaste urbaniserings-trenderna, och det är enligt Fölster delvis kopplat till industrikramp-ningen.

Jag anser att det behövs oerhört stabila villkor för både basnäring och exportindustri tillsammans med de gröna näringarna och jord- och skogs-bruket så att vi kan få ett starkare företagande i hela landet.

Jag tänkte göra en koppling till Norge och värländska förutsättningar. Jag vill bara nämna och belysa det viktiga arbete vi behöver göra för att stärka gränsöverskridande samarbete och få företag på norska sidan att investera i Sverige. Det ger nya jobb, inte minst utmed hela norska gränsen.

Rättspolitik

Rättspolitik

Anf. 435 ANTI AVSAN (M):

Herr talman! Brottslighet utgör ett problem i alla samhällen. Genom brott kränks människors liv, frihet, hälsa och rätt till sin egendom. Brotts-lighet kan aldrig tolereras eller accepteras. Brottslighet ska förebyggas, motverkas och bekämpas.

Men det finns inget enkelt svar på hur kampen mot brottsligheten ska nå den framgång vi önskar. I grunden handlar det om att samhället ska fungera i många olika avseenden. Därför oroar det mig att regeringen för en politik som i många avseenden så uppenbart riskerar att öka det utan-förskap som vi moderater och övriga allianspartier har försökt minska och lyckats minska under de senaste åtta åren.

Det måste finnas framtidstro i alla delar av samhället, hopp om att kunna skapa ett bättre liv, utsikter att få ett jobb och övertygelse om att det är bättre att vara en del av samhället än att välja ett liv vid sidan om. Men det måste också finnas vetskap om att när det begås ett brott kommer sam-hället att reagera snabbt och tydligt, såväl för att bistå brottsoffret som för

att utreda brottet som sådant med målsättningen att den som gjort sig skyldig till den brottsliga gärningen ska ställas till svars.

Efter åtta år av historiska resursförstärkningar och stora reformer av såväl straffrättslig lagstiftning som arbetsmetoder är utvecklingen inom rättsväsendet på väg åt rätt håll. Under en följd av år har människor känt sig tryggare och upplevt en minskad risk att utsättas för brott. Förtroendet för rättsväsendets olika funktioner och aktörer har ökat.

Trots detta kvarstår stora utmaningar. I opposition spretade de rödgröna partierna i synen på rättsväsendets utveckling. Att döma av förslagen i budgetpropositionen är det tydligt att de rödgröna partierna inte klarar av att enas om en fortsatt offensiv reformagenda för svenskt rättsväsen.

Alliansregeringen presenterade en lång rad initiativ kring hur rättsväsendet och den straffrättsliga lagstiftningen kan fortsätta att utvecklas. Flera av dessa förslag är redan utredda och redo att omsättas i arbetet för ökad trygghet och minskad brottslighet. Tyvärr vet vi att det inom både regeringspartierna och Vänsterpartiet finns ett motstånd mot exempelvis straffskärpningar.

Det finns även skäl att ifrågasätta regeringens förmåga att möta nya behov vad gäller tillgången till effektiva och rättssäkra tvångsmedel, detta i en tid när teknikutvecklingen innebär nya utmaningar och där grov organiserad brottslighet och gränslös terrorism ställer särskilda krav på rättsväsendet.

Några punkter berördes särskilt i regeringsförklaringen och budgetpropositionen, men det är bara att konstatera att den historiskt svaga regeringen har svårigheter att presentera förslag som möter behovet av utveckling inom rättspolitikens område.

Det finns några rättspolitiska frågor som oroar särskilt. Regeringens stödparti, Vänsterpartiet, har föreslagit att halvtidsfrigivning ska återinföras och att eget bruk av narkotika ska legaliseras. När det gäller frågan om legalisering av eget bruk av narkotika finns det av olika skäl också anledning att undra var Miljöpartiet står i den frågan.

Herr talman! Avslutningsvis vill jag säga: Den bristande förmågan på det rättspolitiska området kommer möjligen till uttryck också genom att varken Socialdemokraterna eller Miljöpartiet har bemödat sig om att debattera rättspolitik här i dag.

Anf. 436 MARIA MALMER STENERGÅRD (M):

Herr talman! Politiker försöker ständigt identifiera samhällsproblem och har ambitionen att lösa dem. Det är lätt att förblindas av ambitioner. Det är lätt att söka sig till lösningar som skapar stora rubriker. Det belönas inte alltid att se den stora bilden.

Det kan framstå som driftigt att som lösning på ett straffrättsligt problem hitta på en ny rubricering eller att skjuta in ett nytt rekvisit. Då har man i alla fall gjort något – i mediernas ögon, i allmänhetens ögon och i en ens egen mening. Men hur går det sedan?

Resultatet står inte alltid i fokus. Vem kan plocka politiska poäng på att ompröva, på att erkänna att man faktiskt har misslyckats och söker ett nytt svar? Då är det lätt att i stället kort konstatera: Vi gjorde i alla fall något.

En synnerligen aktuell problemdiskussion gäller situationer då det är svårt att styrka uppsåt till våldtäkt. Ett par medialt uppmärksammade fall

Prot. 2014/15:20

12 november

Allmänpolitisk debatt

Rättspolitik

har vunnit politikernas intresse, och man skriker nu olika högt efter ny lagstiftning på området.

Man debatterar vilken lagteknisk konstruktion som är optimal för att man – i alla fall i teorin – ska kunna fälla så många som möjligt för våldtäkt. Kanske kan vi kräva samtycke.

Men det finns situationer och sovrum som lagstiftningen aldrig kommer åt. Det är frustrerande att konstatera att det är så, men det är viktigt att hela tiden ha det i åtanke.

Bevisläget för att samtycke har lämnats eller – vilket kan vara ännu svårare – att samtycket på vägens gång har återkallats förblir knepigt. Risken är stor att vi inte alls får fler fällande domar. Det kan vi se i andra länder där man har infört samtyckeslagstiftning.

Många inser att det är så, men de efterfrågar ändå lagstiftning, för de menar att en sådan i alla fall sänder viktiga signaler. Lagstiftar vi har vi i alla fall gjort något. Resultaten står som sagt inte alltid i fokus.

Jag tycker inte att man ska nöja sig med att sända signaler. Jag tycker inte att vi ska bemöta allvarliga samhällsproblem med symbolisk lagstiftning. Vi måste våga se skogen bortom de allra mest iögonfallande träden.

Herr talman! Varje våldtäkt är en tragedi, och varje förövare som inte lagförs är ett samhälleligt misslyckande. Vi har en omfattande brottskatalog. Tyvärr är brottsutredningarna inte alltid lika omfattande.

När den politiska debatten nu snävar in till att handla om rekvisit missar vi det stora målet. Att tillåta att diskussionen bara handlar om samtycke eller inte samtycke är att missa killen och tjejen som våldtogs men där åtal aldrig kunde väckas. Fysisk bevisning förstördes eller försvann, dna-träffar följdes aldrig upp och minnen bleknade – och i takt med dem även möjligheten att lagföra förövaren.

Ett effektivare rättsväsen med tydliga krav på resultat är en långt större utmaning än att bara ta fram förslag på nya brott, nya rubriceringar och nya straffskalor.

Herr talman! Rikspolisstyrelsen slog nyligen fast att den enskilt viktigaste faktorn för att det ska bli en fällande dom i ett våldtäktsmål är att ett målsägandebiträde förordnas i rätt tid. När en försvarare ställs till den misstänktes förfogande ska också målsäganden förses med stöd i form av ett målsägandebiträde, ett biträde som kan vara drivande i att bevisning tas fram och säkras och som kan tillföra viktiga aspekter under de förhör som hålls.

Kanske kan en annan del av lösningen vara större tjänstemannaansvar, högre krav och andra incitamentsstrukturer än att bara plocka enkla ”pin-nar”. Kanske ska vi på allvar ställa frågan om det inte är ett rättssäkerhetsproblem att det i stor utsträckning är lekmän och inte juridiskt kunniga domare som ansvarar för den svåra bevisvärderingen i sexualmål.

Det krävs hur som helst ett större fokus än bara på enskilda formuleringar. Lösningen på hur vi får ett effektivare rättsväsen formuleras inte över en natt, och den skrivs förmodligen inte på löpsedlarna.

Jag vädjar därför till mina politiska kolleger – och till medierna, för den delen – att lyfta blicken och se skogen bortom de allra närmaste träden. Det är bara genom att tillåta oss att se den stora bilden och ta den stora debatten som vi verkligen kan skydda den lilla människan.

Anf. 437 PETER PERSSON (S):

Herr talman! I många år var jämlikhet utgångspunkten och målet för politiken i vårt land. Jämlikhetens mening är att alla människor har lika värde. Den praktiska politiken inordnades efter denna princip. Nycklarna var full sysselsättning och ekonomisk frihet, utbyggnad av det gemensamma, tillgång till sjukvård, utbildning och annan nytta samt utvecklad demokrati som bäddade in och kontrollerade marknaden.

Det skedde en enorm ökning av friheten för de många människorna. Med Ernst Wigforss ord, den gamla socialdemokratiska finansministerns ord: en jämlikhet i frihet, att den enes frihet är lika viktig som den andres.

Herr talman! Under några decennier har politiken förändrats kraftigt, från jämlikhet och solidaritet till nyliberalism. Nyliberalismen är jämlikhetens motsats. Nyliberalism är avreglering av den ekonomiska makten, marknaden, men också reglering, begränsning, av politik och demokrati.

I den praktiska politiken heter ledorden ökad vinst, större löneskillnad och utbudspolitik. Du ska själv ta ett ansvar vid arbetslöshet och sjukdom. Skapa marknader av sjukvård och utbildning! Släpp in vinstmaximering på områden som tidigare var skyddade av solidaritet! Privatisera, sänk skatter! Det var några punkter.

Det förändrade vårt land, gjorde det ensligare, gjorde oss svagare. Ett samhälle som präglas av ökade klyftor och oro kan aldrig skapa allas frihet. Därför måste jämlikhet åter göras till ett centralt mål för politiken. Demokratien måste vidgas, klassamhället bekämpas och vägen mot ett mer solidariskt samhälle återskapas.

Det naturliga tillståndet för oss människor är inte att ha en tävlingsbana fram tills livet ändas. Det naturliga tillståndet för oss människor är att samverka. Det är allas möjlighet att förverkliga en del av sin längtan, en del av sin frihet. Det är allas vårt mål, och det skapar ett friskare samhälle.

Herr talman! Därmed antar jag att jag fick avsluta den allmänpolitiska debatten. Jag när en förhoppning om att jämlikhet en gång ska vara den första rubriken vid den allmänpolitiska debatten och ha åtminstone 200 debattörer eftersom detta är både framtid och nutid.

Anf. 438 HANS ROTHENBERG (M) replik:

Herr talman! Ett sådant här tillfälle får man inte försitta. Jag får ta replik på Peter Persson, replikernas matador i den här kammaren. Men nu är det faktiskt din tur att få svara.

I de flesta inlägg från Peter Persson skickas det ofta någon clou om nyliberalismen, regelförenklingar och avregleringar och att det skulle vara något av samhällets onda.

Jag skulle vilja ställa en fråga till Peter Persson. Under de gångna åtta åren, under alliansregeringens tid, minskade regelbördan för de svenska företagen med upp till 7 miljarder kronor. Revisionsplikten togs bort för många småföretag, och det blev enklare redovisningsregler. Anser Peter Persson att detta ökade problemen med jämlikhet i Sverige?

Anf. 439 PETER PERSSON (S) replik:

Herr talman! Jag uppskattar att Hans Rothenberg lyssnade på mitt anförande. Men jag hade uppskattat än mer om han hade lyssnat på vad jag

Prot. 2014/15:20
12 november

Allmänpolitisk debatt

Jämlikhet

sade. Jag gjorde en tydlig skiljelinje mellan var jag tycker att marknaden ska existera – kapitalismen om du så vill. Den är utmärkt för att göra tandkräm, bilar, skogsindustriella produkter och vad du vill. Men inom området som handlar om att förse oss med utbildning, sjukvård och annan nytta ska demokratin råda. Där ska marknadstänkandet bort. Nyliberalismen har skickat in detta tänkande i det gemensamma. Det var det som hela mitt anförande handlade om.

Anf. 440 HANS ROTHENBERG (M) replik:

Herr talman! Jag tackar Peter Persson för klargörandet. Själv är jag inte nyliberal. Jag är liberalkonservativ. Det är en ganska sund kombination av två goda ideologier.

Peter Persson talar väldigt gärna om att skattemedel ska användas. Men skattemedel kommer någonstans ifrån. De kommer från företag som tjänar pengar. I sitt anförande hade Peter Persson synpunkter på att företag gjorde för stor vinst.

Då är min fråga: Skapar lägre vinst i företag större möjligheter för att öka välfärden i Sverige?

Anf. 441 PETER PERSSON (S) replik:

Herr talman! Svaret är: Självfallet kan den göra det. Om man fördelar en efterfrågan i ekonomin till ett större antal människor är det klart att det får fart på hjulen och skapar fler jobb. Om den som organiserar arbetet och avlönar människor för att arbeta tar hand om hela vinsten själv har han ju ingen som kan köpa varorna som kommer från produktionen. Det är enkel matematik.

Den allmänpolitiska debatten var härmed avslutad.

§ 2 Anmälan om faktapromemorior

Förste vice talmannen anmälde att följande faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:

2014/15:FPM7 Meddelande om energieffektivisering KOM(2014) 520 till näringsutskottet

2014/15:FPM8 Återtagandeavtal mellan EU och Tunisien, till socialförsäkringsutskottet

§ 3 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Skrivelse

2014/15:12 till näringsutskottet

Motioner

2014/15:1080 till finansutskottet

2014/15:374 till skatteutskottet

§ 4 Motioner för omedelbar hänvisning

Prot. 2014/15:20

12 november

2 900 motioner avlämnade under den allmänna motionstiden anmäldes.

Kammaren biföll talmannens förslag att motionerna omedelbart skulle hänvisas till utskott enligt motionsförteckningens förslag.

§ 5 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 11 november

2014/15:112 Moderata krafter i staten Palestina

av *Mathias Sundin* (FP)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2014/15:113 Personlig assistans

av *Maj Karlsson* (V)

till statsrådet Åsa Regnér (S)

2014/15:114 Avskaffandet av anslaget till finansmarknadsforskning

av *Jonas Jacobsson Gjörtler* (M)

till statsrådet Per Bolund (MP)

2014/15:115 Vattenfall i fritt fall

av *Rickard Nordin* (C)

till närings- och innovationsminister Mikael Damberg (S)

§ 6 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 11 november

2014/15:52 Tågförbindelse Sandviken–Stockholm

av *Patrik Lundqvist* (S)

till närings- och innovationsminister Mikael Damberg (S)

2014/15:53 Ansvar för behandling av spelberoende

av *Barbro Westerholm* (FP)

till statsrådet Åsa Regnér (S)

2014/15:54 Höjden på den nya Göta älv-bron

av *Sten Bergheden* (M)

till statsrådet Anna Johansson (S)

2014/15:55 En fungerande och effektiv broöppning för den nya Göta älv-bron

av *Sten Bergheden* (M)

till statsrådet Anna Johansson (S)

Prot. 2014/15:20
12 november

§ 7 Kammaren åtskildes kl. 18.44.

Förhandlingarna leddes
av förste vice talmannen från sammanträdet början till och med § 1 anf. 76
(delvis),
av andre vice talmannen därefter till och med § 1 anf. 182 (delvis),
av förste vice talmannen därefter till och med § 1 anf. 291 (delvis),
av andre vice talmannen därefter till och med § 1 anf. 381 (delvis) och
av förste vice talmannen därefter till sammanträdet slut.

Vid protokollet

TUULA ZETTERMAN

/Eva-Lena Ekman

§ 1 Allmänpolitisk debatt (forts. från prot. 19).....	1
<i>Internationella frågor och utrikespolitik</i>	<i>1</i>
Anf. 1 KARIN ENSTRÖM (M)	1
Anf. 2 JULIA KRONLID (SD)	2
Anf. 3 MARIA WEIMER (FP) replik	3
Anf. 4 JULIA KRONLID (SD) replik.....	3
Anf. 5 MARIA WEIMER (FP) replik	3
Anf. 6 JULIA KRONLID (SD) replik.....	4
Anf. 7 HILLEVI LARSSON (S) replik.....	4
Anf. 8 JULIA KRONLID (SD) replik.....	4
Anf. 9 HILLEVI LARSSON (S) replik.....	5
Anf. 10 JULIA KRONLID (SD) replik.....	5
Anf. 11 KERSTIN LUNDGREN (C).....	5
Anf. 12 JEFF AHL (SD) replik	6
Anf. 13 KERSTIN LUNDGREN (C) replik.....	6
Anf. 14 JEFF AHL (SD) replik	6
Anf. 15 KERSTIN LUNDGREN (C) replik.....	7
Anf. 16 LOTTA JOHNSSON FORNARVE (V).....	7
Anf. 17 HANS WALLMARK (M) replik	8
Anf. 18 LOTTA JOHNSSON FORNARVE (V) replik	8
Anf. 19 HANS WALLMARK (M) replik	8
Anf. 20 LOTTA JOHNSSON FORNARVE (V) replik	8
Anf. 21 MARIA WEIMER (FP)	8
Anf. 22 SOFIA DAMM (KD)	9
Anf. 23 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	11
Anf. 24 JULIA KRONLID (SD) replik.....	13
Anf. 25 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	13
Anf. 26 JULIA KRONLID (SD) replik	14
Anf. 27 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	14
Anf. 28 JEFF AHL (SD) replik	14
Anf. 29 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	14
Anf. 30 JEFF AHL (SD) replik	14
Anf. 31 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	15
Anf. 32 HANS WALLMARK (M) replik	15
Anf. 33 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	15
Anf. 34 HANS WALLMARK (M) replik	15
Anf. 35 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	16
Anf. 36 KARIN ENSTRÖM (M) replik.....	16
Anf. 37 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	16
Anf. 38 KARIN ENSTRÖM (M) replik.....	16

Anf. 39 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik	17
Anf. 40 KERSTIN LUNDGREN (C) replik	17
Anf. 41 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik	17
Anf. 42 KERSTIN LUNDGREN (C) replik	17
Anf. 43 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik	18
Anf. 44 MARGARETA CEDERFELT (M) replik	18
Anf. 45 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik	18
Anf. 46 MARGARETA CEDERFELT (M) replik	18
Anf. 47 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik	18
Anf. 48 MARIA WEIMER (FP) replik	19
Anf. 49 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik	19
Anf. 50 MARIA WEIMER (FP) replik	19
Anf. 51 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik	19
Anf. 52 LOTTA JOHNSSON FORNARVE (V) replik	20
Anf. 53 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik	20
Anf. 54 LOTTA JOHNSSON FORNARVE (V) replik	20
Anf. 55 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik	20
Anf. 56 OLLE THORELL (S)	21
Anf. 57 HANS WALLMARK (M)	22
Anf. 58 JEFF AHL (SD)	23
Anf. 59 OLLE THORELL (S) replik	24
Anf. 60 JEFF AHL (SD) replik	24
Anf. 61 OLLE THORELL (S) replik	25
Anf. 62 JEFF AHL (SD) replik	25
Anf. 63 HANS WALLMARK (M) replik	25
Anf. 64 JEFF AHL (SD) replik	25
Anf. 65 HANS WALLMARK (M) replik	26
Anf. 66 JEFF AHL (SD) replik	26
Anf. 67 MARIA ANDERSSON WILLNER (S)	26
Anf. 68 SOFIA ARKELSTEN (M)	27
Anf. 69 KRISTER ÖRNFJÄDER (S)	28
Anf. 70 JULIA KRONLID (SD) replik	29
Anf. 71 KRISTER ÖRNFJÄDER (S) replik	29
Anf. 72 JULIA KRONLID (SD) replik	29
Anf. 73 KRISTER ÖRNFJÄDER (S) replik	29
Anf. 74 GÖRAN PETTERSSON (M)	30
Anf. 75 AZADEH ROJHAN GUSTAFSSON (S)	30
Anf. 76 LAWEN REDAR (S)	31
Anf. 77 JULIA KRONLID (SD) replik	32
Anf. 78 LAWEN REDAR (S) replik	32
Anf. 79 JULIA KRONLID (SD) replik	33
Anf. 80 LAWEN REDAR (S) replik	33

Anf. 81 CARINA OHLSSON (S)	33	Prot. 2014/15:20
<i>Integration och invandring</i>	34	12 november
Anf. 82 FREDRIK LUNDH SAMMELI (S).....	34	-----
Anf. 83 JULIA KRONLID (SD) replik.....	35	
Anf. 84 FREDRIK LUNDH SAMMELI (S) replik	35	
Anf. 85 JULIA KRONLID (SD) replik.....	36	
Anf. 86 FREDRIK LUNDH SAMMELI (S) replik	36	
Anf. 87 JOHANNA JÖNSSON (C) replik	36	
Anf. 88 FREDRIK LUNDH SAMMELI (S) replik	36	
Anf. 89 JOHANNA JÖNSSON (C) replik	37	
Anf. 90 FREDRIK LUNDH SAMMELI (S) replik	37	
Anf. 91 SOTIRIS DELIS (M)	37	
Anf. 92 PETER PERSSON (S) replik	38	
Anf. 93 SOTIRIS DELIS (M) replik	38	
Anf. 94 PETER PERSSON (S) replik	38	
Anf. 95 SOTIRIS DELIS (M) replik	38	
Anf. 96 RICHARD JOMSHOF (SD)	39	
Anf. 97 ROBERT HANNAH (FP) replik.....	40	
Anf. 98 RICHARD JOMSHOF (SD) replik.....	40	
Anf. 99 ROBERT HANNAH (FP) replik.....	40	
Anf. 100 RICHARD JOMSHOF (SD) replik.....	41	
Anf. 101 MAGNUS MANHAMMAR (S) replik.....	41	
Anf. 102 RICHARD JOMSHOF (SD) replik.....	41	
Anf. 103 MAGNUS MANHAMMAR (S) replik.....	42	
Anf. 104 RICHARD JOMSHOF (SD) replik.....	42	
Anf. 105 JOHANNA JÖNSSON (C) replik	42	
Anf. 106 RICHARD JOMSHOF (SD) replik.....	42	
Anf. 107 JOHANNA JÖNSSON (C) replik	43	
Anf. 108 RICHARD JOMSHOF (SD) replik.....	43	
Anf. 109 EVA-LENA JANSSON (S) replik	43	
Anf. 110 RICHARD JOMSHOF (SD) replik.....	43	
Anf. 111 EVA-LENA JANSSON (S) replik	44	
Anf. 112 RICHARD JOMSHOF (SD) replik.....	44	
Anf. 113 MICHAEL SVENSSON (M) replik.....	44	
Anf. 114 RICHARD JOMSHOF (SD) replik.....	45	
Anf. 115 MICHAEL SVENSSON (M) replik.....	45	
Anf. 116 RICHARD JOMSHOF (SD) replik.....	45	
Anf. 117 MARCO VENEGAS (MP)	45	
Anf. 118 SARA-LENA BJÄLKÖ (SD) replik.....	46	
Anf. 119 MARCO VENEGAS (MP) replik.....	46	
Anf. 120 SARA-LENA BJÄLKÖ (SD) replik.....	46	
Anf. 121 MARCO VENEGAS (MP) replik.....	47	
Anf. 122 JOHANNA JÖNSSON (C)	47	
Anf. 123 HANNA WIGH (SD) replik.....	48	
Anf. 124 JOHANNA JÖNSSON (C) replik.....	48	
Anf. 125 HANNA WIGH (SD) replik.....	48	
Anf. 126 JOHANNA JÖNSSON (C) replik.....	49	
Anf. 127 SARA-LENA BJÄLKÖ (SD) replik	49	
Anf. 128 JOHANNA JÖNSSON (C) replik	49	
Anf. 129 SARA-LENA BJÄLKÖ (SD) replik.....	49	
Anf. 130 JOHANNA JÖNSSON (C) replik	50	

Anf. 131	KENT EKEROTH (SD) replik	50
Anf. 132	JOHANNA JÖNSSON (C) replik.....	50
Anf. 133	KENT EKEROTH (SD) replik	51
Anf. 134	JOHANNA JÖNSSON (C) replik.....	51
Anf. 135	FREDRIK LUNDH SAMMELI (S) replik	51
Anf. 136	JOHANNA JÖNSSON (C) replik.....	51
Anf. 137	FREDRIK LUNDH SAMMELI (S) replik	52
Anf. 138	JOHANNA JÖNSSON (C) replik.....	52
Anf. 139	ROBERT HANNAH (FP).....	52
Anf. 140	EMMA HENRIKSSON (KD).....	53
Anf. 141	KENT EKEROTH (SD) replik	54
Anf. 142	EMMA HENRIKSSON (KD) replik	54
Anf. 143	KENT EKEROTH (SD) replik	54
Anf. 144	EMMA HENRIKSSON (KD) replik	55
Anf. 145	MARKUS WIECHEL (SD) replik.....	55
Anf. 146	EMMA HENRIKSSON (KD) replik	55
Anf. 147	MARKUS WIECHEL (SD) replik.....	55
Anf. 148	EMMA HENRIKSSON (KD) replik	55
Anf. 149	HANNA WIGH (SD) replik	56
Anf. 150	EMMA HENRIKSSON (KD) replik	56
Anf. 151	HANNA WIGH (SD) replik	56
Anf. 152	EMMA HENRIKSSON (KD) replik	56
Anf. 153	SARA-LENA BJÄLKÖ (SD) replik.....	57
Anf. 154	EMMA HENRIKSSON (KD) replik	57
Anf. 155	SARA-LENA BJÄLKÖ (SD) replik.....	57
Anf. 156	EMMA HENRIKSSON (KD) replik	57
Anf. 157	KENT EKEROTH (SD).....	57
Anf. 158	PETER PERSSON (S) replik.....	58
Anf. 159	KENT EKEROTH (SD) replik	59
Anf. 160	PETER PERSSON (S) replik.....	59
Anf. 161	KENT EKEROTH (SD) replik	59
Anf. 162	FREDRIK SCHULTE (M) replik	59
Anf. 163	KENT EKEROTH (SD) replik	60
Anf. 164	FREDRIK SCHULTE (M) replik	60
Anf. 165	KENT EKEROTH (SD) replik	60
Anf. 166	MAGNUS MANHAMMAR (S) replik.....	61
Anf. 167	KENT EKEROTH (SD) replik	61
Anf. 168	MAGNUS MANHAMMAR (S) replik.....	61
Anf. 169	KENT EKEROTH (SD) replik	62
Anf. 170	EVA-LENA JANSSON (S) replik.....	62
Anf. 171	KENT EKEROTH (SD) replik	62
Anf. 172	EVA-LENA JANSSON (S) replik.....	62
Anf. 173	KENT EKEROTH (SD) replik	63
Anf. 174	CHRISTIAN HOLM (M) replik	63
Anf. 175	KENT EKEROTH (SD) replik	63
Anf. 176	CHRISTIAN HOLM (M) replik	64
Anf. 177	KENT EKEROTH (SD) replik	64
Anf. 178	ROBERT HANNAH (FP) replik	64
Anf. 179	KENT EKEROTH (SD) replik	64
Anf. 180	ROBERT HANNAH (FP) replik	65
Anf. 181	KENT EKEROTH (SD) replik	65

Anf. 182	ROLAND UTBULT (KD) replik.....	65
Anf. 183	KENT EKEROTH (SD) replik.....	66
Anf. 184	ROLAND UTBULT (KD) replik.....	66
Anf. 185	KENT EKEROTH (SD) replik.....	66
Anf. 186	JOHANNA JÖNSSON (C) replik.....	66
Anf. 187	KENT EKEROTH (SD) replik.....	67
Anf. 188	JOHANNA JÖNSSON (C) replik.....	67
Anf. 189	KENT EKEROTH (SD) replik.....	67
Anf. 190	LAWEN REDAR (S) replik.....	67
Anf. 191	KENT EKEROTH (SD) replik.....	67
Anf. 192	LAWEN REDAR (S) replik.....	68
Anf. 193	KENT EKEROTH (SD) replik.....	68
Anf. 194	HELÉN PETTERSSON i Umeå (S) replik	68
Anf. 195	KENT EKEROTH (SD) replik.....	69
Anf. 196	HELÉN PETTERSSON i Umeå (S) replik	69
Anf. 197	KENT EKEROTH (SD) replik.....	69
Anf. 198	MARKUS WIECHEL (SD)	69
Anf. 199	AZADEH ROJHAN GUSTAFSSON (S) replik	70
Anf. 200	MARKUS WIECHEL (SD) replik	71
Anf. 201	AZADEH ROJHAN GUSTAFSSON (S) replik	71
Anf. 202	MARKUS WIECHEL (SD) replik	71
Anf. 203	CHRISTIAN HOLM (M) replik	71
Anf. 204	MARKUS WIECHEL (SD) replik	72
Anf. 205	CHRISTIAN HOLM (M) replik	72
Anf. 206	MARKUS WIECHEL (SD) replik.....	72
Anf. 207	FREDRIK LUNDH SAMMELI (S) replik	72
Anf. 208	MARKUS WIECHEL (SD) replik	73
Anf. 209	FREDRIK LUNDH SAMMELI (S) replik	73
Anf. 210	FÖRSTE VICE TALMANNEN.....	73
Anf. 211	MARKUS WIECHEL (SD) replik	73
Anf. 212	ROLAND UTBULT (KD) replik.....	74
Anf. 213	MARKUS WIECHEL (SD) replik	74
Anf. 214	ROLAND UTBULT (KD) replik.....	74
Anf. 215	MARKUS WIECHEL (SD) replik.....	74
Anf. 216	HILLEVI LARSSON (S) replik.....	75
Anf. 217	MARKUS WIECHEL (SD) replik.....	75
Anf. 218	HILLEVI LARSSON (S) replik.....	75
Anf. 219	MARKUS WIECHEL (SD) replik	75
Anf. 220	EVA-LENA JANSSON (S) replik	76
Anf. 221	MARKUS WIECHEL (SD) replik	76
Anf. 222	EVA-LENA JANSSON (S) replik	76
Anf. 223	MARKUS WIECHEL (SD) replik	76
Anf. 224	MAGNUS MANHAMMAR (S) replik.....	76
Anf. 225	MARKUS WIECHEL (SD) replik	77
Anf. 226	MAGNUS MANHAMMAR (S) replik.....	77
Anf. 227	MARKUS WIECHEL (SD) replik	77
<i>Utbildning</i>		78
Anf. 228	TOMAS TOBÉ (M)	78
Anf. 229	JABAR AMIN (MP) replik	79
Anf. 230	TOMAS TOBÉ (M) replik	79
Anf. 231	JABAR AMIN (MP) replik.....	79

Anf. 232	TOMAS TOBÉ (M) replik.....	79
Anf. 233	LENA HALLENGREN (S) replik	79
Anf. 234	TOMAS TOBÉ (M) replik.....	80
Anf. 235	LENA HALLENGREN (S) replik	80
Anf. 236	TOMAS TOBÉ (M) replik.....	80
Anf. 237	CARINA HERRSTEDT (SD).....	81
Anf. 238	LENA HALLENGREN (S) replik	82
Anf. 239	CARINA HERRSTEDT (SD) replik	82
Anf. 240	LENA HALLENGREN (S) replik	82
Anf. 241	CARINA HERRSTEDT (SD) replik	82
Anf. 242	ROGER HADDAD (FP) replik.....	83
Anf. 243	CARINA HERRSTEDT (SD) replik	83
Anf. 244	ROGER HADDAD (FP) replik.....	83
Anf. 245	CARINA HERRSTEDT (SD) replik	83
Anf. 246	KRISTINA YNGWE (C)	84
Anf. 247	JABAR AMIN (MP) replik.....	85
Anf. 248	KRISTINA YNGWE (C) replik.....	85
Anf. 249	JABAR AMIN (MP) replik.....	85
Anf. 250	KRISTINA YNGWE (C) replik.....	85
Anf. 251	DANIEL RIAZAT (V).....	85
Anf. 252	MARIA STOCKHAUS (M) replik	86
Anf. 253	DANIEL RIAZAT (V) replik	87
Anf. 254	MARIA STOCKHAUS (M) replik	87
Anf. 255	DANIEL RIAZAT (V) replik	87
Anf. 256	ROGER HADDAD (FP) replik.....	87
Anf. 257	DANIEL RIAZAT (V) replik	88
Anf. 258	ROGER HADDAD (FP) replik.....	88
Anf. 259	DANIEL RIAZAT (V) replik	88
Anf. 260	IDA DROUGGE (M) replik.....	88
Anf. 261	DANIEL RIAZAT (V) replik	89
Anf. 262	IDA DROUGGE (M) replik.....	89
Anf. 263	DANIEL RIAZAT (V) replik	89
Anf. 264	CARINA HERRSTEDT (SD) replik	89
Anf. 265	DANIEL RIAZAT (V) replik	89
Anf. 266	CARINA HERRSTEDT (SD) replik	90
Anf. 267	DANIEL RIAZAT (V) replik	90
Anf. 268	CHRISTER NYLANDER (FP)	90
Anf. 269	Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik	91
Anf. 270	CHRISTER NYLANDER (FP) replik	92
Anf. 271	Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik	92
Anf. 272	CHRISTER NYLANDER (FP) replik	92
Anf. 273	LENA HALLENGREN (S) replik	92
Anf. 274	CHRISTER NYLANDER (FP) replik	93
Anf. 275	LENA HALLENGREN (S) replik	93
Anf. 276	CHRISTER NYLANDER (FP) replik	93
Anf. 277	ANNIKA ECLUND (KD)	93
Anf. 278	LENA HALLENGREN (S) replik	95
Anf. 279	ANNIKA ECLUND (KD) replik	95
Anf. 280	LENA HALLENGREN (S) replik	95

Anf. 281 ANNIKA ECLUND (KD) replik	95	Prot. 2014/15:20
Anf. 282 JABAR AMIN (MP) replik	95	12 november
Anf. 283 ANNIKA ECLUND (KD) replik	96	-----
Anf. 284 JABAR AMIN (MP) replik	96	
Anf. 285 ANNIKA ECLUND (KD) replik	96	
Anf. 286 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP)	96	
Anf. 287 CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M) replik.....	98	
Anf. 288 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik.....	99	
Anf. 289 CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M) replik.....	99	
Anf. 290 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik.....	99	
Anf. 291 MARIA STOCKHAUS (M) replik	100	
Anf. 292 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik.....	100	
Anf. 293 MARIA STOCKHAUS (M) replik	100	
Anf. 294 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik.....	100	
Anf. 295 STEFAN JAKOBSSON (SD) replik.....	101	
Anf. 296 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik.....	101	
Anf. 297 STEFAN JAKOBSSON (SD) replik.....	101	
Anf. 298 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik.....	101	
Anf. 299 ROGER HADDAD (FP) replik.....	102	
Anf. 300 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik.....	102	
Anf. 301 ROGER HADDAD (FP) replik.....	102	
Anf. 302 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik.....	102	
Anf. 303 ANNIKA ECLUND (KD) replik	103	
Anf. 304 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik.....	103	
Anf. 305 ANNIKA ECLUND (KD) replik	103	
Anf. 306 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik.....	103	
Anf. 307 CARINA HERRSTEDT (SD) replik.....	104	
Anf. 308 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik.....	104	
Anf. 309 CARINA HERRSTEDT (SD) replik.....	104	
Anf. 310 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik.....	104	
Anf. 311 IDA DROUGGE (M) replik.....	105	
Anf. 312 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik.....	105	
Anf. 313 IDA DROUGGE (M) replik.....	105	
Anf. 314 Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik.....	105	

Anf. 315	LENA HALLENGREN (S)	106
Anf. 316	SARA-LENA BJÄLKÖ (SD) replik	107
Anf. 317	LENA HALLENGREN (S) replik	107
Anf. 318	SARA-LENA BJÄLKÖ (SD) replik	107
Anf. 319	LENA HALLENGREN (S) replik	107
Anf. 320	HÅKAN BERGMAN (S)	108
Anf. 321	CARINA HERRSTEDT (SD) replik	109
Anf. 322	HÅKAN BERGMAN (S) replik	109
Anf. 323	CARINA HERRSTEDT (SD) replik	109
Anf. 324	HÅKAN BERGMAN (S) replik	109
Anf. 325	CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M)	110
Anf. 326	Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik	111
Anf. 327	CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M) replik	111
Anf. 328	Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik	111
Anf. 329	CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M) replik	111
Anf. 330	LENA HALLENGREN (S) replik	112
Anf. 331	CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M) replik	112
Anf. 332	LENA HALLENGREN (S) replik	112
Anf. 333	CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M) replik	112
Anf. 334	MONICA GREEN (S) replik	113
Anf. 335	CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M) replik	113
Anf. 336	MONICA GREEN (S) replik	113
Anf. 337	CAMILLA WALTERSSON GRÖNVALL (M) replik	113
Anf. 338	STEFAN JAKOBSSON (SD)	113
Anf. 339	LENA HALLENGREN (S) replik	115
Anf. 340	STEFAN JAKOBSSON (SD) replik	115
Anf. 341	LENA HALLENGREN (S) replik	115
Anf. 342	STEFAN JAKOBSSON (SD) replik	115
Anf. 343	VERONICA LINDHOLM (S) replik	116
Anf. 344	STEFAN JAKOBSSON (SD) replik	116
Anf. 345	VERONICA LINDHOLM (S) replik	116
Anf. 346	STEFAN JAKOBSSON (SD) replik	116
Anf. 347	EMMA HULT (MP)	116
Anf. 348	ROGER HADDAD (FP)	117
Anf. 349	THOMAS STRAND (S) replik	118
Anf. 350	ROGER HADDAD (FP) replik	119
Anf. 351	THOMAS STRAND (S) replik	119
Anf. 352	ROGER HADDAD (FP) replik	119
Anf. 353	Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik	119
Anf. 354	ROGER HADDAD (FP) replik	119
Anf. 355	Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik	120

Anf. 356	ROGER HADDAD (FP) replik.....	120
Anf. 357	MONICA GREEN (S) replik	120
Anf. 358	ROGER HADDAD (FP) replik.....	120
Anf. 359	MONICA GREEN (S) replik	121
Anf. 360	ROGER HADDAD (FP) replik.....	121
Anf. 361	ARON MODIG (KD).....	121
Anf. 362	ROZA GÜCLÜ HEDIN (S)	122
Anf. 363	MICHAEL SVENSSON (M)	123
Anf. 364	ANNIKA HIRVONEN (MP)	124
Anf. 365	ROGER HADDAD (FP) replik.....	125
Anf. 366	ANNIKA HIRVONEN (MP) replik.....	125
Anf. 367	ROGER HADDAD (FP) replik.....	125
Anf. 368	ANNIKA HIRVONEN (MP) replik.....	126
Anf. 369	LENA EMILSSON (S)	126
Anf. 370	MARIA STOCKHAUS (M).....	127
Anf. 371	Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik.....	128
Anf. 372	MARIA STOCKHAUS (M) replik	128
Anf. 373	Utbildningsminister GUSTAV FRIDOLIN (MP) replik.....	128
Anf. 374	MARIA STOCKHAUS (M) replik	128
Anf. 375	IDA KARKIAINEN (S).....	129
Anf. 376	ERIK ANDERSSON (M) replik	130
Anf. 377	IDA KARKIAINEN (S) replik.....	130
Anf. 378	ERIK ANDERSSON (M) replik	130
Anf. 379	IDA KARKIAINEN (S) replik.....	130
Anf. 380	MATTIAS OTTOSSON (S).....	130
Anf. 381	THOMAS STRAND (S)	132
<i>Infrastruktur</i>		<i>133</i>
Anf. 382	LARS HJÄLMERED (M).....	133
Anf. 383	ANDERS FORSBERG (SD).....	134
Anf. 384	LEIF PETTERSSON (S) replik.....	135
Anf. 385	ANDERS FORSBERG (SD) replik	135
Anf. 386	LEIF PETTERSSON (S) replik.....	135
Anf. 387	ANDERS FORSBERG (SD) replik	136
Anf. 388	ROBERT HALEF (KD).....	136
Anf. 389	LEIF PETTERSSON (S).....	137
Anf. 390	LARS HJÄLMERED (M) replik.....	138
Anf. 391	LEIF PETTERSSON (S) replik.....	138
Anf. 392	LARS HJÄLMERED (M) replik.....	139
Anf. 393	LEIF PETTERSSON (S) replik.....	139
Anf. 394	JESSICA ROSENCRANTZ (M) replik	139
Anf. 395	LEIF PETTERSSON (S) replik.....	139
Anf. 396	JESSICA ROSENCRANTZ (M) replik	140
Anf. 397	LEIF PETTERSSON (S) replik.....	140
Anf. 398	TERES LINDBERG (S).....	140
Anf. 399	LARS HJÄLMERED (M) replik.....	141
Anf. 400	TERES LINDBERG (S) replik	141
Anf. 401	LARS HJÄLMERED (M) replik.....	142
Anf. 402	TERES LINDBERG (S) replik	142
Anf. 403	MARGARETA CEDERFELT (M) replik.....	142

Anf. 404 TERES LINDBERG (S) replik	143
Anf. 405 MARGARETA CEDERFELT (M) replik	143
Anf. 406 TERES LINDBERG (S) replik	143
Anf. 407 JESSICA ROSENCRANTZ (M) replik	143
Anf. 408 TERES LINDBERG (S) replik	144
Anf. 409 JESSICA ROSENCRANTZ (M) replik	144
Anf. 410 TERES LINDBERG (S) replik	144
Anf. 411 RIKARD LARSSON (S)	144
Anf. 412 STEN BERGHEDEN (M) replik	145
Anf. 413 RIKARD LARSSON (S) replik	146
Anf. 414 STEN BERGHEDEN (M) replik	146
Anf. 415 RIKARD LARSSON (S) replik	146
Anf. 416 LARS HJÄLMERED (M) replik	146
Anf. 417 RIKARD LARSSON (S) replik	147
Anf. 418 LARS HJÄLMERED (M) replik	147
Anf. 419 RIKARD LARSSON (S) replik	147
<i>Näringsliv</i>	148
Anf. 420 PER-ARNE HÅKANSSON (S)	148
Anf. 421 MARGARETA CEDERFELT (M)	149
Anf. 422 JOHAN NISSINEN (SD)	150
Anf. 423 FREDRIK CHRISTENSSON (C) replik	151
Anf. 424 JOHAN NISSINEN (SD) replik	151
Anf. 425 FREDRIK CHRISTENSSON (C) replik	151
Anf. 426 JOHAN NISSINEN (SD) replik	151
Anf. 427 PER ÅSLING (C)	151
Anf. 428 PENILLA GUNTHER (KD)	152
Anf. 429 ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S)	153
Anf. 430 PENILLA GUNTHER (KD) replik	154
Anf. 431 ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S) replik	155
Anf. 432 PENILLA GUNTHER (KD) replik	155
Anf. 433 ANNA-CAREN SÄTHERBERG (S) replik	155
Anf. 434 DANIEL BÄCKSTRÖM (C)	155
<i>Rättspolitik</i>	156
Anf. 435 ANTI AVSAN (M)	156
Anf. 436 MARIA MALMER STENERGÅRD (M)	157
<i>Jämlikhet</i>	159
Anf. 437 PETER PERSSON (S)	159
Anf. 438 HANS ROTHENBERG (M) replik	159
Anf. 439 PETER PERSSON (S) replik	159
Anf. 440 HANS ROTHENBERG (M) replik	160
Anf. 441 PETER PERSSON (S) replik	160
§ 2 Anmälan om faktapromemorior	160
§ 3 Ärenden för hänvisning till utskott	160
§ 4 Motioner för omedelbar hänvisning	161
§ 5 Anmälan om interpellationer	161
§ 6 Anmälan om frågor för skriftliga svar	161
§ 7 Kammaren åtskildes kl. 18.44.	162